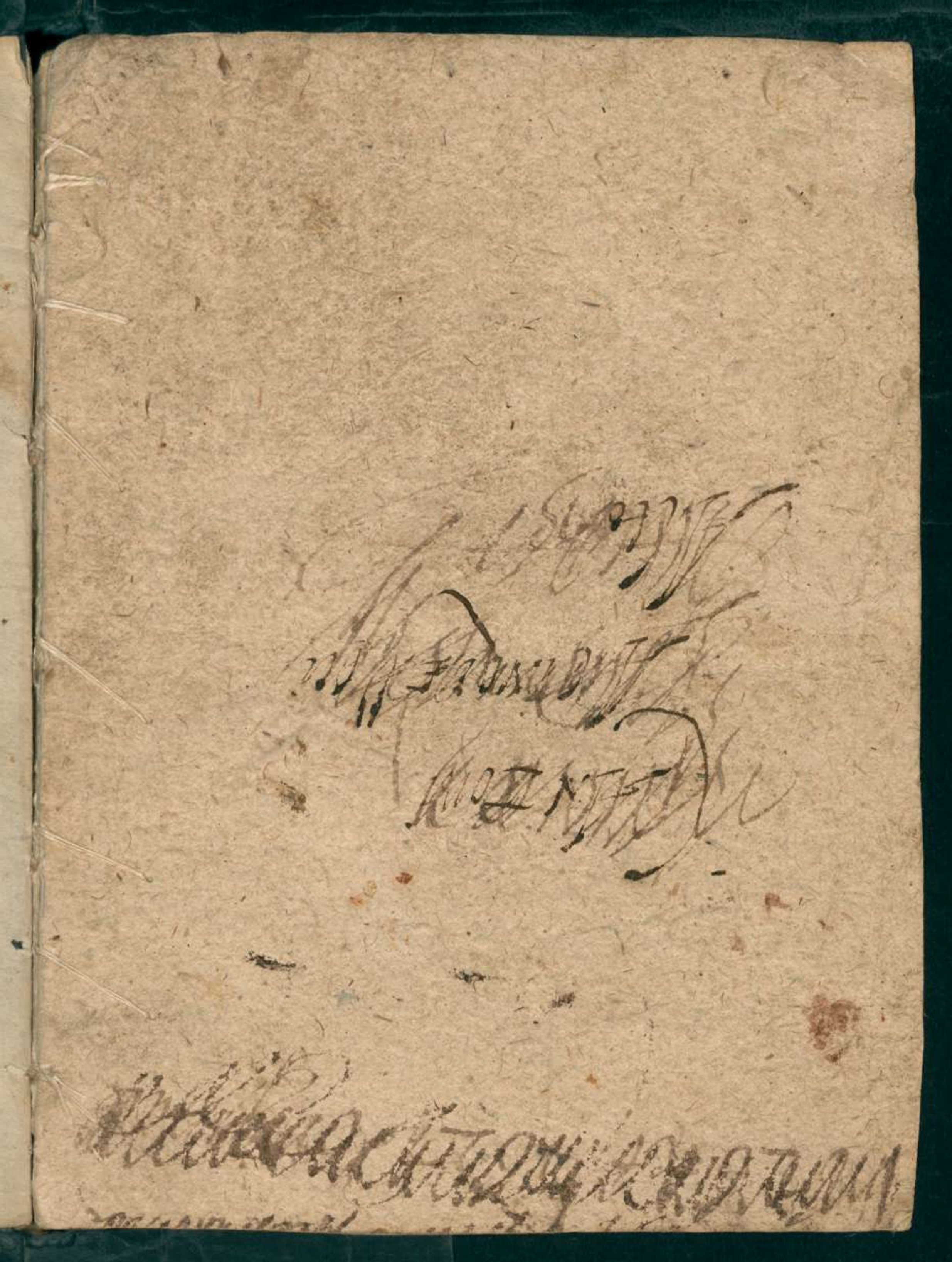

fris hiero d Cremona cōm

Questiones utiles subtilissimi doctoris Joannis Scoti Super Libros Posteriorum.

Frater Matthæus Campagna ordinis minorum: theologorum minimus: ingeniosis ac solertibus bonarum artium studentibus: felicitatem ⁊ ingenium assequi aristotelicum.

Calumniabunt forsan: diriscq; maledictis insequẽtur nõnulli: q̃ minus accurate studioseq; primo aspectu p̃sens hoc aureum opus castigatum censeatur a nobis. Verum prius q̃ diligẽtius enucleatiusq; sensum uerborum p̃ceperint: ne quisq; me laniet uerbis queso. Pensitẽt item nos vnicũ habuisse: ⁊ illud quidẽ nescio quibus gallicis litteris p̃scriptũ: cum caractheribus: tum breuiaturis (ut aiunt) etiam a plerisq; doctissimis viris impcetibilibus atq; inexplicabilibus: tum etiam sensibus ⁊ clausulis impfectis: corruptissimũ ac infectissimum exẽplar. Quo fit ut sepius tradere imprimẽdum recusarim. At in his que p̃cipi poterãt: dignitate inspecta doctrine ⁊ utilitate: pro exiguis viribꝰ studiosioribꝰ p̃desse cupiẽs: in labyrinthũ me inieci inexplicabilem aut viridariũ potius amenissimũ: uepribus tamen ac sentibus vndiq; p̃rosocatum: fructus suauissimos atq; flagrãtissimos flores: utcũq; pro modulo ingenioli mei tẽporisq; angustia potui discooperiẽs: cõfidens: studio: arte: doctrina atq; diligẽtia eorum ad quorum doctas manus cuenerit: clarius limatiusq; in dies opus ipsum euasurum. Valete.

Tabula

Tabula questionũ subtilissimi doctoris Joãnis Scoti sup libros posterioꝝ.

Tabula

Finis

¶ Questiones utilissime nuper repte subtilissimi doctoris Joānis scoti sup libros posterior.

Cire autem

opinamur vnumquodq; cū causam rei cognoscimus. Et quoniā illius est causa. Et quoniā impossibile est aliter se habere: hāc ppōnem descripsit Aristoteles primo hui⁹. Fuerūt tamē aliqui qui direrūt oia scirī. ut platonici moti hac rōne. Si aliqd eēt ignotū: si illud occurreret ignorāti nō apphēderet: sicut patet de seruo fugitiuo ignoto: qui a querēte nō apprehēdit: etiā si ei occurrat. Si igit ad hoc q̄ aliqd possit apphēdi requritur illud aliquo modo pri⁹ scirī: uel aliogn nō pōt apphēdi: per locū a simili oia sciunt. Quidam alij fuerūt qui direrūt oia ignorari. Nihil enim adisci pōt. ⁊ hui⁹ rōnē assignāt: q: oia que cognoscunt per doctrinam: cognoscunt ab aliquo hōte aliquā pēminentiā respectu alterius fm aiam rōcinatiuā: aia ō cū sit forma substātialis nō suscipit magis nec minus: ergo nihil potest sciri nec adisci: oia ergo sunt ignota: Et isti⁹ opinionis fuerūt accademici. ¶ Sz ratio platonicoꝝ soluit per rōnē quā ponit Aristoteles in principio huius: q: aliqd cōtingit ignorare in pticulari. ⁊ idē necesse est scire in vniuersali. aliter enim nullo modo posset apphēdi (sicut rō Platonis cōcludit) nō tñ necesse est oia sciri sub rōne ppria ⁊ pticulari. sed inuētione ⁊ doctrina: sicut ponit plato. Ratio accademicorū soluit. eo q̄ lz aia intellectiua fm se nō suscipiat magis nec minus: tñ fm dispositionē corpis: cuius est forma siue perfectio. pōt suscipe magis ⁊ minus. isto modo vnus homo pōt eē pre eminētior alio ⁊ ingeniosior. Similiter ad hoc ualet vna ppositio quā ponit Linconiēsis. dicit enim q̄ neq; littera scripta docet. nec ille qui exterius sonat. Sed ista duo tñ excitant ⁊ mouēt discipulū. Sed iterius est vnus doctor qui mentē illuminat. ⁊ ueritatē ostēdit. Sic igit patet q̄ non adiscit ppter eminētiam doctoꝝ sed ppter lumē interius intelligit aia: que causat a primo. ¶ Postq; Aristoteles platonicoꝝ errorem soluit. ponit diffinitionē eius qō est scire fm Linconiensem dicens. Nō scire opinamur vnūquodq; ⁊c. In hac ppositiōe duo notant. Primo actus sciēdi. Secūdo notificatio act⁹. primū. ibi scire. secundū. ibi cum causam arbitramur cognoscere ⁊c. ¶ Circa pmū sciēdum primo q̄ scire dicit quatuor modis fm Linconiensem. ¶ Unomodo cōmuniter: ⁊ sic sciunt cōtingentia ad utrūlibet. Sicut ego scio te sedere. ¶ Secūdomodo dicit scire ppie: ⁊ sic sciunt cōtingentia nata. ¶ Tertiomodo dicit scire magis ppie: ⁊ sic sciunt tā pncipia q̄ cōclusiones ⁊ oia necessaria. ¶ Quartomodo dicit scire maxime proprie: ⁊ sic sciunt necessaria quoꝝ esse depēdet ab alijs: ⁊ sic sciunt cōclusiones in demōstratione: ⁊ isto modo diffinit hic scire. ⁊ ideo dicit Aristoteles. Scire simpliciter q̄ nō est fm accidēs nec sophistico modo. ¶ Circa secūdū videlicet circa actus sciēdi notificationē: tria notant ex pte scientie: ⁊ tria necessaria ex pte scibilis. Ex pte scientie regrit q̄ scia sit pfecta. ⁊ q̄ sit actualis. ⁊ tertio q̄ sit certa. Primū notat cū dicit. qñ arbitramur causam rei cognoscere. pfectio enim sciētie est esse per causam: Actualitas sciētie notat cū dicit. qñ illius est causa: Applicatio enim cause ad effectū facit sciētiā actualē. sicut patet ex secūdo prior. dicit enim q̄ scire est dupliciter in vniuersali ⁊ in pticulari. in vniuersali: qñ scimus maiorē nō sciēdo minorem: nec cōclusionē sub ppria rōne. sed in vniuersali. Scire in pticulari est dupliciter in actu. s. ⁊ in habitu. Scimus in pticulari ⁊ in habitu ut qñ scit maior ⁊ etiā minor: sed nō applicādo ad cōclusionē: tūc nō scit ꝛclusio in pticulari ⁊ in actu: sz tñ in hitu. Scire aūt in pticulari. ⁊ in actu: est qñ aliqs cognoscit maiorē ⁊ minorē ⁊ simul cū hoc applicat pmissas ad cōclusionem. Sic igit patet q̄ actualitas sciētie est ex applicatione cause ad effectū. Tertio regrit q̄ sciētia sit certa. ⁊ hoc notat cū dicit qñ impossibile est aliter se hāe: Sic igit tria notant ex pte scientie. Notant etiā tria ex pte scibilis necessaria: ad scitū enim regrit q̄ habeat causaz: regrit etiā applicatio cause ad effectū: ⁊ tertio q̄ sit necessariū respectu cause. primū notat cū dicit: causam rei arbitramur cognoscere: illud enim qō nō habet causam non scit scientia q̄rtomodo dicta: ⁊ ideo isto modo principia nō sciunt. Sed secūdū notat cū dicit qñ illius est causa. Tertiū notat cū dī: qñ im-

possibile est aliť se hře. Illud enīz est necessariū
qđ īpossibile est aliter se hēre. ⁊ q̄ cōclusio scita
sit necessaria patet: qr sequtur ex necessarijs sicut
patet per pmā ꝓclōnē ei⁹. Silr in cōclōne pma
hui⁹ dicit Aristoteles demōstrationē eē ppetu
am ⁊ necessariā. ¶ Bz necessariū dr dupliciter
Unomō necessariū dr nō dependēs ab aliq̄ cau
sa pori. ⁊ isto mō ꝓclo demōstrationis nō est ne
cessaria, qr eius necessitas dependet ex pncipijs.
Et ex hoc patet incidētalr pēminētia ⁊ distinctio
hui⁹ libri ab alijs libris logice. Sillogism⁹ enī
demōstratiuus facit sciam: sed sillogism⁹ diale
cticus solū facit fidē uel opinionē. Sillogism⁹
sophisticus solū facit apparētiā. Sicut ergo sci
entia pciosior est opinione: ⁊ nuda apparētia: ita
scia demōstratiua que est de demōstratione tan
q̄z de subiecto: pciosior est libro topicorū ⁊ siliter
elenchorū. Sic ergo patet pēminētia ⁊ distinctio
hui⁹ libri ab alijs libris logice. ¶ Sciēdū tñ est
q̄ scia demonstratiua duplr pōt ꝓsiderari. vno
modo īquātū utiť demōstratione per illā. s. de-
mōstrās effect⁹ in alijs sciētijs. ⁊ isto mō dr que
libet sciētia demōstratiua. Alio modo dicť sci
entia demonstratiua que docet ex quibus ⁊ ex
qualibus debet esse demōstratio. ⁊ isto modo
utiť liber posteriorum sciētia demōstratiua: quē
pre manibus habemus. Questio prima.

q **Queritur. an omnis**
doctrina ⁊ omis disciplina sit ex pēristēti
cognitiōe. Qđ nō. qr aut ex pēristēti cognitiōe
sensitiua aut intellectiua. Si secōmō eēt pcessus
in īfinitū. qr ista cognitio intellectiua eēt ad
huc ex alia pēristēti cognitione ītellectiua: ⁊ ista
ex alia ⁊ sic in īfinitū. Si aūt ex sensitiua. Con-
tra. doctrina ⁊ disciplina ꝓclōnis est ex pncipi
orū cognitione: sed illa nō est sensitiua: ergo nō
omis doctrina ⁊c. est ex pēristēti cognitione sensiti
ua. Dicť q̄ omis doctrina ⁊ omis disciplina est ex
pēristēti cognitione sensitiua per se uel per acci-
dēs. Cognitio enim ꝓclusionis est ex cognitio-
ne pncipiorū: ⁊ ista sensitiua est per accidens: ex
hoc q̄ termini pncipiorū cadūt sub sensu. Con
tra hoc: terminus pncipii est obm intellect⁹: il-
lud aūt cū sit vniuersale: nō cadit sub sensu. er-
go pncipia nō cognoscunť via sensitiua per ac-
cidēs: qr per termios. Itē in termino sunt duo
uor ⁊ significatū: vor rep̄sentať sensui: significa-
tū intellectui. Uor enim est signū: ⁊ signuz se
offert sensui aliud derelinquēs itellectui. sed ad
intelligibilitatē pncipii nihil facit uor: pncipiuz
enim est in aīa. uor autē extra: uor ergo accidit
pncipio ⁊ termino: fm q̄ pncipiū itegrat. Iz er-
go uor sit sensibilis respectu audit⁹. non sequiť
terminos pncipiorū eē cognoscibiles a sensu ul
sensibiles. Aliter dr: q̄ omis doctrina ⁊ omis disci
plina itellectiua fit ex pēritī cognitione itellecti
ua: ut ex cognitiōe pncipiorū que itellectiua est.
sed ex hoc nō sequiť: q̄ sit pcessus in īfinitū: qr
in pncipijs est stat⁹. Et si arguiť ꝓtra. qr princi
piorū est doctrina ⁊ disciplina. igiť istud adhuc
erit ex pēritī itellectiua: per rūsionē. Ad illō dr
cit Linconiēsis: per iteremptionē: qr pncipiorū
nō est doctrina: qr doctrina est illorū que dubitā
tur uel putanť eē falsa. ⁊ post discursuz uel opio
nē apparēt uera. ⁊ talia nō sunt pncipia sed ꝓclō
nes: pncipia enī sunt nota de se. ¶ Cōtra. pbo
q̄ nō sit stat⁹ in cognitione itellectiua pncipiorū.
pncipia enī cognoscim⁹ ex hoc q̄ terminos co-
gnoscim⁹ per Aristotelē. Cognitionē ergo pn-
cipiorū: pcedit terminorū cognitio: sed cognitio
terminorū est itellectiua cū sit obm itellect⁹: er-
go cognitionē pncipiorū pcedit alia cognitio in
tellectiua: nō ergo in cognitiōe pncipiorū est sta
tus. ¶ Itē. vnūqđq̄z ppter qđ ⁊ illud magis:
fm Aristotelē p° hui⁹. sed ꝓclones sciunť ppter
pncipia: ergo pncipia magis sciunť q̄z ꝓclones
Sed omiuz eorū que sciunť pōt eē doctrina. ⁊ omia
quorū est doctrina cognoscunť ex pēritī cogniti
one itellectiua: ergo aīi cognitionē intellectiuā
fuit alia pcedēs: ergo nō pus fuit stat⁹. ¶ Itē si
cut sensus ad sensibilia ita itellect⁹ ad itelligibi
lia: sed sensus pōt aliqd sentire de nouo sine pre
exīti cognitione. ergo itellect⁹ pōt aliqd itelligē
de nouo ⁊ cognoscē sine aliq̄ cognitione pcedē
te. ¶ Itē per Aristotelē tertio de aīa. Intellect⁹
pmo est tanq̄z tabula rasa nihil scies. cū ergo in
tellect⁹ aliqd sciat ex inūtione uel doctrina ⁊ nō
plura sil itelligat: oportet q̄ itellect⁹ pmo cogno
scat aliqd cū nihil sciat: ⁊ tñ nō ex aliquo pus co
gnito. ¶ Itē si cognitio itellectiua ꝓclusionis fi
et ex cognitiōe itellectiua pncipiorū. hoc nō est p
pter aliō: nisi qr pncipia sunt cause scie ꝓclōnis:
sed pñs est falsuz. ergo ⁊ aīcedēs. Falsitatē pñ
tis pbo. Principiū nō est alr causa ꝓclōnis q̄z
fm q̄ in se ꝓclōnē icludit: sed nō icludit nisi in
vtute. Bz scia ꝓclōnis ppria nō est cognitio cō
clusiōis in vtute: ſz ſb ppria rōne: ergo pncipia

nō sunt cause scie in ꝓclone. ¶ Itē puer in pnci
pio adiscit q̃ hec uox significat istā rē: ⁊ tū non
ex aliq̃ alia cognitiōe. (Cū aia pueri respectu eiꝰ
adiscē sit sicē tabula rasa.) ergo aliq̃ est cognitio
itellectiua sine ꝑexistēti cognitiōe. ¶ Dī hic q̃ pu
er cognoscit hāc uocē significare hāc rē ex aliq̃
ꝑexistēti cognitiōe: q̃ plus cognoscit rē significa
tā ꝑm quādā cognitionē ꝓfusaꝫ ⁊ etiā doctrinā
docētis. Contra: accipiat puer qui nullā rē nec
uocē cognoscat: talis puer in pncipio aliqd co-
gnoscit ⁊ nō ex aliquo ꝑcognito: q̃ nihil p̃ecog-
nouit: ergo ē itellectiua cognitio de nouo sine
ꝑexistēti cognitiōe. ¶ Ad oppositū ē Aristoteles

Ad questionē dico. q̃

ois doctrina ⁊ ois disciplina fit ex ꝑexistēti ⁊c. qa
cognitio itellectiua ꝓcedit a potētia ad actuꝫ. ⁊
ab impfecto ad pfectū. Illō ergo qō scit in pti
culari. ꝓus sciebat in vli: q̃ nō est dicē q̃ illō sci
ebat sil'ſ ꝑ ꝓpria rōne. q̃ sic nō ꝓtigeret adiscē
aliqd. Adiscē eni est acqrē cognitionē alicuius
de nouo: ⁊ ſ ꝑ ꝓpria rōne. Nec oportet dicē q̃ il
lud qō scit i pticulari ꝓus fuit totalr ignotū. sic
eni nō posset ab itellectu appḧēdi: sicē fuꝰ fugiti
uus totalr ignotꝰ a pꝛesamilias: ab eo nō appḧē
dit si ei occurrat: sicē arguit Plato. Illud ergo
qō scit in pticulari: ꝓus sciebat in vli. Sꝫ scia i
pticulari est scia que ꝓcludit istſo demōstratio
nis. Scia ꝓclonis in vli: est in cognoscēdo pnci
pia. Nā q̃libet cognitio itellectiua scibilis: fit ex
cognitiōe itellectiua pncipiorꝫ: ⁊ ista fit ulti ex
cognitiōe itellectiua ēmiorꝫ: pncipia eni cogno
scimꝰ ex eo q̃ ēminos cognoscimꝰ. ⁊ ista cogni-
tio ultiꝰ est ex cognitione signorꝫ. q̃ hūc ordinē
ponit Themistius. ⁊ huic ꝓsonat Aristoteles.
Aristoteles tū nō dicit q̃ ois cognitio scibilis
fit ⁊c. Sꝫ dicē ois doctrina ⁊ ois disciplina ⁊c. ⁊
huiꝰrō est. q̃ aliquorꝫ est doctria ⁊ disciplia quo
rū nō est scia. sicē patet in rhetoricis. per crēpluꝫ
eni acqrit doctria ⁊ disciplina: de ꝓclone nō tū
scia: ⁊ silr est de iductiōe. Nū Aristoteles p hāc
pticulā ois doctria ⁊ ois disciplina ⁊c. excludit
opinionē accademicorꝫ: qui posuerūt oia igno-
rari ⁊ nullā eē doctrinā. Silr per hoc qō dicit.
fit: excludit opionē platonicorꝫ. illō eni fit qō de
nouo acqrit. Si doctria fiat in nob. ergo de no
uo acqrit in nob: nō ergo oia sciunt sicut ponit
Plato. ¶ Nū ulteriꝰ cit intelligēdū ꝓpter rō-
nes: q̃ ois cognitio intellectiua fit ex ꝑexistenti
cognitione: sed nō semp ex eadē. Sed quedam
fit ex cognitione ꝑexistēti sensitiua: sicut patet in
iductione: ⁊ quedā fit ex ꝑexistēti cognitione itel
lectiua: sicut patet in sillogismo. Sillogismus
ergo ꝓcludit minꝰ vniuersale ex magis vniuer
sali: uel saltē semp cōcludit ex vniuersali qō est
notū intellectui. Sed iductio ꝑsupponit cogni
tionē sensitiuā singulariū. uel q̃ in inductione
cognitio intellectiua conclusionis vniuersalis
est ex cognitione sensitiua singularium.

Ad primū dī. q̃ cogni

tio itellectiua est aliqū ex cognitiōe sēsitiua. ⁊ aliqū
ex cognitione itellectiua ⁊ ꝑfite. ⁊ nō sp ex hac
fit uel ex illa. Ad rōnes que ꝓbāt q̃ ēmini pnci
piorꝫ nō sūt sensibiles: ergo nō cognoscunt co-
gnitiōe sensitiua ꝓcedant: sūt eniꝫ vlia ⁊ per ꝓnis
oēm itellectꝰ. ¶ Sustinēdo scōdaꝫ opionē. q̃ co
gnitio itellectiua ꝓclonis in demōstratiōe fit ex
cognitiōe itellectiua pncipiorꝫ ⁊ q̃ ibi sit status
dī ad pmā rōnē ꝓtra b: q̃ dupler est cognitio in
tellectiua: q̃dā cōplera ⁊ q̃dā icōplera. Cognitio
itellectiua cōplera stat ad cognitionē itellectiuā i
cōplerā. imo necesse est cognitionē intellectiuā
incōplerorꝫ istā cognitionē ꝑcedē. ¶ Ad aliō ꝑ
b dī: q̃ pncipia ꝓprie nō sūt scita sꝫ itellecta. In
tellectꝰ eni est pncipiorꝫ ⁊ scia ꝓclonis: per b ad
formā. q̃ hec ꝓpō: vnūqōq̃ ꝓpt qd est ⁊c. in-
telligēda est qū effectꝰ ⁊ causa denoiant eodē no
mine: ⁊ b vniuoce: sicē calidū in igne ⁊ oia calida
per ignē causaliter eodē nomie noiant ⁊ vniuo
ce: sed ꝓclo est scita per pncipia: sed pncipia nō
sunt scita: ⁊ iō nō noiant eodē noie: ⁊ iō nō seqt
q̃ pncipia sint magis scita. ¶ Ad aliud dico: q̃
nō est sile tū ꝓpter hoc q̃ obiectuꝫ sensus de se
est ꝓportionabile sensui: ideo nō reqrit alia co-
gnitio ꝑexistēs: sed oēm intellectꝰ de se nō est ꝓ
portionabile itellectui. cuꝫ existat sub ꝓditioni-
bus idiuiduātibus. tū q̃ in alio est dissile. In
tellectꝰ enim est virtꝰ discursiua a principijs ad
ꝓclusionē: ⁊ iō reqrit ꝑexistēs cognitio pncipio
rum anteq̃ fit cognitio ꝓclusionum. Ad aliud
dī q̃ posito q̃ intellectꝰ nō sciat pmo aliqd sci-
bile in pticulari: adhuc ꝑexistit aliq̃ cognitio in
tellectiua in vniuersali. puer enim cū statim pos
sit sentire: aliquā cognitionē hēt in vniuersali. ⁊
iō dicit Aristoteles in pmo phicorꝫ. q̃ pueri p
mo appellāt oēs viros pres ⁊ oēs femias mres
⁊ postea magis diiudicant. ¶ Ad aliud dico: q̃

Cur ⁊c. q̃ omnis doctrina ⁊c. ois disciplina fit ex ꝑexistenti cognitione. ⁊ nō ois cognitio scibilis fit ex ⁊c. / ratio est. quia ⁊c.

pncipia nō sunt cause ꝛclusiōis nisi in ēstute: si
fm se considerenť: pncipia enim pnt dupliciter
cōsiderari. vnomō fm se: Aliomō fm q applicanť ꝛclusioni: ut cognoscēdo hāc minorē esse
sub maiori: Primomō principia nō sunt cause
cōclusionis nisi in virtute ⁊ potētia ⁊ solus hoc
ꝛcludit rō: Sed secūdomō pncipia sunt causa
sciētie ꝛclusionis actualiter: ⁊ sub ꝓpria rōne.
¶ Ad aliud dī similiter: Ad rōnē ꝛtra hoc dī.
q sigs demōstrat puero aliquā rem cuius notitiā prius nō habuit aliqualē: puer multotiēs
utiť ista uoce pro illa re. ⁊ ex tali usu ⁊ exercitio:
⁊ similiter lumine itellectus agētis puer adiscit
q hec uox istā rē significat. vñ ex tali usu prius
hēt quādā cognitionē vniuersalē ⁊ ꝛfusam: ⁊ ex
ꝛsequēti hēt cognitionē determinatā ⁊ in pticu
lari. prio tñ cognitionē exqrit ex cognitione sen
sitiua: ⁊ sic patet quō aliq̄liter ⁊c. Questio. ij.

q **Queritur** An acqsitio sciētie sit
nobis per doctrinaz:
Ad nō videť: q: si sic. tē doctor influeret
sciētiā in discipulo: ad modū quo calidū in actu
de frigido facit calidū in actu: ⁊ per cōsequens
sciētia est q̄litas actiua q est cōtra Aristotelez:
qui dicit in secundo de generatione. q trēs due
actiue sunt q̄litates. s. calidi ⁊ frigidi. ¶ Item si
doctor in discipulo causaret scientiā per doctri
nā: aut ergo eādē in numero aut aliā. Nō eādē
in numero: q: nō est idē accidēs in numero i di
uersis subiectis. Nō diuersam in numero a sua
sciētia: ꝓpter duo. tū q: nemo dat qd non hēt.
sed sciētiā in numero que est in discipulo nō pri
us habuit doctor: igiť illā nō dat. tū q: illā scien
tiā numero cāret in discipulo mediāte sua scien
tia. ⁊ sic scientia doctoris esset qualitas actiua.
¶ Itē ad principale: quero an doctor ꝓponat
discipulo aliqd notū qd est adiscēdū aut igno-
tū. Si illd sit notū: ergo discipulus nō adiscit.
adiscere eniz est acquirere sciētiā ex aliquo igno
to: Si illd sit ignotū ergo adisci nō pōt: q: nec
intellectu apphēdi: sicut patet de seruo fugiti-
uo: qui est ignotus patrifamilias: nō pōt ab eo
apphēdi etsi ei occurrat. ¶ Dicit hic q illd qd
adiscit siue qd ꝓponit adiscēti quodāmodo est
notū: ⁊ quodāmodo est ignotū. est enim notuz
in vniuersali ⁊ ignotuz in pticulari. ⁊ sub ꝓpria
rōne. ⁊ q sic est notū in vniuersali pōt apphēdi
sufficiēter in pticulari fm Linconiensez ⁊ Ari
stotelē. Qualiter tñ notū sit pōt patē: pmo do-
cens ꝓponit ꝓpositiones sub debita forma: ⁊ il
las applicat ad cōclusiones: ⁊ sic ex illis princi-
pijs notis simul cū tali applicatione deuenit in
cognitionē ꝛclusionis ignote. ¶ Contra: Si ex
virtute ꝓmissaruz nō fm se: sed simul cū appli-
catione adiscēs deueniat in cognitionē ꝛclusio
nis. ergo cōclusio in demonstratione nō scit eo
q hec sunt: q: reqrit applicatio: sed ꝛsequēs est
falsum ergo ⁊ antecedēs. ¶ Item querit de illa
applicatione aut est nota adiscenti aut ignota:
Si nota adiscēti ante cōclusionē ⁊ ꝓmissē de se
sunt note ante cōclusionē illatā. igiť conclusio
fit adiscēti nota ante demōstrationē ⁊ per conse
quēs adiscēs iam cōclusionē non adiscit: si illa
applicatio sit ignota. igiť nō pōt esse principiuz
in cognitione cōclusionis ignorate. igiť illa ap
plicatio nihil facit ad doctrinā. ¶ Itez si dicas
q illa applicatio nō sit semp nota. sed aliqñ ꝓus
ignota. ⁊ postea nota: igiť nō semp est cōclusio
nota. Cōtra illd. si illa applicatio fiat nota hoc
erit per ꝓmissas notas ⁊ per aliā applicationē.
Quero tūc de illa applicatiōe: aut est de se nota
aut nō. si sic: eadē rōne fuit flādū i pma. Si nō
illa erit per aliā: ⁊ sic erit ꝓcessus in infinitum.
¶ Item ista applicatio ꝓmissarū nō reqrit nisi
ut denotet ꝓmissas eē actualē causaz cōclusio-
nis: Sed hoc est falsuz: q: si sic tūc nullomodo
posset fieri ex duob' pncipijs primis. sed semp
reqrerenť tria. s. duo pncipia ⁊ applicatio que si
gnificaret principia esse actualem causam con-
clusionis. sed hoc videť incōueniens. ergo ⁊c.
¶ Ad oppositum est Aristoteles dicens: q oīs
doctrina ⁊c. ⁊ exponiť q per doctrinam intelli
git acquisitionem scientie per doctorem.

Ad questionez dicitur

q acquisitio scientie per doctrinam: nō est pos
sibilis sicut dicūt Accademici: quia ad hoc qd
vnus hō aliū doceat oportet q hēat aliquā pre-
eminētiā respectu alteri' fm itellectū. Sed nul
lus hēt talē ꝓeminētiā. cum aīa intellectiua siue
forma sbalis nō suscipit magis ⁊ minus: ideo
nullus hō pōt aliū docē. ergo ⁊c. ¶ Et si dī rō
ni istoz: q lz anima intellectiua fm se nō suscī-
piat magis ⁊ minus: tñ fm dispositionem cor-
poris cuius est pfectio pōt suscipe magis ⁊ mi
nus. ⁊ sic per accidēs. q: corpus qd pficit. vna
aīa intellectiua melius est cōplerionatū q̄z cor
pus qd pficit ab alia aīa intellectiua. Iō vnus

hō est pēminētior in gradu intelligēdi ⁊ magis ingeniosus q̄ alius. Cōtra istud: Intellect⁹ nō est virtus materialis. ergo nō pōt suscipe magis nec minus: ꝓm dispositionē materie: ꝓsequē tia patet per Aristotelē tertio de aia. quia imateriale a materiali nō dependet. ⁊ per ꝓsequēs a materiali nō accipit uariationē. ¶ Cōtra positionē istoꝝ: nō est arguēdū nisi per expimētū. Quilibet enim expit in seipso q̄ ab alio adiscere pōt. fundamētum positionis istoruꝫ: accipit falsum cū dī q̄ nullus hō hēt pēminētiā respectu alterius hois. hoc est falsuꝫ: q̄ pōt psuaderi per duas rōnes: qr vnus est sciēs in actu ⁊ alius in potētia: sed sciēs in actu aliā pēminētiā hēt respectu sciētis in potētia: ergo ⁊c. Itē hoc patet per aliud. Aia intellectiua lꝫ ꝓm se nō hēat pēminētiā respectu alterius aie. tū cū est pfectio alicui⁹ corpis melius cōplexionati: q̄ alia: pēminētior est respectu alterius in intelligēdo. vñ tales per Aristotelē secūdo de aia. sunt apti mēte. patet ergo q̄ vnus hō est pēminētior alio in intelligēdo respectu alterius: ⁊ per cōsequēs aliū docere pōt: ⁊ ex hoc patet respōsio ad rōnē istoꝝ: Aia enim intellectiua lꝫ nō ꝓm se sit preeminentior alia: ut tū est dispositio corpis melius cōplexionati pōt esse alia pēminētior. Et ad rōnē. cōtra hāc rōnē dī. q̄ forma materialis pōt itelligi dupliciter: Uno modo dī que educit de potentia materie. uel qr utit organo corpeo in opando: ⁊ isto mō forma intellectiua: non est forma materialis: Alio mō dī forma materialis qr pfectio materie: ⁊ isto mō aia intellectiua est forma materialis. iō aliā uariationē pōt accipe a materia quaꝫ pficit. qr ex materia ⁊ forma fit uere vnū.

Ad questionem igitur

aliter dicitur: q̄ sciētia est nobis possibilis per doctrinā. sicut experimur in nobis iuxta quod est intelligēdū: q̄ sciētia aliqñ acqrit totaliter ab intrinseco. aliqñ ptim ab intrinseco ⁊ ptiꝫ ab extrinseco: sicut ⁊ sanitas aliqñ totaliter acqrit ab intrinseco. ut qñ est sic q̄ ꝑs sana alterat partem infirmā sibi ꝓpinquā. ⁊ istā reducit ad pristinā debitā ꝓportionē: ⁊ sic acqrit sanitas totaliter ab itrinseco. Sed aliqñ acqrit sanitas ptim ab intrinseco ⁊ ptim ab extrinseco: ut cū ita est q̄ ꝑs sana nō pōt de se ⁊ virtute sua alterare pfecte infirmā: nec istā reducere ad ꝓportionē debitā tūc nō sanat hō ab intrinseco: sed eget extrinseco adiuuāte: ut adiutorio medici: qr tunc per potationes ꝑs sana iuuat ad alterādū ptem infirmā in qua actione ꝑs sana est agēs principale. Sed agēs extrinsecū ut medicamentū est coadiuuās. sic est de sciētia. aliqñ enim sciētia acqrit totaliter ab intrinseco: ut per inuētionē: ⁊ hoc quādo intellectus est bene dispositus. ⁊ ex ꝓmissis notis pōt deuenire per virtutem itellect⁹ agētis in cognitionē ꝓclusionis ignote sine doctore extrinseco: sed aliquādo acqrit sciētia ptiꝫ ab extrinseco: ut cū ita est q̄ intellectus nō est bene dispositus: sicut patet in illis qui hñt ingeniū obtusum. tunc reqrit q̄ doctor extrinsecus ordinet principia adiscēti ⁊ applicet illa ꝓclusioni. ⁊ inde ueniat adiscēs in cognitionē cōclusionis per doctorē: principaliter tū lumine intellectus proprij: sed secūdarie adiutorio doctoris ⁊ ideo dicit L inconiēsis. q̄ nō solum doctor docet sed littera scripta. ⁊ nō ꝓprie docent ista per se: Sed ista duo intellectū adiscētis excitāt ⁊ cōmouēt. Sed interius uerus doctor. i. deus mētē illuminat ⁊ ueritatē ostēdit. ¶ Alterius intelligēdum: q̄ sciētia in doctore nō est q̄litas actiua: lꝫ enim per istā acqrat sciētia in discipulo: nō tū est principale agēs: sed coadiuuās: qr principale agēs est intellectus intrinsecus respectu acquisitionis scientie mediante suo lumine: ideo in doctore scientia non est qualitas actiua.

Ad rationes. ad primā

dicēdū. q̄ docēs nō influit sciētiā in discipulo: sed docēs excitat intellectū discipuli per principia nota. ⁊ per determinatā applicationē principioꝝ ad cōclusionē ut discipulus per lumē intellectus agētis (ut per principale agēs iterius) apphēdat cognitionē de eodē scibili cuius cognitionē primo habuit docēs. ⁊ ideo nō sequit q̄ sciētia docētis sit q̄litas actiua: qñ enim actiua q̄litas agit in alterū ista q̄litas ꝗtute corpis cuius est agit aliqd in illo alio inducēdo suam formā: ⁊ nō reqrit in illo in qō agit esse aliquod agēs principale mouēs seipꝫ de potētia ad actū sed in acquisitione sciētie in docente: nec ꝓm se: nec ꝓm virtutē docētis: est q̄litas sufficiēs ad inducēdū sciētiā in discipulo: Sed ꝓncipale agēs est intrinsecū discipulo: ut intellectus agēs mediāte suo lumine: ⁊ ideo sciētia nō est q̄litas actiua. ¶ Ad aliud dicitur. q̄ eadē sciētia numero est in docente ⁊ discipulo acqsita: Quia sciētia

est relatiuus: q̃ ad scibile referr̃ ideo numeratio nẽ accipit a suo correlatiuo. Cũ igit idem scibile sciat̃ a doctore ⁊ docto puta discipulo. ergo eadẽ sciẽtia numero est in doctore ⁊ in discipulo. Cõtra: Accidẽs qõlibet numerat̃ ad numerationẽ subiecti: nõ enim possibile est uere itelligẽ q̃ idẽ accidẽs numero sit in diuersis subiectis. sed diuersa subiecta sunt docens ⁊ discipulus: igit nõ põt eadẽ sciẽtia numero esse in eis cũ sit accidẽs. ¶ Aliter dr̃ ad istud. q̃ diuersa sciẽtia numero est acquisita in discipulo ⁊ in doctore siue sciẽtia ista accipiat̃ pro qualitate informante siue pro relatione. ¶ Ad primã probationem dr̃ sicut prius: q̃ non sequit̃ scientiã in doctore esse qualitatẽ actiuam: ⁊ causa huius dicta est. ¶ Ad aliã ꝓbationẽ dr̃ q̃ ista ꝓcedit fm falsam imaginationem. Supponit enim q̃ doctor det sciẽtiã discipulo: qõ falsus est: doctor enim exercitat intellectũ discipuli solũmõ ad apprehẽdẽdũ per hoc q̃ ei ꝓponit ꝓpositiones uocales de se notas: cognitis terminis applicãdo illas recte ad ꝯclusionẽ: ⁊ tunc discipulus mediãte lumine itellect̃ sui agẽtis: istã ꝯclusionẽ adiscit ⁊ in hoc decept̃ fuit Plato. Plato enim eo q̃ puer inerudit̃ in geometria recte respõderet ad conclusionẽ. ex hoc credidit puerũ sciuisse ꝯclusionẽ. sed hoc est falsus. Puer enim sic rẽdens nõ rẽdebat indoct̃: sed doctus rẽdebat: docebat̃ enim ab opponẽte: in hoc q̃ opponens proponebat notas ꝓpões: ⁊ illas applicabat ad cõclusionẽ. ⁊ ideo nõ rẽdebat recte inerudit̃: sed doctus. ¶ Ad aliud principale sic dr̃ q̃ ꝯclusio ꝓposita adiscẽti nõ est in vniuersali ignota: sed tẽ in particulari ⁊ talis cognitio in vniuersali sufficit ad hoc: q̃ adiscẽs ꝯclusionẽ appꝶhẽdat per lumẽ intellect̃ agẽtis: ad hoc tẽ requiritur exercitiũ doctoris extrinseci per principia nota: ⁊ per applicationẽ debitã. ¶ Ad rõnes ꝓtra hoc dr̃ ad primã q̃ ante ꝯclusionẽ notã nõ cognouit istã applicationẽ adiscens. sed simul tẽpore cũ cognouit ꝯclusionẽ cognouit istam applicationẽ. uerũtamẽ prius natura cognouit applicationẽ q̃ ꝯclusionẽ. ⁊ iõ nõ sequit̃ q̃ ista applicatio nõ facit ad cognitionẽ ꝯclusionis. ¶ Ad aliud cũ ꝯcludit̃ q̃ ꝯclusio in demõstratiõe nõ scirẽt: eo q̃ ꝶ sunt. si requiritur talis applicatio dr̃ interimẽdo ꝯsequẽtiam. q̃ sequi eo q̃ ꝶ sunt non est sequi per ꝑmissas fm se ꝯsideratas: sed per ꝑmissas applicatas. ideo requirit̃ applicatio ad hoc q̃ sequat̃ cõclusio. eo q̃ ꝶ sunt: ideo potius sequit̃ oppositus ex rõne q̃ ꝓpositum. ¶ Ad aliud cũ dr̃. applicatio aut est semp nota: aut prius ignota: ⁊ postea nota: dr̃ q̃ hec applicatio adiscẽti prius fuit ignota: ⁊ postea ex hoc nõ sequit̃ q̃ fiat nota adiscẽti per aliã applicationẽ: sed sufficit q̃ applicãs sic applicet ad hoc q̃ fiat nota. ¶ Ad aliud dr̃ cõcedendo illã applicationẽ requiri ut insinuet̃ adiscẽti. q̃ ꝑmisse sunt cause actuales istius cõclusionis: sed ex hoc nõ sequit̃ q̃ ad scientiã istius ꝯclusionis faciendã requirant̃ plures ꝑmisse q̃ due: q̃ non oportet istam applicationẽ signari per tertiam ꝓpositionẽ: sed ex hoc qõ docens debito modo ordinat ꝑmissas: sufficiẽter hẽtur ista applicatio actualis per istas duas ꝑmissas ⁊c. ¶ Qõ. iij.

Q Aeritur an nos intelligamus per spẽs acqsitas uel per species separatas. q̃ per species influxas videt̃. qa fm Aristotelẽ septimo phisicor. circa aiam intellectiuã nõ cadit alteratio. sed si intelligeremus per spẽs acqsitas per intellectũ: tunc esset alteratio a nõ spẽbus in species: ⁊ ab ignorãtia in scientiã: igit̃ oportet ponere q̃ nos intelligamus per spẽs influxas ⁊ nõ per acqsitas. ¶ Itẽ quicqd ꝓducit̃ de potẽtia ad actũ: ꝓducit̃ per aliqõ actuans (si enim calidũ in potẽtia: ꝓducit̃ in caliduz in actu: ꝓducit̃ per aliqõ aliud actu calidũ) Sed intellect̃ noster fit de sciẽte in potẽtia: actu sciens: igit̃ per aliqõ ens in actu sciẽs: ⁊ non de se: q̃ de se est in potentia igit̃ per aliqõ agens extrinsecũ: qõ est substãtia sepata influẽs spẽs in itellectu: qõ nõ est nisi ydea. ¶ Dr̃ q̃ intellect̃ fit aliqõ intelligẽs uel sciẽs in actu ⁊ nõ per agens extrinsecũ: qõ est substãtia sepata influẽs species in intellectu: Sed per intellectuz agentẽ qui est intellectus intrinsecus: ⁊ ille facit de potẽtia intelligibile: actu intelligibile per speciẽ acquisitã: ⁊ hoc irradiãdo sua fantasmata. ¶ Contra istud: obiectuz sensus multiplicat suam speciẽ in sensum exteriorẽ ⁊ postea in sensus interiores imaterialiter magis ac magis: ⁊ nõ requirit̃ sensus agens imaterialiter: igitur a simili: ad hoc q̃ obiectũ intellectus (qõ est qõ qdest) multiplicet suã spẽm per sensus medios usq̃z ad intellectuz imaterialiter magis ac magis: non requirit̃ intellectus agens aliquomõ radians sua fantasmata. ¶ Item qõquidest de

se est intellectui ꝓportionabile: igitur ad hoc q̃ actu fiat obiectũ intellectus: nõ requirit aliqd agens: ꝓbatio antecedẽtis: sicut intellect⁹ materiã nõ includit in sua essentia est tũ in materia: q: ꝑfectio materie ita qdquidest ꝓditiões materiales in se nõ includit est tũ cõiunctũ cũ illis: igit videt q̃ ꝓportio sit iter quodquidest et vna parte ⁊ intellectum et alia. ¶ Ad principale: oẽ intelligẽs per ꝓticipationẽ habet reduci ad aliquid qd est per se ⁊ primo intelligens: sicut oia calida per ꝓticipationez reducunt ad aliqd qd est primo calidũ. Sed oẽs homies intelligunt per participationẽ: igit intelligunt per aliquid qd est primo itelligẽs: sed tale est ydea hois: igitur ⁊c. ¶ Itez rõnales sumus nos ⁊ dij: sed dij intelligunt per spẽm innatã ⁊ nõ per spẽm acqsitam ⁊c. ¶ Item puer debito modo interrogatus recte respõdet ad ꝓclusiones qui nõ est eruditus in aliqua scientia. Sed nõ põt recte respõdere nisi prius sciat ꝓclusiones: ⁊ non per spẽs acquisitas. q: nunq̃ acquisiuit spẽs istarũ conclusionuz siue terminoꝝ: igitur per species ⁊c. ¶ Ad oppositũ est Aristoteles dicẽs q̃ ois doctrina ⁊c. ¶ Item primo huius. ois nostra cognitio ortũ habet a sensu: igit nõ intelligimus per species innatas sed acquisitas.

Ad qõnẽ dr̃ ꝟm platonicos.

q̃ nos itelligim⁹ per spẽs ifluxas ab ydeis. Ponit eniz Plato ydeã in q̃libet specie hois ⁊ bouis ⁊c. Et dixit q̃ ista ydea hois est causa ⁊ exẽplar singularium istoꝝ: ⁊ q̃ est necessaria ad cognitionẽ ⁊ gnãtionẽ. Ponit enĩ q̃ agẽtia sensibilia nõ inducũt formã in materia sed ꝑparãt materiã ⁊ disponũt ad inductionẽ forme ab extrinseco ut ydea. Ponit etiam q̃ doctor nullo modo est causa in discipulo: Sed remouet ipedimẽta que impediũt discipulũ scire. Sed scientia in quolibet iducit ab ydea hois: per species influxas ab ista ydea intellectui nostro. Hui⁹ oppositũ ponit Aristoteles quo ad utrũlibet. Ponit enim formas educi de potẽtia ad actuz per agens nãle. Ponit etiã doctrinã causari in nobis ex ꝑiistẽti cognitione: ⁊ sic per spẽs acquisitas que multiplicant per sensus exteriores usqz ad intellectũ. ¶ Itẽ cõtra ipsos est q: tunc ceci a natiuitate ita excellẽter haberẽt scientiã de coloribus sicut videres: ⁊ hui⁹ oppositũ patet per experimẽtũ: ⁊ dixit Aristoteles oppositũ. similiter dicit in fine secũdi hui⁹: deficiẽte sensu deficit ⁊ cognitio illius: que est ꝟm illum sensum. ¶ Aliter ponit Auicẽna: q̃ nos intelligim⁹ per species influxas: sed nõ influxas ab ydeis sicut ponit Plato. sed ab ista substãtia separata. Ponit enim substãtias separatas supiores influere spẽs in substãtiis separatis inferiorib⁹. ⁊ ulterius ponit vnã substãtiã separatã influere spẽs itelligibiles itellectui nr̃o: per quas nos intelligimus. ⁊ ulterius ponit nos intelligere cũ ista substãtia influit spẽs in nobis: ⁊ ponit nos nõ intelligẽ qñ ista substãtia desinit influẽ. ¶ Cõtra hoc est itẽtio Aristotelis. Similr̃ est ꝓtra istud q̃ ceci tũc ita haberent scientiã de coloribus sicut videres.

Ideo aliter ad q̃stionẽ

dr̃ q̃ nos intelligim⁹ per spẽs acqsitas a sensib⁹ exteriorib⁹: ⁊ huius rõ est iã tacta. q: aliter ceci possent hẽre cõpletã scientiã de colorib⁹ sicut videntes: de modo tũ qualiter acqramus dubiũ est. Modus tũ sic ponit. aia est in potẽtia ad oia: ꝟz Aristotelẽ primo de aia. Est eniz in potẽtia oia intelligibilia per intellectuz. ⁊ est in potẽtia oia sensibilia per sensum. Obiectũ igit intellectus cuz sit in potẽtia intelligibile: nõ põt de se actuare intellectuz per suam spẽm: cum enim existat sub conditionib⁹ indiuiduãtibus: ibi est improportionatum. Ideo anteq̃ intellectus possibilis actu intelligat requiritur aliquod agens: ut intellectus agens faciens intellectum possibilem de potentia intelligente actu intelligentem. Similiter faciens qdquidest qd est potentia intelligibile: actu intelligibile per suam speciem: ⁊ sic intelligit intellectus noster per species acquisitas. ¶ Sed intelligenduz est q̃ res multiplicat suam speciem per sensus exteriores: usq̃ ad sensus interiores. ⁊ usq̃ ad fantasiam. ⁊ ista species existit sub modo materiali: ⁊ concipitur sub conditionibus indiuiduantibus. Sed ista ut sic: non potest perficere intellectum. Ideo intellectus agens: ex illa specie in fantasmate disposita gignit aliam speciem in intellectu possibili. Ideo dicit Cõmentator. q̃ intellectus agens facit vniuersalitatem in rebus. Et non est intelligenduz: q̃ eadem species numero que est in virtute fantastica fit in intellectu possibili: quia tunc accidens migraret de subiecto in subiectũ uel saltẽ de potẽtia organica ad non organicam. qd videt inconueniens.

Nec est intelligēdū: q̄ spēs in virtute fantastica: gignat aliā ex se in intellectu possibili: q̄ illa in fantasia est materialis: ⁊ materiale nō gignit imateriale: nec pōt dici q̄ species in fantasia est irradiata per intellectū agētē: ⁊ sic quodāmodo facta est imaterialis. ⁊ sic facta immaterialis ⁊ irradiata gignat aliā in intellectu possibili: hoc enim videt falsum q̄ repugnat ōtuti organice talis imaterialitas. Quia in virtute organica. species semp existit materialiter. ¶ Ideo oportet dicere q̄ intellectus agens gignit in intellectu possibili speciem ex illa que est in fantasia.

Ad argumenta. ad primū dicit q̄ aia nostra alterari pōt ab ignorātia in sciētiā. sed tm̄ ab vna q̄litate in aliā q̄litatē alterari nō pōt: ⁊ hoc intelligit Aristoteles in. vij° phycorū. ¶ Aliud dicit q̄ intellect⁹ noster fit de potētia intelligēte actu intelligēs. per aliud ens in actu qd nō est ydea: nec aliqd separatū ab intellectu nro. Sed est quedā virtus intellectiua nobis cōiuncta: cuiusmodi est intellectus agens. ¶ Ad rōnes cōtra hoc dicit ad primū. q̄ ideo nō requirit sensus agēs ad hoc q̄ omm sensus spiritualius sit in medio q̄m in obo ⁊ in sensibus exterioribus spūalius q̄m in sensib⁹ interiorib⁹: q̄ cū ista spūalitate stat materialitas speciei simpliciter: q̄ ⁊ virtus sensitiua materialis est q̄ perfectio organi corporei. similiter spēs in virtutib⁹ sensitiuis est similitudo rei ⁊ indiuidualr ⁊ materialiter existit: ideo nō requirit sensus agens. Sed intellectus possibilis est virtus imaterialis q̄ nō alligata organo. Similiter spēs in illa virtute est imaterialis simul. q̄ est similitudo rei nō ut materialiter existit: ⁊ hāc immaterialitatē speciei intellectus possibilis facere nō pōt cū sit virtus passiua: nec fantasma pōt facē hāc spēm hic. q̄ materiale manēs materiale nullomodo gignit immateriale: ideo requirit intellect⁹ agēs faciēs istā spēz in intellectu possibili ex ista specie que est in ōtute fantastica. ¶ Ad aliud dico q̄ quodqdest nō est de se ꝓportionabile intellectui. q̄ qōqdest nō pōt actualiter immutare nisi sub aliquo esse. sed nō habet nisi duplex esse s. esse extra aiam: ⁊ esse in aia. quodqdest sub eē extra aiam immutare nō pōt ut sic. q̄ ibi existit materialiter ⁊ etiā sub cōditionibus indiuiduātib⁹. sed quodqdest nō immutat ut materialiter existit sed ut immaterialiter existit: oportet ergo q̄ ipm quodqdest imutet fm eē qd hēt in intellectu: sed esse in intellectu non hēt de se sed per intellectū agētē. ideo requirit intellectus agens. per hoc ad formā nego cōsequētiā: q̄ ⁊ si quodqdest materiales cōditiones in suo esse nō includit nec ab illis depēdet: est tm̄ sub illis: Similiter intellectus materiā nō includit in sua essentia nec ab illa depēdet: est tm̄ in materia. ergo est sufficiēs ꝓportio utrobiq̄: nō valet. lz enim quo ad istas ꝑditiōes sit ꝓportio nō tm̄ sufficiēs: requirit enim plus. s. q̄ sicut spēs in intellectu est similitudo rei. nō ut materialiter existit sic oportet quodqdest ad hoc q̄ imutet: modū imaterialē hīe. sed sub esse extra aiam nō hēt modus immaterialē: sed tm̄ ut est in aia. ideo de se non est ꝓportionabile. sed fit per intellectū agētem. ¶ Ad aliud dicit. q̄ oia intelligētia per pticipationē reducunt ad aliqd intelligēs per essentiā. sed illud intelligēs nō est ydea sed est prima causa: cuius intelligere ⁊ esse sunt eadē. ¶ Ad aliō dicit. q̄ nos ⁊ dij sum⁹ rōnales: equoce. q̄ dij nō ꝓprie ratiocinant: nec discurrūt a ꝑmissis. Ad conclusionē. sed simplici intuitu principia ⁊ cōclusiones appḥēdūt: sed nos ratiocinamur discurrēdo a ꝑncipijs ad ꝓclusionē. Jō dij nō sunt rōnales ꝓprie loquendo: Et si sic: hoc est equoce ⁊ magis pfecte q̄m nos: ⁊ ideo lz substantie separate intelligāt per spēs innatas ⁊ influras. nō tm̄ oportet q̄ intellectus sic intelligat: ⁊ hoc ꝓpter impfectionē intellectus nr̄i. ¶ Ad aliud dicitur q̄ puer ordinate a platone interrogatus de ꝑncipiis geometrie que nunq̄m didicit: ⁊ postea de conclusione: de nouo adiscit ꝓclusionez per talē applicationē ⁊ interrogationē. ideo nō sequit. iste puer scit ꝓclusionē. ergo prius sciuit ꝓclusionē sub ꝓpria rōne: quaz credidit Plato valere q̄ latuit platonē puerum posse de nouo adiscere conclusionem per applicationem premissarum ad cōclusionē. Nō. iiij.

q

Ueritur an tantum

due sint ꝑcognitiones. q̄ nō videtur. Quatuor sunt q̄ones per Aristotelē secūdo hui⁹. sed questiones ꝑsupponūt suppositiones siue precognitiones: q̄ quelibet questio aliqd querit ⁊ aliqd supponit. ergo q̄tuor sunt ꝑcognitiones. ¶ Itē tria sunt ꝑcognita ut dignitas: sbz: ⁊ passio. ergo tres sunt ꝑcognitiōes. ꝓbo cōsequētiā. q̄ ꝑcognitio numerat ad ꝑcognitoꝝ numerationē

¶ Dicit hic per interemptionē: q; ꝓcognitio nō numerat ad numerationē ꝓcognitoꝝ. ¶ Cōtra istud: accñs numerat ad numerationez illi⁹ qd denoiat ⁊ cui⁹ passio est. q; illud qd denoiat ab accñte est eius sbm: sed hoc accñs. s. ꝓcognitio denoiat precognituz: ergo ⁊c. ¶ Item ad pnci pale. sicut res hēt qd: ita res est qlis ⁊ quāta. sz nō oportet ꝓcognoscē qle de sbo nec qztuz. silr nec de passione: ergo nec eadē rōne oportet ꝓcognoscē qd est de re: nō ergo sunt due precognitiones. ¶ Itē videt q; sunt tres: ex intētione Ar. q; Ar dicit q; de sbo ꝓsupponit qd est simplr: de dignitate q; est: sed de passione nō ꝓ supponit qd est simplr: sed quid est qd significat per nomē. Cū igit qd est q; significat ꝑ nomē: ⁊ qd est simplr sint diuerse ꝓcognitiones. tres erūt ꝓcognitiones. ¶ Dz hic q; qd est: qd significat per nomē. ⁊ qd est simplr nō sunt diuersa: qd: iō nō faciūt diuersas ꝓcognitiones. ¶ Cōtra. per Ar. Quid est simplr ꝓsupponit si est. querē enim qd est ignorato: si est. nihil est querē. Sed qd est qd significat per nomē nō ꝓ supponit eē: q; de nō entib⁹ scimus qd significat per nomē: ⁊ tñ nō entia nō sciunt eē: q; non sunt. ⁊ dicit Ar q; de tragelapho scim⁹ qd si gnificat per nomē: ⁊ tñ ignorat si est: ergo qd est simplr ⁊ qd est q; significat per nomen: sunt diuersa. ¶ Ad oppositum est Ar. dicēs q; du pliciter autem est precognitione ⁊c.

Ad qōnem dz q; trñ due sunt ꝓcognitiōes. videlicet qd est ⁊ qa est. ¶ Intelligēdum tñ ꝓpter hoc: q; ad co gnoscēdū ꝓclonē oportet precognoscē pncipia: pncipia ꝓclonis sunt tria. Unū cōpleruz qd est dignitas. duo incōplera ut subiectū ⁊ passio. q; ex hijs duob⁹ ꝓstituit ꝓclo. In cōclone enim ꝓdicat passio de sbo: ergo ad cognoscēdū con clusionē oportet ꝓcognoscē dignitatē: passionem: ⁊ subiectū: ⁊ ita sunt tria ꝓcognita tñ: trñ sunt duo modi ꝓcognoscēdi. De subiecto enim ꝓcognoscit qd est ⁊ qa est. De passione qd est: ⁊ de dignitate qa est: ⁊ sic due sūt ꝓcognitiones coiter. s. qd est ⁊ qa est. ¶ Aliud est itelligēdū q; qd est rei simplr ⁊ qd est qd ꝑ nomē significat: nō sūt eadē. Et huiusmodi dupler est rō. Una est. q; ꝓcognoscēdo qd est rei simplr necesse est ꝓcognoscē si est: q; nō ens nō habet uerū qd: sz ꝓcognoscēdo qd est qd significat per nomē trñ nō oportet ꝓcognoscē si est: non ens enim pōt hēre tale eē. Itē alia rō est ad hoc: q; cognoscē do qd significat per nomē solū cognoscimus modo indistincto ⁊ cōfuso: ⁊ cognoscēdo quid simplr rei: cognoscimus rē determinate ⁊ distincte. Et hoc ostēdit Themistius per exēplū. Si dicat puero q; adducat equū. tunc adducit equū ⁊ nō bouē: ⁊ hoc non est nisi q; cognoscit qd significat per hoc nomē equū: tñ puer non cognoscit uerā qdditatē equi: qa tūc cognosce ret pncipia intrinseca equi: qd falsum est. patet ergo q; qd rei absolutū ⁊ qd significat per nomen: nō sunt eadē totaliē. ¶ Intelligēduz tñ est q; Ar cōprehēdit utrūqz ibi sb gnālitate qdā de ꝓcognitiōe: iō trñ ponit duas ꝓcognitiōes.

Ad primā obiectionē dz q; pñtia non ualet q; questio qd est: ⁊ ꝑ pt qd est: reducunt ad cognitionē qd est. Sed questio qa est. ⁊ si est: reducunt ad cognitionē si est. ¶ Ad aliud silr dz. ¶ Ad rōnes ꝓtra hoc. ad pmā dz: q; cognitio nō est in ꝓcognito ut in sbo: sed in ꝓcognoscēte. ideo nō oportet q; ꝓco gnitio numeret ad numerationem precogniti. ¶ Propter qd est intelligēdū: q; dupler est opa tio. Quedā immanēs agēti ut intelligere respe ctu intellectus: sentire respectu sensus. Alia est opatio trāsiēs in mām extrinsecaz: cuiusmodi est cōbustio ignis. Cōbustio enim est in illo qd cōburit: opatio pmo mō est in agēte. scdo mo do est in passo: sed ꝓcognitio est opatio primo mō: ⁊ ideo est in intellectu. Solutū est enim per hoc q; opatio trāsiēs in mām extrinsecā: est in opato: alia aūt non. ¶ Ad aliud cōtra illud dī co q; supposito q; ꝓcognitio referat ad ꝓcogni tū non oportet tū q; numeret ad numerationez ꝓcogniti. Instātia enim est q; pater referē ad fi liū: ⁊ tñ non oportet q; si sint plures filij eiusdē: q; ꝓter iste sint plures patres: uel q; plures pa ternitates sint in eodē. ¶ Ad tertiū dicit q; ista ꝓpositio non est vniuersaliter uera. s. accidens est in eo tanqz in subiecto qd denoiat. Denoiat enim aliqū terminū a quo: ut sor. corrūpit: ali quādo terminū ad quē ut sor. generat. Aliquā do efficiēs: ut agēs agit: ⁊ aliqñ sbiectū in quo est sicut hō albus. Ideo nō oportet q; accidēs sit semper in illo tanqz in subiecto qd denoiat. ¶ Ad aliud dicit q; non ꝓcognoscit de subie cto qle est. uel quātū. nec oportet ad hoc q; de subiecto sciat passio. q; ad hoc q; sciat passio ex traneat qle ⁊ qztū ⁊ qlibet accidēs cōmune.

Sz tñ de sbo necessario pcognoscit qd: qz diffinitio sbi est meditū ad pcludēdū passionē de sbo demōstratione potissima: z anteq̃ pclo cognoscat oportet pcognoscē meditū p qd cognoscit: iō pcognoscit qd est. sed nō q̃le nec q̃tū. ¶ Ad aliud pcedo q̃ qd est qd significat per nomē z qd rei simplr nō sunt totalr eadē: tñ Ar utrū q̃ qd cōp. chēdit sub vna pcognitione generali: lz sint diuerse pcognitiones in speciali. Idez tñ intelligit de vno qd z de alio. ¶ Ad rationes que ponūt q̃ qd uerū z qd significat per nomē sunt diuersa: pcedēde sunt qz ueq̃ pcludūt: pūt tñ cadē sub vna pcognitiōe gnāli. Qō. v.

q **Queritur** An de dignitate possit pcognosci qd est. videt q̃ sic. tāta cōplexio est in syllogismo z vnio: quāta est in dignitate: sed de syllogismo pt cognosci qd est nō obstāte sua cōplexione (aliter de syllogismo nō posset eē scientia:) ergo de dignitate pōt pcognosci qd est non obstāte cōplexione. ¶ Itē ppositio imediata diffinit in isto pmo li° nō obstāte cōplexiōe: ergo eadē rōne dignitas pōt diffiniri z hēre qd. ¶ Itē eē nō est nihil. huiusmodi dignitatis est eē. (pcognoscit enim qa est) ergo dignitas habet eē. sed oē hñs eē est qd: ergo de dignitate pcognoscit qd: sequtur ergo q̃ de dignitate pcognoscit qd est. ¶ Dicit hic negādo pmitiā. ad pbationez dī q̃ lz dignitatis sit eē nō tñ hēt qd: qz est complexū: z cōplexū nō hēt qd. Unde nō sequtur est hñs eē: igit est qd uel hñs qd: nisi supposito q̃ illud sit simpler z nō cōpositū. ¶ Cōtra q̃ complexio nō impediat arguit ut pus. ¶ Itē eē uel est eē uerū: uel inseparabilr cōcomitās eēntiā. Si primo mō: necessario pcognoscit de dignitate qa est: ergo qd est. qz suū eē est. Si scdo mō: ad huc sequtur q̃ eē psupponit eēntiā z qd supponitur sequtur qd est. ergo sequtur ad qa est. ¶ Itē ppositio diffinit sic. ppositio est oō uerū uel falsum significās. ergo ppositio hēt qd: qz diffinitio z qd sunt eadē: z tñ ppositio est qddā cōplexū: dignitas ergo pōt hēre qd nō obstāte rōne cōplexi. ¶ Dicit hic q̃ ppositio nō diffinit inquātū est quoddā cōplexū acceptū sub rōne cōplexi sed sub rōne incōplexi. ¶ Cōtra: in diffinitione ponit hec pticula significās uerū uel falsum: sed nihil significat uerū uel falsum nisi cōplexū sub rōne cōplexi. ergo ppositio ut hic diffinit significat cōplexū sub rōne cōplexi. ¶ Itē dignitas fm id qd est significat. ergo de dignitate pcognosci pōt quid significat per nomen. ¶ Ad oppositū est Ar dicēs: q̃ de dignitate pcognoscit solū qz est. ¶ Itē si de dignitate precognoscit qd est: tūc ex dignitate z illo qd: posset fieri vna ppositio imediata. siue dignitas: z eadē rōne ista dignitas haberet qd: z ex isto qd z dignitate eēt alia z sic i ifinitū. qd ē icōueniēs Incōueniēs est ergo dicē q̃ dignitas hēat qd

Ad qōnē dico q̃ de dignitate solus pcognoscit qa est. pbo: qz dignitas facit cognitionē de pclone: sed non ens cōclusioni nihil facit: ergo oportet q̃ de dignitate pcognoscat qa est. ¶ Itē oñdo q̃ de dignitate non pcognoscit qd est simplr: qz qd est simpliciter est solius incōplexi. sed dignitas est qddam cōplexū: ergo z c. q̃ aūt nō habeat qd. patet ex intentione Ar. vij°. methaphisice. dicit enim q̃ hō albus nō habet qd eo q̃ est ens per accidēs siue aggregatū. Sed dignitas est magis aggregatū q̃ hō albus: ergo dignitas qd nō habet. Similiter de eo nō pcognoscit quid qd sigtur p nomi: qz nō hēt qd. sed plura qd aggregata: solū ergo de dignitate pcognoscit qa est.

Ad primā rōnē dī q̃ syllogism° pōt psiderari fm q̃ est cōplexum sub rōne cōplexi acceptū. z isto modo nō habet qd. Alio modo cōsideraf fm q̃ est quoddam cōplexum acceptū sub ratione incōplexi z isto modo habet qd: z diffinitionē: ut sic entz significat per uocem incōplexā ut per hanc uocem syllogismus. z concipit ab intellectu nro. z isto modo de syllogismo pcognoscit quid est non tamē de dignitate fm q̃ Ar intelligit: qz Aristoteles intelligit de dignitate ut est cōplexum acceptū sub rōne cōplexi. ¶ Ad aliud: per idem ppositio immediata non diffinit: fm q̃ est cōplexum acceptū sub rōne complexi. ¶ Ad aliud similiter dicit negādo cōsequētiam de dignitate precognoscit qa est. ergo quid est: z ad pbationem eodem modo sicut prius: quia dignitas non habet quid lz habeat esse: qd enim solum est alicuius incōplexi qd est obm intellectus simplr. ¶ Ad rōnem cōtra hoc dicit q̃ eē concomitat eēntiam dignitatis. ideo sequtur q̃ eēntia dignitatis precognoscit: sed ex hoc non sequtur q̃ de dignitate pcognoscat quid: qz qd solum est eius quod est obiectū intellectus simpliciter. eēntia autem pōt esse cōplexi z incom-

pleri ⁊ cuiuscũq; alterius entis. ¶ Ad aliud de ꝓpositione sicut prius. ¶ Ad rõnem cõtra illud: dicit q̃ hec particula significãs ueruꝫ uel falsum pot cõparari ad ꝓpositionem sub rõne incõpleri. ⁊ pot cõparari ad ꝓpositionem sub ratione cõpleri sicut ad hãc totam: hõ est animal sub sua integritate. Primo modo cõparatur ad ꝓpositionem ut quid. Secũdo modo cõparat ad ꝓpositionem ut quale uel qualificãs. ¶ Ad formam cum dicit. q̃ nihil est significãs uerum uel falsum nisi cõplexum sub rõne cõpleri: dicit q̃ hoc est uerum qualitatiue: quidditatiue tamẽ accipiẽdo uerum uel falsum: ꝓpositio assumpta falsa est: qꝛ solũ hoc habet ꝓpositio accepta sub rõne incõpleri. ¶ Ad aliud dicit q̃ de dignitate non ꝑcognoscit qd est qõ per nomen significat: qꝛ dignitas non hẽt vnũ quid sed plura congregata: ⁊ ideo de dignitate non precognoscit quid est: qõ per nomẽ significat: eiusdem enim ꝑcognoscit qd est qõ significat per vnũ uel hẽt vnum quid ⁊c. Nõ. vi.

q **Queritur** An de passione precognoscat qꝛ est. q̃ sic videt. qꝛ de passione ꝑcognoscit quid est: ergo de ea pot ꝑcognosci qꝛ est. Antecedẽs patet per Arꝯ. ꝓbo cõsequẽtiam. Quid est ꝑsupponit si est: qꝛ querẽtes quid est ignorãtes si est nihil querũt. ¶ Hic dicit q̃ de passione precognoscit quid est qõ significat per nomen ⁊ tale quid non ꝑsupponit si est. negat ergo hec cõsequẽtia: de passione ꝑcognoscit quid est: igit qa est: qd tamen simpliciter ꝑsupponit si est: sed sic de passione non precognoscit qd est. ¶ Contra istõ per Arꝯ qui. iiij°. ⁊. v°. methaphisice dicit q̃ quid qõ significat per nomen: est uera diffinitio. Si ergo de passione precognoscit quid est qõ significat per nomen: igit de eadem precognoscit quid est simplr ⁊ quid est uera diffinitio: ⁊ tũc reddit ꝓma ratio. ¶ Item Arꝯ in secundo huius distinguit de diffinitione. vna est diffinitio simplr ⁊ qd rei. altera est diffinitio qd nois: ⁊ istam attribuit nõ entibus. Cum igitur passio sit ens non habet trñ diffinitionem exprimentem qd nois: sed simplr diffinitionẽ: ⁊ per ꝓns simplr qd. ¶ Itẽ ad ꝓncipale passio scit de sbo: ꝫ nõ ens sciri nõ pot: igit oportet de passione ꝑcognoscẽ qa est. ¶ Ad oppositũ est Arꝯ.

Ad questionem dꝯ q̃ de passione solũ precognoscit quid est quod significat per nomen. ⁊ huius ratio est qꝛ in passione idem est esse ⁊ subiecto inesse: qꝛ accidentis esse est inesse. Sed inesse passionis in subiecto ꝓcludit in demõstratione: ⁊ hoc est suuꝫ eẽ. igit eẽ passionis cõcludit. non igit ꝑcognoscere oportet passionem eẽ ante cõclusionem. ¶ Item de passione nõ pot ꝑcognosci simplr qd est: ꝫ quid est simpliciter habeat ex cõsequẽti. Ratio huius est qꝛ quid simplr ꝑsupponit si est. sed de passione nõ ꝑcognoscit si est uel qa est ante cõclonem: necesse tamẽ est de passione ꝑcognoscere qd est qõ significat per nomen. Huius ratio est qꝛ de passione oportet aliqualem cognitionẽ habere ante cõclusionem cum sit ꝓncipiũ integrans conclusionem: qꝛ ex passione ⁊ subiecto fit cõclusio in demõstratione ut prius habitũ est: sed de ea nõ ꝑcognoscit qa est nec qd est simplr. igit de ea necessario ꝑcognoscit quid est quod significat per nomẽ. ⁊ hec cognitio est indistincta: que pot haberi ante cognitionem eius qõ est quid simplr: ⁊ sic cognitio istiꝰ qd est: pot haberi sine cognitione quia est: puer enim cognoscit qd significatur per equum: ⁊ tamẽ non cognouit quidditatẽ simpliciter equi. Similiter de non ente cognoscimus quid significat per nomen. ⁊ tamẽ non cognoscimus qd est simplr nec qa est. ¶ Cõtra istam positionꝫ pot argui. De passione potest precognosci inesse subiecto qꝛ ꝫ in cõclusione cõcludat passionem alicui determinate subiecto ꝓprio inesse. ꝓus tamẽ est ineẽ sbiecto q̃ inesse huic subiecto: ⁊ prius potest cognosci non precognoscẽdo posterius: ergo pot cognosci qa est de passione in cõmuni. ꝫ cẽ speciale qõ est huic subiecto ineẽ cõcludat in conclusione. ¶ Hic dicit q̃ accidẽs non est ens: nisi qꝛ entis. ſ. accidẽs proprium non est ens nisi quia ꝓprij subiecti: Ideo impossibile est intelligere accidẽs proprium sine reale nisi intelligatur subiectũ cuius est hec passio. Ideo non potest de passione precognosci esse: nisi precognoscatur inesse proprio subiecto. Vnũquodq̃ enim intelligitur sicut est ens: passio autem est ens in aliquo subiecto determinato: ⁊ non est ens nisi quia talis entis: ideo intelligi non potest nisi sub habitudine ad tale ens: ⁊ per hoc ad formam: dicitur q̃ de passione propria non potest precognosci: esse in communi siue inesse nisi precognoscatur esse in proprio subiecto.

¶ Ad secdam silr dr. Ad pma cōtra hoc: dr q aliqñ rō quā significat nomē est uera diffinitio ⁊ hoc itelligit Ar. nō tñ est b semp uerū. pōt enim aliqñ rō cē entis descriptio: ⁊ ista non est uera diffinitio rei lz per nomē significet. ¶ Ad aliud dr q rō exprmēs qd nois non semp attribuit nō entib⁹: sed aliqñ enti: enti tñ pōt inesse alia rō que est uera diffinitio. vñ Ar non intelligit q rō exprmēs qd nois: ifit nō enti solū. Sz intelligit q nō enti inest rō exprmēs qd nominis ita q nulla uera rō sibi inest. sed passioni inest uera rō ⁊ rō etiā exprmēs qd nois. Sed uera rō nō pcognoscit de passione añ pclonē. sed solū pcognoscit qd est qd significat per nomē. ¶ Ad aliud dr q nō ens nō pōt sciri: iō seqtur q oportet passionē cē: sed tñ nō seqtur ulteri⁹: q ei⁹ cē pcognoscat añ pclonē: q⁹ in pclone suum cē pcludit: q⁹ suū cē est sbo incē. ¶ Cōtra positionē arguit sic. Incē sbo est aliud ab eēntia accñtis: pōt igit eēntia accñtis psupponi lz incē sbo de accñte pcludat in pclone: sed eēntia nō est i esse: pōt igit pcognosci de accñte qd est añ pclonē (loquēdo saltē de eē eēntie.) ¶ Dicit q eē accñtis i suo sbo nō est aliō ab eēntia. ¶ Cōtra istud: eēntia pōt intelligi nō intelligēdo ipaz subiecto accñtis incē. pōt enim accñs itelligi: lz nō intelligat ipm incē sbo. sed sufficit q pfuerit in sbo: sed nihil pōt itelligi sine eē qd est de sua eēntia: igit incē nō est de eēntia accidentis. ¶ Itē eēntia accñtis psistit in indiuisibili. Preterea fm se nō suscipit magis nec minus: q⁹ magis ⁊ minus in eēntia uariāt spēm: eēntia tñ accidētis i sbo fm tale eē: suscipit magis ⁊ min⁹: igit incē nō est de eēntia eius. ¶ Itē si sic tūc hic eēt nugatio. accñs est ens in sbo: q⁹ accidēs de sua eēntia est ens in sbo: ⁊ iterū exprmit est ens in sbo: igit idē bis ponit. ¶ Itē si sic: tūc rectū ⁊ simū eēnt diuerse spēs: q⁹ pueniūt in aliquo ut i cauo: ⁊ differūt eēntialr: q⁹ per diuersa eē i sbo. Sed eē i sbo fit eēntia accñtis. ergo cum in aliquo pueniūt ⁊ in aliquo differūt spēs sunt: sed b est falsum. Si enim eēnt spēs: tunc scia nālis que est de simo eēt subalternata scie mathematice que est de cauo. ⁊ nō eēnt scie diuerse p⁹: methaphisica: ⁊ nālis: ⁊ mathematica cui⁹ oppositū dicit Ar i. vi⁹. methaphice. ¶ Ad b dr q simū ⁊ rectū nō sūt diuerse spēs: q⁹ nō differūt per drias itrinsecas ⁊ formales: sed per extrinsecas ut per diuersas hitudines ad subiecta.

¶ Cōtra istud: accñs psistit in hitudine eēntialr q⁹ hz id qd ē iheret. Sz diuersa habitudo causat per cōparationē ad diuersa subiecta: igit dr uersa eēntia accñtis est er diuersitate sbiectorū. Cū igit cauū cui inest rectū tanq̄ passio: ⁊ nasus cui inest simū tanq̄ passio sint diuersa subiecta: igit illa accñtia erūt diuersa eēntialr ⁊ specifice. ¶ Ad pma illarū dr q incē ipsi⁹ accñtis: est dupler: qdā est incē actu: qd distinguit cōtra pteritū ⁊ futurū: ⁊ tale incē nō est de essentia accñtis: q⁹ accñs intelligi pōt sine b q actualr sbo insit. Aliud est incē qd psistit in qdā hitudine ad sbm: ⁊ isto mō incē est de eēntia accidētis: sicut enim sanū in urina non pōt cognosci nisi in habitudine ad sanū in aiali: cui⁹ est signū. Eodē mō accñs nō pōt intelligi nisi in habitudine ad sbm: cui⁹ est dispositio. Accñs enim nō est ens nisi q⁹ entis: ⁊ nō intelligit nisi sicut est entis. iō necesse est dicē q incē fm habitudinē sit de eēntia accñtis: sed nō incē qd est actu i existere. ¶ Ad aliud dr q suscipit magis ⁊ minus fm suū incē qd est actu existere in sbo: illd aūt nō est de eēntia ei⁹: sed fm incē qd psistit in habitudine. Accñs nō suscipit magis nec minus sicut nec eēntia. ¶ Ad aliud dr silr: q⁹ dicē do accñs ens in sbo: ens accipit duplr. vno mō ens qd est nomē. Alio mō ens qd est pticipiū qd denotat actu exñs. pmo mō hic est nugatio sicut si dr sba pse ens: sicut enis. sba est pse ens eēntialr. ita accñs est ens in alio eēntialr. Scdo mō hic nō est nugatio: q⁹ actu incē sbo nō ē de eēntia accñtis. ¶ Ad aliud dr. q rectū ⁊ simus nō sunt diuerse spēs ⁊ rō hui⁹ est q⁹ nō hūt drīā nisi mālē: sicut dicet. ¶ Ad rōnē contra b dico q accñs pse est dispositio sbi ⁊ eēntialr est talis hitudo: ⁊ tñ non oportet si subiecta sint diuersa aliquo mō: q accñtia sint diuersa formalr uel specifice. Sz qñ ita est q accñtia sunt passiōes subiectorū que fm se sunt diuersa ⁊ formaliter: tūc tales passiones sunt diuerse formalr: sicut risibile ⁊ rudibile se hūt respectu hois ⁊ asini. Sed nasus cuius passio est simitas: ⁊ cauus cuius passio est rectū uel cauitas nō hūt diuersitatē formalē sed tñ mālē. Sūt enim diuerse partes māles. hui⁹ qd simbolū. iō simū ⁊ rectum formalē drīam nō hūt per hitudinē ad sbiecta ⁊ iō nō sunt spēs respectu caui simplr: si enis essent spēs: tūc scia nālis eēt bñ subalternata mathematice sicut argutū est ⁊c.

Questio. vij.

q Queritur an de subiecto possit cognosci qr est: ꝙ non videt: tãtum dependet ꝛclusio demõstrationis a ꝑdicato sicut a subiecto: ꝑdicatum enim in ꝛclone est passio: passio enim de subiecto ꝛcludit: sed de passione non ꝑcognoscit qr est: igit nec de sbiecto. ¶ Itẽ de rosa põt demõstrari passio: ⁊ tñ nõ oportet semp supponẽ rosas esse: aliqñ enim non est igit ⁊c. ¶ Item hec est uera: hõ est risibilis siue hõ sit siue non sit: põt enim risibile demõstrari de hoie: per diffinitionem hois que est uera de hoie siue sit siue non. Hec enim est uera hõ est aial rõnale, siue sit actu siue non: igit ad hoc ꝙ passio de subiecto demõstret nõ oportet ꝑcognoscẽ de subiecto qr est. ¶ Item: eẽ querit de subiecto: ⁊ qõnes sunt eq̃les numero ⁊c. igit eẽ põt sciri de subiecto per demõstrationẽ. Si ergo eẽ põt de subiecto demõstrari: non est necesse ꝑcognoscẽ de subiecto qa est: qr qõ demõstrat non oportet ꝑcognosci ante ꝛclonem. ¶ Hic dr ꝙ eẽ de subiecto querit non ꝙ esse de subiecto demõstret: sed ꝙ eẽ de subiecto cognoscit alia via. ¶ Cõtra: eẽ in eẽntia subiecti habet causam: est etiam posterius eẽntia subiecti. põt igit per illam cãm de eẽntia subiecti demõstrari. ¶ Hic dr ꝙ eẽ non est posterius eẽntia sicut passio: ⁊ iõ non põt demõstrari de eẽntia subiecti. ¶ Cõtra: scire est per cãm cognoscẽ ⁊c. iste ergo tres ꝛditiones sufficiũt ad hoc ꝙ aliqd demõstrative sciat: cũ igit iste tres ꝛditiones reperiant in eẽntia: respectu eẽ: igit eẽ de eẽntia demõstrari põt. ¶ Item demõstratio est ex ꝑmis ueris ⁊c. sed in diffinitione demõstratiõis non ponit hec ꝑticula: ꝙ illõ de quo demõstret sit passio. igit non reqrit ad hoc ꝙ aliqd de aliquo demõstret ꝙ sit passio eius. ¶ Item eẽntia facit cognitionem de eẽ. aut igit facit cognitionẽ de eẽ simplr. aut quo ad nos: non quo ad nos: qr sic est notius q̃ eẽntia: sicut patet. Cognoscimus enim subas separatas eẽ non tñ ipsarum essentiam: ergo eẽntia facit cognitiõem de eẽ simplicit: ⁊ talis cognitio est ꝑ demõstrationẽ simpliciter. igit eẽ de eẽntia simplr põt demõstrari. ¶ Ad oppositum est Aristoteles dicẽs: ꝙ de sbiecto precognoscit quid est: ⁊ quia est.

Ad qõnẽ dr ꝙ de subiecto precognoscit utroq̃ modo ante ꝛclonem. de subiecto enim ꝑcognoscit qd: qr qd sbiecti est ꝑncipale medium in demõstratione. Nam medium in demõstratione est causa ꝛclonis: ⁊ causa cognoscit aliũ effectum. igit de subiecto ꝑcognoscit qd est: silr de subiecto ꝑcognoscit qr est: qr qd est ꝑsupponit qr est. quia non ens non hẽt qd. ¶ Intelligẽdum tñ est: ꝙ qd est non ꝑsupponit esse existẽ: nec oportet tale eẽ ꝑcognoscẽ de subiecto ꝓm ꝙ eẽ existẽ distinguit ꝛtra ꝑteritum ⁊ futurum. Sed eẽ qõ presupponit de subiecto est eẽ ꝓm qd: sunt enim gradus entis: sb quo vnum ens ab alio differt. Alius est enim gradus eẽndi qui corrñdet homini ⁊ asino lz neutrum actualr existit. Vel posset dici ꝙ eẽ qõ ꝑsupponit: est eẽ non ꝓhibitum in rerum natura. Illud enim de quo habet scia: oportet ꝙ hũerit eẽ in ꝑterito: uel posset habere esse in futuro: uel ꝙ nunc habeat esse.

Ad primã rõnẽ dicitur: ꝙ ꝛclo magis dependet a sbiecto q̃ a predicato. Subiectus enim est causa ꝑdicati qõ est passio. ¶ Ad aliud dr: ꝙ ꝓbat ueruz: ꝓbat enim ꝙ de subiecto non oportet ꝑcognoscẽ: ꝙ est actualiter existẽs ⁊c. ¶ Ad aliud per idem. ¶ Ad ultimus principale sicut dicebat: ⁊ ad rationem cõtra hoc dr: ꝙ esse lz sit posterius eẽ: de eẽ tñ nõ põt demõstrari: qr illud qõ demõstrat de aliquo necessario hẽt duas ꝛditiones: necesse enim est ꝙ sit ens in aliquo genẽ per se: ⁊ necesse est ꝙ in subiecto de quo ꝛcludit ꝑsupponat eẽ: sed eẽ neutram ꝛditionem hẽt. nõ enim est ens in genẽ: sed per reductionem est in eodem genẽ: in quo est eẽntia. Silr eẽ in subiecto non ꝑsupponit eẽ. qr sic eẽt ꝓcessus in infinitum. ꝓpter hoc eẽ non põt demõstrari: qr non est ens: quia nec suba nec accidẽs per se loquẽdo. ¶ Ad primam rõnem ꝛtra hoc dr: ꝙ supposito ꝙ illud qõ demõstrat in subiecto ꝑsupponit eẽ. tũc põt demõstrari si in subiecto causam hẽat sicut rõ ꝛcludit: sed eẽ in eẽntia non ꝑsupponit esse ab eẽntia. ¶ Ad aliud dr: ꝙ reqrit ꝙ illud qõ demõstrari debet in subiecto ꝑsupponat eẽ. ⁊ tñc ꝓueniẽter demõstrat si cõcludit ex ꝑncipijs ueris ⁊c. Similr rõ ꝓbat ꝙ non oportet illud qõ demõstret de passione eẽ. ⁊ hoc est ꝓcedẽdum. põt enim aliqñ diffinitio materialis ꝛcludi de subiecto: per diffinitionem formalem siue finalẽ. dr etiã ꝙ eẽntia nõ facit cognitionẽ de eẽ: qr i eẽ nõ ꝑcognoscit eẽntia respectu eẽ. Nõ. viij.

q Veritur An cognitis ꝑmissis simul cognoscat ꝛclo: q̃ nõ videt: ꝑmisse se hñt i rõne cãe efficiẽtis respectu ꝛclonis. sz efficiẽs nõ ꝛtinet effectũ nisi in vtute ⁊ nihil agit ultra spẽz suã. ergo ꝑmisse non faciũt cognitionẽ de ꝛclone nisi in vtute: cognitis ergo ꝑmissis nõ cognoscit ꝛclo sil' tpe sb ꝓpria rõne: sed tñ in vtute ⁊ potẽtia. ¶ Itẽ ꝑmisse se hñt ad ꝛclonẽ in rõne cãe mãlis. Sz qñ causa mãlis facit cognitionẽ de effectu. ꝑus tpe cognoscit causa q̃ effect': sicut in erẽplo Aristotilis. vij° methaphisice. Suba enĩ ꝑcedit oẽ accñs cognitione diffinitiue ⁊ tpe. ergo ꝑmisse ꝑus tpe cognoscunt q̃ ꝛclo. ¶ Itẽ ꝑm Aristotilẽ. ij°. ꝓo. Cõtingit cognoscẽ oẽz mulã eẽ sterilẽ ⁊ hãc eẽ mulã ⁊ dubitare an hẽat aliqd in uẽtre: ⁊ per ꝓñs ignorare ꝛclonẽ. ergo ⁊c. ¶ Itẽ multa sil': rõne qua mlta sunt: nõ pñt intelligi ab itellectu. Intellect' enim nõ intelligit nisi vnũ itelligibile sil'. sed ꝑmisse ⁊ ꝛclo sunt multa intelligibilia: ergo nõ pñt sil' cognosci ab intellectu ⁊c. ¶ Item intellect' in sillogizãdo discurrit successiue a ꝑmissis ad ꝛclonem: ergo successiue intelligit ꝑmissas. s. ꝓmo. ⁊ postea ꝛclonem: q̃ intelligit discurrẽdo: non igit sil' cognouit ꝑmissas ⁊ cõclonem. ¶ Itez si sic: habitis ꝑmissis in palogismo accñtis statim hẽbit ꝛclo: ⁊ ita non falleremur. ¶ Ad oppositum est Aristotiles: dicẽs q̃ ꝑmisse sil' cognoscunt cũ ꝛclone: sil' enĩz iducẽs cognouit.

Ad questionẽ dr. q̃ cognitis premissis: siml' tpe cognoscit ꝛclo: si cognoscit in rõne cause: cognitis tñ ꝓmis ꝓncipijs in se ut non applicatis in rõne cãe: nõ oportet sil' tpe cognoscẽ ꝛclonẽ. ꝓ mũ patet: q̃ causa ⁊ effect' sil' sũt ⁊ nõ sũt. Causa enĩ est ꝓnciplũ eẽndi effectui: sz eadẽ sunt ꝓncipia eẽndi ⁊ cognoscẽdi ꝯz Aristotilẽ. ij°. meta phice: ergo cognitis ꝓncipijs i rõne cãe: sil' tpe cognoscit ꝛclo. scõz patet ꝑ Aristotilẽ. ij°. ꝓo. dicẽ enĩ q̃ ꝛtingit cognoscẽ oẽz mulã eẽ sterilẽ. ⁊ hãc eẽ mulã. ⁊ ignorare hãc eẽ sterilẽ: nõ applicãdo istas ad iuicẽ: nec cõparãdo minorem maiori. sic ergo patet q̃ premisse in se cognosci pñt nõ cognoscẽdo ꝛclonẽ. ⁊ hẽ qa deficit applicatio. ¶ Iuxta hẽ sciẽdũ ut patet i. ij° ꝓo. q̃ ꝛtigit scire triplr. Cõtigit enĩ scire in ulr ⁊ i pticulari. ⁊ hẽ duplr. s. actu ⁊ hitu. In ulr scit ꝛclo qñ cognoscit maior nõ cognoscẽdo mioré. nec ꝛclonẽ ꝯz se. q̃ cognoscẽdo hãc ꝑ se oĩs mula ẽ sterilis: cognoscit i ulr q̃ hec mula ẽ sterilis. Alio mõ cognoscit ꝛclo in pticulari ⁊ hitu: qñ cognoscit maior ⁊ minor: sz tñ minor nõ ꝓsideraf actu eẽ sb maiori. ⁊ istis duob' modis: ꝑus nã ⁊ ẽt tpe: cognoscunt ꝑmisse: q̃ ꝛclo i actu. Tertio mõ cognoscit ꝛclo actu: ⁊ hoc qñ cognoscit maior ⁊ etiã minor ⁊ sil' cũ hẽ cognoscit minor eẽ actualr sb maiori. sic enĩ fit applicatio ꝑmissaꝝ in rõne cãe: ⁊ isto mõ ipossibile ẽ ꝑmissas cognosci ꝑus qñ sil' tpe cognoscit ꝛclo

Ad primã dr q̃ ꝑmisse ꝛtinẽt in vtute ꝛclonẽ. Nõ sic i vtute tñ q̃ reqrat aliqd agẽs ꝑ qd ꝑmisse faciũt sciaz de ꝛclone i actu. Sz ꝑmisse sic applicate ꝛtinẽt ꝛclonẽ vtute: sicut efficiẽs dispositũ ꝛtinet effectũ: efficiẽs aũt ponit effectũ i actu in oi mãi disposita. sic ꝑmisse applicate determiate tertio modo faciunt cognitionẽ de ꝛclone in actu. ¶ Ad aliũ dr: q̃ ꝑmisse hñt rõnẽ cãe mãlis respectu ꝛclonis. ⁊ nõ solũ hẽ sz hñt rõnẽ cãe efficiẽtis sic q̃ pñt sufficiẽter de se cognitionez de ꝛclone facẽ sb ꝓpria rõne: ⁊ ió nõ oportet q̃ ꝑus cognoscant ꝛclone tpe. ¶ Ad aliud dr: q̃ ista rõ ꝓbat q̃ ꝛtigit cognoscẽ ꝑmissas nõ applicatas ad iuicẽ ignorãdo ꝛclonẽ: ⁊ hẽ itelligit Aristotiles. Si tñ ꝑmisse applicẽtur ad iuicẽ: ⁊ mior cognoscat eẽ sb maiori tũc nõ cognoscis ꝑmissas ⁊ ignoras ꝛclonẽ. ¶ Ad aliũ dr: q̃ mlta pñt itelligi nõ sub spe multoꝝ: sz sb spe vni'. vñ ꝑmisse ⁊ ꝛclo cognoscũt i vno idisibili tpe ⁊ nõ sb ꝓprijs spẽb': sz sb spe hitudis. ¶ Et si tũc q̃ras: vñ puenit ista spes hitudis: ista hitudo nunq̃ fit spẽz i sẽsu: igit nec i itellectu. ¶ Dr negãdo ꝓñtiã: ⁊ dr q̃ aliqd ꝑt facẽ spẽz i itellectu qd nõ facit spẽm i sensu. Suba enĩ sut ponit ab aliqb'. nõ fac spẽm in sẽsu: ⁊ fac tñ spez i itellectu: silr hec hitudo ꝑmissaꝝ ad ꝛclonẽ spez fac i itellectu: ꝑ quã itelligit: ⁊ ẽt ꝑ quã ꝑmisse itelligunt sil' tpe: ⁊ tñ nõ fac spez i sensu. ¶ Et qñ q̃rit qd causat hãc spẽz. ¶ Dr q̃ sic hec hitudo ꝯz se ab itellectu causat: ita possibile est q̃ spes per quã itelligit ab itellectu causet. Intellect' enĩz opat oẽs itẽtiões: ⁊ spes ꝑ q̃s itelligunt. ¶ Ad aliud patet ꝑ idẽ. Intellect' enĩ in acqrẽdo cognitionẽ ꝛclonis ꝑ ꝑmissas: ꝑus tpe cognouit ꝑmissas q̃z ꝛclonẽ. sic quodãmõ tẽps i quo cognouit ꝛclonẽ succedit tpi in quo cognouit ꝑmissas: tũ alio mõ sil' cognouit ista sic sil' tpe q̃

ſter ꝑ tps ⁊ illo nõ cadit tps mediũ: ſi tñ acqſie rit cognitionẽ de ꝓclone: in illo acqſito eẽ itelli git ꝑmiſſas ⁊ ſil' ꝓclonem tpe: ita ꝙ nõ ſit alia ſucceſſio tpis i quo cognoſcit ꝓclonẽ ad tps in quo cognouit ꝑmiſſas. ¶ Ad aliõ dr: ꝙ aliqs põt falli p fallaciã accñtis. lz enĩ i fallacia accñ tis alia ꝓclo ſequat neceſſario ex ꝑmiſſis ut illa i q̃ tãta idẽtitas ⁊ nõ maior ꝓcludit i ꝓclone q̃ ꝑus fuit i ꝑmiſſis: tñ adhuc cognoſcẽs ꝓclões ꝑt falli: ex ꝑ ꝙ ñ applicat: ſz ſcã ñcta applicatiõe ſil' tpe cognouit q̃ ꝓclo ſequtur: ⁊ q̃ nõ ⁊c. Ad.ir

Q Aeritur An cognitis ꝑmiſſis in rõne cãe: ſil' nã cognoſcat ꝓclo. ꝙ ſic videt. cauſa ꝓm ſe ad cauſatũ refert. ſz cognito vno correlatiuorũ cognoſcit ſil' ⁊ reliquũ. (qr relatiua ſunt ſil' nã) ⁊ per ꝓñs cognitio vni⁹: non magis dependet a cognitiõe alti⁹ q̃ ecõuerſo ergo ⁊c. ¶ Itẽ ſi cognitis ꝑmiſſis in illo iſtãti nãe nõ cognoſcit cõcluſio: tũc in iſta ꝓritate nãe cognoſcit cauſa ⁊ ignorat cauſatũ: ſz ignorato cauſato ignorat cauſa: cũ ſint relatiua: ergo i iſta ꝓritate cognoſcit ſil' cauſa ⁊ ignorat: ergo oportet dicẽ ꝙ cognitis ꝑmiſſis in rõne cauſe: cognoſcit cõcluſio ſimul natura. ¶ Itez cognitis premiſſis in ratione cauſe: cognoſcit applicatio ꝑmiſſarum ad cõcluſionẽ: ergo ſil' natura cognoſcit applicatio: quia cũ applicatio ſit relatio cognoſci nõ poteſt ſine extremis: ergo ⁊c. ¶ Itẽ cognitis ꝑmiſſis ſil' nã cognoſcit ꝓclo in potẽtia ⁊ vlti. ſz ſicut potẽtia ſe hẽt ad actũ maioris: ita cognitio actualis ꝓclonis ſe hẽt ad candẽ maiorẽ: qr cui⁹ eſt potẽtia ei⁹ eſt act⁹: ergo ſil' i eodẽ cognoſcit maior ſumpta cũ minori ⁊ ſil' ꝓclo in actu. ¶ Itẽ ſi cognitis ꝑmiſſis in eodẽ iſtãti nãe nõ cognoſcit ꝓclo: tũc ꝑt itellect⁹ itelligẽ ꝑmiſſas ⁊ ceſſare ab itelligẽdo ꝓclonẽ. ⁊ ita ſi nõ neceſſe eſt ꝙ ꝑmiſſe ſil' nã cognoſcant cũ ꝓclonib⁹. poſſibile erit ꝙ itelligant ꝑus tpe etiã: qõ eſt cõtra Ariſtotilẽ. ¶ Ad oppoſitũ. cauſa ꝓr eſt ſuo effectu in ſua nã: ergo ꝑus nã ꝑnt ꝑmiſſe cognoſci ⁊ itelligi in rõne cãe q̃ effect⁹. ¶ Dr ad illud ꝙ cauſa ꝑus cognoſcit nã q̃ effect⁹. ſi accipiat cauſa pro eo qõ eſt cauſa. accipiẽdo tñ cãm ſub Intẽtione cãe: ſil' cognoſcit nã cauſa ⁊ effectus. ¶ Cõtra cauſa eſt ad cui⁹ eẽ ſequtur aliud eẽ. hec eſt diffinitio cãe: ſz diffinitio cõpetit diffinito ſb ꝓpria rõne. ergo cauſa eſt cauſa ꝓm ꝙ prior eſt nã ſuo effectu, ergo ꝑmiſſe ſb rõne cãe ꝑcedũt effectũ nã. ¶ Itẽ ad ꝓncipale ſbm eſt ꝑus accñte: cognitione: diffinitione: ⁊ tpe. ⁊ ſbm eſt cauſa accñtis: ergo illud qõ eſt cauſa ſub rõne qua eſt cauſa ꝑcedit effectũ nã ⁊ cognitione. ¶ Itẽ vn⁹ modus ꝓritatis eſt ꝓm quẽ eẽ rei ꝑus eſt vitate ꝓpoſitionis ꝓm nãm ſiue ꝓm cãlitatẽ. ⁊ tñ in re iſta ſunt ꝓuertibilia. ergo illud qõ eſt cauſa ſb rõne cãe: ꝑus eſt effectu. ꝓm nãm ergo ꝑmiſſe ꝑus nã cognoſcunt iſta ꝓclone ex ꝑ ꝙ ſũt cã.

Ad qõnẽ dr ꝙ notis ꝑmiſſis i rõne cauſe formalis: ſil' nã ꝓclo cognoſcit i rõne effect⁹. tñ ꝑmiſſe que ſũt cãe ꝓclonis: nõ ꝓſiderate ſb rõne intẽtiõis cãlitatis. ꝓres ſunt nã ꝓclone ⁊ ꝑus nã cognoſcũtur. Primũ oſtẽdo: Cauſa que eſt ſub intẽtione cãe ad alterũ refert: ſed relatiua ſunt ſil' natura ⁊ ꝓm cognitionẽ nãlẽ: qr vnũ non põt cognoſci niſi cognito altero: ⁊ via ꝓſa: ita ꝙ neutrũ ꝓncipali⁹ a cognitiõe alteri⁹ dependet magis iſta via q̃ ecõuerſo: tũc iſta duo ſunt ſil' in nã ꝓm cognitionẽ: ſed relatiua ſic ſe hñt. ꝙ cognito vno relatiuo: cognoſcit ⁊ reliquum ⁊ ecõtra. ⁊ magis vnũ nõ dependet a cognitione alteri⁹ q̃ ecõtra: iõ ſunt ſil' in nã ⁊ cognoſcunt ꝓm nãm. ꝑmiſſe ergo ſb rõne cãe ſil' nã cognoſcunt cũ ꝓclone. qr ut ſic hñt rõnẽ relatiui. Secũdũ oſtẽdo. qr ꝓm illud qõ ſunt: faciũt cognitionẽ de ꝓclone: ita ꝙ ꝓclo quo ad cognitionẽ dependet ex ꝓncipiis ꝑmiſſarũ: cũ ꝑmiſſe nõ dependeãt a cognitione ꝓclonis: ſicut illud qõ eſt cauſa ab effectu nõ dependet ſed magis ecõtra. Sz qñ vnũ dependet ab altero ⁊ nõ ecõtra: illõ a quo dependet eſt ꝑus nã illo qõ dependet. Cognitio ergo ꝓncipiorũ qb⁹ accidit itẽtio cãlitatis: ꝓr eſt ꝓm naturã q̃ cognitio ꝓclonis: ergo cognitis ꝑmiſſis ſb formali itẽtiõe cãe: ſil' nã cognoſcit ẽt ꝓclo ſb itẽtione effect⁹: tñ cognitis ꝓncipiis que ſũt cãe ꝓclonis: ⁊ nõ ꝓm ꝙ applicant nõ oportet ſil' nã cognoſcẽ ꝓclonẽ. ¶ Tñ intelligẽdũ eſt. ꝙ ſi ꝑmiſſe cognoſcunt in ſe nõ applicãdo vnã alteri. tũc ꝑmiſſe ꝑus cognoſcunt q̃ ꝓclo in actu tpe ⁊ nã: Si tñ ꝑmiſſe dꝛmiate ad iuicẽ applicẽt. Tũc ſil' tpe cognoſcũt ꝑmiſſe ⁊ ꝓclo tñ ꝑ nã cognoſcunt ꝑmiſſe: vñ applicatio ẽ illõ ſine q⁹ñ ꝑnt ꝑmiſſe ⁊ ꝓclo ſil' tpe cognoſci: ⁊ itelli.

Ad ꝓmã rõnẽ dr: ꝙ illa pbat ꝙ ꝑmiſſe ſb rõne cauſe ſil' nã cognoſcũt cũ ꝓclone. ¶ Ad aliõ p idẽ ¶ Ad ktiũ p idẽ, Applicatio enĩ nõ ꝑt itellĩ ſine

applicatis:imo sunt nāliter simul quo ad cognitionem:ꝛ iō si cognoscunt:pmisse sub rōne applicati:necesse est simul natura cognoscē cui applicant pmisse:tñ qō applicat non simul natura cognoscit.¶ Ad aliud dī:q̃ ly cognitio potētialis ꝛclonis sit simul natura cum cognitione maioris tñ non oportet q̃ accepta minori sub maiori ut cognitio actualis ꝛclonis simul natura sit cum cognitione maioris.¶ Ad ꝓbationem:dī q̃ nō oportet actū cōparari ad actum:sicut cōparat ad potētiam.¶ Ad ultimum dī q̃ ꝑus natura cognoscunt pmisse qñ applicant:cū ꝛclo.Et tñ ex hoc non sequtur q̃ pmisse prius tpe cognoscant:ꝛ cum dī q̃ in illo priori nature in quo intellect intelligit pmissas ꝛtingit pausare ꝛ per ꝛsequēs ipm non intelligere ꝛclonem in eodem tpe. Sed ꝑus tpe premissas:dī q̃ non sequtur.q̃ in eodē instāti tpis sunt duo instātia nature:in quo ꝓori itelligit pncipia:in posteriori cōclonem:ꝛ tñ simul tpe ꝛclonē:ꝛ hui causa est:q̃ pmisse cum sint applicate recte:sunt causa efficiēs:ꝛ necessaria in serēdi ꝛ cognoscēdi ꝛclonem:ꝛ sic in eodē tpe intelligunt pmisse ꝛ ꝛclo:ꝛ non fm ꝑus ꝛ posterius tpe:ly fm prius ꝛ posterius natura. Si queras ēliter est manifestum intellectui q̃ premisse ꝛ ꝛclo sunt diuersa fm numerum.dī q̃ ex hoc est manifesta eorum diuersitas:q̃ ꝛclonem non cognoscimus:nisi q̃ ꝓcognitis premissis.¶ Ad rōnes in oppositum dī:sicut dicebat.¶ Ad rōnem cōtra hoc:dī q̃ hec diffinitio causa est ad cuius eē ꝛc.est diffinitio illius qō est causa qō.ſ.subiacet intētioni cause:ꝛ nō est diffinitio huius intētionis que est causa:qa loquēdo de istis intētionib formaliter:uel de aliquo accepto sub istis:non magis ad cām se quit effectus cū ecōtra.¶ Alie rōnes ꝓbāt:q̃ premisse que sunt cause prius natura cognoscuntur cū conclusio ꝛc. Questio.x.

Queritur de diffinitione ei qō est scire:an sit dāda:q̃ non videt:q̃ aut est status in pncipiis pmis:aut non. Si non tūc in pncipiis est processus in infinitum:sed infiniti non est accipe pncipium nec medium:ꝛ per ꝛsequēs nec postremum:ꝛ sic non erit scitu:qō est incōueniens:si sit status in pnciplis. Tūc quero an ista principia sciunt an non:si non.ergo cōclones non erū scite:q̃ ignoratis pmis ignorant posteriora:si sic ꝛ manifestum est q̃ non per cām q̃ ibi est stat ut cōcedit: ergo scire non est ulr per cām.¶ Itez Aristotiles in secda ꝛclone huius dicit q̃ pncipia magis sciunt cū ꝛclones. q̃ vnūqōq̃ ꝓpter qō:ꝛ q̃ ꝛclones sciunt ꝓpt pncipia.ergo pncipia magis tunc erūt scita:ꝛ manifestū est q̃ pncipia non sunt scita per cām q̃ non hsit cām:ergo scire non est per cām sem per cognoscē.¶ Item cognitio nra est ab hijs que sunt nobis magis nota:sed effect sunt nobis magis noti cū cāe:ly cause ꝑus natura sint magis note:ꝛ intellect nr se hēt ad illa que sūt manifesta in natura sicut oculus noctue ad lumen solis.ergo cognitio nra est ab effectib ad cām:ꝛ non ecōtra ergo ꝛc.¶ Item si scire esset per cām:nunq̃ sciret res ꝑfecte quousq̃ eēt deuētuz ad pmam cām:que est ꝛclonis pncipiū. sed causa pma est nobis imꝑfecte cognita:ergo qlibet effect imꝑfecte cognoscit a nobis:sed ly non est scire.ergo nihil scit sub ꝓpria rōne:hoc est incōueniēs:ergo scire non est per cām cognoscē.¶ Itē ꝓtra secdaz ꝓticulā cū dī:ꝛ qñ illi est causa:si ad cognitionē conclonis oportet cām cognoscē ut applicat ad effectuz . sic ꝛclo nunq̃ sciret sb ꝓpria rōne sed sub ꝓpa rōne relatiui:q̃ cognoscē aliqd sb ꝓpa rōne applicati est scire sub ꝓpria rōne relatiui.¶ Itē ꝓtra hāc ꝓticulam:qñ impossibile est alr se hēre de hijs que frequēter sunt fūt demōstrationes:cōtingit enim scire per demōstrationem q̃ luna eclipsat:sed manifestum est q̃ possibile est aliter se hēre.ergo male dī.qō scit impossibile est alr se hēre.¶ Item de corruptibilibus est scia.fm q̃ corruptibilia sunt:ꝛ tñ corruptibile fz q̃ corruptibile est possibile est se alr hēre ꝛc.¶ Et ly dicit q̃ de corruptibili siue mobili nō est scia ea rōne qua mobile est:sed fm q̃ est imobile.¶ Cōtra: de mobili fm q̃ mobile est sciētia libri phicoꝝ: q̃ de mobili fm qō mobile scit demōstratiue q̃ est in potētia ad terminum.¶ Item si de mobili eēt scia sub rōne immobilis:tūc de aliquo eēt scia sub rōne sui oppositi.ergo oportet dicē q̃ de mobili sub rōne mobilis sit scia:ꝛ tūc reddit ratio.¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qōnē dico q̃ diffinitio bñ datur:ꝓpter qō sciēdum q̃ scire dī ātuor modis:ut dicit Linconiēsis. Est enim scire coiter.ꝛ sic sciunt ꝓtingētia ad utrūlibet. Et est scire ꝓprie:ꝛ sic sciunt con

tingẽtia nata. Et est scire magis ppie: ⁊ sic sciunt tam pncipia q̃ pclones. Et est scire maxime ppie: ⁊ sic sciunt pclones per pncipia. Et isto ārto mō scire est per cām cognoscere. ⁊ sic accipiẽdo scire diffinit Aristotiles. ¶ Intelligẽdum tñ quo ad hoc q̃ aliqd sic sciat reqrũtur tres pditiones: ꝓm The. Primo reqrit q̃ sciatur per cām: eadẽ enim sunt pncipia eẽndi ⁊ cognoscẽdi: Causa enī est pncipiũ alicui⁹ rei: ergo est pncipiũ cognoscẽdi. Scdo reqrit applicatio cāe ad effectũ: aliter nō cognoscit nisi in uli: uel in hitu ⁊ nō i actu. ergo ad actualẽ cognitionem reqrit applicatio pmissarũ ita q̃ actualr cognoscat minor eẽ sub maiori. Tertio reqrit q̃ scitũ sit necessariũ ⁊ non possit aliter se hẽre: ⁊ iste tres pditiones inuenium̃t in hac diffinitione per tres pticulas positas. Prima pditio innuit per pmã pticulã: cum dr Arbitramur ⁊c. Scda pditio innuit per scdam pticulã: cuius dr qñ illius est causa. ⁊ tertia per tertiam cum dicitur Impossibile est aliter se habere.

Ad primã rōnem dr q̃ in pncipijs est stat⁹. Et cum quirit ulterius aut sciunt aut nō dr q̃ loquẽdo de scia maxime ppie non sciunt pncipia pma: qr cām nō hñt. loquẽdo tñ de scia ppria uel magis ppria: pncipia sciunt esse non per cām: scire tñ qd Aristotiles diffinit est per cām. vñ equocat de scire ꝓm q̃ pncipia sciunt ⁊ conclusiones: que sciuntur per scire hic diffinitum. ¶ Ad aliud dr: q̃ pncipia magis sciũtur q̃ pclones. loquẽdo de scia magis ppie: ⁊ sic intelligit phs. loquẽdo tñ de scia maxime ppie ꝓm q̃ scire diffinit hic: sic pncipia nō sciunt. ¶ Ad aliud dr: q̃ cognitio nra a posteriori est simplr ab effectib⁹ ad cās: qr effect⁹ sunt notiores sensui. tñ nra cognitio est a notiorib⁹ ad minus nota. sed notiora nobis pñt intelligi dupliciter. Uno mō dicunt nob notiora: que sunt nobis notiora ꝓm intellectũ cōparando vnam cognitionem intellectualẽ ad aliam. ⁊ sic pncipia pma sunt nob notiora. ut dignitates: ⁊ isto mō nra cognitio simplr est a nobis notiorib⁹. Alio mō dicunt nobis notiora: que sunt notiora sensui. ⁊ isto mō scia nra non est simplr a nobis notiorib⁹: scia enim que est p effect⁹: non est simplr scia ⁊ ppter qd: sed tñ qr est. ¶ Et cum dr: q̃ pncipia non sunt nobis nota: cuius sint manifesta nāe: dicẽdus est q̃ sic. ¶ Ad pbationem dr: q̃ Aristotiles. ij°. methaphisice per manifesta nāe non intelligit pncipia sed subas separatas ¶ Ad aliud dr: q̃ pclo cognoscit per principia sub rōne relatiui. ⁊ non solus sub rōne relatiui. sed sub q̃dam rōne absoluta. ⁊ sub ppria rōne: psiderãdo enim cōclonem formalr: sub ratiōe causati: ⁊ pmissas formalr sb rōne cāe: ⁊ sic cognoscit cōclo sub rōne relatiui per pmissas. si enim psideremus pclonem ꝓm se que infert ex pmissis applicatis: sic cognoscit sub ppria rōne. ¶ Ad aliud dr. q̃ lus eclipsis possit alit se hẽre ꝓm se: respectu tñ sue cāe non pōt aliter se habere: posita enim interpositione terre inter solẽ ⁊ lunã: de necessitate ponit eclipsis lune. Ideo dicit Aristotiles: q̃ ista que frequẽter cueniunt ut ueniant in demonstrationẽ necessaria sunt. ¶ Ad aliud silr dr: q̃ de corruptibili ꝓm q̃ corruptibile pcise non est scia: sed ꝓm q̃ est immutabile uel incorruptibile. ¶ Ad tñ sciẽdum q̃ de mutabili ꝓm q̃ mutabile est scia ⁊ etiam ꝓm q̃ immutabile. iste rōnes non sunt opposite qr relate sunt ad diuersa: scia enim est de mutabili ꝓ q̃ in se mutabile est. ⁊ est de mutabili ꝓm q̃ est immutabile: nō in se: sed respectu passionis immutabilis: ꝓm q̃ immutabilr aliq̃ passio inest mutabili. ¶ Ad pmam in oppositum. cōcedo pclonem q̃ de mobili ꝓm q̃ est mobile in se: potest eẽ scia: cum hoc tñ reqrit: q̃ sit immutabile respectu sue passionis: sub hoc intellectu: q̃ nō pōt moueri a sua ppria passione in suum oppositum. ¶ Ad ultimũ dr: q̃ lus de mutabili sit scientia: sub rōne mutabilis: non tñ est scia de mutabili sub rōne sui oppositi: qr mutabile in se ⁊ immutabile respectu sue passionis: nō sunt opposita. sed ut sic vnum aliud cōcomitat. ex hoc enim q̃ est in se mutabile: immutabilr suscipit uel recipit passionem suam ⁊c. Questio. xj.

q **Queritur** An demōstratio sit ex pmis ueris ⁊c. ⁊ q̃ nō videt. De non ente pōt eẽ scia demonstratiua: ⁊ tñ non ens non est uerum sed potius falsum: ergo non oportet scia demōstratiua q̃ sit ex ueris. ¶ Dicit hic q̃ de non ente simplicit qd nullo mō est ens: non pōt eẽ scia demōstratiua. ¶ Cōtra de uacuo ⁊ infinito aliquo mō est scia: ⁊ tñ ista simplr sunt non entia. ¶ Item de non ente pōt sciri q̃ opponit enti: qr nō ens necessario opponit enti. ergo de non ente pōt esse scia demōstratiua. ¶ Hic dr q̃ de non ente ꝓm

q̃ est negatio entis quocũq̃ mõ nõ põt sciri q̃ ip̃m opponit enti: q̃ nõ est possibile tale nõ ens eẽ: q̃ qõlibet nõ ens q̃tũcũq̃ sit nõ ens est ens apud aiam: ⁊ ut sic de nõ ente põt eẽ scia demõstratiua ⁊ sciri q̃ opponit enti. ¶ Cõtra. q̃ro de nõ ente apõ aiaz: que est negatio uĺ entis apõ aiam: aut opponit enti apud aiaz: aut nõ: si nõ ergo ens apud aiam: ⁊ nõ ens apud aiam: non opponunt: qõ falsuz est: si sic ergo ꝓtingit scire ergo de nõ ente apud aiam cõtingit scire ipsuz opponi enti. ꝛñ nõ ens apud aiam simplr est nõ ens: ergo de simplr non ente põt eẽ scia. ¶ Ad pricipale: demõstratio ad ipossibile nõ est ex ueris: q̃ una p̃missarũ est falsa: ergo nõ ois demõstratio ⁊c. ¶ Dr̃ hic q̃ demõstratio ad ipossibile est ex ueris: nõ simplr: sz ex ueris respectu cõcedẽtis ꝓpositionẽ falsam eẽ uerã: qõ accipit loco ypotesis. ¶ Cõtra. si demõstratio ad impossibile fit absolute ex una ꝓpositiõe falsa. tũc hẽo q̃ demõstratio ꝑm se ⁊ absolute nõ semp est ex ueris. Sed diffinito debet cõpetẽ diffinito pro quolibet ei⁹: ergo hec diffinitio nõ bñ dat: cum alicui demõstratiõi nõ cõpetat. ¶ Aliter dr̃ q̃ demõstratio ad ipossibile quo ad aliquẽ ꝓcessũ est ex ueris. q̃ in tali demõstratione est triplex ꝓcessus. Un⁹ ducens ad ipossibile ex ypotesi ⁊ una assũpta. Ali⁹ est ab iteremptione ꝯclonis i possibilis: ad iteremptionẽ ypotesis. Tertius est ab iteremptione ypotesis ad ostẽdẽdũ principale ꝓpositũ eẽ uerũ. Sz ergo demõstratio ad ipossibile nõ demõstret quo ad primũ ꝓcessuz ⁊ scõm: tũ quo ad tertiũ ꝓcessum demõstrat ꝑ principiũ de quolibet dr̃ affirmatio uel negatio. sequtur enim si de quolibet est affirmatio uel negatio uera: ⁊ ypotesis nõ est uera. ergo ei⁹ ꝯdictoria est uera. ¶ Cõtra: demõstratio est ex notiorib⁹: sed affirmatio notior est negatione: si ergo demõstret ꝑitas affirmatiue ex falsitate negatiue uel ex iteremptione ypotesis: tũc ostendit magis notũ per min⁹ notũ: ⁊ per ꝯñs nõ est demõstratio. ¶ Ad pricipale q̃ demõstratio nõ est ex primis ueris. videt q̃ qõ dr̃ per supabundãtiã vni soli ꝯuenit: sz primũ dr̃ per supabundãtiã. ergo si demõstratio sit ex primis cõuenit vni soli. ergo nõ est nisi vna demõstratio. ⁊ per ꝯñs nisi vna scia. ¶ Itẽ posita hac pticula: supfluũ est ponẽ alia sequẽtia. primo q̃ si demõstratio eẽt ex primis supfluũ eẽt ponẽ hãc pticulã i mediatis: q̃ oia prima sunt imediata ⁊ ecõtra. Itẽ posita hac supfluit ponẽ hãc ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹: q̃ sequtur demõstratio est ex primis. ergo ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹. ¶ Itẽ si demõstratio sit ex imediatis siue ex primis: tũc nulla esset demõstratio ex mediatis: ꝯñs est falsum: ergo ⁊ ãcedens. Quia dicit Aristotiles p⁹ topicoꝝ. q̃ demõstratio est ex imediatis. ⁊ ex his que sũt imediata principia: ⁊ huiusmodi sunt imediata principia: ꝯñtia patet. Cui inest effectiue vnum oppositoꝝ: eidẽ negat reliquũ mediatũ ⁊ imediatũ sunt opposita. ¶ Itẽ si demõstratio sit ex imediatis siue ex primis tũc nulla demõstratio eẽt ab effectu ad cãm: q̃ tũc demõstratio est a posteriorib⁹. ꝯñs falsuz ꝓ Aristotilẽ. ij⁹. huius ergo ⁊ ãcedẽs. ¶ Ad oppositũ est Aristotiles.

Ad qõnẽ dr̃: q̃ demõstratio est ex primis ⁊c. cui⁹ rõ est q̃ demonstratio est syllogism⁹ faciẽs scire. Hec est diffinitio finalis demõstratõis. ⁊ scire est per cãz cognoscẽ. ergo ⁊c. Ulñ hec est ꝓma cõclo hui⁹ libri sicut dicit Linco. ⁊ ꝓbat per diffinitionẽ finalẽ demõstratiõis. ¶ Intelligẽdũ tñ est ꝓ Lin coniẽsem: q̃ demõstratiua scia põt accipi uel ꝓ q̃ est eadẽ cũ demõstratione ⁊ isto mõ ista ꝓpositio ex: debet denotare circũstãtiã cãe mãlis: ⁊ tũc est sensus q̃ demõstratio est ex primis tanq̃ ex causa mãli. q̃ principia sunt cãe mãles demõstrationis. Alio mõ scia demõstratiua põt accipi pro hitu acqsito per demõstrationẽ. ⁊ sic scia demõstratiua solũ est cõclonis in demonstratione. Isto mõ hec ꝓpositio ex dicit circunstãtiã cãe efficiẽtis siue originãtis: q̃ scia demõstratiua que est habit⁹ cõclonis est ex principijs ueris tanq̃ ex causa efficiẽte uel originãte: quia principia sunt origo scie cõclonis. Hãc diffinitionẽ Aristotiles sic ostẽdit. primo declarat hãc pticulã ex ueris isto mõ. qõ scit in demõstratione est uerũ: sed uerũ nõ scit nisi ex ueris. Sz enizz uerũ possit syllogizari ex falsis. nõ tñ sciri ex falsis: q̃ falsum nõ est: uera igit demõstratio ẽ ex ueris. Itẽ demõstratio est ex primis q̃ ex principijs que sunt eadẽ. Itẽ demõstratio est ex imediatis. q̃ si demõstratio eẽt ex mediatis aut tũc eẽt ꝓcessus in infinitũ. aut eẽt stat⁹ ad imediata. Nõ est ꝓcessus in ifinitũ. q̃ tũc nihil seiret: si est status ad imediata habet ꝓpositũ. Itẽ demõstratio est ex priorib⁹ ⁊ notiorib⁹: q̃ intellect⁹ nr̃ in syllogizãdo ꝓcedit a magis ad minus notũ; q̃ minus notũ uel eq̃liter non faciũt

sciam de ignoto. Item demõstratio est ex causis q: demõstratio facit scire ⁊ scire est per causam cognoscẽ: ergo demõstratio est ex causis. ¶ Sciẽdum tamen est q̃ Aristotiles nõ ponit hãc particulam ex ppriis q: hoc innuit̃ per hãc particulam ex causis. Causa enim est ppria respectu illius cuius est causa. ¶ Si arguat̃ q̃ quedam sunt cause mediate ⁊ quedam immediate: ⁊ quedam pticulares ⁊ quedam cõmunes: ergo non oĩs causa est ppria respectu effectus. ¶ Dicẽdum est q̃ siue sit causa mediata siue causa immediata: dũmodo sit in eodem genere: sufficiẽter est propria respectu effectus: sed in diuerso genere non. qa non cõtingit demonstrare descẽdẽtem a genere in genus. ut dicitur in octaua cõclusione siue questione huius. similiter causa ut cõmunis est non causa effectus pticularis: sed oportet anteq̃ causet q̃ ad hũc effectum determinet. ⁊ ideo dicit Aristotiles hic inferius: q̃ demõstratio non est ex cõmunibus. sed ad determinatum genus appropriatum: ⁊ hoc principium si ab equalibus equalia demas ea que relinquunt̃ erũt equalia: non est principiũ ad demõstrãdũ effectũ in geometria: nisi determinet̃ ad gen̄ subiectũ geometrie isto modo: ut si ab equalibus lineis equalia demas: illa que relinquuntur ⁊c.

Ad primam rationem

sic dicit̃ sicut ad rõnem cõtra hoc: q̃ de uacuo ⁊ infinito non est sciẽtia demõstratiua: pbans aliquã passionẽ positiuã de illis: ꝫ solũ ad pbãdũ passionẽ negatiuã: utputa uacuũ non eẽ ⁊c. ⁊ sic demõstratio non põt esse de non ente q: in tali demõstratione oportet psupponere q: est. sed de ista demõstratione non intẽdit philosophus. uel aliter põt dici q̃ de uacuo ⁊ infinito non est sciẽtia demõstratiua: q: non determinat de illis nisi quaten̄ illa remoueat a sua cõsideratione. ¶ Ad rõnem in oppositum de nõ ente dicit̃ sicut dictum est. Ad rationem cõtra hoc dicit̃ q̃ ens apud aiam est equocũ. ⁊ ideo nõ ens nõ negat q̃libet: Jõ posset stare q̃ non ens apud aiam opponeret̃ enti apud aiam accipiẽdo ens ⁊ nõ ens pro eodẽ significato. ⁊ simil̃ cũ hoc põt stare q̃ nõ ens apud aiam: est aliq̃ ens apud aiam. sicut nõ ens apud aiam entitate spẽi: põt esse ens apud aiam entitate generis q: ens apud aiam q̃ est gen̄: nõ est ens spẽs. Sed impossibile est q̃ nõ ens apud aiaꝫ neget ens apud aiam p̃ quolibet ente vniuoce. ¶ Ad aliud dr̃ q̃ demõstratio ad impossibile est ex ueris: quo ad tertiũ p̃cessum. ¶ Ad rõnem cõtra hoc dr̃ q̃ illa demõstratio quo ad tertiũ p̃cessum qui est ex falsitate ypotesis negatiue ad ueritatem affirmatiue est ex notioribus sub aliquo intellectu. falsitas enim negatiue dupliciter põt cõsiderari. Uno modo in se ⁊ ita falsitas aliqua est ignotior q̃ꝫ ueritas affirmatiue. Alio modo põt cõsiderari ꝫ q̃ ista falsitas cõcludit̃ ex interemptione impossibilis ad q̃ deducitur. ⁊ sic falsitas ypotesis notior est q̃ꝫ ueritas oppositi. ⁊ isto modo illa demõstratio est ex notioribus. ¶ Ad aliud dicit̃ q̃ posita hac particula primis non supfluit ponere immediatis. q: forte non oia principia sunt immediata. Hec enim est per se primo. Homo est aial: ⁊ tamen mediũ habet per q̃ põt demõstrari. Similiter posita q̃ sunt eadem: tũ ex diuersa proprietate accipit̃. ideo non est supfluitas nec minutio. ¶ Ad aliud dicit̃ q̃ non supfluit hec particula ex prioribus. principia enim in se dicunt̃ prima ⁊ absolute: sed propria dicunt̃ per cõparationem ad cõclusiones que sunt posteriore. ⁊ ideo posito vno non supfluit alterũ. similiter primũ non est relatiuũ nisi per accidẽs. nõ enim refert̃ primũ ad secũdũ: nisi q: refert̃ secũdum ad primũ. Posito enim q̃ nihil eẽt ens in rerũ natura preter illud q̃ est ens primum. Adhuc illud esset primũ ⁊ tamẽ non relatum ad secũdũ nisi per accidẽs: sicut scibile ad sciẽtiam. ¶ Ad aliud dicit̃: q̃ non supfluit dicere ex causis: qa causa ex hoc q̃ est causa ⁊ ad hoc q̃ sit concludens oportet q̃ sit propria: sed non oportet principiũ esse propriũ. Similiter ex alia rõne dicit̃ principiũ ⁊ causa: ⁊ ideo non supfluit. ¶ Ad aliud cũ dicit̃ q̃ dicit per supabũdãtiam ⁊c. dicit̃ q̃ Aristotiles non intelligit q̃ demonstratio sit ex primis simpliciter ⁊ extra genus: quia sic non eẽt nisi tũ vna demõstratio: uel saltẽ nõ eẽt nisi vna sciẽtia. Sed Aristotiles intelligit q̃ demõstratio est ex primis in genere. ⁊ q: in diuerso genere sciti diuisa sunt principia. Alia enim sunt principia in arismetrica: ⁊ alia in geometria: ideo demõstratio est diuersa ⁊ multiplicata sicut diuerse sciẽtie. ¶ Ad aliud cũ dicit̃ q̃ si demõstratio sit ex immediatis nulla eẽt ex mediatis, dicit̃ q̃ nõ sequtur. ¶ Ad pbationẽ dr̃

q Aristotiles intelligit q demõstratio est ex immediatis finalr: ut resoluẽdo oẽs demõstrationes ad pncipia pma: sed ex hoc nõ sequtur q nulla est demõstratio ex mediatis: põt enim aliq̃ demõstratio eẽ ex mediatis: dũmõ finalr sit ex immediatis: sed trñ sequit. q nulla demõstratio finaliter est ex immediatis. ¶ Ad ultimũ pcedo: q nulla demõstratio que est ab effectu ad cãm est demõstratio simplr: talis enim demõstratio est: qr ꝛ non simpliciter fm Aristotilem: hic aũt diffinit demõstratiões simpliciter ꝛc. Nõ xli.

q **Ueritur** An hec sit uera: Unũ quodq̃ ppter qõ: q non videt. In istis inferiorib̃ per virtutem solis repiunt pstrictio ꝛ dissolutio. Sol enim dissoluit glaciẽ: ꝛ pstringit lutum: ꝛ trñ nõ sequtur q in sole sit pstrictio ꝛ dissolutio. qr opposita non sunt sil'in eodem: ergo ꝛc. ¶ Itẽ nõ sequtur iste est ebrius ppter vinum: ergo vinũ est magis ebriũ: q̃ iste. Nec sequtur iste est calidus ppter solem: ergo sol est magis calidus. Sol enim non est calidus ergo ꝛc. ¶ Dr q ista ppositio est intelligẽda in causis vniuocis: ꝛ effectib̃ ubi aliqd vniuoce repit in causa ꝛ i effectu: ebrietas aũt non vniuoce repit in ebrio ꝛ in vino qr in ebrio formalr. In vino vo effectiue ꝛ nõ formaliter. ¶ Cõtra. ferrũ ignitũ est calidum formaliter ꝛ lignum ignitum silr: ꝛ trñ non sequtur ferrũ ignitum est calidũ ppter lignũ ignitum: ergo lignum ignitũ ꝛc. ¶ Dr q ferrum ignitum est calidũ: ppter lignũ ignitum per accñs. lignũ enim ignitum nõ calefacit nisi qr ignis. ꝛ hec ppositio vnũqq̃ ppter qõ ꝛc. nõ solum hẽt intelligi in causis vniuocis ꝛc. sed cum b̃ in causis per se. ¶ Cõtra pbo q est in huiusmodi causis per se: qr ignis est causa vniuoca: respectu caloris: in ferro: utrũq̃ enim calidũ est formalit silr est causa per se: sicut etiam rñsio pcedit: ꝛ trñ non sequit: ferrum est calidum ppter ignẽ. ergo ignis est magis calidus. qr añs est uerũ: ꝛ pñs falsum. Uidemus enim ad sensum q equalis quãtitas ferri igniti uehemẽtius cõburit q̃ eq̃lis quãtitas ignis. ¶ Item pbo q hec minor sit falsa: per quam Aristotiles pbat cũ ista maiore pclonem. Cũ Aristotiles dicit pclonẽ scim̃ ppter pncipia: qr pncipia fm se nõ sunt cãe pclonis nisi in vtute ppter qõ exigit applicatio. ergo nõ cognoscit ppter pncipia fm se. ¶ Item nõ sequtur pclo scit ppter pncipia, ergo pncipia sunt magis scita: qr añcedẽs est uerũ ꝛ pñs falsum: pncipior enim est intellect̃: ꝛ non scia fm Aristotilẽ in fine pmi: ergo hec est falsa: vnum quodq̃ ppter qõ ꝛc. ¶ Dr q q̃drupler est scia: fm Linconiẽses. Coiter. pprie. magis pprie. ꝛ maxime pprie. Añ Aristotiles intelligit q scia est pclonis trñ loquẽdo de scia maxime pprie dicta. Sed loquẽdo de scia pprie dicta. pclones sciunt ppter pncipia ꝛ pncipia magis. ¶ Cõtra accipio sciam pclonis maxime pprie: In tali scia sciunt pclones ppter pncipia ꝛ trñ nõ sequtur. ergo principia magis sciuntur. ergo ꝛc. ¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad qõnẽ dr q hec est uera: vnũqq̃ ppter ꝛc. ꝛ hui̇ rõ est qr illud qõ repit in effectu ꝛ causa: nobilior ꝛ excellẽtior repit in causa q̃ in effectu: qr est de rõne cãe q excellat effectũ: si ergo aliq̃ pprietas causet i aliquo ab aliq̃ causa: si illa pprietas in illa causa repiat vniuoce: excellẽtior repit in causa q̃ in effectu ꝛc. ꝛ b̃ patet sil'per exẽpiũ: Magr diligit ppter discipulũ. tũc discipulus magis diligit. ¶ Propter rõnẽ intelligẽdũ est q hec ppositio intelligẽda est in causis vniuocis: ꝛ per se: ꝛ nõ in causis per accidens ꝛ equiuocis.

Ad primã rõnem dr: q sol nõ dissoluit glaciẽ ꝛ pstringit lutũ nisi per accñs: ppria enim opatio causata a sole: est per lucẽ calefacẽ: sed per accñs dissoluit glaciẽ: qr calidũ liq̃bilia dissoluit per accñs: silr pstringit lutũ: qr per calorem exhalat subtile ꝛ derelinqtur grossum. Hec aũt ppositio vnũqq̃ q̃ ppter qõ ꝛc. intelligẽda est in causis vniuocis: ꝛ in causis per se. ¶ Ad aliud silr dr. q calidũ nõ est in sole formalr: quẽadmodũ est in corpore calefacto. Calidũ enim est q̃litas actiua pertinẽs ad elemẽtũ. sed in sole nõ est q̃litas actiua formaliter: sed est in luce per quam sol efficit calidus. lux aũt nõ est q̃litas actiua: ꝛ actiu̇ act̃. ¶ Ad pmã rõnẽ pctra b̃ dr. q hec ppositio hẽt intelligi in ppositionib̃ per se ꝛ vniuocis: ꝛ lignũ ignitũ nõ est per se causa caloris in ferro. ¶ Ad rõnẽ pctra hoc dr q hec cõclo est uera q ignis est magis calidus: q̃ ferrũ ignitũ sic dicit vnus expositor. ¶ Ad pbationẽ dr: q stat sil' q ignis sit magis calidus q̃litatiue: q̃ ferrũ: ꝛ trñ q minor sit caliditas in ferro ignito fm quãtitatẽ. illa enim maioritas est ppter cõparationẽ ptiũ mãliũ ferri: iõ nõ sequit in ferro est ma

lor caliditas:ergo ferrũ est magis calidũ.¶ Ad aliud dr q̃ ꝓncipia scimꝰ ⁊ ꝓpt ꝓncipia scimus ꝓclones:⁊ cũ dr q̃ reqrit applicatio:dr q̃ uerũ est q̃ ꝓpter ꝓncipia tñ considerata in se illa nõ applicãdo nõ sciunt:⁊ ꝫ ꝓcedit.¶ Ad aliõ sil'r dr.¶ Ad rõnẽ ꝓtra ꝫ dr:q̃ nõ sequit:ꝓclones sciunt ꝓpter ꝓncipia scia maxime ꝓprie dicta. ergo ꝓncipia maxime sciunt:q̃ hic nõ arguit ĩ vniuocis:scire aũt maxime nõ cõpetit ꝓncipijs vniuoce ⁊ ꝓclonibꝰ:q̃ ꝓclonibꝰ cõpetit formaliter:ꝓncipijs tñ effectiue.Sz tñ loquẽdo de scire:qõ est appẽsio necessarior:siue sint ꝓncipia siue ꝓclones:isto mõ scire vniuoce cõpetit ꝓncipijs ⁊ ꝓclonibꝰ:⁊ isto mõ ꝓncipia sunt magis scita q̃ ꝓclones:ꝫ mõ accipiẽdo scire.⁊ sic itelligit Aristotiles:sil'r Linconiẽsis exponit.Aliĩ dicũt hãc esse scõdam ꝓclonẽ huiꝰ libri ⁊c. Nõ.xiij.

Queritur An ꝓncipia sint magis nota q̃ ꝓclones: q̃ nõ videt:q̃ si sic ergo ꝓncipiũ maxime ꝓmũ esset maxime notũ:cuiusmodi est hoc. Nihil ꝓtingit sil'esse ⁊ non esse:ꝓñs falsum:ꝓbo falsitatẽ ꝓñtis:si ꝓncipiũ ꝓmũ esset notissimũ in vitate:eiꝰ oppositũ esset notissimũ in falsitate.sed q̃ ꝫ sit falsuz ꝓbo.q̃ in syllo ex oppositis supponit pro ypotesi opposituz primi ꝓncipij:q̃ supponuntur ꝗdictoria:⁊ ex ista ypotesi deducit ad negationẽ eiusdẽ de se:tanq̃ ad notiꝰ falsum:uel magis icõueniẽs:ergo negatio eiusdẽ de se est notior in falsitate:q̃ oppositũ ꝓmi ꝓncipij ⁊c.¶ Hic dr:q̃ ĩ syllogismo ex oppositis nõ supponit oppositũ ꝓmi principij pro ypotesi. q̃ nõ supponunt ꝗdictoria.sed tñ alia ꝑs ꝗdictionis supponit ꝑ ypotesi.¶ Contra istõ:aliq̃ ꝑs ꝗdictiõis:sil'r utraq̃ ꝑs ꝗdictionis diuisim sũpta in aliq̃ mã est ꝓñs:sed ꝓclo in syllogismo ex opposito est ipossibilis.Sz ex ꝓtingẽti accepto pro ypotesi non sequtur ipossibile.igit ꝓncipia nõ sunt magis nota:q̃ ꝓclones.¶ Alr dr q̃ in syllogismo ex oppositis supponit oppositũ ꝓmi principij pro ypotesi:q̃ in aliq̃ mã speciali:minꝰ nota sunt in falsitate:ulr tñ magis ẽ notũ oppositũ ꝓmi ꝓncipij in falsitate:q̃ negatio eiusdẽ de se.¶ Cõtra . Aristotiles dicit in ꝓmo huiꝰ:q̃ ꝓncipia nõ sunt solũ nota nob:sz nature:ergo opposita ꝓncipior notissima sunt in falsitate:nõ solũ nãe:sed nobis.¶ Itẽ negatio eiusdẽ de se:nõ ponit opposita in actu:sz in potẽtia.Sed oppositũ ꝓmi ꝓncipij ponit ea ĩ actu ergo notior est ipossibilitas:q̃ñ accipit oppositũ ꝓmi ꝓncipij q̃ negatio eiusdẽ de se.¶ Item ꝓncipia nõ sunt scita:ergo nõ sunt magis scita q̃ ꝓclones.Aĩcedẽs patet:q̃ si ꝓncipia essent scita:eẽt ꝓcessus ⁊c.ergo nõ eẽt ꝓncipiũ ꝓmũ.¶ Itẽ qõ est notũ per cãm:est magis notũ q̃ illud qõ nõ est notũ per cãm.Verbi gra ꝓclo in demõstratiõe ulĩ est magis nota q̃ ꝓclo in demõstratione ꝑticulari:q̃ in demõstratione ulĩ: cognoscit per cãm:in ꝑticulari non:ꝫm Aristotilẽ.Sed ꝓclones demõstrationis sunt note ꝑ cãm:ꝓncipia nõ per cãm:ergo ꝓncipia nõ sunt notiora q̃ ꝓclones.¶ Itẽ ꝓncipiũ ⁊ ꝓclusio nõ sunt cõparabilia ꝫm cognitionẽ:ergo principiũ nõ est magis notũ q̃ ꝓclusio.Cõsequẽtia patet q̃ cõparatio solũ est in vniuocis:ꝫm Aristotilẽ vij°.ꝑhicor.sed principiũ ⁊ ꝓclo quo ad cognitionẽ nõ sũt vniuoca:q̃ cognitio ꝓclusiõis est per cãm:sed cognitio principij nõ est per cãm: ergo equoca est cognitio.¶ Itẽ si principiũ eẽt magis notũ q̃ ꝓclusio ⁊ per ꝓñs ꝓclusio minus nota:tũc ꝓclusio aliqd hẽret de noto ⁊ aliqd de opposito:ut de ignorãtia sil':patet in simili q̃ qõ est pallidũ est minus albũ q̃ albũ:iõ hẽt aliqd de albedine ⁊ aliqd de nigredine:ergo ꝓclusio erit in ꝑte nota ⁊ in ꝑte ignota:sz minus nota q̃ principiũ.⁊ ulterius sequtur:q̃ conclusio nõ sit simplr scita.¶ Itẽ si ꝓclusio sit minus nota q̃ principiũ:tũc sequeret q̃ nobilius ordinaret ad minꝰ nobile:tanq̃ ad finẽ:ꝓñs falsum.ergo ⁊ aĩcedẽs:ꝓbo ꝓñtiã:q̃ si cõclusio sit minus nota q̃ principiũ ignotior est ⁊ incertior q̃ principiũ:sed principiũ ordinat ad ꝓclusionẽ:ergo maius nobile ad minꝰ nobile.¶ Itẽ ꝓclusio in demõstratione est necessaria:sed ueritate nihil est uerius:ergo nihil põt eẽ notius in vitate q̃ cõclusio in demõstratione:nõ igit principia sũt magis nota.¶ Ad oppositũ ẽ Aristotiles dicẽs:principia eẽ magis nota q̃ ꝓclones:

Ad questionẽ dr q̃ sic:Cuius rõ est:q̃ vnũqõq̃ ꝓpter ⁊c.Cõclusiones sunt note ꝓpter principia ergo principia sunt magis nota.¶ Itẽ hoc ꝓbat Aristotiles per vnã rõnẽ:q̃ si principia essent minꝰ nota:uel eq̃liter nota cũ ꝓclusionibꝰ: tũc ignotũ eẽt magis uel eq̃liter notũ cũ eo qõ est notũ:ꝓñtia patet sic:habita cognitione principior adhuc in isto priori nãe ꝓclusio est ignota ⁊ principia sunt nota.Si ergo dices q̃ ꝓclu

siones sunt magis note uel eqliter cũ pncipiis tunc ignotus est magis notũ qꝫ illud quod est notũ. uel saltẽ erit eqliter notũ cũ eo qõ est notũ. B̃ est icõueniẽs: ergo oportet dicẽ q principia sunt magis nota qꝫ cõclones. ¶ Itẽ B̃ põt pbari alia rõne: q cõclo nõ sit magis nota qꝫ principiũ: q nihil agit ultra suã vtutẽ. Hoc patet q virtꝰ est ultimũ potẽtie ⁊ nihil agit ultra ultimũ potẽtie. Sz principia p suã vtutẽ sunt cãe pclonis. ergo maiorẽ cognitionẽ nõ pñt facẽ in cõclusione qꝫ ipa hñt de se: nec tãtã cognitionem faciũt de pclone quãtã hñt de se. Probo: q de ratione cause est q quicqd reperitur in effectu ⁊ causa: excellentius reperiatur in causa.

Ad primã rõnem dr sic dicebat ultimo q aliqbꝰ latẽt ea que sunt opposita eẽ opposita: qbꝰ tũ nõ latet negatio eiusdẽ de se. ¶ Intelligẽdũ tũ circa istud: q rndẽs nunqꝫ pcederet opposita sub rõne oppositoꝝ eẽ sil uera. hoc enim est sibi notissimũ in falsitate: ea tũ que sunt opposita: aliqñ pcedit eẽ uera: nõ pferẽs vnus ad alterũ sic pcingit in disputatione. q rndẽs pcedit vnũ oppositoꝝ. ⁊ postea per latẽtes interrogationes uel per alias cautelas factas ab opponẽte pcedit alterũ oppositoꝝ nõ pferẽs secũdũ ad pmũ: ⁊ postea opposita pcessa recolligit ad iuicẽ pcludẽdo ex hijs negationẽ eiusdẽ de se nõ ducẽdo ad aliqõ notꝰ falsum: sed ut manifestet ea que pcedunt a rndẽte eẽ opposita. ¶ Ad formã: dr q oppositũ pmi pncipij est notissimũ in falsitate: qõ est opposita sil eẽ uera: q illud concedit eẽ notũ in falsitate tã ab opponẽte qꝫ a rndẽte: ppter qõ rndens nõ ponit pro yppotesi: pcederet tũ illa ꝯdictoria: nõ pferẽs vnũ ad aliud. sed nunqꝫ pcederet ꝯdictoria sub forma ꝯdictoriorꝝ eẽ simul uera. ¶ Ad pmã rõnẽ cõtra B̃: dr q illa uerũ pcludit. pma enim pncipia sũt nobis notissima in vitate cognitis tminis: ⁊ etiam eorꝝ opposita sũt notissima in falsitate: ⁊ iõ oppositũ primi principij sub ppria forma a nullo pcedit si illa sit q sunt opposita ⁊ ad iuicẽ cõferant ⁊ actualit pfideranf: tũ ea que sunt opposita pñt aliquẽ latẽ in aliq mã. Sz cognitis terminis magis notũ est (opposita eẽ sil uera) in falsitate: qꝫ negatio eiusdẽ de se. ¶ Ad aliud dr q negatio eiusdẽ de se nõ icludit ꝯdictoria nisi in potẽtia: si aliq icludit: ⁊ opposita sub oppositorꝝ forma actu icludit, iõ sequit q negatio eiusdem de se: nõ est notior in falsitate: qꝫ sunt opposita sil eẽ uera: aut ea que sunt opposita actu aliter: pferẽdo vnũ oppositorꝝ alteri. Sz causa ãre hõ decipit in pcedẽdo opposita: est ppter B̃ q nõ pfert vnũ ad aliud. ¶ Ad aliud pncipale: dr q in syllogismo ex oppositis nõ pcludit de se deducẽdo ad aliqõ manifestꝰ falsum. Sed multitudo incõueniẽtiũ. iõ cũ B̃ bene stat q oppositũ pmi pncipij sit notissimum in falsitate. ¶ Ad aliud dr: q loquẽdo de scia ppie dicta: ⁊ etiã de scia magis ppie dicta: que scia est appẽhẽsio vitatis necessariorꝝ: pm hãc scias pncipia sunt magis scita qꝫ pclones ut dictum est ⁊c. ¶ Ad aliud dr q hec iterimit. illud qõ est notũ per cãm est magis notũ illo qõ nõ est notũ per cãm: uera tũ est cũ utrũqꝫ cognoscibile natũ est cognosci per cãm: sed pncipia pma nõ sunt nata cognosci per cãm: q cãm nõ hñt. ⁊ pclones nate sunt cognosci per cãm: iõ exẽplũ in ppposito nõ tenet. Illud enis qõ scit per demõstrationẽ ulem magis scit: qꝫ qõ scit per demõstrationẽ pticularẽ: q utrũqꝫ est natũ cognosci p cãm q igit qõ cognoscit per pticularẽ demõstrationẽ nõ cognoscit per cãm. demõstratio aũt ulis facit cognoscẽ p cãm: iõ ibi tenet: hic nõ. ¶ Ad aliud dico q pncipia ⁊ cõclo sunt cõparabilia. ¶ Ad iprobationẽ dr q ls vnũ cognoscat p cãs ⁊ aliud nõ: ⁊ per pñs in scia maxime ppria non sint cõparabilia. tũ accipiẽdo sciam tertio mõ dictã que est appẽhẽsio vitatis necessariorꝝ: in B̃ sunt cõparabilia: pus enis dicebat q ãtuor modis dr scire. Coiter ⁊ ppie: magis ppie: ⁊ maxime ppie: vñ tertio mõ cõparabilia sũt. ¶ Ad aliud dr: q cõclo est ptim nota ⁊ ptim ignota. ex B̃ q est nota p pncipiũ. ⁊ qꝫ tũ est de se est ignota: sed ex B̃ nõ sequit q sit scita. ¶ Ad aliõ qñ dr q cognitio pncipiorꝝ ordinat ad cognitionẽ cõclusionis pfectã. Cõcedo: sed ex hoc nõ sequit q nobilꝰ ordinet ad minꝰ nobile. pncipiũ enim incqtũ in eo est scia pclonis in uli ⁊ mõ cõfuso: ordinat ad pfectã cognitionẽ pclonis ⁊ in pticulari: ⁊ ita quo ad B̃ impfectũ ordinat ad pfectũ. ¶ Ad aliud qñ dr. q vitate necessaria nihil est uerꝰ. Cõcedit. põt eẽ tũ certꝰ aliqd in vitate ⁊ notꝰ. uel põt dici per iteremptionẽ illius ppositionis: q vitate necessaria alicuꝰ pclonis: põt aliquid eẽ uerius. Illud enis est magis necessariũ ⁊ per cõsequẽs magis uerũ: cuꝰ necessitas ⁊ ueritas ab alio nõ dependet: qꝫ illud cuꝰ

necessitas dependet ab alio. Nõ.xiiij.

q Ueritur an cõclusio sit necessaria in demonstratione: ut hec sit necessaria. homo est risibilis. q̃ non videt. q: sequitur. homo est risibilis. ergo hõ est. Consequẽs est cõtingẽs: ergo ⁊ añcedẽs: q: ex necessario non sequit cõtingẽs. Cõsequẽtia patet q: accñs reale sbo in eẽ ꝑsupponit sbm eẽ simul. q: est ꝑsupponit si est. ¶ Dicit hic q̃ accñs est duplex: quoddã qõ sequitur sbm ꝓm actũ ut albũ ⁊ nigrũ. qõdã ꝓm aptitudinẽ ut risibile: q: oẽ nomẽ terminatũ in bile significat per modũ aptitudinis. Sed accñs cõsequẽs sbm ꝓm aptitudinẽ nõ ꝑsupponit sbm: ꝫ accidens ꝓñs sbm ꝓm actũ ꝑsupponat sbm. Aptitudo enim põt fundari in nõ ente. Uerbi gr̃a. Cecus aptꝰ natꝰ est videẽ ⁊ tñ nõ sequitur cecus actu videt: nec sequit ergo cecus põt videẽ. sil̃r est hic: non sequitur: hõ est risibilis ergo hõ actu est risibilis. ¶ Contra aptitudo ꝓm quã cecus põt videẽ fundat in eo qõ est cecũ tanq̃ in sbo. q: in eodẽ sbo hñt fieri habitus ⁊ ꝑuatio: sicut ergo sbm cecitatis est: eodẽ mõ sequitur q̃ sbm risibilis est. ergo sicut sequit hoc est cecũ: ergo illud qõ est cecũ est: eodẽ mõ sequitur hõ est risibilis ergo hõ est. ¶ Itẽ q̃ aptitudo nõ possit fundari in nõ ente videt. quero enim de aptitudine aut est sba aut accidẽs: nõ suba ut manifestũ est. si sit accñs: ⁊ accidẽs reale nõ põt fundari in nõ ente: q: accidẽs est alteri inherẽs ⁊ nõ enti nihil inheret. ergo ⁊c. ¶ Itẽ q̃ risibile nõ solũ cõsequat hoiem ꝓm aptitudinẽ videt: sicut dicit expositor: passio in sbiecto hẽt duplicẽ rõnẽ cãe. s. rõnẽ cãe efficiẽtis ⁊ mãlis. sed impossibile est aliqõ hñs cãm efficiẽtẽ in sbo. ꝑmũ cõseq ꝓm aptitudinẽ solus ita q̃ nõ ꝓm actũ. ergo ⁊c. ¶ Itẽ si hec sit necessaria: Omis hõ est risibilis: ergo q̃libet singularis necessaria. sed ꝓñs est falsum. ergo ⁊ añcedẽs. Cõsequẽtia patet. Falsitas ꝓñtis sil̃r patet. qa hec est singularis eius: sortes est risibilis: ⁊ hec nõ est necessaria. sor. enim põt corrũpi. ergo nõ est de necessitate risibilis. ¶ Dicit hic q̃ hec est necessaria absolute. ois hõ est risibilis: ⁊ tñ non oportet quãlibet eius singularẽ absolute eẽ necessariã: q: necessitas ulis cõtinuat per ꝓtinuas singulariũ generationẽ: ideo absolute necessaria est: sed singularia corruptibilia sunt. ideo in illis nõ est necessitas absoluta. ¶ Contra istud per te ueritas huius cõtinuat per successiuam generationẽ: hec tũc ois hõ est risibilis nõ uerificat. pro isto antichristus est risibilis. q: nõdum generat: ⁊ tũc ego arguo sic. Antichristus nũc nõ uerificat ꝓpositionẽ: solũ ergo tũc uerificat pro suppositis pñtib⁹: sed suppositis pñtib⁹ põt ꝑdicatũ inesse ⁊ nõ iesse q: corruptibilia sunt: ergo ꝓitas hui⁹ ꝓpositiõis nõ est necessaria sed ꝓtingẽs. Nõ enim hẽt ꝓitatẽ nisi a singularib⁹. hoc est falsum. ergo nõ est dicẽ q̃ necessitas saluat per ꝓtinuã gnãtionẽ. ¶ Itẽ sequitur ois hõ est risibilis. ergo ille est risibilis per locũ a toto in quãtitate: ꝓñs nõ est necessariũ: ergo nec añcedẽs. ¶ Dr̃ hic per iteremptionẽ ꝓñtie nõ enꝫ sequitur ista. iste hõ est risibilis. sed sequitur sb q̃dam ꝓditione iste homo dũ est risibilis: ⁊ sic singularia necessaria sunt sub ꝓditione. tñ nõ sunt necessaria absolute. ¶ Cõtra istud. si ulis sit necessaria: ꝓpt̃ b̃ q̃ singularia sunt necessaria sb ꝓditione: tũc hec eẽt necessaria: tu semp curris: qa q̃libet singulare est uerũ sub ꝓditione. hec enim est uera. dum tu curris. in. a. tu curris. sil̃r hec dũ tu curris. in. b. tu curris. ⁊ sic quelibet singularis est necessaria. ergo hec ulis est necessaria. tenet similitudo: q: sicut ois dicit ulitatẽ suppositorꝫ que noialr̃ significant: ita semp dicit ulitatem tpis cõsignificati per. a. b. ⁊c. ¶ Itẽ tũc sequit. Dẽ qõ est qñ est necesse est eẽ. ergo oẽ qõ est necesse est eẽ: si a ꝓitate cõditionata singulariũ posset inferri ꝓitas absoluta ulis. ¶ Itẽ reducit rõ sic. ois hõ est risibilis: ergo iste: sine cõditiõe. ꝓbo: q: sic sequit singulare sicut in ꝓtute ulis ꝓtinet. ꝫ in ꝓtute hui⁹ ulis ꝓtinet simplr̃ nõ sub ꝓditione. ergo singulare sequit sine aliq̃ ꝓditione. ¶ Alr̃ dr̃ ad rõnẽ q̃ hec ꝓpositio: ois hõ est risibilis. est necessaria absolute. ⁊ hui⁹ rõ est: q: risibile est passio hois. ⁊ passio consequit spẽm rõne potẽtie actiue ⁊ iõ nõ põt ei nõ iesse (sicut calefacere non põt non inesse igni: quia consequit ignem rõne potẽtie actiue. ꝓideo est q̃ hic est necessaria habitudo. s. in hoc. homo est risibilis. ⁊ ita absolute necessaria. ¶ Intelligendum tamen est: q̃ passio que est necessaria de specie: est necessaria de contẽtis sub specie: non sub ꝓpria ratione. sicut ait Aristotiles. sed sub propria ratione speciei inquantum speciem diuidunt: ideo singulare huius uniuersalis debet sic accipi: iste homo inquãtum homo est risibilis ⁊ sic de alijs. ⁊ sic intelligendo sunt

absolute necessarie. ¶ Ad pbationē dī q̄ ꝓ iste hō possit nō eē fm se: tñ inq̃tū hō nō pōt nō eē ¶ Cōtra istō. ꝓmo pbo q̄ nō seqt̄ si passio egrediat a potētia actiua subiecti q̄ pp hoc necessario isit sbo. Secūdo pbo q̄ ex hoc q̄ ex tali potētia actiua egredit: seqt̄ ppositū: ⁊ tertio ostēdo q̄ necessaria hitudo: nō cōcludit ppōnē necessariā eē. Primū patet sic: sicut ambulare pgredit ex potētia actiua hois: q̄ hō ambulat: ⁊ nō fm potētiā passiuā sed actiuā: ⁊ tñ nō est necessaria: ergo ꝑdicatum egredi a potētia actiua subiecti: nō ꝛcludit ppōnē eē necessariā. Secōdo ostēdo: potētia nō pōt eē in nō ente ut in subiecto: nec in ente tñ apud aiaꝫ: q̄ ens apud aiam potētiā actiuā nō hēt: sicut patet de figmētis: ⁊ secūdis itētionib⁹. Si ergo potētia actiua est in aliquo ente reali ut in subiecto: sequit ergo q̄ si passio egrediat a potētia actiua subiecti: necessario est subiectū eē: ⁊ hoc est ppositū. Tertiuꝫ patet in hijs que frequēter sunt: ⁊ nō semp: cuiusmodi est eclipsis lune: ubi est necessaria hitudo: q̄ q̄ñcūq̄ꝫ est interpositio terre inter solem ⁊ lunā: tūc luna eclipsat: ⁊ tñ hec nō est necessaria luna eclipsat: ergo necessaria hitudo nō cōcludit necessitatē absolute. ¶ Itē reducit rō: sicut pūs. hec singularis iste hō est risibilis: in vtute ulis ponit absolute: ergo absolute seqt̄ sine reduplicatiōe: sed hec est falsa: iste hō est risibilis ergo ulis falsa. ¶ Aliter dī q̄ hec sit necessaria ois hō est risibilis absolute siue hō sit siue nō sit q̄: siue sit siue non sit passio hois est necessaria de subiecto: q̄ qd̄ scit̄ necessariū est: ⁊ ulteriꝰ dī q̄ quelibet singularis necessaria est absolute: ꝓpter eādē rōnē. ¶ Ad pbationē dī q̄ nō sequit. iste homo pōt nō eē. ergo pōt nō eē risibilis: qa ad necessitatē ppositionis: nō requirit actualis existētia extremoꝝ. ¶ Cōtra istud: hō nō semper canescit: q̄ hō nō semp est. ergo a simili nō semper est risibilis: q̄ nō semp est: ⁊ ulterius sequit q̄ nō de necessitate sit risibilis si nō semp sit: ergo ex opposito ꝛsequētis seqt̄ hō de necessitate est risibilis: ergo hō de necessitate est. ¶ Itē entitas cōpositionis est ex entitate extremoꝝ: ergo ueritas ppōnis est ex ueritate extremoꝝ: q̄ cadē sunt ꝑncipia ueritatis ⁊ entitatis: si ergo ꝓpositio sit uera: oportet itelligē extrēa eē. ¶ Itē ꝑmo peryermenias dī q̄ cōpositio est quā sine compositis non est intelligibile. Sed quod nō cōtingit intelligē sine aliquo nō ꝛtingit eē sine illo: q̄ ex opposito sequit oppositū. si igit cōpositionē nō cōtingit itelligē sine extremis. ergo nō cōtingit eē sine entitate extremoꝝ: sequit ergo hō est risibilis. igit hō est. ⁊ silr̄ sortes est risibilis ergo sortes est. ¶ Ad oppositū est Aristoteles dicēs. q̄ cōclo demōstratiōis ē necessaria in ista littera qñ ipossibile est aliter se habere.

Ad qōnē dī: q̄ hec est necessaria ois hō est risibilis. Cui rō ē hec q̄ pōt eē ꝛclusio in demōstratiōe: q̄ ꝑdicat passio de sbo. Sꝫ ꝛclo demōstratiōis scit̄ ꝑ demōstrationē: sed qd̄ scit̄ ipossibile est alit̄ se hēre. ⁊ qd̄ ipossibile est alit̄ ⁊c. est necessariū ergo a primo ad ultimū hec est cōclo in demōstratione ergo hec est necessaria: ⁊ etiā q̄libet singularis ē necessaria absolute. Modus tñ ponēdi singulare est diuersus apud diuersos. Quidā enīꝫ ponūt eiꝰ singulares sic: iste hō inq̃tū hō est risibilis: ⁊ hꝰ ppt̄ rōnē positā in scōa rñsione ad scōꝫ argumētū. passio enīꝫ est necessaria de cōtentis ppt̄ hꝰ q̄ est necessaria de specie: ⁊ ita de cōtētis est necessaria sub rōne spēi ⁊ nō sub ppria rōne q̄ sub ppria rōne singularia sunt corruptibilia. iste ergo sunt singulares iste hō inq̃tū hō est risibilis. nō itelligēdo q̄ hec reduplicatio inq̃tū sit ꝑs termini q̄ sic nō eēnt singulares istiꝰ ulis silr̄ hic eēnt q̄tuor termini. ois hō est risibilis. iste est hō. ergo iste est risibilis inq̃tū hō: sed reduplicatio addit ad denotādū quō iste singulares illi uli appropriant. ¶ Alij ponūt q̄ huiusmodi ulis ois hō ⁊c. iste sunt singulares. iste hō est risibilis: ⁊ iste hō est risibilis: ⁊ iste sine reduplicatione: ⁊ iste necessarie sunt absolute: ꝓpter necessariā hitudinē ꝑdicati ad sbm. Et ulteriꝰ dicūt q̄ ad necessitatē istarū singulariū nō requirit actualitas extremoꝝ. sꝫ sufficit q̄ singularia icludāt in suo itellectu nām spēi quā cōseqtur talis passio. Nō tñ itelligēdū est q̄ ista sit in singularib⁹ eque primo sicut ⁊ nāe spēi: sed istis inest ex ꝑsti. q̄ passio nāe spēi necessario ⁊ primo inest spēi. ⁊ ex ꝑsti suppositis. ⁊ ꝓpter hoc patet ad rationem per quā cōfirmat alius modus ponendi singulares.

Ad primā rōnēꝫ dicētes. primam ppositionē eē necessariā. eo q̄ ꝑdicatū cōseqtur sbm necessario: ⁊ ꝛtēta sub sbo inq̃tū ꝛtēta icludūt spēm: ipsi dicūt cōcedēdo hāc cōsequētiā: ois hō est risibilis. ergo homo est. ⁊ ratio coruꝫ est

qa accidẽs reale alicui inesse ꝑsupponit ſbm eẽ. Rõnes que ſunt ꝓtra porem rñſionem nõ ſunt ꝓtra eos: ſicut in ſcõo dicet. ¶ Ad pmam rõnem ꝓtra ꝑ dr q̃ duplex eſt potẽtia actiua: quedam eſt potẽtia quam ꝑcedit alia potẽtia. ſ. paſſiua in ſbo que eſt ꝑdictiõis: ⁊ talis potẽtia actiua eſt in hoie reſpectu ambulationis: ſed accñs qõ egredit a tali potẽtia actiua: non ineſt neceſſario ſubiecto. Alia eſt potẽtia actiua quam nõ ꝑcedit potẽtia paſſiua in eodem ⁊ reſpectu eiuſdem: ⁊ iſto mõ eſt potẽtia actiua in igne reſpectu calefacẽ: ſtatim enim cum ignis eſt hẽt potẽtiam calefaciẽdi actiuam: ita q̃ non põt non calefacẽ: quãtum eſt de ſe: ⁊ accñs qõ egredit a tali potẽtia actiua ſbi: neceſſario ꝓſequit ſbm: ſicut riſibile reſpectu hois. ¶ Ad aliud dr: q̃ nõ ſequitur: iſte hõ inq̃ꝗtum hõ eſt riſibilis. igit iſte hõ eſt. Iõ aũt nõ ſequitur ꝗ ꝓclo. q: potẽtia actiua a qua egredit paſſio non ineſt iſti homini: niſi inquãtum iſte hõ eſt hõ. ideo ſequitur ꝗ ꝓclo: q̃ iſte hõ inquãtum hõ eſt: ⁊ ſic ꝓſequẽs eſt neceſſarium: ſicut ⁊ añs. q: iſti homini inquãtus hõ: nec ineſt corruptio nec gnãtio. ¶ Ad tertiũ dr: q̃ habitudo paſſionis ad ſbm eſt neceſſaria iſto mõ: qñ poſito ſubiecto ponit paſſio ſufficienter. ⁊ tũc eſt ꝓpoſitio neceſſaria: ⁊ ſicut hec ẽ neceſſaria hõ eſt riſibilis. Sz ex alia ꝑte in his que frequẽter ſunt: ſbm põt eẽ in rerum natura lz paſſio non ſit: cum luna ſit in aliquo tpe in quo non eſt eclipſis: iõ non eſt neceſſaria abſolute habitudo paſſionis in hiis que non ſemper ſunt: lz ſit habitudo inter vnum ad alterus per cãm extrinſecam: ut per habitudinem ad hãc cauſam que eſt interpoſitio terre inter ſolẽ ⁊ lunam: eclipſat neceſſario: vnde alia eſt habitudo in hiis que ſemp ſunt: ⁊ in hiis que frequẽter. iõ non eſt ſile. ¶ Ad aliud dr q̃ in ſtute ulis non includit hec ſingularis ſub ꝓpria rõne ſingularis. Non enim attribuit riſibile ſuppoſitis niſi q: ſpẽi. iõ ſingularia debẽt ſequi ad ulem: non ſub rõne ꝓpria: ſed ſub rõne cois. Ad formam patet ꝑ hoc q̃ in ſtute ulis habet q̃ ꝑdicatum attribuit ſuppoſitis: ſub reduplicatione cois: ⁊ ita minor falſa. ¶ Alr dicunt uolẽtes ſuſtinẽ q̃ hec ꝓpoſitio eſt neceſſaria: ⁊ quelibet ſingularis abſolute non addita reduplicatione. ¶ Ad pmum dicũt q̃ hec ꝓſitia nõ ualet: hõ eſt riſibilis ergo hõ eſt ſiẽ hus. Ad ꝓbationem: cum dr Accñs reale ⁊c. hoc intelligẽdum eſt de accñte qõ ꝓſequitur ſbm: ꝑm ſuus eẽ criſtẽ: ⁊ non ꝑm eẽ ſpecificum ſiue aptitudinem: cuiuſmodi eſt riſibile. ¶ Ad pmam rõnẽ ꝓtra ꝑ dr q̃ illa hitudo: nec eſt ſba nec accñs in genẽ: ſed eſt qdẽ modus eẽndi ꝑm quem accñs ꝓſequit ſbm. ¶ Ad aliud dr q̃ non eſt ſile de aptitudine: in ceco ⁊ de riſibili. cecum enim eſt puatio accñtis qõ pmo ꝓſequit idiuiduum ⁊ nõ ſpẽm ⁊ iõ ſequit: ſi hõ eſt cec⁹. ergo hõ eſt: q: idẽ ſbm ꝓſequit puatio qõ ꝓſequit ſuus hit⁹ ⁊ ꝑm idem eẽ ꝑticulare: ſz riſibile eſt accñs ꝓſis ſpẽm pmo ꝑm eẽ abſolutum ⁊ nõtñ ꝑm eẽ criſtẽ: ⁊ iõ nõ ſequit hõ eſt riſibilis. ergo hõ eſt. Añ in ꝑ diſſile eſt iter cecũ ⁊ riſibile q̃ ꝑm diuerſa eẽ cõſequunt ſua ſba: lz in hoc ſit ſile: q̃ ſicut nõ ſequitur: hõ eſt aptum natus vidẽ. ergo hõ põt vidẽ ſicut nõ ſequit hõ eſt aptum natum ridẽ ergo hõ põt ridẽ. ¶ Ad tertium ꝓtra ꝑ dr q̃ riſibile non hẽt in hoie cãm efficiẽtem. hõ enim nõ efficit riſibile. Sz illõ idem qõ eſt cauſa efficiẽs reſpectu hois. eſt cauſa efficiẽs reſpectu riſibilis. ſicut dicim⁹ q̃ qõlibet ſbm paſſionis hẽt duplicem rõnem. ut rõnem cãe formalis: ⁊ rõnẽ cãe mãlis: ⁊ ſilr q̃ hẽt qñq̃ rõnem cãe efficientis: nõ q̃ talis ſit cauſa faciẽs paſſionem ſemp exiſtere. Sz iſta cauſa eſt cauſa hitudinis neceſſarie paſſionis ad ſbm: ita q̃ cum ſbm eſt paſſio eſt. ¶ Ad formam dr q̃ lz in ſbo ſit iſto mõ dupler rõ cauſe: non ſequitur tñ ꝓpter hoc q̃ paſſio ꝓſequat ſbm: ꝑm criſtẽ ſbi ita q̃ in ſbo ꝑſupponat criſtẽ: ſz ſufficit q̃ ꝑſupponat ſbm aptũ natus eẽ. ¶ Ad aliud ꝓncipale: ſic rñdet ſicut ultimo dicebat: q̃ ulis eſt neceſſaria: ⁊ q̃ q̃libet ſingularis abſolute eſt neceſſaria ſine aliq̃ reduplicatione: negat tñ hec ꝓſitia: iſte hõ eſt riſibilis: ergo iſte hõ eſt: q: nõ regrit actualis exiſtia extremoꝝ. ¶ Ad pmum ꝓtra hoc dr q̃ differẽtia eſt iter accñs ꝓprium ⁊ accñs cõe. in hoc q̃ accidẽs cõe ſolus ꝓſequitur ſbm ꝑm q̃ qdditas ſbi criſtit: ſed accñs ꝓprium ut ꝓpria paſſio ꝓſequitur qdditatem ſbi: non tñ ut criſtit nec tñ ut intelligit. Sz ſiue qdditas criſtat ſiue intelligat: paſſio iſtam qdditatem abſolute ꝓſequit. ⁊ iõ eſt qõ accñs cõe inherẽs ſbo: ꝑſupponit ſbm eẽ ⁊ ꝓpt hoc iſta eſt falſa: ſemp hõ caneſcit. q: hõ non eſt ſemp. Caneſcẽ enim eſt accñs cõe: ſed accñs ꝓprium: ut ꝓpria paſſio inherẽs ſbo: nõ exigit ſbm criſtẽ. ¶ Ad aliud dr q̃ entitas compoſitiõis dependet ab entitate extremi. ſed enti-

tas extremi duplr pōt itelligi. Uno mō sb rōne extremi ⁊ sic ꝓpositio est uera. q: entitas cōpositiōis ut sic ab entitate extremi dependet: alio mō pōt itelligi pro accñtali exñtia eiꝰ qd est extremū ⁊ sic entitas cōpositionis nō dependet ab entitate extremi: sicut nec eiꝰ vitas: q: sic ḣ nō eēt uera: Chimera est chimera. ¶ Ad aliud dr q cōpositionē nō ꝓtingit esse sine entitate extremorum sub rōne extremorū. Ꝑ idē est dicere ac si diceret: Cōpositio nō pōt esse sine sbo ⁊ ꝑdicato. Cōpositio tñ bñ pōt esse sine entitate sbi que est actualis exñtia extremorū: uel eorū que sunt extrema: ⁊ Ꝑ ꝓcludit p Ꝑ q ē hec uera. Chimera ē chimera ⁊ ea q sūt extrēa: nō existūt i rer nā ⁊c. Mō. xv.

q **Ueritur** An hec cōditio per se sit possibilis. Qd nō videt: perse dicit cām: p Aristotilē. Si igit hec sit possibilis. In ꝓpositiōib⁹ denotat per hāc cōditionē q sbm sit causa ꝑdicati: uel ecōtra. ⁊ tūc ꝓpositio necessaria est falsa: q: hec tūc eēt falsa: hō perse est aial: q: denotat idē esse causa suiipsi⁹ cū tñ nō sit. ¶ Itē perse excludit cām cū ꝓticipatiōe ꝑm Linconiēsem. aut ergo excludit efficiētē cām: ⁊ tūc nihil eēt ꝑse nisi ꝑma causa: qd videt icōueniēs. aut excludit cām mālē. ⁊ tūc suba mālis nō eēt ens p se. Cui⁹ oppositū dicit Aristotiles: dic enī q callias ē ens p se. aut excludit esse aliaꝝ cārū: ⁊ tūc sequit: q illa que causant ab aliis causis nō sunt entia p se. omnia ista vident inconuenientia. ergo ⁊c.

Ad qōnē dr: q sit certa. Ubi itelligēdū est q hec ꝑditio ꝑse duplicit pōt accipi. Uno mō in ꝓpositiōib⁹. Alio mō in reb⁹. Primo mō fac modū iherēdi. Secūdo mō facit modū eēndi: ⁊ utroq; mō hec cōditio ꝑse est possibilis: est enī possibilis in ꝓpositiōib⁹: q: in aliqb⁹ ꝓpositiōib⁹: sbm est causa ꝑdicati ⁊ in aliis ꝑdicatū est causa sbi. Exēplū ꝑmi in scdo mō dicēdi ꝑse: hō est risibilis: q: a ꝑnciplis sbi ꝓgredit passio. exēplū scdi est qñ ꝑdicat diffinitio uel ꝑs diffinitiōis de diffinito: tūc enī ꝑdicatū est causa sbi. Cū igit iherētia dicit cām sbi respectu ꝑdicati: uel ꝑdicati respectu sbi: ꝑditio erit possibilis ꝑse. Itē hec cōditio ꝑse est possibilis in reb⁹: ⁊ ꝓstituit modū essendi ⁊ sic excludit cām ꝓticipē ꝑm Linconiēsē ⁊ Ꝑ est triplr. aut enī excludit cām efficiētē: aut finalē: ⁊ isto mō ꝑma causa solū est perse q: nō hēt cām efficiētē siue finalē: est enī efficiēs ⁊ finis oium. Alio mō excludit cām mālē: ⁊ sic intelligētie sunt ꝑse: lz in itelligētiis p logicū sit repire qd ⁊ q̄le qd est aliud ab eo qd est qd: tñ nō est repire ibi cōpositionē māe cū forma. Tertio mō ꝑse excludit eē in sbo: ⁊ hec causa exclusa pōt reduci ad cām mālē. suba enī est causa mālis: uel respectu accñtis qd est in eo: ⁊ isto modo tertio: substantia est ens ꝑse. Suba enim est ens ⁊ nō in alio tanq̄ in subiecto: ⁊ sic ergo patet q hec ꝑditio perse: est possibilis in reb⁹: patet etiam q sit possibilis in ꝓpositionibus.

Ad primā rationem dr

q lz perse dicat causam in ꝓpositionibus: nō tñ hec est falsa: hō est aial. ¶ Ad ꝓbationē dr. q lz aial sit idē realr qd hō tñ diuersuz est ꝑz cōceptū seu rōnē itelligēdi: ⁊ iō ut sic pōt esse causa respectu hoīs: vñ idē respectu suiipsi⁹ pōt esse causa dūmō sit ab alia rōne acceptū. ¶ Ad secūdā rōnē dr: q ꝑse in reb⁹ diuersis excludit diuersam cām: ⁊ nō excludit quālibet cām in q̄libet re. Sz in itelligētiis excludit cāz mālē: sz nō efficiētē. Silr in substātiis excludit eē in alio tanq̄ in sbo: nō tñ excludit ulēm cām mālē in māllb⁹. iō nullū icōueniēs sequtur: si tñ quālibet excluderet cām in isto cui adiūgit tūc hec ꝑditio ꝑse nō eēt possibilis in reb⁹. nisi tñ in ꝑma causa que nullā aliā cām hēt. ¶ Cōtra Ꝑ: si hec ꝑditio ꝑse dicat cām iherēdi: tūc hec eēt falsa: hō ꝑse est hō: q: denotat idē ꝑz rē ⁊ rōnē: q sit causa suiipsius. ¶ Dr q hec sit uera. hō ꝑse est hō. Et ad ꝓbationē dr q ꝑse in ꝑmo mō dic cām iherēdi. sed nō in quocūq; gradu. Prim⁹ enīz modus dicēdi ꝑse hēt tres gradus. Prim⁹ ꝑz q idē dr totalr de se. Ali⁹ ꝑm q diffinitio ꝑdicat de diffinito cuiusmodi est differētia ⁊ gen⁹ Terti⁹ modus ꝑm q ꝑs diffinitiōis ꝑdicat de diffinito: sicut gen⁹ uel differētia. Ad formā dr q ꝑse ꝑmo mō nō dic cām iherēdi positiue: sz excludit cām ꝓticipē. Est enī itellect⁹ q hō ꝑse est ita hō q nō ꝑ aliā cām. Dicit enim Aristotiles. vij⁰. methaphisice. q q̄stio quare hō est hō est q̄stio de nihilo: q: q̄stio aliqd ꝑsuppōit: ⁊ aliqd q̄rit: sz hic nihil ꝑsupponit. Dicit enī q q̄rē q̄re hō est hō: nulla est causa. In aliis gradib⁹ eiusdē ꝑmi modi ꝑse dicit modū iherēdi: ⁊ de illis duob⁹ gradib⁹ ꝑmi modi ꝓsiderat demonstrator: nō aūt de ꝑmo gradu in quo ꝑdicat idē de se: ⁊ hui⁹ rō ē: q: demōstrator utit talib⁹ ma

dis in qb⁹ nõ est petitio. Sz si accipiat ista bõ ē hõ: loco ꝑmisse semp eēt petitio. qz tũc termini ꝓpositiõis erũt ꝙuertibiles: ⁊ vna est dubia eq̃liter ꝙclõni. ut si arguit: hõ est risibilis: hõ est hõ ergo hõ est risibilis: ⁊ iõ de ꝑmo gradu in quo ꝑdicat idē de se: nõ curat demõstrator. In oibus tñ modis dicēdi ꝑse in qb⁹ utit demõstrator: per se dicit causam inherēdi in illo gradu: in quo demõstrator utit ⁊c. Nõ. rvj.

q **Queritur** An tñ duo sint modi inherēdi ꝑse in ꝓpositionib⁹. Nõ nõ videt: ꝑmo auctoritate Aristotilis q dicit in cap⁰ de ꝑse. q q̃cũq; dicunt in simul scibilib⁹ ꝑse: sic sunt sicut i esse ꝑdicatiõibus. aut in eē ꝓpter ipsa. ꝑ hãc ꝓticulã in eē ꝑdicãtib⁹ intelligit scõm modũ qñ sbm cadit i diffinitione passionis: que ꝑdicat de sbo: ꝑ hãc ꝓticulã in eē ꝓpter ipsa: intelligit q̃rtũ modũ. ubi ꝑdicatũ ponit in eē sbo ꝓpt cãm efficiētē in sbo: ut est hic: Intersect⁹ iterijt ꝓpter iterfectionē. Sz ꝙclo in demõstratione solũ est simplr scibilis: igit ꝙclo in demõstratiõe est ꝑse scõo mõ. ⁊ q̃rto mõ. Sz manifestũ est q in ꝑmissis demõstrationis est ꝑm⁹ modus dicēdi ꝑse: ergo sunt saltē tres modi dicēdi per se in ꝓpositionibus. nõ ergo tñ duo. ¶ Preterea ꝑ Aristotilē: ꝑse in ꝓpositiõib⁹ dic cãm inherēdi. totiēs igit dr ꝑse quotiēs dr causa. Sz q̃tuor sunt cãe. ergo q̃tuor sunt etiã modi dicendi ꝑ se. ¶ Hic dr negãdo ꝙntiã. s. q̃tuor sunt cãe. ergo ⁊c. qz ls ꝑse dicat cãm inherēdi tñ ꝑseitas ꝓpõnis nõ accipit ꝑse a q̃cũq; causa: a causa enī finali nõ accipit modus dicēdi ꝑse: qz est extrinseca rei. ¶ Cõtra causa finalis marie causa est: est enī causa cãrũ per Aristotilē. Cũ ergo ꝑse dicit cãm inherēdi. potⁿ a causa finali accipit modus ꝑseitatis q̃ ab aliq̃ alia causa. ¶ Itē causa efficiēs est causa extrinseca rei: ⁊ tñ ab ipsa accipit vn⁹ modus dicēdi per se: nõ obstãte q sit extrinseca. ¶ Itē ad ꝓncipale. in demõstratiõe ꝙcludit passio de sbo per diffinitionē sbi que ē mediũ. ergo in demõstratiõe ꝑmo ꝑse in maiori ꝑdicat passio de diffinitione sbi. ⁊ in minori ꝑdicat diffinitio sbi de sbo. Ex b arguo sic: alio mõ sunt ꝑmisse per se ⁊ ꝙclo qz ꝙclones cũ b qõ sunt ꝑse sunt ꝓpt aliõ. sed ꝑmisse nõ sunt ꝓpter aliud: sed ꝙclo in demonstratione est ꝑse scõo mõ: qz ꝑdicat passio de sbo. ergo maior in qua ꝑdicat passio de diffinitione sbi nõ erit ꝑse scõo mõ: nec est ꝑse ꝑmo mõ: qz ꝑdicatũ non cadit in diffinitione sbi. est igit ꝑse aliquo mõ: ⁊ minor in qua ꝑdicat diffinitio de diffinito est ꝑse ꝑmo mõ. ergo plures sunt modi q̃ duo. ¶ Hic dr q passio nõ ꝑdicat de diffinitione sbi: in maiori demõstrationis: sz de diffinitiõe passiõis: ⁊ per ꝙns minor nõ erit ꝑse aliquo. ¶ Cõtra diffinitio passionis est vniuersale ꝑdicatũ: qz q̃tuor sunt ꝑdicata ꝑm Aristotilē ꝑmo topicoꝝ: Quoꝝ vnuz est diffinitio. Sed vniuersale respectu istius respectu cuius est vniuersale nõ habet ꝓpriatã rõnē subiecti sz magis ꝑdicati. ergo diffinitio passionis respectu subiecti non põt ꝓprie subici. ¶ Item adhuc ex ista rõne sequtur q sunt tres modi dicēdi ꝑse qz in ꝙclusione est secũdus modus dicēdi ꝑse. in minore ꝑdicat diffinitio passionis de sbiecto: ⁊ nõ ꝑse scõo mõ ut ꝓbatũ est ꝑus. quia alio mõ sunt ꝑmisse ꝑse ⁊ cõclo: nec est ꝑse primo mõ. qz ꝑdicatũ nõ cadit in diffinitione subiecti: igit ꝑter ꝑmũ ⁊ secũdũ oportet ponere q ista minor sit ꝑse aliquo alio mõ. ⁊ per ꝙns plures sunt modi dicēdi ꝑse q̃ duo. ¶ Ad oppositũ vident eē auctoritates Aristotilis: qz Aristotiles postq̃ posuit ꝑmũ modũ ⁊ secũdũ dicit: q que neutraliter insunt accidētia sunt: ut videt. ergo nõ sunt plures modi dicēdi ꝑse q̃ primus ⁊ secũdus. ¶ Itē Aristotiles uolēs ꝓbare hãc ꝓpositionē: que ꝑse sunt de necessitate insunt: in ꝑmo capⁿo. Qrñ aũt ex necessitate ⁊c. ipsa ꝓbat iductiue: ⁊ ipsa solũ inducit in ꝑmo ⁊ secũdo mõ. ergo ut videt non sunt plures modi dicēdi ꝑse: q̃ ꝑmus ⁊ secũdus: uel si sint plures: inductio Aristotilis est insufficiēs. ¶ Itez ꝓpositio dr per se ex hoc q sbm cadit in diffinitione ꝑdicati. aut ecõtra: sz hoc nõ est nisi duob⁹ modis: ergo tñ sunt duo modi dicēdi ꝑse.

Ad hãc questionē dicit

Thomas expositor vno modo q sunt tres modi dicēdi per se in ꝓpositionibus. hec enim prepositio per: addita cum hoc relatiuo reciproco qõ est se: dicit quãdã circũstantiã. Sed hoc est duplr: uel in rebus: uel in ꝓpositionibus. In rebus dicit circũstãtiã solitudinis: ⁊ sic dicitur q iste hõ est ꝑse qñ solus existit. Sed ut dicit circũstantiã in ꝓpositionibus: dicit circũstantiam in ratione cause. ⁊ hoc tripliciter. Uno modo dicit circũstantiam cause formalis: sicut hic. Iste homo viuit propter animam.

Alio mō dicit circūstātiaz cāe mālis. sicut hic: corp° est collocatuz per supficiem. Tertiomō dicit circūstātiam cāe efficiētis. sicut hic: hō est calidus per ignem. Qñ igit dicit circūstātiam cāe formalis. accipit pmus modus: qz in pmo mō pdicatum est causa formalis sbi: qz gen° ⁊ differētia sunt ptes formales respectu diffiniti lz vnum sit māle respectu alteri°. iō dicit Aristotiles in. vij°. methaphisice: q partes diffinitionis sunt forme. Qñ vo dicit circūstātiā cāe mālis: accipit scdus modus: qz in scdo mō est subiectum per se causa respectu pdicati in rōne cause materialis. Sed qñ dicit circūstātiā cause efficiētis accipit quart° modus: ⁊ ita patet q sint tres modi dicēdi per se in ppōnib° ut primus: secūdus: ⁊ quart°. Nam tertius modus est modus eēndi ⁊ non modus inherēdi. Cōtra illud: si per se dicat circūstantiam in ratione cause: ab illa causa igit que marime est causa: marime dz pseitas. Sed causa finalis marime est causa: est enim causa causarum fm Aristotilez qnto methaphisice: ergo a causa finali accipiēdus est aliquis modus dicēdi per se: sicut ab alijs causis: ⁊ ita erūt qtuor modi dicēdi per se: ⁊ non tñ tres. Item q pmus modus nō accipiat a causa formali: videt qa hec est per se primomodo: risibilitas est hois: qz pdicatū cadit in diffinitione subiecti: ⁊ tñ hō non est causa formalis respectu risibilis. Similiter hec est p se pmomodo: pz est filij: Non tñ filius est causa formalis respectu pris. Item pbo q secūdus modus non accipit a causa materiali: qz causa materialis solum habet rōnem passiue potētie que est ōdictionis respectu illius cuius est causa: materia enim est causa qua res pōt eē ⁊ non eē. Si ergo subiectum respectu passionis solū hret rōnem cause materialis: tūc passio de subiecto nō pdicaret necessario: sed ptigēter qd est ipossibile. Iterz Aristotiles dicit q que neutraliter isunt accidētia sunt: hoc frustra diriffet si plures eēnt modi q̄z pmus ⁊ secūdus. Sustinēdo expositorē dicēdum est ad primam rōnem q a causa finali accipit vnus modus dicēdi per se: sed non alius modus a qrto qui accipit a causa efficiēte: qa causa efficiēs nō agit nisi qa mouet a fine: ⁊ iō cum causa efficiēs ⁊ finalis simul sint motiue cause ⁊ extrinsece fm q sic distinguunt a forma: iō ab utraq̄z pōt capi quart° modus. Tūc pōt dici q quart° modus est qñ pdicatum inest subiecto per causam motiuam extrinsecam siue ista causa sit efficiēs proprie: siue finalis. Ad aliud dz q iste sūt per se risibilitas est hois: pater est filij. pmo modo: qa pdicatum cadit in diffinitione subiecti: ⁊ cum dz q pdicatum non est causa formalis subiecti dz q pdicatum est causa formalis extēdēdo causam formalem ad illud sine quo intellect° alicuius ꝓcipi non pōt. ⁊ sic est pūct° de formali intellectu lincē: qa non possuz intelligē lineam sine pūcto: iō in diffinitione lincē cadit: nō tanq̄z intrinsecuz eēntie lincē: sed tanq̄z illud sine quo intellect° formalis lincē ꝓcipi non pōt. Ad aliud dz q ista ratio probat q subiectum respectu passionis non hēt solam rōnem cause mālis: ⁊ hoc ꝓcedit Thomas. sed simul cuz hoc hēt rōnem cause efficiētis. Ad aliud dz q Aristotiles dicit istam lrām que neutraliter insunt ⁊c. sub isto intellectu: que neutraliter insunt: ita q pdicatum non cadit in diffinitione subiecti nec ecōtra accidētaliter insunt. ex hoc tñ non sequit q sint tñ duo modi dicēdi per se: qa pluribus modis pōt pdicatum cadē in diffinitione subiecti uel ecōtrario. Per hoc ad rōnes principales. Ad pmaz patet per hoc q nūc dictū est. Ad secūdam auctoritatez: dz q Aristotiles supponēs hāc ppōnem: que per se insunt de necessitate isunt. Supponit de quarto mō: Et qa qrtus modus de se manifest° est: ideo Aristotiles hāc ppōnem inducit solum in pmo modo ⁊ secūdo qa illi non sunt ita manifesti: ⁊ ex hoc non sequit q quart° modus non sit: nec q Aristotiles fuerit insufficiens.

Ad questionē dz fm Linconiēsem: q tñ sūt duo modi dicendi per se. ⁊ rō est qa in ppōne p se in qua vnum de alio enūciat: vnum egredit ex pnciplis qdditatiuis alterius: ⁊ per ꝓsequēs qdditas vnius dependet a quidditate alterius in essendo. ⁊ ex hoc sequitur q quidditas vnius habet diffiniri per quidditatem alterius: qa eadem sunt principia essendi ⁊ cognoscēdi fm Aristotilem 2° methaphisice. ergo a primo ad ultimum ppositio per se est quādo vnum extremum cadit in diffinitione alterius. Sed vnum cadē in diffinitione alterius pōt esse dupliciter. Unomodo sic q vnum sit intrinsecum essentie alterius: sicut in diffinitione spēi substātie: cadit genus ⁊ differētia que sunt itrinseca eēntie spēi:

sicut aial ⁊ rōnale sunt intrinseca homini. Alio modo vnum cadit in diffinitione alterius: non sicut intrinsecum eēntie: sed sicut additum eēntie qō est extrinsecum. ⁊ isto modo subiectuz cadit in diffinitiōe accidētis. sicut hō cadit in diffinitione risibilitatis tanq̄ extrinsecum esse risibilitatis: iō diffinitio accidētis dī diffinitio per additamētum. et hoc ad ꝓpositum. Cum in ꝓpositione perse necesse sit vnum extremum cadere in diffinitione alterius hoc pōt eē duplicīter: aut enim ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti. ⁊ est primus modus: supposito q̄ illō qō subicit natum sit subici ⁊ qō ꝑdicat: ꝑdicari. ⁊ ad illum modum reducunt oēs ꝑdicatiōes: in quib⁹ ꝑdicant cause de causatis: siue in recto ut hō est aial. siue in obliquo: ut risibilitas est hois. qz sbm est causa respectu sue passionis. Alio mō in ꝓpositione perse: subiectū cadit in diffinitione ꝑdicati. ⁊ sic fit secūdus modus dicēdi perse. Et ad istum modum reducunt oēs tales ꝑdicationes in qbus causata ꝑdicant de causis: retēta ꝑori ꝑditione q̄ illud subiciatur qō natum est subici. ⁊ ꝑdicet qō natum est ꝑdicari. ⁊ cum vnum extremum nō possit cadē in diffinitione alterius nisi duob⁹ modis. qz uel ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti: uel econtra: ideo tm̄ sunt duo modi dicēdi pse. Ideo dicit Aristo. q̄ que neutralī in sunt accētia sunt. Per hec patet ad huiusmodi instātias si fiant in illa: aial est hō: subiectuz est causa ꝑdicati. sic in ista: risibile est hō: ꝑdicatum est causa diffiniens subiectum: ergo aial est hō. est per se secundo mō. ⁊ silr hec. risibile est hō. est per se primo mō: qz ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti. Ad hec dicēdum est q̄ iste instātie non sunt recte: qz in oib⁹ modis dicēdi pse reqrit vna cōditio gnālis. videlicet q̄ subiectum sit natum subici. ⁊ ꝑdicatuz natum ꝑdicari: ⁊ hoc est quod Aristotiles dicit postea. subicit aūt nobis in demōstratione illud qō est natum subici sicut lignum. ⁊ ꝑdicat qō natum est ꝑdicari. Sed in istis instātijs non subicit qō natum est subici. aial enim non est natū subici respectu hois. nec risibile natum est subici respectu hois. passio enim est magis nata ꝑdicari q̄z subici respectu sbiecti. Ideo hec non est pse risibile est hō. nec ista. aial est hō. ¶ Tu dicis q̄ diffinitū natum est subici respectu diffinitionis: ⁊ etiam diffinitum natum est subici respectu partiū diffinitionis: qz diffinitum ad diffinitionē ⁊ ad suas partes cōparat ut quid. Sz risibile diffinit per hominem: ergo natum est subici. ¶ Dī q̄ dupler est diffinitio. Una essentialis: altera per additamētum. In diffinitione eēntiali diffinitum natum est subici respectu ꝑtium diffinitionis: qa ad illas cōparant ut quid. tanq̄z ad suam propriam eēntiam. Sed in diffinitione per additamētum non oportet diffinitum eē natum subici respectu cuiuscūq̄z partis diffinitionis. quia non respectu subiecti: non enim cōparatur ad utrāq̄z partem ut quid. sed ad vnam ut qd. ad aliam vō ut q̄le: ut patet in isto exēplo. Simum est nasus cauus. simū cōparat ad nasum ut q̄le per hoc q̄ est sibi additum. Sed ad cauum cōparat ut quid. sicut omne inferius cōparat ad suum superius per modum quid in eodem genere. ¶ Ad aliud dicit q̄ Linconiēsis hanc lām exposuit. q̄ Aristotiles non intelligit q̄ conclusio in demōstratione fit perse in duplici genere cause: sicut exposuit Thomas. Sed Aristo. intelligit per illam litteram. q̄ duo modi sunt in demōstratione: ut ꝑmus ⁊ secūdus: ⁊ sic exponit littera per Linconiēsem: scilicet quecūq̄z dicunt in simplī scibilibus: hoc est in demonstrationibus: sic sunt perse sicut in esse ꝑdicantibus. hoc est ꝑmo modo ubi ꝑdicatum est causa subiecti: aut in esse ꝓpter ipsa: hoc est ꝓpter subiecta sicut in secūdo mō. ubi subiectum est causa ꝑdicati. ¶ Ad aliud dicit negādo hanc cōsequētiam quatuor sunt cause: ergo quatuor sunt modi dicēdi perse. Ad ꝓbationem cuz dicit: q̄ modus dicēdi perse: accipit a causa. Dicēdum q̄ non sub ratione particulari qua cause distinguunt ab inuicem. Sed accipit a causa sub altera illarum duarum cōditionum: ꝑm q̄ subiectum est causa ꝑdicati uel ꝑdicatuz subiecti. ⁊ isto modo tm̄ accipiunt duo modi dicēdi perse. ¶ Ad aliud principale dicit: q̄ in demonstratione passio ꝑdicat de diffinitione subiecti in maiori. ⁊ hoc in demōstratione potissima: ⁊ sic est maior perse secūdo modo. similiter cōclusio in qua predicat passio de subiecto. Sed minor est perse primo modo: qz in minori ꝑdicat diffinitio subiecti de subiecto. ⁊ sic tm̄ duo sunt modi dicēdi perse in demōstratione. ¶ Ad formam dicit: q̄ non oportet maior esse perse alio modo q̄z sit cōclusio. qz eodem modo dicēdi perse ꝑdicat passio de subiecto ⁊ de

diffinitione subiecti. qz in utraq; ppositione sb iectum est causa predicati: lz in vna implicite. s. ubi subicit subiectũ: ⁊ in alia explicite ubi subi cit diffinitio: tamen utrobiq; est secũdus modus. ¶ Intelligẽdum tñ est q; aliter est pse ma ior ⁊ pclusio: qz in alio gradu secũdi modi. Se cũdus enim modus habet plures gradus sicut primus modus. qz in pmo modo est vnus gra dus fm quem diffinitio mãlis pdicat de diffi nito. Alius modus est fm quem diffinitio for malis ⁊ finalis pdicant de diffinito. ⁊ tñ utro biq; est pmus modus dicẽdi p se. q; autem ali ter ⁊ aliter sit alius gradus ostẽdo per Aristoti lem: ubi ponit q; diffinitio est incorruptibilius. dicit ibi q; quedam enim diffinitio est pclusio demõstrationis: ut diffinitio materialis. ⁊ que dam est principium demõstrationis: ut diffini tio formalis. ⁊ quedam est tota demõstratio so la positione differẽs. Cum ergo diffinitio ma terialis sit pclusio: ⁊ diffinitio formalis pncipi um: alius est gradus. Eodem mõ in ppposito passio pdicat de suo subiecto secũdo modo in pclusione: ⁊ passio de diffinitione subiecti secũ do mõ in maiori: tñ utrobiq; est secũdus mo dus. Sed qz in vno gradu est pclusio: ⁊ in alio est pncipium: ideo diuersi sunt gradus secundi modi. ¶ Ulterius intelligẽdum est sicut dicit Linconiẽsis: q; Aristotiles ponit tertium mo dum qui est modus eẽndi. ⁊ q̃rtum modũ qui est modus causandi ppter cõpletionem sui ser monis. non tamẽ sunt modi inherẽdi nisi duo. s. primus ⁊ secundus. Questio. xvij.

Queritur An ista sit per se. hõ est aial. videt q; non quia

q hec est per accidẽs rõnale est aial: ergo ⁊ hec aial rõnale est aial. ⁊ ulterius igit hec est per accidẽs. hõ est aial: qz aial rõne ⁊ hõ idem significat. Prima pñtia patet. qz hec est per ac cidẽs. hõ albus est homo. qz hec est per accñs. album est homo. igit a simili hec est per accñs. aial rõnale est aial: qz hec est per accidẽs rõnale est aial. ¶ Hic dicit negãdo pmam pñtiam. Et ad pbationem dicit q; non est simile: qz homo albus non est vnum simplr: sed vnum aggre gatum. hõ enim ⁊ album sunt due res diuerso rum generum. Ideo non pñt facere vnuz sim pliciter: ppter hoc lz de hoie albo pdicet homo per accidens. sicut de albo. non tñ est sic ex alia parte. ¶ Cõtra hec est per accidẽs: hõ albus est hõ. sicut hec album est hõ. ppter hoc q; homo sub rõne albi accipit: ergo hec erit per accidẽs aial rõnale est aial: sicut hec rõnale est aial: quia aial sub rõne rõnalis accipit. Et hec pscquẽtia pfirmat per hoc qz qõ extraneat alicui quod est in aliquo formali cõcẽptu: extraneat toti conce ptui. ¶ Item ad pncipale: pars non predicatur de toto pse. hec enim non est uera. Archa est lignuz fm Aristotilem. vij°. methaphisice. sed aial est pars homis: ergo non perse predicat de homine. ¶ Hic dicit q; dupler est pars. s. realis ⁊ rationis. Pars realis non põt pdicari de to ⁊ rationis. Pars tamen rõnis bene põt. huiusmodi sunt aial ⁊ rõnale respectu hois. ¶ Contra per Aristotilem in. vij°. methaphisice. diffinitio est sermo habẽs partes: ⁊ sicut tota diffinitio ad to tam rem: sic pars diffinitionis ad partem rei. Sed tota diffinitio significat totam rem: ergo pars partem: genus ⁊ differẽtia sunt partes dif finitiõis. ergo sunt partes diffiniti: ergo ps ⁊ẽ. ¶ Item in diffinitione non est nugatio ut sup pono: qz nihil supfluum nec diminutum cõti net: ergo nec genus nec differẽtia possunt idez significare qz tũc esset nugatio: ergo significãt realiter aliud ⁊ aliud: ⁊ sunt partes cõstituẽtes diffinitum: ergo sunt realiter diuerse partes. ¶ Ad principale genus ⁊ species ut aial ⁊ hõ. uel imponunt a diuersis formis: uel a gradib⁹ eiusdem forme. Sed cum aliqua duo imponũ tur a diuersis formis: vnum non põt per se pre dicari de altero: ergo aial non põt pse predica ri de hoie. minor patet: qz musicum per accñs pdicat de albo: qz utrũq; imponit a diuersa for ma: similr maior patet: qz homo imponit ab in tellectiua: aial a sensitiua. ¶ Dicit q; minor non est vniuersaliter uera. Et ad pbationem. q; p cedit cum aliqua duo imponunt a diuersis for mis quarum vna non includit aliam. Intelle ctiua autem includit sensitiuam. Ideo aial de hoie perse põt pdicari lz musicum de albo non predicet: qz musica a qua imponit musicus nõ includit albedinem: a qua imponit album nec econtra. ¶ Cõtra si intellectiua sensitiuam in cluderet: aut ergo includit illam sicut inferius suum superius: aut sicut completum incom pletuz. Non primo modo: quia qua ratione in tellectiua eẽt inferius ad sensitiuam. eadem ra tione forma bruti se haberet ut inferius ad sen sitiuam. ⁊ tunc sequeret q; forma bruti ⁊ intel-

lectiua essent diuerse species: quia habet aliquid in quo conueniunt ut sensitiuam: ⁊ ꝑm se differunt: ergo essent species differētes: quod est inconueniens. Si autem secundo modo: tunc non est uera predicatio vnius de alio: nec per consequēs animal de homine propter talem inclusionem: propterea quia si sic hec esset per se tetragonum est trigonum. q̃ vnum alterum includit. ℣ Ad oppositum est Aristotiles: dicit enim q̃ primus modus dicēdi perse: est quando predicatum cadit in diffinitione subiecti: indicāte quid sit subiectum. sed aial in diffinitione hominis cadit: ergo est per se primo modo.

Ad questionem dicitur

q̃ est perse primo modo homo est animal propter rationem tactam. ℣ Intelligēdum est tamen ꝓpter rationem q̃ genus ⁊ differentia significāt diuersam partem cōceptus hominis: aliter in diffinitione esset nugatio. Si enim idē totum significaret genus perse ⁊ differētia per se: quod significat species. Tunc idem intellectus in diffinitione poneret bis: nec excusaret diuersa ratio: quia si sic tūc hic non esset nugatio: homo animal: quia diuersa est ratio hominis ⁊ animali sub qua utrūq̃ ꝑ significat. Ideo oportet dicere q̃ genus ⁊ differētia significant partes conceptus hominis primo ⁊ determinate. genus enim determinate significat partem materialem. ⁊ differētia distincte partem formalem: sicut species distincte significat totum compositum: tamen genus ⁊ differētia significant per modum totius. ⁊ ideo totum significat confuso modo: quod species modo determinato significat: ⁊ per hoc distinguit a partibus realibus: partes enim reales accipiunt per modum partis ⁊ non per modum totius.

Ad primam rationem

dicit sicut dicebat. Ad primum cōtra hoc dicitur q̃ hec est per accidēs: homo albus est homo: non solum ꝓpter hoc q̃ homo accipit sub ratione albi. sed ꝓpter hoc etiam quia hoc qd̄ dico homo sub ratione albi accipit: ⁊ similiter pro eo q̃ ista non faciūt vnum perse: sed vnum per accidēs. quia sunt res diuersorum generū: similiter ly animal accipiat sub ratione rationalis ex alia parte: non tamen hec est per accidēs. animal rationale est aial: quia ex istis duobus fit vnus conceptus speciei ⁊ hominis cui perse inest animal. ⁊ ideo non est simile. ℣ Ad aliam cōfirmationem dicit. q̃ hec propositio est falsa. s. q̃ per accidens inest formali cōceptui alicuius: per accidēs inest illi in quo est illud formale: ⁊ hoc si ex illo materiali ⁊ formali fit vnū compositum perse in quo cōposito includitur predicatum ratione alterius partis: ut partis materialis. Hec tamen est uera. s. q̃ per accidens inest cōceptui formali alicuius: ei non inest per se. i. illi cōceptui. Aliud est enim loqui de formali in cōceptu speciei. ⁊ de formali conceptu speciei: q̃ formalis conceptus speciei est cōceptus eiusdem cōpositus ex genere ⁊ differentia: sed formale in ꝓceptu est differētia. Tūc breuiter dico q̃ ⁊ si aliqd repugnet formali in cōceptu cum modo perfectatis: dūmodo tamē non repugnet ꝓceptui speciei uel alteri quod includit in specie erit in toto perse: q̃ tūc est perse primo modo. Cum predicatum includitur in quod quid subiecti: siue in ꝓceptu formali subiecti: q̃ autem hoc sit ratione materialis in conceptu uel formalis: hoc accidit. ℣ Ad aliud dicit sicut dicebat. ℣ Ad primum cōtra hoc dicit q̃ sicut tota diffinitio significat totam rem determinate: ita pars partem ꝓceptus speciei. sed ex hoc non sequtur: q̃ genus significet partem realem: q̃ ly genus significet partem. non tamen per modum partis: ⁊ in hoc distinguitur a parte reali. ℣ Ad aliud concedo q̃ genus distincte ⁊ determinate significant rem diuisam ab alia re quam significat differentia: ⁊ similiter concedēdum est q̃ significat partem conceptus in homine: tamen ex istis diuisim inferre coniuncti. s. q̃ genus significat partem diuersam realem: fallacia est ꝑm accidens. Sicut hic: iste est monachus ⁊ est niger ergo ⁊c. q̃ ad aliud refertur realitas: ⁊ ad aliud ꝓtialitas: pars enim realis sicut dictum est accipitur per modum partis: sed aial nō significat hoiem per modū partis. ℣ Ad aliud ꝓncipale dī: q̃ ly homo ⁊ aial a diuersis formis imponant: hec tamen pōt ee per se: hō est aial: ly etiam sensitiuum a quo imponit aial non includat in intellectiuo per se. tamen q̃ in hoie non est oppositio inter sensitiuum ⁊ intelligēdum. Sed sensitiuum est principium qd̄ est materiale respectu intellectiui. siue ponant ista principia esse diuerse forme: siue diuersi gradus in illa forma. ideo

aial perse includit in hoie. Ratio autem falsum supponit: hoc. s. q̃ ad hoc q̃ ꝓpositio sit perse primo modo oporteat formale in subiecto per se includere formale in ꝑdicato. Sed illud non est uerum: ad hoc enim q̃ ꝓpositio sit perse sufficit q̃ ꝑdicatum in subiecto includat uel rōne formalis subiecti: uel rōne materialis. Rōne formalis ut hic: hō est rōnalis. Ratione materialis ut hic: hō est aial. rōne utriusq̃: homo est aial rōnale. Rōnes contra primam responsionem cōcludūt uerum. concludūt enim q̃ ad hoc q̃ ꝓpositio sit perse non oportet ꝑdicatum in subiecto includi rōne formalis ꝑdicati: nec oportet formale ꝑdicati includi in formale subiecti. q̃ autem hoc inueniat: hoc aliquando accidit ꝛc.

Questio. xviij.

q Ueritur An hec sit perse: aial est homo. q̃ sic videt hō pse est aial: ergo aial perse est hō. Antecedēs est uerum. ergo ꝛ cōsequēs. Probat ꝓnitis per ꝓuersionem simplicem. ¶ Item sequitur. homo est aial: ergo aial est hō: ꝓuertibiliter ergo eodem addito utrobiq̃ adhuc sequit: ergo addita hac conditione perse sequtur. ¶ Item per Aristotilem in primo huius: cap° de perse: illa ꝓpositio est pse secūdo modo: in qua subiectum cadit in diffinitione ꝑdicati: sed aial cadit in diffinitione hois: ergo hec aial est hō est pse secūdo mō. ¶ Itez aut est pse aut per accidēs: si pse habeo ꝓpositum: non est autem per accidens: q̃ ꝓpositio per accidēs dicit triplr. Aut q̃ accñs accidit subiecto: aut q̃ subiectum accidit accidēti: aut q̃ accidēs accidit accñti: sicut album est musicuz. Sed hec aial est hō: nullo istoꝝ modoꝝ est per accidēs: q̃ ynum extremū non est accidēs respectu alterius: ergo hec non est per accidēs. ¶ Item Aristotiles in ꝑmo huius ponit hāc ꝓpositionem. que de necessitate insunt pse insunt: ꝛ hoc ꝓbat: q̃ que de necessitate insunt: aut insunt pse aut per accidēs: non per accidēs. q̃ accidētia non insunt de necessitate. sed de necessitate hō inest aiali. ergo homo perse inest aiali. ergo hec est pse aial est homo. ¶ Item hō ꝛ aial significāt eādem eēntiam: sed eēntia inest sibiipsi p se ꝛ non per additum. ergo hec est pse aial est hō. ¶ Item aut est pse aut per accidēs: si pse habeo ꝓpositum: si per accidens: ergo per additum. quero tūc de isto addito aut hoc ꝑdicatum hō ei inest pse aut per accidēs additum. si pse eadem rōne fuit stādum in primo. si per additum querēdum est de isto addito: ꝛ sic est ꝓcessus in infinitum. ¶ Ad oppositum: si hec eēt perse cum pse ꝑsupponat de oi hec eēt pse: omne aial est hō. ꝓsequēs est falsuz: ergo ꝛ ānecedēs. ¶ Item si hec eēt pse: aut primo modo: aut secūdo modo: aut q̃rto modo: q̃ de tertio non est dubium q̃ tertius modus est modus eēndi ꝛ non modus inherēdi. Non primo modo: q̃ ꝑdicatum cadit in diffinitione subiecti: sed hō non cadit in diffinitione aialis nec secūdo modo: q̃ in secūdo modo passio ꝑdicatur de subiecto: sic non est in ꝓposito: ergo ꝛc. nec in quarto modo: q̃ q̃rtus modus est quādo subiectum est causa efficiēs ꝑdicati: sed in aiali non est causa efficiens respectu hominis: ergo hec non est perse aliquo modo.

Ad questionem dicitur

q̃ hec non est pse aliquo modo: aial est homo. Et huius ratio est: q̃ si eēt pse: cum ꝑdicatum ꝛ subiectum maxime importāt eādem eēntiam maxime videret q̃ essent perse primo modo: sed non est pse primo modo: q̃ in primo modo ꝑdicatum cadit in diffinitione indicāte primo quid subiecti. sed homo non cadit in diffinitione aialis sed potius ecōuerso. ¶ Intelligēdum tamen q̃ ꝓpositio triplr dicit per accidens ꝓm rōnes ꝑdictas. Uno modo. quādo ynum extremum est accidēs alteri inherēs: sicut patet hic: homo est albus: ꝛ adhuc sic ꝓpositio pōt esse per accidēs triplr. Uno modo quādo accidēs accidit subiecto sicut hic: hō est albus. Secundo modo quādo subiectum ꝑdicat de accidente sicut hic: album est hō. Et tertio modo quādo accidēs ꝑdicat de accidēte accidētaliter sicut hic: album est musicum: ꝛ dico accidentaliter pro tāto. q̃ in ista album ꝛ coloratum ꝑdicat accidēs in cōcreto de accidēte in concreto: ꝛ tamen non per accidēs sed pse: q̃ quodlibet inferius rōnem quid habet respectu supioris. ¶ Secūdo mō dicit ꝓpositio per accidēs ꝓz q̃ distinguit cōtra ꝓpositionē ꝑmo uerā: ꝛ sic hec est per accidēs: Isocheles habet tres ꝛc. quia hec non est ꝑmo uera. ¶ Tertio modo dicit ꝓpositio per accidēs: qñ ꝑdicatum significat eādem eēntiaz cum subiecto: uerūtamen est extraneū intellectui subiecti: ꝛ hoc modo hec est per accidēs: aial est hō. ꝛ similiter cū iferius ꝑdicat

de superiori: cõtingit enim tũc intelligere superius non intelligendo inferius.

Ad primã rõnem dicit q̃ hec hõ per se est aial: non debet puerti in hãc: aial pse est hõ. nõ enim debet puerti simplr sub oi rõne: ⁊ rõ ipediẽs est accepta ab ista ꝓditione pse: pse enim p supponit de oi: ⁊ iõ si puerteret simplr. tũc vniuersalis affirmatiua puerteret simplr: ⁊ sic seq̃ret: ois hõ est aial ergo oẽ aial est hõ. Sed hoc est falsum. ergo illa non debet sic puerti simplr cũ hac ꝓditione pse: sed debet sic puerti: hõ pse est aial: ergo aial est hõ. sicut hec exclusiua hẽt puerti: tũ hõ est aial: ergo aial est hõ: uel oportet dicẽ q̃ ꝓpositiones pse nõ puertant̃ ꝓpter extranea rõnẽ quã facũt modi. uel oportet dicẽ q̃ puertent̃ nõ retẽtis eisdẽ modis in puertẽte ⁊ sua puersa. ¶ Ad aliud dr q̃ pse facit extraneitatẽ: q: ꝑsupponit de oi: iõ nõ ualet q̃ puertatur cũ hac ꝓditione pse. ¶ Ad formã dr q̃ hec ꝓpositio: puertibilia eodẽ addito utrobiq̃ adhuc sunt puertibilia: est intelligẽda q̃ illud additũ nõ facit extraneitatẽ: ⁊ ita q̃ nõ icludit ulitatẽ uel necessitatẽ impediẽtẽ puersionẽ: sed pse ꝫ nõ sit ulitas tũ ꝑsupponit ulitatẽ. ¶ Ad aliõ dico q̃ illa ꝓpositio est pse scõo mõ q̃ ſbm cadit in diffinitione ꝑdicati qõ est passio: sed hõ nõ est passio respectu aialis. iõ ꝫ aial qõ subijcit̃ in diffinitione cadat: tũ non erit scõus modus. ¶ Ad aliud dico q̃ est per accñs. ¶ Ad p bationẽ q̃ hec diuisio ꝓpositionis per accidẽs quã ponit Aristotiles in ꝓmo posterioꝝ intelligẽda est de ꝓpositione per accñs cui⁹ vnũ extremũ accñtalr inest alteri: ut dictũ est in ꝓpositione. Sed hec: aial est hõ: nõ est per accidẽs illo mõ: sed est per accñs q: ꝑdicatũ est eẽ itellectuꝫ ſbi: ⁊ nõ q: ꝑdicatũ est accñs respectu ſbiecti ul ecõtra. ¶ Ad aliud dr q̃ hec ꝓpositio est uera: q̃ de necessitate isunt pse isunt: q̃ illõ qõ subijcit̃ natũ est subijci. Sed aial nõ est natũ subijci respectu hois: iõ in talib⁹ nõ est ꝓpositio itelligẽda. ¶ Ad aliud dico q̃ hec ꝓpositio: q̃ uere est. nulli accidit: est itelligẽda accipiẽdo ꝓpositionẽ per accñs illo mõ. illud enim qõ pse est ut ſuba: nõ accidit alteri sicut accñs accidit ſbo: sic itelligit Aristotiles. põt tũ alteri accidẽ tãq̃ id qõ est extra itellectũ ſbi. ¶ Ad aliud dicẽduꝫ est q̃ ꝫ ꝑdicatũ ⁊ subiectũ significẽt eãdẽ eẽntiam: ex hõ nõ sequtur talẽ ꝓpositionẽ eẽ pse. ꝫ hec est per accñs aial est hõ: q: per additũ ut p hãc hõ est hõ: sed nõ est itelligẽdũ q̃ hec sit per additũ tanq̃ aliqd qõ est additũ eẽntie aialis: q: ẽ eadẽ eẽntia hois ⁊ aialis: imo est per additum q: per aliqd qõ est extra itellectũ. aial enim sentie coiori mõ q̃ hõ: iõ itelligi põt ꝫ nõ itelligat hõ: ⁊ sic uocãdo additũ qõ est extra itellectum: aial est hõ per additũ: q: per hoiem. ¶ Ad ultimũ per idẽ: q̃ aial est hõ: nõ est pse sed per additũ ut dictũ est. Et cũ querit de illo addito aut illi addito inest hõ per se aut per additũ. Dico q̃ ibi inest per se: q: hec est pse: hõ est hõ. Et cũ dr eadẽ rõne stãdũ fuit in ꝓmo. Dr q̃ nõ: q: hõ nõ itelligit: nisi intelligẽdo aial: sed aial põt intelligi ⁊ si hõ nõ intelligat ⁊c.

Questio. xix.

Queritur An ꝓpositio sit pse p mo mõ in qua ꝑdicatũ ⁊ subiectũ significãt idẽ: q̃ non videt: q: tũc hec eẽt pse: hõ est hũanitas que tũ falsa est. ¶ Dr q̃ nõ sequtur hãc ꝓpositionẽ eẽ pse: q: ꝓm⁹ modus nõ est solũ ex hoc q̃ subiectũ ⁊ ꝑdicatũ significãt eãdẽ eẽntiã: sed ex hoc q̃ eandẽ eẽntiam significãt sub modis nõ extraneis ꝫ hõ ⁊ humanitas significãt sub modis significãdi extraneis: mõ hõ significat per modum concreti: ⁊ humanitas per modũ abstracti. ergo hec nõ est pse. ¶ Cõtra tãta est repugnãtia uel maior iter determinatũ ⁊ ideterminatũ quãta iter modũ abstracti ⁊ concreti. sed nõ obstante q̃ aial sentit per modũ determinati: hec tũ est uera ꝓmo mõ: hõ est aial: ergo eadẽ rõne nõ obstãte oppositione iter modũ concreti ⁊ abstracti. hec est pse: hõ est humanitas. ¶ Itẽ hõ est abstractũ: q: denoiatiue dr ab eo humanũ: ergo ut videt hõ nõ significat per modũ concreti: q: abstractũ nõ põt hẽre modũ concreti: q: per te modus concreti ⁊ abstracti sunt oppositi: ⁊ opposita non sunt sil in eodẽ. ¶ Itẽ ad ꝓncipale. si ꝓpositio eẽt pse ꝓmo mõ ex hoc q̃ subiectũ ⁊ ꝑdicatum significãt idẽ: tũc hec eẽt pse: chimera est chimera: silr nõ ens est nõ ens. sed hoc est falsum q: ꝑdicatũ alteri pse in eẽ ꝑsupponit subiectum eẽ. ergo ãncedẽs falsum. ergo. ¶ Ad oppositu ꝫ in ꝓmo mõ ꝑdicatũ cadit in diffinitione indicãte quid subiecti. ergo nullo modo predicatum ⁊ subiectum significant idem.

Ad qõnẽ dr q̃ ꝓpositio est pse q̃ ꝑdicatũ ⁊ subiectũ significãt eãdẽ eẽntiã. uel q̃ ꝑdicatũ in itellectu eẽu

tſalſi ſubiecti includit. Sed tñ ultra hoc reqrit q̃ illud qd̃ ſubijcit natũ ſit ſubijci: ⁊ qd̃ ꝑdicat ꝑdicari. Silr reqrit cauſa ſine qua nõ. ſ. q̃ ſint modi ꝓportionales ſub qbus ꝑdicatũ inest ſbiecto. Uñ pſe cauſa q̃re ꝓpositio eſt pſe primo mõ: eſt er hoc q̃ ꝑdicatũ cadit in diffinitione ſbiecti: uel eſt tota qdditas ſbiecti: cauſa ſine qua nõ eſt corrſidẽtia determiata modorũ ſignificãdi.

Ad primam rationẽ ſic dicebat. ¶ Ad rõnẽ cõtra hoc dico q̃ non eſt ſilr de modo abſtracti ⁊ cõcreti: ⁊ de mõ determinati ⁊ indeterminati: q̃ modus abſtracti eſt modus ſb quo nomẽ imponit ad ſignificandũ abſtractũ: ideo talis modus cadit in vnione ꝑdicati cum ſubiecto nõ tanq̃ illud qd̃ vnit. ſed tanq̃ determinata rõ ſub qua res cuius eſt modus alteri ſimplr vnit. Ideo hec eſt falſa: hõ eſt humanitas. Sz modus indeterminati nõ cadit in vnione ꝑdicati cum ſubiecto nec ut pars vnita: nec tanq̃ determinata rõ ſub qua vnuz alteri vnit: q̃ ille modus eſt rei ſolũ per cõparationẽ ad intelligẽtẽ: ⁊ nõ eſt modus ſub quo uor imponit ad ſignificãdũ: ⁊ iõ nõ oportet hãc eẽ falſaz: hõ eſt aial ꝓpter tales modos extraneos: quia illi modi nullo mõ in vnione cadũt ut dictum eſt. ¶ Ad aliud dr̃ q̃ hõ eſt cõcretũ ⁊ abſtractũ reſpectu diuerſorũ. eſt enim abſtractũ reſpectu humani: ⁊ eſt ꝛcretũ rõne humanitatis. ⁊ tñ nõ ſequit oppoſitos modos eẽ in eodẽ. q̃ illi modi referunt ad diuerſa. ¶ Auicẽna tñ aliter dicẽ ad rõnẽ principalẽ. q̃ humanitas ⁊ hõ nõ idem ſignificãt. ſed humanitas ſignificat formam per quã hõ eſt id qd̃ eſt: ſed hõ ſignificat cõpoſituz. ¶ Ad ultimũ dico q̃ hec eſt perſe: chimera eſt chimera: ⁊ ſilr nõ ens eſt nõ ens: ꝓmo mõ. non tñ ſub illo genẽ ꝓm̃ modus ꝑtinet ad demonſtratorẽ: q̃ ꝑdicatũ nõ eſt cauſa ſbiecti nec ecõtra. dr̃ enim reſpectu ſuiipſi̊ non eſt cauſa. ¶ Ad ꝓbationẽ: dr̃ q̃ pſe ineſſe: nõ ꝑſupponit hoc eẽ: niſi actualitate extremi ergo ⁊c.

Queſtio. xx.

Queritur An gen̊ ⁊ differentia ꝓiũctim uel diuiſim ſint in ꝓmo mõ dicẽdi pſe. ⁊ ꝑ eſt q̃rere an hec ſit pſe: hõ eſt aial rõnale. q̃ nõ videt. Voces ſunt note paſſionũ que ſunt in aia. Sz alia paſſio eſt quã ſignificat aial ⁊ quã ſignificat hõ ſilr alia ſilitudo uel paſſio quã ſignificat hõ ⁊ quã ſignificat rõnale in aia. igit ꝓpositio enũcians hãc paſſionẽ eẽ illã: falſa eſt: ſed hec eſt huiuſmodi ergo ⁊c. minor patet: q̃ ꝓpoſitio enũciat ſignificatũ de ſignificato. igit ſequit q̃ hec nõ eſt pſe. ¶ Dicit q̃ lz alia ſit ſilitudo quam ſignificat hõ ⁊ aial. tñ hec ꝓpositio non eſt falſa: q̃ ſuppoſito q̃ quelibet uor ſignificat paſſionẽ in aia: illã tñ nõ ſignificat abſolute: ſed q̃tenꝰ ſimilitudo eſt ſignũ rei: ſicut oro in ſcripto nõ ſignificat uoces platas niſi q̃tenꝰ uor plata eſt ſignũ rei. ⁊ iõ ſicut oro in ſcripto nõ ſignificat illã uocẽ eẽ altã: q̃ tũc ſignificaret falſum. ſed ſignificat illã rẽ ineſſe alteri. codẽ mõ uor plata nõ ſignificat hãc paſſionẽ eẽ illã: ſed hãc rẽ cuius eſt paſſio ineſſe illius rei cuiꝰ eſt alia paſſio: iõ hec eſt uera: hõ eſt aial rõnale: lz ſit alia ſilitudo ſubiecti ⁊ alia ꝑdicati in aia. ¶ Cõtra. ſi hec uor ſignificaret ſilitudinẽ ⁊c ꝓñti ſignificaret rẽ: tũc ſequeret q̃ quelibet uor eẽt analoga ſeu equiuoca. ſimiliter ſequeret q̃ quelibet uor ſignificaret ꝓmo accñs: q̃ paſſio in aia eſt accñs Silr hoc dato per rñſionẽ habet ꝓpoſitũ: q̃ attributio eſt rõne ꝓmorũ ſignificatorũ ſubiecti ⁊ ꝑdicati. ꝓbo: q̃ terminus illud idẽ ſubijcit ⁊ ꝑdicat primo qd̃ ſignificat ꝓmo. ſi igit ſignificat qlibet terminus paſſionẽ in aia: ⁊ alia eſt paſſio hois in aia ⁊ paſſio aialis ſiue rõnalis. iõ ꝓpoſitio que primo ſignificat ꝑ de illo falſa eſt. ¶ Itẽ ad ꝓncipale. ad hoc q̃ ꝓpositio ſit pſe: oportet q̃ ꝛcept̃ ꝑdicati includat in cõceptu ſubiecti. ſed cõcept̃ aialis ⁊ rõnalis nõ includit in hoie igit hec nõ erit pſe ꝓmo mõ. ꝓbo minorẽ. ꝛceptus hois eſt ſimpler ⁊ cõcept̃ aialis ſiliter eſt ſimpler ⁊ ſilr rõnalis. ſed duo intellect̃ ſimplices nõ ꝓñt includi in vno ſimplici igit ⁊c. ¶ Dicit q̃ lz cõcept̃ aialis ⁊ rõnalis ſint ſimplices: ſunt tñ ſimpliciores q̃z ꝛcept̃ ſimpler hois: ſed q̃ duo intellect̃ ſimplices tertio intellectui ſimplici includunt in tertio illi: nõ eſt inccõueniẽs. ¶ Cõtra. impoſſibile eſt q̃ duo ſimplicia inquãtũ duo quãtũcũq̃z ſint ſimplicia: includi in aliquo intellectu tertio ſimplici. ꝓbo: q̃ intellect̃ ſimpler ad que ſe cõuertit totalr ſe cõuertit. itellectus enim in intelligẽdo vnũ ſimplr non põt intelligẽ aliud ſimpler: ſed itellect̃ hois eſt ſimpler: ⁊ intellect̃ aialis: igit vũ includit intellectũ hois nõ põt includere intellectũ aialis: ⁊ eadem rõne nec rõnalis. illi igit duo intellect̃ ſb vna q̃litate in intellectu hois nõ includitur ⁊c. ¶ Ad hoc dicit q̃ illi intellect̃ qui inter ſe duo

sunt ⁊ distincti ꝓm q̃ sunt partes in diffinitione sunt in diffinito modo cõfuso: ⁊ ideo dicit Aristotiles q̃ diffinitio se habet ad intellectuꝫ simplicẽ sicut videre uel audire: qõ exponit Lincoliẽsis dicẽs q̃ dupler est visibile quoddã inuolutũ: ⁊ tale cõfuso modo se offert visui. aliõ euolutũ ⁊ expãsum ⁊ tale se distincte offert sensui. Similr audibile quoddã est ꝓfusuꝫ ⁊ quoddã est distinctuꝫ: sed uoces ꝓm q̃ sensui ⁊ auditui apparẽt eo modo diffiniunt. Et ut sic cognoscunt ab intellectu simplici cõfuso modo: ⁊ tñ diffinitio cognoscit ab intellectu simplici modo determinato. ideo necesse est ponere q̃ partes que includunt in diffinitiõe magis cognoscant in diffinitione q̃ in diffinito. aliter nõ faceret diffinitio cognitionẽ de diffinito magis q̃ econtra. Per hoc ad formã q̃ duo intellect⁹ simplices ꝓm q̃ inter se sunt diuisi ⁊ distincti in diffinito icludunt modo ꝓfuso. ¶ Cõtra. diffinitio est eadẽ cũ diffinito: igit si in diffinitione erũt duo intellect⁹ distincti: sgit duo intellect⁹ distincti ⁊ diuisi eẽnt primo idẽ intellectui vni. sed hoc non est intelligibile. igit ⁊c. ¶ Ad oppositum est Aristotiles.

Ad questionẽ dr q̃ partes diffinitionis ꝓiunctim ⁊ diuisim ꝑdicant de diffinito primo modo: ⁊ huius ratio est: qr tũc est primus modus quãdo subiectũ egredit a principijs ꝑdicati sine a ꝑdicato ꝓm se. qõ dicit ꝓpter genus generalissimũ. generalissimũ enim ꝑdicat de ꝑse cõtentis. ⁊ tñ subiectũ non põt egredi a ꝓncipijs generalissimi: qr principiũ nõ hñt. nõ enim habet genus supius uel differẽtiã. Sed subiectuꝫ egredit a generalissimo tanq̃ ex causa. generalissimũ enim ut substãtia que substãtia ꝑdicat de hoie: est causa quare hõ est substãtia. ex hoc enim est homo substãtia: quia substantia inclusa in hoie est suba. Sz qñ ꝑdicant ꝓtes diffinitionis de diffinito ꝓiũctim uel diuisim: illa sũt causa a qua ꝓgredit subiectũ. igit est prim⁹ modus dicẽdi ꝑse. ¶ Itẽ per Aristotilis lrãm qui dicit q̃ prim⁹ modus dicẽdi ꝑse est qñ ꝑdicatũ cadit in diffinitione indicãte qd est subiectum. ¶ Intelligẽdũ est tñ ꝓpter rõnes q̃ uor significãs passionẽ in aĩa ⁊ rẽ extra. nõ dicit significare duo. nõ enim significat passionẽ nisi ut est signũ rei: ⁊ ubi vnuꝫ est ꝓpter alterum: ibi est tñ vnũ. ¶ Aliud est intelligẽdũ ꝓpter secũdã rationem. q̃ partes diffinitionis que sunt diuersi cõceptus inter se primo: sunt idẽ cõceptui speciei qui vnus est. ita q̃ vnitas ad conceptum speciei referat ⁊ dualitas ad cõceptum generis ⁊ differentie. Per hoc ad rationes.

Ad primã sicut dicebat. q̃ nõ sequtur omne nomẽ est analoguꝫ: qr nomẽ non significat passionẽ nisi qr signum rei: vñ nõ determinat ibi uor in significãdo passionẽ: ⁊ iõ tñ vnũ significat. qr ubi est vnũ ꝓpter alterũ est ibidẽ tñ vnũ. ¶ Ad aliud eodem modo dicit q̃ non sequtur quodlibet nomen significare accidẽs: non enim nomen significat passionem absolute sed ut est repꝛesentatiua rei: ⁊ ideo non significat accidẽs. non enim indicatum est significatũ nois per illam passionem: sed potius illud cuius est illa passio similitudo ¶ Ad aliud dicit q̃ non sequtur ꝓpositionem esse falsam quãlibet. non enim significat ꝓpositio vnam passionẽ esse aliam: sed significat vnã rem esse alteraꝫ: qr passionẽ non significat. nisi quatenus repsentat. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad aliud in cõtrarium: ut dicebat. ¶ Ad ultimũ patet in positione: q̃ nõ est incõueniẽs ad quod deducit q̃ duo intellectus distincti sint primo idem vni intellectui simplici cõfuso: ⁊ q̃ ad hoc q̃ illi duo intellectus partiũ in diffinitione faciãt cognitionem de diffinito: oportet q̃ sint distincti quodãmodo ut ostẽsum est prius: qr aliter nõ magis facerẽt cognitionẽ de diffinito q̃ ecõtra. ¶ Cõtra. si in diffinitiõe sint duo intellectus simplices ⁊ diuersi ꝓm se: equaliter põt tota diffinitio intelligi vno intellectu simplici. ¶ Dicit q̃ in intellectu simplici sunt gradus ꝓm maiorem simplicitatẽ ⁊ minorem. magis enĩ simplr itelligit aĩal q̃ rõnale. ⁊ hoc simplicius q̃ aĩal albũ: ⁊ tñ oia illa intellectu simplici itelligi põt: lz ꝓm maiorẽ ⁊ minorẽ simplicitatẽ. oportet tñ q̃ qñ talia duo intelligunt intellectu simplici. q̃ mãle itelligat sub rõne formali. ⁊ ut sic accipit ut vnũquodq̃z ⁊c. Nõ. xxi.

q **Queritur** An ꝓpositio negatiua sit ꝑse. ⁊ videt q̃ nõ. Aristotiles dicit in scõo pyermenias q̃ hec est ꝑ accñs: bonũ nõ est maluꝫ. ⁊ tñ hec negatiua est ueriſſima: qr nulla ꝓpositio negatiua ẽ vior illa in q̃ oppositũ remouet ab opposito. et ꝗ arguo sic. Si ꝓpõ negatiua vissima sit ꝑ accñs multo fortiꝫ q̃libet alia erit ꝑ accñs.

ꝛ sic nulla erit ꝑse. ¶ Dz hic ꝙ negatiua hec est ꝑ accꝫ respectu affirmatie. ꝛ ꝙ b̃ itelligit Aristotiles: ꝛ tñ in genē negatiuoꝝ hec negatiua ē ꝑse: ꝛ quelibet in qua remouet oppositū de opposito. ¶ Cōtra. si hec negatiua sit per accidēs respectu affirmatiue: tūc dependet ab affirmatiua: ꝛ sequtur si ab affirmatiua dependet ꝙ pōt sequi ad affirmatiuā. igit a ꝑmo: si negatiua sit ꝑ accꝫ respectu affirmatiue: negatiua igit pōt seq ex affirmatiua ꝑse: sed b̃ est falsum. negatiua enim nō pōt seq nisi ex alia negatiua ꝛ ex altera affirmatiua. ¶ Dz ꝓcedēdo ꝙ negatiua ab affirmatiua dependet: ꝛ ulterius ꝙ ab affirmatiua sequtur: sed tñ nō oportet ꝙ sequtur ex affirmatiua ꝑse: sed ex b̃ ꝙ ab affirmatiua dependet pōt sequi ex affirmatiua cū alia negatiua. ¶ Cōtra. si negatiua sequtur ex affirmatiua cū negatiua ꝗro de illa negatiua ꝑmissa: aut est absolute ꝑse ita ꝙ ab affirmatiua nō dependēs. aut nō est absolute ꝑse. si sic: sequtur oppositū ꝑme rñsionis. dictū est enim ꝑus ꝙ quelibet negatiua dependet ab affirmatiua. si nō: igit pōt demōstrari per affirmatiuā ꝛ aliā negatiuā. ꝛ tūc ꝗro de illa negatiua: aut est simplr ab affirmatiua nō dependēs aut nō. si sic: sequtur oppositū. si nō. tūc uteri⁹ sequit ex affirmatiua ꝛ negatiua: ꝛ sic in infinitū. sed b̃ est incōueniēs. ¶ Itē ad ꝑncipale: ꝑpositio negatiua pōt reduci ad affirmatiuā sicut ꝑuatio ad hitū: qꝛ negatio ꝑuat affirmationē. cū igit hit⁹ ꝑo: sit sua ꝑuatione: affirmatio ꝑo: est ꝗlibet negatione. igit nulla negatiua est per se ꝛ ꝑmo uera: qꝛ affirmatiua ꝑus est uera. ¶ Itē in quolibet genē est ꝑmū ꝛ minimū qd ē mēsura alioꝝ: sed negatiua ꝛ affirmatiua sūt in genē enūciationis: sed est incōueniēs dicere ꝙ negatio sit ꝑmū in genē enūciationis. igit oportet dicē ꝙ affirmatio prior est. affirmatiua igit erit primo uera ꝛ negatiua ex ꝓñti. Et ꝓfirmat rō: qꝛ vnūqdq ꝑus est idē sibiipsi ꝗ ab alio disperatū. ꝫ denotat eē idē sibi per affirmatiuaꝫ. denotat eē dispatū ab alio per negatiuā. igitur affirmatiua ꝑo: est negatiua. ¶ Ad oppositū est Aristotiles in b̃ libro. ¶ Itē ꝑncipiū ꝑmum est marime uerū ꝑse. ꝛ tñ ꝑncipiū primū est ꝑpositio negatiua cuiusmodi est illa: nō ꝓtingit idē simul eē ꝛ nō eē. igit ꝑpositio negatiua erit marime uera ꝑse ꝛ ꝑmo. ¶ Dz ꝙ ꝑncipiū ꝑmuꝫ significat rē affirmatiuā mō tñ negatiuo ꝛ rōne rei significate est ꝑmo uera ꝛ ꝑse, rōne tñ modi significādi negatiue ꝓsideratū. nō est ꝑmū nec ꝑpter hoc dicim⁹ illā eē ꝑmā sed ꝑpter rē affirmatiuā quā significat. ¶ Cōtra. si nō sit ꝑmum nisi rōne rei affirmatiue. ꝛ nō rōne modi significādi: sequtur ꝙ ꝑmo pōt aliqd eē ꝑus. ꝓsis est falsum. igit ꝛ añcedens. ꝑbatio ꝓñtie. quālibet rē affirmatiuā ꝓtingit significare mō affirmatiuo: sed ꝑo: est illa ꝑpositio qua significat alia res affirmatiua mō affirmatiuo: ꝗ illa in qua significat eadē res mō negatiuo. igit ꝑncipio ꝑmo posset eē alia ꝑpositio ꝑo:. ¶ Dz hic per interemptionē maioris: qꝛ rē significatā per ꝑmū ꝑncipiū nō ꝓtingit significare mō affirmatiuo ¶ Cōtra illud: quēcūq ꝓceptū ꝓtingit significare. ꝛ cuilibet mō itelligēdi cornñdet modus significādi. qꝛ uor nō determiat sibi rē nec modū significādi. sed rē ꝑmi principij affirmatiuī ꝓtingit itelligē mō affirmatiuo: igit eādē ꝓtingit significare modo affirmatiuo.

Ad qōnē dz ꝙ ꝑpositio aliq negatiua est uera ꝑmo ꝛ ꝑse: tñ quelibet negatiua ꝗtū est ex mō significādi negatiuo posterior est affirmatiua. Primuꝫ sic declarat ꝕm Aristotilē quedā est demonstratio affirmatiua. qdā negatiua: ut dicit in illo cap° ubi cōparat demōstrationes ad iuicē: sed in demōstratione ꝓclo est uera ꝑse: demōstratio enim est ex ꝑse inherētib⁹. igit cū cōclo demōstrationis negatiue sit negatiua: alia negatiua erit ꝑse Scōm declaro. Illa ꝑpositio est imediata siue ꝑmo uera que est ꝑse uera ꝛ que per aliā nō pōt demōstrari. Sz ꝑpositio in qua negat vnū genus gnālissimū ab alio est huiusmodi. si enim possit demōstrari b̃ eēt in ꝑma figura uel in secūda. ꝫ i neutra pōt demōstrari. qꝛ tūc aliquid oporteret accipe supra subiectū uel supra ꝑdicatū uel supra utrūq: sed nihil est supi⁹ istis cum sint gnālissima. igit hec nō ꝓñt demōstrari. igitur ꝛc. ¶ Tertiū ostēdo. Cōmentator recitat rōnes alexādri sup libruꝫ ꝕyermenias ꝑ qs ꝑbauit ꝙ affirmatiua est ꝑo: negatiua ꝛ sūt tres rōnes. Prima sumit ex ꝑte uocis. Scōa ex parte rei. Tertia ex ꝑte itellect⁹. Ex ꝑte uocis sic. uor affirmatiua ē simplicior negatiua ꝑpt negationē supadditā. igit affirmatiua rōne uocis est simplicior negatiua. sed quāto alia ꝑpositio est simplicior tāto ꝑo: est. igit affirmatiua prior est negatiua. Alia rō est ex ꝑte rei ꝫ in eadē re non eē ꝑcedat eē ut in istis gnābilib⁹ ꝛ corruptibili-

bus simplr tñ eē pcedit nō eē in diuersis. eē enī
pme cāe pus est q̄ nō eē istoꝝ corruptibiliū. sed
affirmatio significat eē negatio nō eē. igit affir
matio por est negatione. Tertia rō est ista. hit'
por est pm itellectū puatione. puatio enim nō in
telligit nisi qr suus hit' pus itelligit. affirmatio
vo significat per modū hit'. negatio per modū
puationis. ex istis rōnib' sequtur q negatiua que
libet quantum ad modum significandi negati
ue posterior est affirmatiua.

Ad rōnē primā dī sicut diceba
tur. ¶ Ad pri
mū cōtra b sicut dicebat: q quelibet ꝓpositio
negatiua quātū est ex mō suo significādi ex af-
firmatiua depēdet: ⁊ tñ ex b nō sequit q queli-
bet syllogizari possit ex negatiua ⁊ affirmatiua
sed aliq ⁊ alia nō. ꝓpositio enim negatiua que
est pse uera ⁊ nō pmo: cuiusmodi est illa: nulla
linea est color: pōt bñ demōstrari ex vna negati
ua ⁊ alia affirmatiua: ut ex ista nulla quantitas
est color cuz hac affirmatiua: linea est quātitas.
Silr hec pmissa nulla quātitas est color est pse
nō pmo: ⁊ iō pōt demōstrari ex illa nulla quāti
tas est q̄litas: isto mō. ois color est q̄litas: nulla
quātitas est q̄litas. igit nulla quātitas est color.
in scō secūde. sed hec. nulla quātitas est quali
tas est pse uera ⁊ pmo qr hec ulteri' per aliā ne
gatiuā demōstrari nō pōt. Per hoc ad formaz
dī q hec ꝓnītia nō ualet: negatiua q̄libet depē-
det ab affirmatiua. igit q̄libet negatiua pōt de
mōstrari ex vna negatiua ⁊ alia affirmatiua: si-
cut nō sequtur: cognitio pncipioꝝ depēdet ex ter
minis: ergo pncipia pma pñt demōstrari ex ter
minis. Per b ad pmā rōnē dī q q̄libet negati-
ua pmissa quātūcūq sit pse pmo uera quātuz
est ex mō significādi negatiue depēdet ab affir-
matiua ⁊ tñ nō sequit ulteri' ex hoc q possit cō
[illegible]di ex affirmatiua. hec enīz ꝓnītia est negānda
hoc depēdet ex illo. igit pōt demōstrari ex illo.
¶ Ad aliud pncipale dicit q illa ꝓbat q nega
tiua quātū est ex mō significādi negatiue poste
rior est affirmatiua: ⁊ hoc pcedit: ⁊ idem ꝓbāt
due rōnes sequētes. ¶ Ad rōnez in oppositum
qua ꝓbant q negatiua sit simplr pma: dī sicut
dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra hoc dī sicut dicebat.
Uerūtñ intelligēdū est q lz primū pncipiū si-
gnificet mō negatiuo. ipm tñ equalet cū q̄dam
ꝓpositione que est quodāmō affirmatiua: quia
hec nō pting it idē simul eē ⁊ nō eē: equalet huic
necesse est nō idē eē ⁊ nō eē: qr nō pting it qd p
possibili ponit: equalet huic q est necesse non:
tñ ꝓpositioni simplr affirmatiue equalē nō po
test. ¶ Ad ultimū ꝓtra hoc dicit q cuilibet mo
do intelligēdi corrñdet modus significādi pro
portionabilr. Et ad minorē dī q res huiusmo
di pncipij nō ꝓtingit ⁊c. pōt itelligi sub mō in-
telligēdi affirmatiuo lz ipm pncipiū nō sed sem
per itelligat sub mō negatiuo. ¶ Cōtra affirma
tiuū ⁊ negatiuū sunt opposita. igit itelligē rem
affirmatiuā pmi pncipij sub mō negatiuo: est
intelligē oppositū sub rōne oppositi: sed qlibet
intellect' talis est falsus: igit principiū primum
est falsum. ¶ Dī q affirmatio accepta ut res ⁊
negatio ut res: sunt opposita circa idē. tñ affir-
matio ut res ⁊ negatio ut modus: nō opponun
tur. modus enīz rei nō opponit. mālia enīz in-
telligunt immāliter ⁊ hoc nō est intelligē sub
rōne oppositi. iō dicēdū est q intelligē rē affir-
matiuam sub rōne modi significādi negatiue:
nō est intelligē sub rōne oppositi: qr modus rei
nō opponat ut pri'. ¶ Ad auctoritatē intelligit
Aristotiles q quelibet negatiua est per se in ge
nere negatiuoꝝ quelibet tñ per accñs est respe
ctu affirmatiue ꝓsiderādo negatiuaz sub rōne
modi significādi negatiue: ⁊ hoc itelligit Ari-
stotiles in libro peyermenias. iō dictū Aristo-
tilis hic ⁊ in libro peryermenias non oppo-
nuntur ⁊c. Questio. xxij.

q **Queritur** An sequat hoc pse
inest huic: igit hoc est
hoc: q nō videt: qr nō seqtur hoī pse inest hu-
manitas. igit hō est humanitas: qr añs est uez
⁊ ꝓñs falsum. Falsitas ꝓñtis patet: ⁊ añcedēs
ꝓbat. humanitas aūt inest hoī pse aut per acci
dēs: nō per accñs. igit pse inest. ¶ Huic dicit q
hoī nō inest humanitas. iō nec pse nec per acci
dēs. ¶ Sed cōtra. humanitas uel est q qd totū
hoīs uel est totū formale in q quid: siue sic siue
aliter: humanitas pse inest hoī. ¶ Itē syllogis-
mus ignorātie est ex īmediatis per Aristotilez:
sed seqtur ꝓpositio est īmediata. igit pse. igit in
pmissa syllogismi ignorātie pdicatū inest subie
cto pse: ⁊ tñ nō seqtur b pse est hoc: qr tūc seque
ret q hoc uere est hoc: sed hoc est falsum. qr pmi-
sse in syllogismo ignorātie nō sunt uere nec
false. igit nec seqtur: hoc pse inest huic. igit hoc
est hoc. nec etiā seqtur: hoc per accñs inest hu-
ic. igit hoc est hoc. nō enim seqtur albedo inest
hoī. igit hō est albus: qr añcedēs pōt uerificari
sine cōsequēte ut posito q albedo insit hoī solū

ſm ventes. ¶ Item non ſequit. aial inest ſorti
pſe. igit ſortes est aial: q̃ añcedẽs pot ee uerum
ſine ꝓñte. posito enim q̃ ſortes nõ ſit ꝓñs est fal
ſum: q̃ ſi ſortes nõ ſit: nõ est aial. ⁊ tũ añcedens
est uerũ: q̃ ꝑdicatũ est de intellectu ſubiecti. aial
enim est de intellectu ſortis. igitur perſe ei inest.
¶ Ad oppoſitũ pſe est cõditio ꝑdicati ⁊ a ꝑdi-
cato nõ diuidit nec ab inherẽtia igit ſequit pſe
inest huic. igit hoc est hoc. ¶ Itẽ ſequit: hoc in
est huic per accidens ⁊ abſolute. igitur hoc est
hoc: ſequit enim albedo inest homini abſolute
igit homo est albus: igit ſequit multo fortius:
hoc inest huic perſe igitur hoc est hoc.

Ad queſtionem dicitur

q̃ nõ ſequit: hoc inest huic ⁊c. Unde tria dico.
Primũ. q̃ hec ꝓña nõ ualet. Secũdo q̃ ſequit
hoc inest huic pſe. igit hoc ab illo denotari pot
Tertio q̃ nõ ſequit ulterius hoc inest huic per
accũs igit hoc est hoc. Primũ oſtẽdo. linee pſe
inest punctus in ꝓmo mõ dicẽdi pſe: ⁊ tũ nõ ſe
quit lineã eſſe pũctũ. Similiter triangulo inest
linea pſe: ⁊ tũ nõ ſequit triãgulus est linea. igit
nõ ſequit hoc inest huic. igit hoc est hoc. Se-
cũdũ oſtẽdo. ſequit enim triãgulo pſe inest linea
igit est triãgulus linearis. Silr linee inest pun
ctus pſe: igit linea est pũctalis. ſic igit patet ſe-
cũdũ per exẽpla: hoc etiã patet rõne in hijs que
inſunt per accidẽs: ut hoc inest huic ſimplici-
ter. igit hoc est hoc. igit ſequit ex illa pte eodem
mõ: hoc inest huic pſe. igit hoc est hoc. q̃ q̃ó
pſe inest ſimplr inest. ⁊ q̃ aliq̃d inest alti ſim-
plr in illis tenet: hoc ſimplr inest huic. igit b̃ est
b̃. Tertiũ oſtẽdo. nõ enim ſequit: albedo inest ſor
ti. igit ſortes est alb⁹: q̃ añcedẽs pot ee uerũ ſi
ne ꝓñte. uerificat enim añcedẽs ſi ſorti inſit albe-
do ſm dẽtes: ⁊ tũ ꝓñs nõ uerificat. ¶ Ad videẽ-
dũ tũ quõ in accidẽtalib⁹ tenet ꝓña ab ineẽ ad
eſſe ſciẽdũ est q̃ q̃dã accidẽtia innata ſunt inesse
toti per unã pte determinatã: ⁊ q̃dã inata ſunt
ineẽ ſm q̃libet pte. Exẽplũ ꝑmi. ſic caligatũ ee
inest hoi ſm pedẽ. Exẽplũ ſecũdi: albũ natũ est
inesse toti ſz q̃libet pte. Accipiẽdo accidẽtia
ꝓmo mõ ſequit hoc inest huic: igit hoc est hoc. ſe
quit enim calciatũ inest hoi ſm pedẽ: igit hõ est
calciat⁹. Accipiẽdo tũ accidẽs ſecũdo mõ nõ ſe
quit ab inesse ad ee nisi ita ſit q̃ tale accidẽs ipſi
toti uel ſal ẽ plrib⁹ ptib⁹ tot⁹ ſiue maiori pti in
ſit. ⁊ iõ nõ ſequit: albedo inest hoi igit hõ est al-
b⁹ ulr. ⁊ hãc determinationẽ inuit Albert⁹ ſup
libꝗ. vj. ꝓncipiorꝗ. ¶ Propter rõnes itelligẽdũ
est q̃ tenet hoc in est huic pſe. igit hoc est hoc: ſi
unũ natũ ſit ꝑdicari de alto. ſz i alijs tũ nõ tenet
⁊ iõ q̃ hũanitas nõ est nata ꝑdicari de hoie iõ
nõ ſequit hoi pſe iest hũanitas igr hõ ẽ hũanitas

Ad primã

rõnẽ dĩ q̃ ꝓña non ualet:
qa unũ de altero nõ est na
tũ ꝑdicari. ꝓpt modos repugnãtes ſicut in poſi
tione dictũ est q̃ non ſequitur ab ineſſe ad eſſe.
¶ Ad aliud dĩ q̃ ſyllogiſm⁹ ignorãtie est ex ime
diatis in falſitate cuiuſmodi est iſta: qualitas est
quãtitas. ⁊ ſic est ex ꝓpoſitionib⁹ falſis pſe: non
tũ ex ꝓpoſitionib⁹ abſolute pſe. Per hoc ad for
mã q̃ nõ ſequit ſyllogiſmus ignorãtie est ex im
mediatis. igit est ex ꝓpoſitionib⁹ pſe. nec ſequit
ꝓpoſitio est imediata in falſitate ergo ꝑdicatũ i
est ſubiecto pſe: q̃ ſi pſe ineſſet: abſolute ineſſet.
ſed ſequit. igit ꝑdicatũ pſe est de ſbo. Si tũ ta-
lis ꝓpoſitio eet immediata abſolute ⁊ abſolute
pſe: tũc ſequit q̃ ꝑdicatũ inest ſbo pſe. Sed nõ
debet dici immediata cũ hac conditione falſe.
¶ Ad aliud patet in poſitione. ¶ Ad ultimũ du
pler est rñſio: una cõcedit q̃ hec est perſe: ſortes
est aial: ſiue ſortes ſit ſiue nõ: q̃ ꝑdicatũ est de
intellectu ſubiecti. Alia nõ cõcedit hanc ee pſe
ſorte nõ exñte: q̃ ad hoc q̃ eſſet pſe. oporteret q̃
per eandẽ cãm per quã hec uerificat: ſortes est
riſibilis: uerificat illa ſortes est aial. Sed hec
nõ pot uerificari niſi per q̃ q̃d ſubiecti ⁊ illud
nõ est ſorte corrupto: q̃ q̃ ſortes corrũpit non
hẽt q̃d: q̃ tunc nõ est: ⁊ q̃d est ꝑſupponit ſi est.
¶ Itẽ tũc nec est hec uera ſortes est aial nec ſor-
tes est riſibilis: q̃ accidẽs reale ꝑſupponit ſbm
ee. Et ad ꝓbationẽ dĩ q̃ nõ ſufficit ꝑdicatũ eſſe
de itellectu ſubiecti igit est pſe ꝓmo: niſi addat
q̃ ꝑdicatũ est de intellectu ſubiecti tanq̃ cadẽs
in eius diffinitione. Sed q̃ ſortes nõ est: aial in
diffinitione ſortis nõ cadit: q̃ tũc nõ hẽt q̃ [illegible]
primo nec ex cõſequenti ⁊c. Queſtio. xriij.

Queritur

An genus pſe ꝑdicet
q̃ de dĩa q̃ ſic videtur.
quecũq̃ ſignificãt unã eẽntiã ſic ſe hñt
q̃ unum de alio predicari pot pſe: genus ⁊ dĩa
ſunt huiuſmodi. igitur ⁊c. ¶ Hic dĩ q̃ maior est
falſa plus enim reqrit ad pſeitatẽ q̃ idẽptitas
eẽntie. reqrunt enim modi ſignificãdi ꝓportiona
les ſub q̃b⁹ hoc huic attribuit. Sed diuerſa est
rõ ⁊ extranea rõnalis ⁊ aialis: ideo non est pſe.
¶ Cõtra illõ: eẽntia est eadẽ ſibi aut igit pſe aut
per additũ: ſi pſe: habet ꝓpoſitũ. ſi per additũ:

acepiẽdo illud additũ: illud est idẽ sibiipsi: aut igit pse: aut per additũ: si p additũ pcessus erit in ifinitũ: si pse igit idẽptitas essentie sufficit ad pseitatẽ. ¶ Itẽ q̃ extranea rõ nõ phibeat pseitatẽ videt: magis est extranea rõ iter hoiem ⁊ aial q̃ iter aial ⁊ rõnale: q: hõ significat per modũ determinati: ⁊ aial respectu hois significat per modũ ideterminati: ſ rõnale respectu aialis significat per modũ act⁹ ⁊ detminãtis: ⁊ aial respectu rõnalis p modũ detminabilis. Sed maior est extraneitas iter modũ idetmiati ⁊ detminati circa eãdẽ eẽntiã: q̃ iter modũ detmináti ⁊ determinabilis. Si igit illa rõ extranea ipediret pseitatẽ: tũc hec nõ eẽt pse: hõ est aial: qõ est falsuz. ¶ Itẽ. hec est pse: ens est vnũ: ⁊ tũ diuersa est rõ entis ⁊ vnius. Similiter hec est pse lapis est pena: ⁊ tũ diuersa est rõ lapidis ⁊ pene. Nec tũc põt phiberi nugatio per diuersam rationẽ: q: tũc hic nõ eẽt nugatio: aial hõ: q: manifestũ est q̃ diuersa rõne significãt illa duo: igit diuersa rõ nõ ipedit nugationẽ. iõ oportet dicere q̃ genus ⁊ dẽia nõ significãt eandẽ essentiã. ¶ Propter hanc rationez dicitur aliter: q̃ genus ⁊ differentia nõ significant eandẽ eẽntiam genus enim significat ptẽ materialẽ respectu specierũ: ⁊ differentia significat partem formalem q̃stũ est ex pmo itellectu: q: cũ utrũq̃ significet ptẽ per modũ tot⁹: iõ ex pñti iportat totũ qõ significat spẽs: tũ neutrũ significat determinate nisi ptẽ. ¶ Cõtra illõ. si gen⁹ significaret ptez ⁊ dẽia aliã ptẽ: tũc p̃dicatio dẽie de specie eẽt denoiatiua per hoc mediũ: q: ps itegralis solũ p̃dicat de toto denoiatiue ſm Aristotilẽ in. vij°. methaphice ⁊. viij°. q: hec p̃dicatio nõ est uera archa est lignũ denoiatiue: sed hec est uera archa est lignea denoiatiue. ¶ Itẽ si gen⁹ ⁊ dẽia significẽt diuersas ptes: cũ utrũq̃ p̃dicet eẽntia tũc de diffinito: diffinitũ erit due ptes siue due eẽntie eẽntialiter: sed hoc est icõueniẽs. ¶ Itez substãtie separate diffiniunt per gen⁹ ⁊ dẽiaz: ⁊ tũ in illis nõ est ps: q: sunt forme simplices. igit gen⁹ ⁊ dẽia nõ significãt diuersas ptes. ¶ Itẽ ad pncipale arguit in tertia figura. Omis hõ pse est aial. omis hõ pse est rõnalis. igit rõnale pse est aial. pmisse sunt uere. igit pclo. bonitas pñtie patet. q: iõ pclo in demõstratiõe est pse q: sequit ex pse iherẽtib⁹: ſ Aristotilẽ. igit si pmisse sunt uere pse: pclo erit perse uera. ¶ Dz q̃ hic ẽ fallacia accidẽtis ex uariatiõe medii termini q: in maiori accipit hõ sub ratione mãlis in pceptu hois. aial eni de hoie uerificat sub ratione mãlis in pceptu hois: ⁊ in minori rõnale uerificat de hoie sub rõne formalis in pceptu hois ⁊ ita uerificat ille terminus hõ. ¶ Cõtra illud. ex opposito pclonis cũ miori: sequtur repugnãtia maior: igit pior syllogism⁹ fuit bon⁹. Accipio eni oppositũ pclonis ut hoc. nullũ rõnale ẽ perse aial. sumat minor que pus: omis hõ est per se rõnalis: ⁊ sequit. igit nullus hõ perse est aial in secũdo pme. Ille syllogism⁹ est bon⁹. igit pior. ¶ Itẽ q̃ hõ nõ uariet ſm talẽ acceptionẽ videt: q: talis termin⁹ sic supponit suũ significatũ sicut ipm significat: sed ille terminus significat suũ significatũ sub rõne formalis in cõceptu. igit tũc supponit suũ significatũ sub rõne formalis in pceptu. nõ est igit dicẽ talẽ uariationẽ in hoie q̃ põt accipi sub rõne mãlis i maiori. ⁊ sub rõne formalis in minori. ¶ Ad pmã illarũ dz q̃ in syllogismo puersiuo: nullũ rõnale pse est aial ⁊c. est fallacia accñtalis sicut pus i syllogismo affirmatiuo. ¶ Cõtra in diffinitiõibus ſm substãtiã nõ cadit accidẽs ſm Aristotilẽ in elẽchis. Sed oia illa tria. aial: rõnale: ⁊ hõ sunt idiuidua ſm sbam: igit in istis termis nõ põt cadẽ accidẽs. ¶ Itẽ: idẽ est pncipiũ cognoscẽdi se ⁊ suã puationẽ: sed syllogism⁹ affirmatiuus cõparat ad negatiuũ in eisdẽ terminis sicut hit⁹ ad puationẽ. igit est pncipiũ cognoscẽdi bonitatẽ in syllogismo negatiuo. sed ille syllogism⁹ est bon⁹ sine uariatiõe. oẽ rõnale perse est aial: omis hõ perse est rõnalis. igit omis hõ pse est aial. igit syllogism⁹ negatiuus in eisdẽ terminis ⁊ in eodẽ ordie erit bonus sine uariatione. igit ⁊c. ¶ Itẽ fallacia accidẽtis est ex uariatiõe alicui⁹ termini ⁊ in pma figura maxime ex uariatione medij termini. sed in illo discursu. nullũ rõnale perse est aial: omis hõ perse est aial: nõ est uariatio alicui⁹ termini: q: hõ ⁊ aial accipiũtur vniformiter sicut rõnale qõ est mediũ vniformiter accipit: q: sub ea rõne qua dẽia uere p̃dicat de hoie q: ut sic est ps diffinitiõis hois. similiter ut dẽia est: uere ab eo remouet aial cum hac pditione pse: q: cũ hac pditiõe sibi extraneat. igit qlibet termin⁹ vniformiter accipit. non igit est uariatio. ¶ Itẽ ad pncipale. rõnale pse est ens. igit rõnale pse est aial. añs uerũ est: qa ens pse est de itellectu cuiuslibet. igit pñs. probatio pñtie: q: si rõnale pse est ens: aut igit ens qõ est sba: aut ens qõ est accñs. non ens qõ est accñs: q: accñs nõ est pncipiũ formale diffiniẽ

di ſbam. igit rōnale eſt ens ſba. ⁊ tūc ulterius
querendum eſt aut eſt ſubſtantia corporea aut
incorpea. non incorpea: qr non eēt tūc pncipius
formale ſpēi corpis. igit eſt ſubſtantia corpea ⁊
ſic deſcēdendum eſt quouſq; deueniat ad aial.
igit rōnale pſe eſt aial. ¶ Hic dr q rōnale perſe
eſt ens qd eſt ſuba: ſed ſubſtantia dr tripliciter:
ſimpler ⁊ cōpoſita. Simpler adhuc eſt duplex
ſ. materia ⁊ forma. tūc rōnale eſt ſubſtātia ſim-
plex que eſt forma: ⁊ illa ſubſtātia non eſt gen⁹
nec diuidit per dīias. Sed ſola ſubſtātia cōpo
ſita eſt genus ⁊ illa non pdicat per ſe de rōnali.
¶ Cōtra illud: quero de ſubſtātia que eſt forma
an illa eſt in plus q̄ ſbſtātia cōpoſita que eſt ge
nus: aut in minus: aut eqlis ambit⁹. non pōt eē
in plus: qr tūc eēt aliqd pus gnālissimo vniuo
ce: ſed hoc eſt falſū: nec pōt eē eqlis: qr tūc eēnt
duo gnālissima ſubſtātie. oportet igit q ſit ſicut
in minus. ſed de quocūq; pdicat pſe illd qd eſt
in minus: de eodem pdicat illud qd eſt in plus
ſed per te ſubſtātia que eſt forma pſe pdicat de
dīia: ⁊ illa eſt inferius reſpectu ſubſtātie cōpoſi
te ut pbaui: igit ſubſtātia cōpoſita que eſt gen⁹
perſe pdicat de dīia. ¶ Itē pbo ex dictis q ſub
ſtātia que eſt forma eſt genus: qr ſubſtātia que
eſt forma per te perſe pdicat de rōnali: ⁊ illa ea
dem ſubſtātia eadem rōne perſe pdicat de irrō
nali. igit rōnale ⁊ irrōnale ſunt dīia. qr iter ſe di
uerſa ſunt ⁊ in aliquo pueniūt ut in ſubſtantia
que eſt forma. igit ſunt dīia: differētia enim ſūt
illa ſm Ariſtotilē in. v°. methaphiſice. quecūq;
inter ſe diuerſa ſunt: aliter tū idem entia: ſed
talia ſunt ſpēs. igit rōnale ⁊ irrōnale eēnt ſpeci-
es ſubſtātie que eſt forma. igit ſubſtātia que eſt
forma erit genus. ¶ Item poſſet pbari q ſub-
ſtātia nullo mō eſt genus. Ariſtotiles probat q
ens non eſt genus qr ens pſe pdicat de dīia ſm
aliquam eius ſignificationem. Sed per te ſub
ſtātia ſm aliquam eius ſignificationem pdicat
perſe de differētia. igit ſubſtātia non eſt genus.
Si tu dicas q hec forma arguēdi nō ualet. tūc
forma Ariſtotilis arguēdi nō ualebit. ¶ Item
ad pncipale. rōnale perſe eſt ſenſibile. igit rōna
le pſe eſt aial. aſcedens eſt uerū qr ultima dīia
includit oēs pcedētes ſm Ariſtotilem in. vij°.
methaphice. ¶ Dicit q pceſſo aſcedēte: negan
do pſequētiā. ⁊ rō negatiōis ē qr i aiali ſūt duo
ut intellectus ſenſibilis: ⁊ intellectus corporis
ſuptoris uel ſubſtātie. vnde ly rōnale pſe inclu
dat ſenſibile non tū includit genus qd eſt intel-
lectus aialis pſe. iō nō ualet pſequētia. ¶ Con
tra pceptus aialis eſt indiuiſibilis eo q pcipit
ab intellectu ſimplici qui eſt indiuiſibilis: ſed
in diuiſibile ubi eſt ſm ſe totū eſt. ſi igit aliquid
pceptus aialis includat in rōnali: totū q eſt in
illo cōceptu pſe in rōnali includit. ¶ Itē mate
riale pcipit ſub rōne formalis: cū igit rōnale in
cludat ſenſibile qd eſt formale in aiali: ex conſe
quēti includit māle in aiali: ⁊ ſic per pſequens
pſequētia erit bona. ¶ Itē pceſſo aſcedēte: ha
bet ppoſitū pncipale: qr ſi rōnale pſe eſt ſenſibi
le: eadē rōne irrōnale pſe eſt ſenſibile. igit rōna
le ⁊ irrōnale ſunt dīia ut prius argutū eſt: qr in
aliquo ſunt diuerſa: ⁊ in aliquo pueniūt. ⁊ ulte
rius. igit ſunt ſpēs reſpectu ſenſibilis. ⁊ ulteri⁹
ſequit q ſenſibile ſit genus. ⁊ ſenſibile pſe pdi-
cat de dīia. igit genus pſe pdicat de differētia.
¶ Ad pncipale. Ariſtotiles i. vij°. methaphice
arguit. qñcūq; aliqua duo ſic ſe hūt q vnū ac-
cidit alteri: tūc utrūq; accidit tertio. hāc maio-
rē accipio: ſz genus per te accidit differētie: igit
utrūq; accidet tertio. igit hec erit per accidēs
hō eſt aial rōnale: ſi hec ſit per accidēs: rōnale
eſt aial. pñs eſt falſuz ut patet qr per Ariſtotilez
eſt in pmo mō dicēdi pſe. ¶ Dicit hic q ppoſi-
tio quā accipit Ariſtotiles in ſua rōne videlicet
illa qñ aliqua duo ſic ſe hūt q vnū ⁊c. intelligit
qñ ex talib⁹ duob⁹ nō fit vnū pſe ⁊ eſſentialiter
ſicut hic: hō eſt albus. Sed genus ⁊ differentia
faciūt vnū eſſentialiter: qr genus eſt in potentia
eſſentiali reſpectu differentie: ⁊ differētia habet
rōnē actus eſſentialis. ideo ex hīs fit vnū eēn-
tialiter ⁊ pſe. ſed ſic nō eſt de hoīe albo. ¶ Cōtra
illud. qr Ariſtotiles in. vij°. illo. ſic arguit. diſ-
ſolutis. b. ⁊. a. manet. b. ⁊ manet. a. ⁊ nō manet
hec ſyllaba ba: in hac igit ſyllaba ba aliqd pfuit
qd nec fuit. b. nec fuit. a. ⁊ huiuſmodi erit for-
ma huius ſyllabe ba. Similiter arguo in ppo-
ſito. diſſolutis genere ⁊ differentia manet intel
lectus generis ⁊ manet intellectus differentie:
⁊ nō manet intellectus diffinitionis. igit in diſ-
finitione aliquid pfuit formale q nec fuit intel
lectus generis nec intellectus differētie. igitur
differentia nō eſt eſſentialis actus reſpectu ge-
neris ⁊ formale. ¶ Item manente cauſa manet
effectus. Sed extraneitas inter rōnem generis
⁊ differentie fuit cauſa quare perſe non predica
tur de differētia: ſed in extremo huius propo-
ſitionis: homo eſt animal rationale: manet ea-
dem cauſa: quia eadem extraneitas. igitur hec

non erit perse: hō est aial rōnale. ¶ Item ad pn cipale hec est necessaria: rōnale est aial. igit pse. añcedēs patet: qr sequtur ex necessariis. ñtiā p bo duplr. Aristotiles facit hāc ñtiam. demon stratio est ex necessariis: igit ex ppositionib⁹ pse ergo sequtur pclō est necessaria: igit pse. Silr si aliq̄ est ppositio necessaria: aut est mediata aut immediata. ppositio mediata pōt cē pclō de- mōstrationis: igit pse. Silr ppositio immedia ta est pncipium demōstrationis: igit est pse: qa demōstratio est ex ppositionib⁹ pse fm Aristo tilem. sequtur igit si aliq̄ ppositio est necessaria est pse. ¶ Item ad pncipale cōmētator sup pri mum phicor. pbat q̄ pars non est pse eadem toti: ⁊ arguit sic. Si vna pars eēt pse eadem to ti eadem rōne ⁊ alia. sed quecūq̄ sunt pse eadē tertio inter se sunt eadem. si igit manus ⁊ pes eēnt eadem toti pse: tūc sequeret q̄ manus eēt pes. Eodem mō arguit in ppposito: quecunq̄ sunt eadem in tertio pse: inter se sunt eadem. sz aial ⁊ rōnale sunt eadez alicui tertio pse ut hoi. igit vnum pse inest alteri. ¶ Hic dicit q̄ Com- mētator intelligit q̄ quecūq̄ sunt pse ⁊ primo eadem tertio: inter se sunt eadem. Sed genus ⁊ differētia non sunt primo eadem speciei: nihil enim est pmo idem spēi nisi diffinitio. Partes aūt diffinitionis ex ñti. ¶ Contra. si diffinitio sit eadem pmo diffinito tūc diffinitū erit primo duo entia. Probo ñtiam. in diffinitione sunt duo entia videlicet significatuz generis ⁊ signi ficatum differētie. si igit hoc totuz sit pmo idē diffinito: tūc duo entia diuersa erūt pse eadem diffinito: ⁊ sic diffinituz erit duo entia. ¶ Item pbo q̄ genus possit cē idem speciei per aucto- ritates Aristotilis in pmo libro in illo capitulo Mōstratis autē hijs. dicit q̄ genus est idem p mo diuersis specieb⁹. igit aial est pmo idē hoi. ¶ Item Aristotiles in. vij°. phicor dicit q̄ fm genus non fiūt cōparationes: qr in genere la- tēt multe equocationes. igit genus equocum est ad diuersas spēs. igit inest pmo cuilibet spe- ciei: sicut equocum inest pmo cuilibet significa to. ¶ Item genus nihil est pter suas spēs fm Aristotilem. vij°. methaphisice. igit pmo inest cuilibet spēi. similr in diuersis spēbus est diuer sa materia fm illud qd est igit ⁊c. ¶ Ad opposi tum sunt rōnes Aristotilis. Illud de quo pdi cat genus pse: aut est spēs: aut indiuiduuz. igi tur ⁊c. ¶ Item si genus pse pdicet de differen tia: vnum aial eēt multa aialia: ñs est falsum. igit ⁊ añcedēs. ñtia sic pbat. supposito q̄ dif finitio sit pmo eadē diffinito: nec diminute nec aliqd supflue designās aliud a cōceptu speciei: tūc hoc totum: aial rōnale: inest pmo homini. sed hō non est eadem cēntia bis repetita. igitur aial rōnale: non significat eādem cēntiam repe titam: qr tūc non eēt pmo eadem diffinito. igit in hac diffinitione rōnale significabit diuersaz cēntiam pmo. nam dicēdo. sortes est aial rōna- le: denotat q̄ sortes sit aial rōne aialis expressi. denotat silr q̄ sortes sit aial per hoc q̄ dicit rō- nale (si aial sit de pse intellectu rōnalis) ⁊ nō de notat q̄ sortes sit idem aial per rōnale qd fuit significatum per aial: qr tūc eēt cēntialr cēntia eadem: qd est cōtra suppositum. ergo sortes in hoc q̄ est rōnale: est aliud aial. in re tñ sortes est vnum aial numero. igit vnuz aial est multa aia lia. posita hac yppotesi falsa q̄ genus perse pre dicetur de differentia.

Ad questionem dicitur

q̄ genus per se non pdicat de differētia ppter rōnem primā. ¶ Itē hec generalis cōditio est in oibus modis dicēdi perse q̄ illud subiiciat qd natum est subiici. ⁊ silr q̄ pdicet qd natum est pdicari. Sed rōnale non est natum subiici respectu aialis nec respectu hois: qr in q̄le pdi- cat respectu utriusq̄. ideo hec non erit in ali- quo mō de pse. ¶ Item hoc patet iductiue. nō pdicat per se pmo mō: qr pdicatum non est to- tus intellect⁹ subiecti nec in intellectu subiecti includit: qr diuersam rem significāt aial ⁊ rō- nale. Nec est perse secō mō: qr subiectū nō ca dit in diffinitiōe pdicati. Nec tertio mō: qr ter- ti⁹ modus est modus cēndi ⁊ nō pdicādi. Nec q̄rto mō: qr sbm non est causa efficiēs pdicati. igit nullo mō est pse. ¶ Intelligēduz tñ ppter rōnes q̄ gen⁹ ⁊ differētia nō determinate significāt idem q̄ spēs: aial enim ⁊ rōnale nō significāt determinate totuz illud qd significat hō pse. qd enim significat per aial est ps mālis in pce ptu hois: ut totum id qd est cōpositum ex suba ⁊ aia sensitiua. Differētia significat ptez forma lem hois ut illam pfectionem que pficit subaz sensitiuam ⁊ determinate illas ptes significāt. tñ vnūqdq̄ significat ptem nō per modū ptis sed p modū toti⁹. iō ex ñti ⁊ determinate utrūq̄ sig̃t totū qd sig̃tur p hoiem. Per ꝗ ad rōnes.

Ad primam sicut ultimo dicebat q̃ gen⁹ ⁊ differētia distincte significāt diuersas ptes ⁊ non eādem essentiam: q̃ tūc diffinitio non eēt eadem diffinito. Et alio icōueniēs sequeret q̃ in q̃libet diffinitione eēt nugatio ut pargutum est. ¶ Ad primam ꝓtra hoc dī q̃ duplex est ps integralis. quedam accepta per modū ptis: ⁊ talis ps non pōt de toto ꝑdicari nisi denoiatiue: qñ hec est falsa hō est caput. Sed hec est uera: hō est capitat⁹. ⁊ talis ps dī realis ⁊ aliquo mō est ps integralis. Alia est ps ꝑm rōnes que significat per modum totius. ⁊ talis ps de toto ꝑdicari pōt vniuoce: cuiusmodi ptem significat aīal. ꝯ enī aīal significet ptem mālem hois non tñ significat per modum ptis sed toti⁹. ⁊ iō pōt ꝑdicari de hoīe vniuoce. ⁊ hoc est qd Boetius ait: q̃ gen⁹ in ꝑdicatione est totum: ꝑdicat enīz de specie q̃ totum significat ex ꝓñti. ¶ Intelligēdus tñ est q̃ rōnale ꝑdicat de hoie per modum denoiatiui ex hoc q̃ ꝑdicat in q̃le ꝯ nō simplr denoiatiue ꝑdicēt cum sit de eēntia hois. multa enim hñt modum que nō sunt denoiatiua simpliciter. Predicatio enim denoiatiua est qñ res de genē accñtis subam denoiat. ¶ Ad aliud dī q̃ non seqtur hoīem eē duo entia: q̃ tam gen⁹ q̃ꝯ differētia in ꝑdicatione accipit ut totū ⁊ nō sub rōne ptis ⁊ ita illud totum ꝑdicat ex ꝓñti. Silr gen⁹ accipit sub rōne differētie: ⁊ iō nō sequit spēm eē distincta entia ex hoc q̃ diffinitio de specie ꝑdicat: q̃ ut gen⁹ sub rōne differentie accipit sic vnum ꝓceptum faciūt qui est ꝓcept⁹ spēi: ꝯ tñ ille ꝓcept⁹ diffinitionis differat a cōceptu spēi accidētalr ex hoc q̃ ꝓcept⁹ diffinitiōis est magis distinct⁹ ⁊ ꝓcept⁹ spēi cōfusus. ¶ Ad aliud dī q̃ intelligētie hñt aliquam cōpositionem: ut cōpositionem eē cum eēntia: ⁊ ita ab essentia accipit gen⁹ ⁊ ab eē accipit differētia. ⁊ illa rō ꝓcludit q̃ non quelibet differētia significat ptem formalem eo mō quo est forma i istis inferiorib⁹. ¶ Ad aliud ut dicebat. ¶ Ad aliud cōtra hoc. q̃ ꝯ hō supponat sub rōne rōnalis semp in q̃libet ꝓpositione ubi supponit tanq̃ꝯ sub rōne subē: tñ non semp rōfo: malis illa que est rō rōnalis in hoīe est causa positiua q̃re ꝑdicatum subiecto per se inest. Rō enim positiua q̃re aīal inest hoī est ꝓcept⁹ aīalis in hoie ⁊ non ꝓcept⁹ rōnalis. ¶ Ad aliud sicut dicebat q̃ in illo syllogismo negatiuo nullus rōnale ⁊c. est uariatio sicut in syllogismo affirmatiuo: eque etiam est cōuersiu⁹ ⁊ in eodem termino ut in illo termino hō: q̃ ille termin⁹ uariabat in affirmatiuo: hec tñ fallacia non debet assignari euidenter nec pōt nisi in syllogismo affirmatiuo: ut patet ꝑm Egidium. uariatio enim in negatiuo syllogismo debet assignari in affirmatiuo respectu cui⁹ est ꝓuersiuus: vbi gra: hec fallacia accñtis. hō est spēs. sortes est hō. igit sortes est spēs. er uariatione hui⁹ termini eodē mō in syllogismo negatiuo qui est alteri⁹ ꝓuersiu⁹. sortes non est spēs: sortes est hō. igit sortes nō est spēs. uariatio est in eodē termino quo ꝓus ut in illo termino hō: ⁊ tñ hec uariatio nō pōt ꝓueniēter assignari in negatiuo syllogismo. Sed debet assignari in parallogismo affirmatiuo. Affirmatio enim est ꝓncipium ducēdi in cognitionem sue negationis: sicut rectum est iudex sui obliqui. silr est er pte illa. uariatio enī est in syllogismo negatiuo: debet tamen assignari in affirmatiuo ⁊ semp ꝑm eūdem terminū: ut illuz terminū hō. ¶ Ad ꝓmam rōnem ꝓtra ꝑ cum dī in diffinitionib⁹ ⁊c. dī q̃ Aristotiles intelligit q̃ in diffinitionib⁹ ꝑm rōnem: ꝑ est in qb⁹ nō est extranea rō in illis non cadit accñs: sed in istis est talis extraneatio: iō illa auctoritas non est ad ꝓpositū. ¶ Ad aliud dī q̃ in affirmatiuo syllogismo oē rōnale ⁊c. est ꝓñtia bona per locum extrinsecuz ⁊ non per formam intrinsecā. tenet enim p hāc maximam ut si miles poterit debellare castruz: poterit ⁊ rex. Si aliqd insit illi cui min⁹ videt i esse: inerit illi cui magis videt. Sz aīal videtur magis inesse hoī ꝑse q̃ꝯ rōnale. iō si rōnale ꝑse insit per locum a minori etiā aīal inerit hoī ꝑse per primam maximā. Per hec ad formā. q̃ qñ ꝓñtia affirmatiua tenet per locū a minori ⁊ nō per locum a toto in q̃ꝯtitate: non oportet q̃ si sequit affirmatiue q̃ sequat negatiue sine uariatione. ¶ Ad aliud dī q̃ hic uariatio est in aliquo ꝯmino: ut in illo termino hō: ut ꝑdictū est: quia uariat in cōparatiōe ad rōnale ⁊ aīal. illa tñ uariatio nō ꝓueniēter assignat in syllogismo negatiuo sed in affirmatiuo respectu cui⁹ est ꝓuersiuus. ut in illo oīs hō est aīal. ¶ Cōtra illud est vna rō. In ꝓma figura solū est fallacia accñtis er uariatiōe medij ꝯmini: q̃ ex eiusdē idēptitate est bonitas syllogismi. Sz ille discursus nullū rōnale ⁊c. est in ꝓma figura. igit uariatio soluz erit hic in medio ꝯmino. s. rōnale. ¶ Hic dī q̃

maior est falsa. nõ enim oportet in ꝑma figura accidẽs semp eẽ er uariatiõe medij: ſz ſuffiẽ q̃ fit er uariatõe medij uel alicui⁹ extremi. Verbi grã hic est fallacia accñtis: ſortes nõ est ſpẽs: ſortes est hõ. igit hõ nõ est ſpẽs: ⁊ nõ er uariatiõe ẽmini medij videlicet ſortes: ſz er uariatiõe mioris extremitatis videlicet hui⁹ ẽmini hõ. hõ enim in minori ut cõparat ad ſortẽ hẽt acceptionẽ p ſuppoſito v̄nte ꝑdicati: ⁊ in ꝓcl'one hõ hẽt acceptionẽ p itẽtiõe ut cõparat ad b̄ ꝑdicatũ ſpẽs. ⁊ illa uariatio fit ĩ minori extremitate. ¶ Alr tñ dicũt qdã q̃ in toto diſcurſu: nullũ rõnale pſe est aial ⁊c. est uariatio in medio ẽmio: q̃ in maiori remouet aial cũ hac ꝓditiõe pſe a rõnali p ei⁹ ſignificato diſtincto ꝑm q̃ determinare ſignificat ptẽ. in minori vo ꝑter rõnale ꝑm q̃ ſignificat p modũ toti⁹ ⁊ ita uariat rõnale in maiori ⁊ minori. ¶ Cõtra illõ. ẽmin⁹ ſbijcit ⁊ ꝑdicat illõ qõ ſignificat ⁊ ſb eodẽ mõ. Sed p te rõnale ſignificat ptẽ p modũ toti⁹. igit ſbijcit ptẽ p modũ toti⁹ ſicut ꝑdicat. ¶ Hic dr q̃ ſz ſignificet ptẽ determinate: tñ põt ꝑdicari p modũ toti⁹: ⁊ ſbijci p modũ toti⁹. Sz tñ ut hec ꝓcedat uera: nullũ rõnale pſe est aial: accipit rõnale formalr ſb diſtincto ſignificato: ſz rõ totius ſit ſine quo nõ: iõ rõ formalis ꝑdicatiua ſaluat utrobiq̃: ſz rõ ſine q̃ nõ: nõ maneat. ¶ Ad aliõ ꝓncipale ſic dicebat q̃ ſuba cõpoſita est gen⁹ ſimplr in linea ꝑdicamẽtali: ſuba tñ que est forma nõ est gen⁹ niſi p attributionẽ. Et abſolute dicẽdũ est q̃ ſuba que ẽ forma ſz ſit gen⁹ aliquo mõ reſpectu rõnalis: ut tñ rõnale est differẽtia: ſic reſpectu rõnalis nõ ẽ gen⁹: ſz ut rõnale reſpectu ſube que ẽ forma accipit ut ſpẽs. ¶ Ad rõnẽ ꝗ b̄ dicẽdũ q̃ ſuba q̃ ẽ forma eq̃lis est ambit⁹ cũ ſuba que est gen⁹. Et cũ dr q̃ tũc eſſent duo generaliſſima in eodem ꝑdicamẽto: ꝓcedit q̃ ſũt duo gnãliſſima ĩ vno ꝑdicato: nõ tñ ſequit q̃ duo ſunt ꝑdicamẽta in genẽ ſbſtãtie. Coordiatio enim dr̃iarũ reducit ad coordinationẽ gnãliſſimi directã: ſicut genus gnãliſſimũ q̃ est ſuba ⁊ forma attributionẽ hñt ad ſubam cõpoſitã: vñ nõ ſunt duo gnãliſſima ꝑma ſimpliciter: q̃ vnũ hẽt attributionẽ ad alterũ: ſãt tñ duo ꝑm ꝑdicationẽ eque ꝑma. ¶ Ad aliaz que ꝓbat q̃ ſuba que est forma ſit gen⁹ ad rõnale ⁊ irrõnale. dr q̃ rõnale põt dupliciter cõſiderari. Uno mõ ꝑm q̃ imponit ab ultio gradu pfectiõis in hoie: ⁊ ſic nullam formam ſuptorem includit in ſuo intellectu. Alio mõ ſz q̃ imponit a tota pfectiõe in hoie que aduenit ſubſtãtie que est gen⁹ gnãliſſimum. ⁊ illo mõ includit oẽs ꝑores dr̃ias. Per hoc ad formam q̃ rõnale ꝑmo mõ acceptum ⁊ irrõnale nõ ꝓueniũt in ſuba que est forma tanq̃ in cõi vniuoco ꝑdicabili de iſtis. utrũq̃ est ſuba que est forma equoce: ⁊ ſic ſuba que est forma non est gen⁹ reſpectu illoꝝ. Secũdo mõ ꝓcedo q̃ ſuba que est forma ſit gen⁹ reſpectu iſtoꝝ: ſed non ut dr̃ie ſunt: ſed ut ſpẽs ſunt collaterales. ¶ Ad aliud q̃ ariſtotiles ꝓbat ens nõ eẽ genus quo ad aliqõ ei⁹ ſignificatũ: q̃ de dr̃ia ꝑdicat per ſe: ⁊ tñ nõ cõcludit q̃ ens nullo mõ poſſit eẽ genus. Eodez mõ ꝓcedit in ꝓpoſito q̃ ſuba quo ad aliqõ ei⁹ ſignificatũ nõ est genus reſpectu rõnalis ⁊ irrationalis: uel ſaltẽ ut ſignificat pfectionẽ ultimã in hoie ⁊ ut ipponit ab illo ultimo gradu: q̃ ſubſtãtia que est forma ꝑdicata de rõnali ſic ꝓcepto nihil aliud ꝑdicat niſi rõnale. ac ſi diceret celeſte ſidus ẽ canis. ¶ Ad aliõ ut dicebat. ¶ Ad ꝑmũ ꝓtra illud dico q̃ ꝓcept⁹ aialis est idiuiſibil⁹ pro tãto q̃ ꝓcipit ab itellectu ſimplici: nõ tñ est ſic idiuiſibilis ſicut ꝓcept⁹ ſube que est gen⁹ generaliſſimũ: q̃ in intellectu ſimplici ſunt multi gradus: ⁊ q̃ nõ totaliter est idiuiſibilis iõ aliqd põt icludi in itellectu rõnalis ut puta ſenſibile ⁊ aliqd nõ ut gen⁹ ſupius. ¶ Ad formã q̃ minor est uera de diuiſibili qõ nullã cõpoſitionẽ hẽt. ſed qõlibet gen⁹ itermediũ in ſuo itellectu icludit gen⁹ ⁊ dr̃iam. ¶ Ad aliud nego hãc ꝓpoſitiã. rõnale icludit formale in cõceptu aialis. igit icludit perſe aial. Ad hoc enim q̃ aliq̃ ꝓpoſitio ſit per ſe: oportet q̃ qcqd est in ꝓceptu ꝑdicati ſeu materiale ſeu formale: in ꝓceptu ſbiecti includat (loquẽdo de ꝑmo mõ) tñ hec est bñ ꝓñtia bona: ſubiectũ icludit formaliter ꝓceptũ ꝑdicati: igit icludit per ſe ꝑdicatũ. Aliud enim est includẽ formalẽ ꝓceptũ ꝑdicati ⁊ includẽ formale in ꝓceptu. ¶ Ad aliud ꝓcedit q̃ ſenſibile ſit genus reſpectu rõnalis ⁊ irrõnalis ut illa totã pfectionẽ iportãt ſpecierũ. ſz ex hoc nõ ſequit q̃ gen⁹ pſe ꝑdicet de dr̃ia. Hic est enim fallacia accñtis ſenſibile qõ est gen⁹ pſe ꝑdicat de dr̃ia ⁊c. q̃ rõnale uariat ꝑm q̃ ad ſenſibile cõparat ⁊ ſz q̃ ad hoiem uel ad aial cõparat. cõparat enim ad ſenſibile ut ſpẽs ei⁹. cõparat vo ad hoiem uel aial ut dr̃ia. iõ uariatio est. ¶ Ad aliud ꝓncipale ſic dicebat. ¶ Ad ꝑmũ ꝓtra hoc dr̃ q̃ rõ Ariſtotilis ꝓcludit ubi est diſſolutio uera ⁊ realis: q̃ diſſo-

lutis.b.⁊.a.manet.b.⁊.a.⁊ non manet ba.igit aliqd ut forma ꝑfuit in ba.qd nec fuit.b.nec.a. Sed per.a.⁊.b.itelligit elementa corpis.ꝓbat enim q̃ forma realis nõ est aliqd elemẽtorum. Sed differentia non est forma nisi ꝑm rationẽ. igit in proposito non tenet ratio. ¶ Contra hoc manẽtib⁹ illis totaliter que requrũtur ad eẽntias rei: manet eẽntia rei. sed dissolutis genẽ ⁊ dẽia: manet genus ⁊ dẽia: ⁊ nõ manet tota diffinitio igit aliqd aliud requrit ad diffinitionem q̃ gen⁹ ⁊ differẽtia. ¶ Hic dr q̃ dissolutis genẽ ⁊ differẽtia ꝑm q̃ gen⁹ est ꝓpria potẽtia ⁊ differẽtia est ꝓpri⁹ act⁹ diffinitiõis: diffinitio nõ manet tũc. ¶ Intelligẽdum tñ q̃ genus ⁊ differẽtia sub ꝓ pria rõne ꝓprior ꝓceptuum non se hũt ad invicem sicut potẽtia ⁊ act⁹: qr cõcept⁹ generis itelligi põt sine cõceptu differẽtie ⁊ ecõtra: sed nihil intelligit nisi act⁹ uel ut act⁹ hũs: igit cõceptus generis quãtum est de se non est ꝓpria potẽtia respectu differẽtie. ꝓpria enim potẽtia non põt intelligi nisi per cõparationem ad ꝓprium actum. tñ res materialis que subest ꝓceptui generis est ꝓpria potentia respectu rei que subest cõceptui differẽtie: ⁊ hec rõ ab illa dissolui non põt ita q̃ utrũq̃ maneat: iõ diffinitio est ꝓpetua ⁊ demõstratio. Tũc breuiter dr q̃ ut genus est potẽtia respectu differẽtie: sic istis dissolutis nõ manet diffinitio. ¶ Aliter tñ põt dici ad illd de b.⁊.a. q̃ rõ illa aristotilis nõ est ad ꝓpositum. Aristotiles enim arguit sic: dissolutis.b.⁊.a. manet.b.⁊ manet.a. ita q̃ neutrũ est ad alterũ inclinatum: ⁊ tũc non manet ba. tunc ergo aliqd formale ꝑfuit ꝑter a.⁊.b. Aũ supponit aristotiles in rõne q̃ neutrum ad alterũ iclinet: sed sic dissoluta aia a materia: manet corpus ⁊ manet aia: qr tñ aia nãliter inclinat ad corpus: iõ non ꝑfuit in hoie alia forma vniẽs aiam cum corpe sed ꝑm se fuit ꝑfectio corpis. Eodem mõ est ex pte illa: dissolutis enim genẽ ⁊ differẽtia ab invicem: adhuc cõcept⁹ differẽtie hẽt aliquam inclinationem ad cõceptum generis tanq̃ ad ꝓpinquam potẽtiam: sicut aia inclinat ad corpus iõ non oportet ponẽ aliqd formale in diffinitione ꝑter differẽtiam: qr differẽtia ꝓ maneat post dissolutionem: non tñ sic manet qn hẽat inclinationem ad genus. ¶ Ad aliõ q̃ in illa: hõ est aial rõnale: non manet causa extraneitatis: qr ex aiali ⁊ rõnali fit vnum extremum essentialiter. ¶ Ad aliud dr negãdo hãc ꝓñtiam, est necessarium. igit ꝑse. ¶ Ad ꝓbationẽ dr q̃ aristotiles supponit illud eẽ subiectum qd natum est subici ⁊ illud eẽ ꝑdicatum qd natum est ꝑdicari: ⁊ hoc supposito sequit demõstratio. est er necessariis: igit est er ꝓpõnibus ꝑse. sed rõnale non est natum subici respectu aialis nec hois: qr significat per modum q̃lis ⁊ ꝓcernẽtis. Iõ nec sequitur q̃ hec sit ꝑse: rõnale est aial: nec illa: rõnale est hõ. ¶ Ad aliud dr q̃ ꝓ hec sit necessaria: nõ est tñ mediata nec imediata: qa respectu aialis non ordinat ꝑm sub ⁊ supra in genẽ. silr qd ꝑbici non est natum subici: ⁊ sic eadem rõne non est imediata. ¶ Ad formam q̃ hec diuisio ꝓpõnis necessarie sufficiẽs est qñ subicit qd natus est subici. sic nõ est in ꝓposito. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad ꝓmũ ꝓtra hoc q̃ ꝓtes diffinitionis ꝓ sint due ꝓsiderate ꝑm se ⁊ tñ ut cõparant ad diffinitum faciũt ꝑse vnum. Et silr ut ꝓstituũt diffinitionem vnum accipit sub rõne alteri⁹. iõ non sequit q̃ ꝑs sit duo entia. ¶ Ad aliud dr q̃ aliqd eẽ ꝓmo idem alteri dupliciter intelligit. Uno mõ qñ ꝑdicatum non excedit subiectum nec ecõtra. ⁊ illo mõ diffinitio est eadem diffinito ꝓmo: ⁊ genus non. Alio mõ dr aliqd esse primo idem alteri quãdo inter subiectum ⁊ predicatum non est aliquod medium ordinatũ in eodẽ genere. ⁊ illo modo genus est primo in diuersis spẽb⁹: qr inter hoiem ⁊ genus primũ non est aliqd gen⁹ medium in genẽ subẽ. ¶ Ad aliud dr q̃ gen⁹ quo ad illud qd determinate significat solum significat ꝑtem mãlem spẽi per modum tñ totius. ⁊ illa ꝑs vniuoce repit in diuersis spẽb⁹ realr. tñ coiter significat totum. ⁊ ꝑm hoc gen⁹ est diuisum in diuersis spẽb⁹ realr ⁊ silr ꝑm hoc gen⁹ est diuersa natura in diuersis. ⁊ sic ꝓcedo q̃ gen⁹ ꝓmo ⁊ equoce diuersis spẽb⁹ ineſt: sed illam equocationem non ꝓsiderat logicus. Logic⁹ enim ꝓsiderat rem sb rõne secõe intẽtionis ⁊ non sub eẽ reali. iõ ꝓ in re sit diuersum in diuersis spẽb⁹: tñ apud logicũ genus est vniuocus. ¶ Ad aliud dr q̃ Aristotiles dicit q̃ gen⁹ nihil est ꝑter eius ꝑs ut mã est. ⁊ sic est hoc intelligẽdum quo ad ꝓmum significatum ⁊ distinctum gen⁹ significat mãm spẽi: tñ mõ ꝓfuso siue ꝓcomitãter significat totum. ⁊ sic nihil est ꝑter suas ꝑs. ¶ Contra hoc. Si gen⁹ ꝓmo ⁊ determinate significat ꝑtem ⁊ ꝓcomitãter ⁊ ex ꝓñti totũ: tũc qlibet gen⁹ eẽt analagum: qr indeterminate hẽret duo significata ꝓ

ordinem. ¶ Hic dicit q̃ non sequtur genus esse analagum. non enim significat totum ex impositione. Sed q: gen⁹ partem significat per modũ totius: ⁊ ex illo modo totius ducimur in cognitionem totius cõcomitãter. ideo dicim⁹ genus significare totum ꝓcomitãter. Sz hoc nõ est ꝓpꝛie significare siue ex impositione. iõ non est analagus. sed sic significare est repñtare quo dãmodo. sicut capitatum significat caput determinate per modum tñ totius. ⁊ ex modo cõcernẽdi totus significat hñs caput ex ꝓñti: ⁊ sic totũ. Sz hõ nõ est significare ꝓpꝛie. Mõ. xxiiij.

q **Queritur** An differẽtia inferior includat differẽtiam supiorem ꝑse. ut an hec sit ꝑse: rõnale est sensibile. q̃ non videt. Boetius in diuisionibus docet artem diffiniẽdi ⁊ dicit q̃ ad diffiniẽdum speciem sumẽdum est primo suum gen⁹: ⁊ ipsum diuidẽdum est per differẽtias immediatas: ⁊ illa differẽtia que speciei cõuenit adhuc est diuidẽda per alias differẽtias: ⁊ sic quousq̃ deueniat ad differẽtiam ultimam. ⁊ sic gen⁹ superius cum oibus differẽtijs spẽi cõueniẽtib⁹ debet poni in diffinitione spẽi. ⁊ exẽplificat de noie. Facta enim diuisione diffinit nomen sic. Nomen est uox significatiua ⁊c. Sed si differẽtia inferior includeret supiorem: in tali diffinitione eẽt nugatio: q: differẽtie supiores expꝛesse ponunt in tali diffinitione: ⁊ per te in differẽtijs inferioribus includunt. bis igit in eadez diffinitione replicant. ⁊ ita erit nugatio aial rõnale. q: aial icludit sensibile in suo itellectu. similiter rõnale includit sensibile per te. igit implicite ponit bis sensibile in diffinitione. igit nugatio est. ¶ Hic dicit q̃ non sequtur q̃ hic sit nugatio: aial rõnale. q: in rõnali tñ implicite ponit sensibile. ad hoc autem q̃ eẽt nugatio oportet idem bis exprimi: ⁊ non tñ replicari implicite. ¶ Cõtra Aristotiles in sexto topicorũ docet inuestigare nugationem ponẽdo diffinitionem nois pro noie. Ponat igit diffinitio illoꝝ noium pro istis noibus: ⁊ sic erit certa nugatio ¶ Ad principale. Aristotiles in secũdo huius dãs artem diffiniẽdi: dicit q̃ quelibet pars diffinitionis est in plus q̃ diffinituz: totum tamẽ equale ⁊ ꝓuertibile. ⁊ ponit illud exẽplum trinari⁹ est numerus impar primus utroq̃ modo. Sed si differẽtia inferior includat omnes supiores: tũc differẽtia iferior: non esset in plus q̃ diffinitum sed cõuertibile. Oportet igit dicere q̃ differẽtia inferior non includat supiores differentias. ¶ Item si rõnale includit sensibile: cum tũc non includit ipsum ꝓuertibiliter. sequtur q̃ includit ipsum ⁊ aliqd ultra. rõnale igit est cõpositum ex sensibili ⁊ re addita. sed quandocũq̃ vnum est cõpositum ex duobus vnum est actus ⁊ reliquum potẽtia. Sed a potẽtia põt accipi genus ⁊ ab actu differẽtia. igit rationale includit genus ⁊ differẽtiam in suo cõceptu ꝑmo. sed omne tale est spẽs. igitur differẽtia erit spẽs qõ est incõueniẽs. ¶ Item qua rõne rõnale includet sensibile in suo intellectu: eadem rõne irrõnale includit sensibile in suo intellectu. tũc ergo in sensibili cõueniũt. Et manifestũ est q̃ inter se differũt. igit sunt differẽtia: qõ patet ꝑm Aristotilem. v°. methaphisice. Differentia sunt quecũq̃ sunt alicui idẽ entia ⁊ inter se sunt differẽtia. Sed oia differẽtia sunt spẽs. igit rõnale ⁊ irrõnale eẽnt species: ⁊ per ꝓsequens diuersa eẽnt species. ¶ Hic dicit q̃ ille due rõnes cõcludũt q̃ illud qõ est differẽtia respectu vni⁹: sit species respectu alterius. Et sic q̃ rõnale cõparatum ad aial siue ad hominem est differentia: sed cõparatum ad sensibile est spẽs. Sed ex hoc non sequtur q̃ differẽtia sit spẽs nisi incidẽte fallacia accidẽtis. ¶ Cõtra si rõale sit species respectu sensibilis: tũc habebit differẽtiam. quero de illa differẽtia aut est spẽs respectu superioris differẽtie aut nõ. si non eadem rõne fuit stãdum in primo. si sic quero tũc de differẽtia ei⁹. aut est spẽs respectu supioris differẽtie: aut nõ. si sic ꝓcessus est in infinitum. si non eadem rõne stãdum fuit in primo. ¶ Item si rõnale icludit ꝑse sensibile ⁊ significat tanq̃ spẽs eius tñ non est ꝓcedere in infinitum in ꝑdicatis substãtialibus ꝑm Aristotilem in primo hui⁹: erit deuenire tũc ad aliqõ generalissimum differẽtiarum substãtie. igit in substãtijs erũt duo generalissima. ⁊ si hoc duo erũt generalissima substãtie. ⁊ ita plura q̃ decem erũt predicamenta. ¶ Hic dicit cõcedẽdo q̃ duo sunt generalissima in substãtijs: vna substãtiarum in media coordinatione: ⁊ alia differẽtiarũ collateraliuz ⁊c. Tertium põt eẽ generalissimum aliarum differẽtiarũ ex alio latere: vnde q̃ sic sint plura generalissima in substãtijs non est incõueniẽs ⁊ hoc collateralr. Sed ex hoc non sequtur q̃ plura sũt ꝑdicamẽta in substãtijs: q: gnãlissima differen

tiarum hñt eñdem modum ꝑdicãdi cum ſuba que eſt gnãliſſimum in ordine medio: ⁊ ad illõ reducunt per attributionem. ¶ Contra hoc. ex iſta rñſione ſequtur q̃ quãtitas ⁊ ſuba non faciunt duo ꝑdicamẽta: q̃ generaliſſimũ quantitatis habet eñdem modum ꝑdicãdi de ſuis ꝓtentis: ſicut gnãliſſimum ſube de ſuis. Silr generaliſſimum quãtitatis hẽt reduci ad generaliſſimum ſube ſicut poſterius ad prius. Si igit ille due cõditiones cõcludũt vnum eẽ ꝑdicamẽtum: tũc vnum eẽt ꝑdicamẽtum ſube ⁊ quãtitatis. ¶ Item ſi ſic: tũc in differẽtijs erit vnuꝫ generaliſſimuꝫ aliud a generaliſſimo in medio ordine. igit ſilr vnum ſpecialiſſimum ⁊ intermedia erũt genera. Sed iſta tria generaliſſimum ſpecialiſſimum ⁊ intermedia ꝓſtituũt ꝑdicamẽtum. ſi igit in ſubſtãtijs ⁊ differentijs ſube ſint diuerſa gnãliſſima: ſpecialiſſima: ⁊ intermedia ut innuit rñſio. igit erũt diuerſa ꝑdicamenta. ¶ Item gnãliſſimum differẽtiarum eſt alteruꝫ a generaliſſimo ſubarum in medio ordine per te: ⁊ manifeſtum eſt q̃ non eſt differẽs ab eo: q̃ tũc gnãliſſimum eẽt ſpẽs: igit erit p̃ſe diuerſuꝫ a gnãliſſimo ſube. ſed duo generaliſſima per ſe diuerſa arguũt duo ꝑdicamẽta. igit in ſubſtantia ſunt duo ꝑdicamẽta cõceſſo hoc q̃ duo ſũt gnãliſſima. ¶ Ad principale. ſi ſic impoſſibile eſt fieri diffinitionem. ꝓñs eſt falſum. igit ⁊ añ cedẽs. pbo ꝓñtiam. quero aut diffinitio debet dari ex genere infimo ut ultima differẽtia: aut ex genere remoto ⁊ ultima differẽtia. nõ põt dari ex genere primo primo ⁊ ultima differẽtia. ſi differẽtia inferior includat ſupiorem: q̃ tunc in q̃libet diffinitione eẽt nugatio. q̃ ſic dicẽdo: animal rõnale. aial includit oẽs differẽtias ſupiores: ⁊ ſimilr rõnale per te. igit bis idem intellectus includit in diffinitione. Nec põt dari ex remoto genere ⁊ ultima differẽtia: q̃ per Ariſtotilem ſecũdo huius. diffinitio debet explanare oia ꝑdicata in qd de diffinito. ſed differẽtia inferior explicite non ponit differẽtias ſupiores nec genus primum ponit illas: q̃ generalius. igit ex genere primo ⁊ ultima differẽtia non põt diffinitio fieri. ¶ Ad oppoſitum. Boetius dicit in diuiſionibus q̃ ſufficit diffinire ex duobus terminis ⁊ exponit ſeip̃m ſic ex genere p̃mo ⁊ ultima differẽtia. Sed talis diffinitio non ualeret ſi ultima differẽtia includeret oẽs differẽtias ſuperiores: q̃ per Ariſtotilem in ſecõo huius in diffinitione debẽt poni oia ꝑdicata in qd erp̃ſſe uel implicite. ¶ Item ſm Ariſtotilem in ꝑdicamẽtis cõe eſt generibus ⁊ differẽtijs vniuoce ꝑdicari. Sed vniuoce ꝑdicari eſt ꝑdicari ſm nomen ⁊ ſm diffinitionem. igit differẽtia hẽt diffinitionem. Sed nihil diffinit niſi ſpẽs ſpecialiſſima uel ſubalterna: q̃ ſola ſpẽs diffinit ſz Ariſtotilem ſcõo hui⁹. igit oẽia eſt ſpẽs reſpectu alicuius alterius ſuperioris. ſed ſpẽs includit gen⁹ igit differẽtia inferior includit ſupiorem. ¶ Itẽ ſm Ariſtotilem in. viii°. methaphice. differentia dicit totam ſubam rei. igit rõnale includit ſenſibile ⁊ oẽs differẽtias ſupiores: q̃ omnia illa ſunt de intellectu ſubali hois. ¶ Itẽ per Ariſtotilem ibidem. ille dñie ſunt p̃ſe: qñ repetit totiẽs idem intellect⁹ quotiẽs ille ponunt in ordine. ſicut exẽplificat. Et hec eſt quedam regula ad cognoſcẽdum dñias p̃ſe. Sed rõnale ⁊ ſenſibile ſunt dñie p̃ſe. igit idez intellect⁹ bis repetit: ſicut dicto ſenſibile rõnale. Sz hoc non eſt niſi inferior includat ſupiorem. ¶ Item Ariſtotiles dicit ibidem q̃ lz dñia coior ꝓponatur ei inferior poſtponat adhuc eẽt nugatio. q̃ repetitio vnius intellectus. ut ſic dicto: bipes hñs duos pedes: q̃ in ſubſtãtijs non eſt ordo. iõ ut videtur nugatio. Dicit ulterius q̃ diffiniẽduꝫ eſt ex primo genẽ ⁊ ultima dñia: qõ non eẽt uerũ niſi ultima includeret ꝑcedẽtes. ¶ Item hec eſt p̃ſe: hõ eſt aial. Sz ad hoc q̃ aliq̃ ꝓpoſitio ſit p̃ſe p̃mo mõ oportet q̃ formale in ſubiecto includat formale in ꝑdicato ⁊ mãle mãle. igit rõnale qõ eſt formale in hoie perſe includit ſenſibile quod eſt formale in animali. igitur ⁊c.

Ad queſtionem dicitur

q̃ rõnale ⁊ ſenſibile p̃nt duplr ꝓſiderari. Uno mõ ſm q̃ rõnale imponit ab ultimo gradu pfectionis in hoie: ⁊ ſenſibile ab alio gradu. ⁊ mõ mõ dñia inferior non includit ſupiorem: q̃ iſte gradus non eſt ille: ſed ab illo diſtinctus. Alio mõ põt rõnale ꝓſiderari. non ſm q̃ imponitur ab ultimo gradu ſiue ultima forma ſed ſm q̃ imponit a tota pfectione in hoie que pficit ſubſtãtiam qõ eſt gen⁹ gnãliſſimum. ⁊ illo mõ rõnale includit ſenſibile ⁊ oẽs dñias ꝑcedẽtes: qa in illa tota pfectione includit pars. ¶ Intelligẽdum tñ ꝓpter rõnes q̃ accipiẽdo rõnale ut imponit ab ultima forma ſeu ab ultimo gradu: ſic ſufficit diffinire cum primo p̃mo genere ⁊ ulti

ma dīa:non tñ sufficit diffinire ex genē primo
⁊ ultima dīa:sed cuꝫ genē pmo ⁊ oib⁹ aliis dif
ferētijs intermedijs. Non aūt ex genē primo ⁊
oibus alijs differētijs. Primū ostēdo sic.ultima
dīa cum genē illo primo includit oia alia
ꝑdicata in qd de specie.lꝫ enim ultima dīa im
posita ab ultimo gradu ꝓm se non includat su-
periores dīas:genus tñ primum cui addit in
cludit dīas oēs supiores.⁊ ideo sic est sufficiēs
diffinitio.tūc enim est sufficiēs diffinitio qñ ag
gregat in se oia que ꝑdicant in qd ⁊ eēntialr de
diffinito. Secūdum patet.diffinitio enīꝫ debet
indicare oia ꝑdicata eēntialia de diffinito ⁊ illa
includē ꝓm Aristotilem in scdo huius. Sꝫ ge
nus pmum non ponit dīas supiores:nec dīa
ultima accepta ab ultimo gradu ponit illas ut
dictum est.non igit est sufficiēs diffinitio ex ge
nere primo ⁊ ultima dīa. Sed illo mō oportet
diffinire ex genē pmo ⁊ oibus sicut dicit Boe-
tius. Tertium patet qꝛ genus primum includit
oēs dīas supiores.si ergo ex genē primo ⁊
oibus differētijs fiet diffinitio:tūc in diffinitio-
ne erit nugatio. ¶ Aliud est intelligēdum ꝙ si
dīa ut rōnale accipiat a tota pfectione speciei.
illo mō non ꝓtingit diffinire ex genē primo ⁊
dīa illa.nec ex genē primo ⁊ oib⁹ differentijs.
Sed cōtingit diffinire ex genere pmo ⁊ ultima
dīa. Primum istoꝝ patet:qꝛ si ex genere prori-
mo ⁊ ultima dīa illo mō accepta eēt diffinitio:
tūc in diffinitione eēt nugatio:qꝛ genus primū
includit oēs dīas ꝑcedētes.silr illa dīa includit
oēs dīas ꝑcedētes ⁊ ita bis idem diceretur.
Secūdū patet per idem qꝛ tūc esset nugatio:qꝛ
genus primum includit oēs dīas ꝑcedentes.
Tertiuꝫ patet qꝛ diffinitio debet aggregare in
se oia ꝑdicata eēntialia ⁊ non plus. Sed ex ge-
nere primo ⁊ ultima dīa diffinitio ꝓstituta ag
gregat in se oia eēntialia ꝑdicata de hoie:qꝛ ge
nus ꝑdicat primum māle de hoie lꝫ per modū
totius:⁊ dīa accepta a tota pfectione includit
totam pfectionē generis que aduenit subē que
est genus gnālissimum:⁊ per ꝓns sic ponit oia
ꝑdicata eēntialia. ¶ Aliud est intelligēdum ꝙ
differētia accepta a tota pfectione ut rōnale:lꝫ
sit differētia hois uel aīalis:tñ est spēs respectu
dīe supioris ut respectu sensibilis.⁊ etiam in
illa ordinatione differētiarum duo sunt gnālis
sima collateralia ita ꝙ in predicamēto subē est
unum gnālissimum.s.corpeum ex una pte.et
incorporeum ex alia pte.⁊ est aliud gnālissimuꝫ
subarum.⁊ ita tria generalissima:non tñ tria ꝑ
dicamēta:qꝛ gnālissima dīarum reducuntur
ad gnālissimum subarum qd est intermedium
tanq̄ꝫ intrinsecum illius generis ⁊ ppria pfe-
ctio.⁊ non tanq̄ꝫ extrinsecum sicut quantitas
reducitur ad substantiam.

Ad primam rōnem dicit ꝙ Boeti
us intelligit ꝙ diffini
tio est dāda ex genē pmo ⁊ oibus differētijs ac
cipiēdo dīas a diuersis gradibus:⁊ sic ultima
differētia non includit ꝑcedētes.⁊ ppter hoc nō
sequitur ꝙ tūc erit nugatio. ¶ Ad aliud dicit ꝙ ī
illa diffinitiōe:aīal rōnale:non est nugatio si ra
tionale accipit ab ultimo gradu: qꝛ sic non iclu
dit differētias ꝑcedentes. Si aūt includeret sic
ꝓcedoꝙ hic eēt nugatio. Sed sic nō est hec dif
finitio. ¶ Ad aliud dicit ꝙ ultima differētia cō
uertibilis est cuꝫ diffinito ⁊ etiam est in plus sb
diuersa tñ rōne:qꝛ aliqd eē in plus respectu al-
terius est duplr. Uno mō qꝛ est in plus quo ad
ambituꝫ suppositoꝝ:⁊ sic differētia inferior nō
est in plus. Alio mō dicit aliqd in plus alio:qa
simplicī.⁊ illo modo quelibet differētia est in
plus q̄ꝫ diffinitum:⁊ cum hoc stat ꝙ differētia
ultima sit cōuertibilis quo ad ambitum suppo
sitoꝝ. ¶ Ad alias duas rōnes sicut dicebat ꝙ
differētia inferior est spēs respectu supioris:ut
rōnale est spēs respectu sensibilis:lꝫ respectu ho
minis uel aīalis sit differētia. ¶ Ad pmum con
tra hoc:ꝙ rōnale ut est spēs sic accipit a tota p
fectione ⁊ significat totam pfectionē hois que
aduenit subē que est genus gnālissimum:⁊ illo
mō spēs est ⁊ hēt differētiam que accipit ab ulti
mo gradu:⁊ non a tota pfectione. Et cum que
rit an illa differētia hēat aliam differētiam aut
non.dicit ꝙ non. Sed non fuit eadem rōne in
stāduꝫ in primo:qꝛ hec dīa que non hēt aliam:
accepta tñ est ab ultimo gradu:⁊ sic est differē
tia ꝙ nullo mō est spēs.ideo dīam non habet:
Sed dīa alia que est spēs accepta est a tota pfe
ctione:⁊ hēt aliqd in quo conuenit cum alia dīa:
⁊ aliquid in quo differt.ideo dīam pōt habere.
¶ Ad aliō sicut dicebat ꝙ est aliquod gnālissi-
mum differētiarum diuersum a gnālissimo sb
stātiarum intermediarum:⁊ tñ non sequtur ꝙ
sint diuersa ꝑdicamēta. Uñ hec ꝓnīcia non ua-
let:duo sunt generalissima uel tria:igit tot sūt
ꝑdicamēta subarum:qꝛ gnālissima dīarum re

ducunt ad gnālissimum subarū in medio ordine: sicut posterius ad pus itrinsecū. ¶ Ad alia ptra hoc. Ad pmā dī q hic est fallacia accītis. Iter illas coordinatiōes sūt diuersa gnālissima ⁊ specialissima: ⁊ intermedia. igit diuersa pdicamenta. non enim hoc sufficit. sed reqritur q vnuz non reducat ad aliud tanqz intrinsecū ei. ¶ Ad aliud. q hic est fallacia pnītis. hoc gnālissimum puta corpeum est diuersum a gnālissimo qō est substātia. igit sunt pnci pia diuersoz pdicamētoz. hoc enīz non sufficit. sed reqrit q vnum ad aliud non reducatur ut pdictum est. ¶ Ad aliud dī q non est ad ppositum. qz per se causa ōre corpeum ⁊ incorpeum faciūt vnuz pdicamētum non est ppter hoc q vnum reducat ad alterum: sed hec est causa: qz vnum reducit ad alterum ut intrinsecum ⁊ cēntialis pfectio. Quātitas aūt est totum extrinsecum substātie: ⁊ est ei' pfectio accidētalis. igit ⁊c. ¶ Ad ultimum pncipale dī negādo pnītiam: dīia inferior includit supiorem pse. igit non est possibile diffinire. ¶ Ad pbationem dī q qn querit aut cōtingit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima differētia: aut ex primo. dī q accipiēdo rōnale fm q imponit a tota pfectione hoc est fm q includit dīias pcedētes sic cōtingit diffinire ex prio genē ⁊ ultima dīia ut dictum est in positione. ¶ Ad pbationem dī q adhuc diffinitio erit sufficiēs lz pdicata cēntialia non ponant erplicite in tali diffinitione: tamē implicite ⁊ hoc sufficit. ¶ Ad rōnes in oppositum. Ad pmam dī q auctoritas boeti pbat q ultima dīia fm q imponit a tota pfectione cum pmo genē sufficit ad diffiniēdum: qz sic includit oēs dīias pcedētes ⁊ hoc cōcedit. Si enim boetius intelligeret q sufficeret ex pmo genē ⁊ ultima dīia ut imponit ab ultimo gradu falsum diceret. ¶ Ad aliō q dīie pdicant vniuoce. Sed pdicari vniuoce est dupler. Uno mō qn pdicat supius de perse inferiori. sicut hō de illo hoīe. ⁊ illo mō dīie accepte ab aliquo distincto gradu: non pdicatur vniuoce. tn dīie accepte a tota pfectione sic pnt vniuoce pdicari. Alio mō dī pdicari vniuoce qō pdicat cēntiam rei uel ptem cēntie: ⁊ sic oēs dīie pdicant vniuoce: ⁊ etiam gnālissimum qō nullam hēt diffinitionem sic pdicat vniuoce: lz sic pdicari nō est pdicari fm diffinitionē. ¶ Ad aliud dī q illa ratio pbat q dīia accepta a tota pfectione includit supiorez: qz dīia sic accepta ordinata cum alia supiori facit nugationē fm intellectum aristotilis. ¶ Ad aliud dī q illa cōcludit idem. Intellect' enim Aristotilis est q cōtigit diffinire ex pmo genē ⁊ ultima dīia accipiēdo ultimam dīiam a tota pfectione. ut sic dicēdo: hō est substātia rōnalis. ¶ Ad aliud q ad hoc q ppositio sit pmo mō non oportet q formale in subiecto includat formale in pdicato sed hoc accidit: qz pse causa est ex hoc q totus cōcept' pdicati in pceptu subiecti includit. Et sic qō est formale in pdicato includit in formali subiecti: sicut hō est rōnalis. Sed aliquādo est ppositio pse pmo modo in qua materiale sbiecti includit formale pdicati: sicut hic hō est aīal. aīal est materiale in cōceptu hoīs. ⁊ idē icludit formale in hoc pdicato aīal ⁊c. Nō. xxv.

q **Queritur** An aliquod accidēs perse pdicet de subiecto. q non videt. subiectuz cōparat ad accidēs in rōne cause materialis. Sed cā materialis est illud quo res pōt eē ⁊ non eē. est enim in potētia cōtradictionis. igit sic subiectum cōparat ad passionem sub potētia ad ipm ⁊ suum oppositum. non igit passio necessario inest suo subiecto: ⁊ per pseqūs de subiecto non pdicat pse: qz que pse insunt de necessitate isunt. ¶ Hic dī q subiectum cōparat ad passionem in rōne duplicis cause (sicut dicit Thomas) ut in rōne cause materialis ⁊ in rōne cause efficiētis. Qn lz causa materialis q̄tum est de se sit in potētia cōtradictionis: non tn sequit passionem posse inesse ⁊ non inēe subiecto. ¶ Cōtra per aristotilem in secūdo phisicoz: impossibile est causam materialem ⁊ efficiētem cōcurrere in eodem. ⁊ ratio est qz impossibile est idem eē in potentia ⁊ actu respectu eiusdem. si igit subiectum respectu passionis hēt rōnem cause materialis: non hēbit rōnem cause efficiētis. ¶ Aliter dī ad rōnem q subiectum respectu passionis hēt rōnez cause materialis. sed ex hoc non sequit q possit eē sub passione ⁊ non eē: qz materia ptinens ad spēm non est pncipium quo res pōt eē ⁊ nō eē: sed materia ptinēs ad indiuiduuz tn. ¶ Cōtra. materia q̄tum est de se est in potētia passiua nullum actum in sua cēntia includēs. Sed oīs determinatio est rōne alicuius act' quē determinat. igit materia ptinens ad spēm q̄tum est de se non pōt eē sufficiēs causa quare passio necessario spēi inest. ¶ Aliter dī ad rōnē: q spe-

cies respectu passionis. hēt rōnem cause materialis ⁊ cause formalis. rōne cause materialis: spēs recipit passionem. rōne cause formalis determinat passionem sibi inesse. ita ꝙ suum oppositum non possit inesse. Sed sbiectum nō hēt rōnem cause efficiētis. non enim est intelligibile ꝙ hō efficiat risibile in eo. Sed illud idem agēs qd causat hoiem causat risibile effectiue posteriꝰ tñ ꝑm nām. ¶ Cōtra. si subiectum hēt rōnem cause mālis respectu passionis. igit hēt potētie passiue rōnem. si hēt rōnem cause formalis hēt rōnem potētie actiue. igit in eodem sit eēnt potētia actiua ⁊ passiua respectu eiusdē qd videt eē incōueniēs si poneret in eodem causa mālis ⁊ causa efficiēs respectu eiusdē. ¶ Ad ꝓncipale sbiectum ꝓcedit passionem. vbi gꝛa. Intelligi pōt hō non intelligēdo passionem. igit pōt intelligi sb opposito passionis. sed qñ cūq; subiectum pōt intelligi sub opposito ꝑdicati: ꝑdicatum nō necessario inest subiecto: nec per ꝓns pse. igit passio non pōt ꝑdicari pse de subiecto ⁊ multo fortiꝰ nullum aliud accidēs. ¶ Item per Aristotilem. suba ꝓcedit oē accñs diffinitione ⁊ tpe. Sz ꝙ tpe ꝓcedit alterum nō pse respicit ꝑm. suba igit uliter ꝓcedit oē accidēs. igit nullum accñs pse ꝑdicat de sbiecto ¶ Hic dī ꝙ Aristotiles intelligit ꝙ suba separata ꝓcedit oē accñs tpe: cuiusmodi est ꝓma causa: suba tñ mālis non ꝓcedit tpe accñtia. ¶ Cōtra illud: Aristotiles declarat ꝙ suba ꝓcedit omne accñs tpe ex hoc ꝙ suba separabilis est: sed manifestum est ꝙ ꝓma causa non est separabilis ab accidētibꝰ nec inseparabilis: qꝛ cum accñtibꝰ non est nata vniri. ⁊ illud dī separabile qd est natū vniri. igit de ꝓma causa non pōt Aristotiles intelligē. ¶ Aliter dī ꝙ Aristotiles intelligit hāc ꝓpositionem suba ꝓcedit oē accñs: de accidente coi ⁊ non de accñte ꝓpꝛio. accñs enim ꝓpꝛius simul est tpe cum subiecto cuiꝰ est ꝓpꝛiū. Sed accñs cōe est posterius ut in pluribꝰ. ¶ Contra illud sic Aristotiles probat ꝙ suba ꝓcedit oē accñs cognitione: tpe: ⁊ diffinitione. ex hoc ꝙ accñs diffinit per subam. sed manifestuz est ꝙ accñs ꝓpꝛium diffinit per subam. igit suba ꝓcedit omne accñs ꝓpꝛium ⁊ cōe. ¶ Dī ꝙ per illud medium Aristotiles non ꝓbat nisi ꝙ oē accñs ꝓcedit diffinitione: ⁊ non tpe. ¶ Contra illud. supponit ꝙ Aristotiles loqtur logice ⁊ vniuoce de suba ⁊ accñte. Si igit suba ꝑm diffinitionem ꝓcedit accñs ꝓpꝛium: ⁊ etiam suba ꝓcedit accñs tpe non equoce. igit eadem suba non equoca sed vniuoca ꝓcedit oē accñs tpe ⁊ diffinitione. ¶ Hic dī ꝙ suba quātum est de se ꝓcedit omne accñs: qꝛ suba quātum ad suum existē ⁊ eē tpale non indiget accñte. accñs tñ ad suum existē indiget suba ideo accñs ꝓiūctū est cum suba: ꝓpterea indiget sube. Breuiter: Aristotiles intelligit ꝙ suba quātum est de se precedit accñs sic tpe ꝙ non indiget eē tpali accidētis: cum hoc tñ stat ꝙ suba ⁊ accñs simul sint tpe per accñs ex hoc ꝙ accñs quātum ad eē tēporale: indiget existē sube. ¶ Cōtra illud. hec ratio non ꝓcludit ꝙ suba ꝓcedit accñs tpe sed solum natura ex hoc ꝙ suba non indiget accñte sed ecōuerso: ⁊ non plus seqtur ꝙ ꝙ suba ꝓꝛ est accñte ꝑm nām. ¶ Item ꝙ suba ⁊ accñs sit sint tpe ostēdit. Suba est causa accñtis: ⁊ causa ⁊ effectus sunt simul tpe ⁊ non sunt. igit suba est simul cum accñte ⁊ non est. ¶ Ad oppositū est Aristotiles dicēs ꝑm modu; eē qñ subiectū cadit in eo qōqd est passionis: sicut linea cadit in diffinitione paris uel imparis. Sic igit patet ꝙ substātia cadit in diffinitione passionis: ⁊ passio perse de subiecto predicatur.

Ad questionem dī ꝙ aliqd accñs ꝑdicat pse de subiecto ⁊ secūdo mō. ⁊ ratio est. qꝛ tūc est ꝓpositio pse secūdo mō qñ ꝑdicatu; egredit a ꝓncipiis subiecti que sunt ꝓncipia speciei ꝑm ꝙ spēs est ⁊ non indiuiduum ꝑm qd indiuiduū: sed sic risibile se hēt respectu hoīs. egredit enim risibile a ꝓncipiis hoīs intrinsece que sunt intrinseca hoī ꝑm ꝙ hō est ⁊ non inq̄tum ille hō ⁊ iō rōnabilī pse ꝑdicat de hoīe. ⁊ hēre tres angulos de triāgulo: ⁊ sic de aliis.

Ad rationem contra hoc dicitur sustinēdo rñsiones expositoris sicut dicebat. Et ad rōnem contra hoc dī ꝙ causa mālis ⁊ efficiēs non cōcurrūt in eodem loquēdo de efficiēte per trāsmutationem: ⁊ hoc intelligit Aristotiles. Sed alio mō est causa efficiēs per quādam emanationem ⁊ sic subiectu; includit cām efficiētem respectu passionis: qꝛ passio emanat de subiecto ⁊ de tali causa efficiēte per emanationem non intelligit Aristotiles ibi: qꝛ sic possibile est vnum ⁊ idem sub diuersa rōne. hō enī hēt rōnem cause materialis respectu risibilis inquātu; recipit ⁊

subiect tali passioni. inquātum tñ illa passio a subiecto egredit sic hēt sbm (ut hō) rōnē cause efficiētis per emanationem. ¶ Sustinēdo secū dam rñsionem pōt dici ad rōnem ptra hoc q̄ spēs non necessitat sibi passionē inesse rōne cāe mālis trñ. tñ ut materia spēi determinat p formam sic pōt necessitare passionē sibi inesse. Et coincidit cum qnta rñsione. Jō dico sicut tertio dicebat. ¶ Ad rōnem ptra hoc. dī q̄ nō est incōueniēs aliqd in se includē potētiam actiuā ⁊ passiuam (loquendo de potētia actiua forme) immo hoc est necessariū. sicut enīz cuilibet materie corrñdet forma ipsam pficiēs: ita cuilibet potētie passiue corrñdet potētia actiua ⁊ in eodem in quo est materia ⁊ forma. sequitur enim si forma pficit mām. igit pficē pōt: sed materia pficit. igitur pfici pōt. Loquēdo tñ de potētia actiua efficiētis ⁊ de potentia passiua māe: sic non pcurrūt in eodem respectu eiusdem. ¶ Ad aliud per interēptionem huius pñtie. subiectuz pōt intelligi nō intelligēdo passionē. igit pōt intelligi sub opposito passionis. cui⁹ rō est q: hō pse est causa risibilis. si igit intelligat hoiem eē hoiem ⁊ non tñ intelligat ipm eē non risibilē ex hoc q̄ intelligit ipm non eē risibilem ex pñti intelligit ipm non eē hoiem: q: ppria passio ⁊ efficiēs pcomitant se sm eē ⁊ nō eē. ⁊ ita ex pñti intelligit hoiem eē hoiem ⁊ non eē hoiem: qd est impossibile. Silr hoc patet per Porphyrium. dicit enim q̄ est differētia inter accñs pprium ⁊ accñs psequēs indiuiduum in hoc q̄ accñs pprium sic se hēt ad subiectum q̄ subiectum nō pōt intelligi sub opposito illi⁹ ꝯ subiectum possit intelligi non intelligēdo illud. Sed de accñte cōi aliter est. subiectū enim pōt intelligi nō intelligēdo accñs cōe. etiam pōt intelligi sub opposito accñtis cōis. possum enim intelligē ethiopem nitētem cādore sine incōpossibilitate intellectuum. Sed non possum intelligē hoiem eē non risibilē sine incōpossibilitate. Voco enīz accñs cōe qd pseqtur subiectuz rōne pditionū mālium ⁊ non rōne forme spēi. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad pmum ptra hoc. q̄ ex hoc q̄ suba quo ad eē suum tpale non indiget eē tpali accñtis: sequtur q̄ non solum pcedit quātum est de se accñs natura: sed etiam q̄ sit pius tēpore. Qd ño sint simul hoc est per accñs ut rōne indigentie accñtis. ¶ Ad aliud dī q̄ suba inquātuz est causa accñtis ⁊ accepta sub rōne cāe sic simul tpaliter est cum accidēte. Suba tñ que est causa non cōsiderata sub rōne cause quātuz est de se pōt eē sine accidēte. ita q̄ accidēte non indiget: q̄ tñ sint simul hoc est per accñs. ¶ Aliter pōt dici ad rōnem q̄ substātia pcedit omne accidēs in aliquo tpe. loquēdo de substātia que est genus. q: alia est substātia que sine accidēte pōt eē. sicut patet de substantijs separis. ⁊ ideo substātie sm genus non repugnat q̄ pcedat qd libet accidēs tpe: q: qd repugnat generi repugnat speciei siue non pōt inesse speciei. si enim habere alas repugnat aiali non pōt inesse aui. ideo seqtur q̄ substātie sm genus non repugnat pcedere quodlibet accidēs tēpore. Et hoc intelligit Aristotiles. q̄ tamen alia substātia simul tēpore sit cum accidēte hoc non est ratione substātie vnde substātia est: sed hoc est ratione alicui⁹ alterius. ¶ Et per hoc patet ad rationem quādam positam ptra rñsionem porem: q̄ substātia sm genus separabilis est sic. s. q̄ suba sm genus non repugnat separari. Unde non oportet q̄ separabile accipiat proeo quod actu vnitur: sed extensiue pōt accipi ⁊c. Nō. xxvi.

Q Aeritur An omne accidēs hēat subiectum cui inest perse. ⁊ videt q̄ sic: q: si eēt instātia hoc eēt de accidēte cōi ut album. sed de illo non est instātia igit ⁊c. Probo minorem. album inest alicui subiecto ut homini. aut igit pse aut per additum. Si pse habet ppositum. Si per additum ut per supficiē: quero de illo. aut album inest illi addito pse: aut per additū. si pse habet ppositū: q: album hēt subiectuz aliqd cui pse inest. Si per additū pcessus erit in infinitum. ¶ Itē si album non hēret sbm pse cui inest: nō magis iesset huic sbo q̄ illi. aut cuicūq̄ alteri. cum igit huic sbo inest ⁊ non illi: tūc in b sbo hēt cām per quam sibi pse pōt inesse. ¶ Itē per Aristotilem in. vij°. metH. q: suba pcedit oē accidēs: suba cadit in diffinitione cuiuslibet accñtis. Sed tūc arguo sic. Secūs modus dicēdi pse est qñ subiectū cadit in diffinitiōe accñtis. Dī q̄ intelligit qñ cadit in diffinitione accidētis ppriij trñ ⁊ non in diffinitione accidētis cōmunis. ¶ Cōtra illud. Aristotiles per illud cōcludit hanc vniuersalem: q̄ substātia precedit omne accidēs. Sed ppositio vniuersalis non sequitur ex medio particulari. igit hoc medū est ulē. igit intelligit q̄ suba cadit in diffinitiōe

cuiuscũq; accñtis. ¶ Ad oppositũ est Aristoti les qui dicit q̃ que neutraliter insunt accidẽtia sunt. ut musicũ ⁊ albũ: accñtia igit coia ut illa nõ hñt subiectũ cui pse insunt.

Ad qõnẽ dr q̃ nõ eo mõ quo demõstrator utit pse. ⁊ hui⁹ rõ est q̃ aristotiles dicit q̃ que neutralr insunt accñtaliter isunt: ut albũ: musicũ. igit album ⁊ musicũ nõ sunt accidẽtia pse sed per accidẽs. Iuxta qõ ẽ itelligẽdũ q̃ lz qõlibet accñs causet ex vnione forme cũ materia ꝓm aristotilẽ p⁹ phi coꝝ: ẽt q̃uis oẽ accñs sit in ente in actu tanq̃ i sbo: q̃ nec in materia nec in forma cũ non sint entia: sed ꝓncipia entis: tñ nõ oportet q̃ qõlibet accñs pse isit sbo. Iuxta qõ ẽ itelligẽdũ q̃ que dã accñtia isunt sbo totalr tñ ab extrinseco: sic albedo causat a frigore: nigredo ab estu: ⁊ accidẽtia illo mõ nõ isunt pse sbo. ⁊ hui⁹ rõ est qa accidẽs pse est accñs ꝓpriũ. Sed accñs ꝓpriũ est qõ soli spẽi ⁊ oi ꝓtẽto sub specie iest. Sed talia accñtia que isunt tñ ab extrinseco: pñt ineẽ multis spẽb⁹. Alio mõ accñs causat ab itrinseco ⁊ hoc tripliciter. Uno mõ rõne forme. Alio mõ rõne materie. Et tertio mõ rõne cõplexionis. Accidens ꝓmo mõ est sicut q̃titas: ⁊ tale accñs nõ est accidẽs pse ꝓpter rõnẽ que data ẽ. q̃titas enim nõ iest soli spẽi sed multis spẽbus. Accñs tertio mõ qõ causat ex cõplexione est ut albedo: nigredo: que causant ex q̃litatib⁹ ꝓmis: etiã q̃litates ꝓme que ex diuersa cõmixtiõe causant diuersimode talia accidẽtia non sunt accidẽtia ꝓprie ꝓpter rõnẽ dictã: q̃ multis spẽb⁹ i sunt. Accidẽs secũdo mõ qõ ꝓsequit cõpositũ rõne specifice forme est accñs pse. tale enim solaz spẽm ꝓseqtur ⁊ oib⁹ ꝓtẽtis sub specie iest: ⁊ semper. sicut risibile se hẽt respectu hois: ⁊ hẽ tres angulos respectu trianguli. effect⁹ enim nõ excedit cãm. iõ sicut forma hois nõ est in asino aut in alijs spẽb⁹: ita risibile in asino nõ repit. Silr sicut forma specifica hois in quolibet supposito repit: ita risibile. q̃ posita perse cã ponit ⁊ effect⁹. ¶ Aliud est itelligẽdũ ꝓpter rõnes q̃ accidẽs pse ineẽ sbo põt eẽ dupliciter. Uno mõ dr aliqd ineẽ sbo pse qõ nõ p sbm mediũ: ⁊ illo mõ qõlibet inest pse alicui sbo. Alio mõ dr accidẽs ineẽ pse: q̃ egredit a ꝓncipio formali ipsius sbiecti. ⁊ sic solũ ꝓpria passio inest pse. Primus modus nõ ptinet ad demõstratorẽ: tñ secũdus ptinet. Io dicit Linconiẽsis q̃ hec est p se hõ est alb⁹: nõ tñ ptinet ad demõstrationes. ois enim demõstratio est ex ꝓpositionib⁹ pse: sed nõ ꝓuertit. nõ enim ois ꝓpositio pse ptinet ad demõstratorẽ. Per hec ad rationes.

Ad primã dr q̃ qõlibet accidẽs iest alicui sbo pse accipiẽdo pse ita q̃ nõ per mediũ: ⁊ hoc ꝓcludit rõ. nõ tñ ex hoc seqtur q̃ qõlibet accidẽs iest sbo pse sic demõstrator utit pse. ¶ Ad aliũ dr q̃ multa accñtia que sunt in sbo hñt cãm itrinsecã pp quã sbo isunt. ex hõ nõ seqt q̃ isunt sbo pse sic demõstrator utit pse. demõstrator enim dicit passionẽ in eẽ subiecto pse qũ ꝓseqtur subiectũ rõne forme specifice ⁊ nõ rõne ꝓditionũ materialiũ sicut albũ est in cigno. ¶ Ad aliud dr q̃ in diffinitione cuiuslibet accidentis cadit subiectũ: sed ex hoc nõ seqtur q̃ accidẽs pse iest alicui subiecto. ad hoc enim q̃ pse insit subiecto oportet q̃ seqnat subiectũ rõne forme specifice. vñ causa q̃re accidẽtia diffiniunt per subiecta est q̃ extra illa subiecta nõ iueniunt. sicut q̃titas nõ iuenit extra corpus. simitas nõ iuenit extra nasum. Sed tñ nõ sunt perse accidẽtia taliũ subiectoꝝ: q̃ talia accidẽtia cõsequunt rõne ꝓditionũ materialiũ nasi ⁊ non ratione forme: quia si sic omnis nasus esset simus.

Questio. xxvij.

Quero An accidẽs possit ꝑdicari de alio accñte tanq̃ de sbo secũdo mõ dicẽdi pse. q̃ nõ videt. Si accñs pse ꝑdicat de alio: quero an illa duo accñtia sint alteri⁹ coordiationis aut eiusdẽ. Si eiusdẽ: tũc est ꝓm⁹ modus dicẽdi pse ⁊ nõ secũdus: sicut hic: albũ est coloratũ. Si alterius: tũc hec posset eẽ pse secũdo mõ q̃tũ est eq̃le: ⁊ ꝓ secundo mõ. qõ nõ videt. ¶ Itẽ secũdo mõ dicendi pse subiectũ cõparat ad ꝑdicatũ in rõne duplicis cause: ut in rõne cause materialis ⁊ efficientis. Sed vnũ accidẽs nõ est causa efficiens respectu alterius accidẽtis: q̃ ois efficiẽs ⁊ ois effect⁹ est pse existẽs: tale nõ est accidẽs. nec est cãmãlis: q̃ accidẽs nõ põt eẽ subiectũ accidẽtis. ¶ Itẽ si accidẽs pse predicaret de alio: sequeret q̃ vnũ accidẽs hẽt duo subiecta: ꝓsequens est falsum. igit ⁊ antecedẽs. ꝓbatio cõsequẽtie. substãtia est subiectũ oium accidẽtiũ: q̃ oia accidẽtia sunt in ꝓmis substãtijs ꝓm Aristotilẽ in ꝑdicamẽtis. similiter accidẽs est subiectũ alterius si vnum de alio ꝑdicat perse secũdo modo. igitur sequit q̃ vnũ accidens habet duo subiecta.

¶ Ad oppositum est Aristotiles dicēs hāc esse ꝑse secūdo mō triangulus hēt tres angulos. ⁊ tñ triāgulus est accñs. Dicit etiam in principio huius: ꝙ triāgulus est passio lincē. ꝓbat enim in geometria ꝙ sup quālibet lineam datam cōtingit triāgulum eqlaterum collocare. igit accidēs pōt ꝑdicari de alio accidēte secō modo. ¶ Item Aristotiles in tota logica ꝓcludit passiones de intēctionib⁹ secūdis: ut de enūciatione ⁊ syllogismo. qr intētiones secūde sunt subiectum logice de qb⁹ logica ꝓsiderat passiōes. ⁊ tñ illa sunt accñtia. igit accñs pōt ꝑdicari de accidēte ꝑse. qr ꝓclo in demōstratione est ꝑse.

Ad questionem dr ꝙ vnum accidēs pōt ꝑdicari de alio ꝑse secō mō ut patet in hoc exēplo. triāgulus hēt tres ⁊c. numerus est par uel impar. Et huius rō est qr secūdus modus dicēdi ꝑse est qñ subiectum cadit in diffinitione passionis. in quo subiecto est causa formalis respectu hēre tres ⁊c. ⁊ triāgulus cadit in diffinitiōe ipsius qd est hēre tres. igit hic est secōus modus igit accñs de accñte pōt ꝑdicari ꝑse. ¶ Intelligēdum tñ ꝓpter rōnes ꝙ duplr pōt accipi sb̄iectum. Uno mō dr subiectum supportās qd est ꝑse exñs. ⁊ illo mō accñs non est ꝑse existēs nec subiectum respectu alicuius passionis sz sola suba. Alio mō dr aliqd eē subiectuz eo ꝙ immediate est susceptiuum siue medium quo accidēs in suba recipit. ⁊ illo mō vnum accidens pōt eē subiectum alterī⁹. sicut quātitas est subiectum respectu q̄litatis. ⁊ triangulus respectu hēre tres ⁊c. Sed in hoc differūt ꝙ in quātitate non est causa formalis respectu q̄litatis: sicut in triāgulo est causa formalis respectu hēre tres.

Ad primam rationē dr ꝙ qñ accidēs de accñte ꝑdicat ꝑse secūdo mō tūc sunt alterius coordinationis. Sed ex hoc non sequitur ꝙ hec sit ꝑse quātum est eq̄le. deficit enim ꝓditio reqsita: qr in quanto non includit causa formalis respectu q̄lis. ¶ Ad aliud ꝙ vnuz accidēs pōt eē subiectum respectu alterius: non ita ꝙ sit supportās. sed potius est subiectuz qr immediate susceptiuū. sicut superficies respectu coloris se hēt. Sic non est incōueniēs. Inconueniēs tñ eēt ꝙ vnum accñs hēret duo substātia supportātia ⁊ non ordinata. ¶ De hoc qd tāgit in ꝓma rōne ꝙ subiectum hēt rōnem causē efficiētis patet in ꝑcedēte qōne qr uel nō hēt rōnez cause efficiētis, respectu passiōis: uel si hēt hec est per quādā emanationem ⁊ nō per transmutationem ⁊c.

Questio. xxviij.

Queritur An passio hñs subiectum ꝓprium insit ei ꝑse. ꝙ non videt. Impar inest numero tanq̄ ꝓprio subiecto. ⁊ tñ non inest ei perse. igit ⁊c. Prima ꝑs patet. qr impar iest numero non per aliqd extrinsecum. igit numerus est ꝓprium subiectum respectu imparis. Alia partem ꝓbo. si impar ꝑse inest numero: cum ꝑse ꝑ supponat de omni: tūc ois numer⁹ eēt impar. ꝓclo est falsa ⁊ non minor. igit maior. ¶ Item sicut se hēt rectum ad lineam ita impar ad numerum: sed linea est ꝓprium subiectū respectu linee recte. igit numerus est ꝓprium subiectuz respectu imparis. ¶ Item nasus est ꝓprium subiectum respectu simi: ⁊ tñ non ꝑse ꝑdicat de naso: qr tūc hec eēt uera ois nasus est simus. igit accñs hñs ꝓprium subiectum non inest sbo ꝑse. maior patet qr nasus cadit in diffinitione simi ꝛm Aristotilem in. vij⁰. meth. Sz solū cadens in diffinitione accñtis est eius ꝓprium sbm. igit nasus est ꝓprium sbm simi. ¶ Item hec minor patet aliter. Illud sbm a cui⁹ ꝓncipijs egredit accñs qd natum est subici respectu accñtis est sbm ꝓprium illi⁹. Sz nasus est nat⁹ subici respectu simi: etiam a ꝓncipijs nasi egredit simū igit nasus est ꝓprium sbm respectu simi. ¶ Ad oppositū. si sbm est ꝓprium respectu accñtis: accñs est ꝓprium respectu sbi ⁊ ecōuerso: qr ꝓpria passio ⁊ ꝓprium sbm non excedūt se inuicem. Sed accñs ꝓprium ꝑse ꝑdicat de sbo cui⁹ est ꝓprium. igit eadem rōne sbm hñs ꝓpriuz ꝑse ꝑdicat de eo. ¶ Item qñcūq̄ accñs a ꝓncipijs sbi causat ꝑcise ⁊ sufficiēter: tūc ꝑdicat illud accidēs de sbo secō mō dicēdi ꝑse. Sz qñ accipit sbz ꝓprium respectu accñtis: tūc a sbo ꝓprio ⁊ ex ꝓncipijs suis sufficient ⁊ ꝑcise egredit passio. igit passio hñs ꝓprium sbm ꝑse de eo predicat.

Ad qōnē dr ꝙ accñs hñs sbm proprium ptinēs ad spēm ꝑse de eo ꝑdicat. accñs tñ hñs sbm ꝓpriuz qd est indiuiduū non ꝑse ꝑdicat de illo quō demōstrator utit ꝑ se. Primū patet: qr tunc est secōus modus dicēdi ꝑse qñ accñs ꝑdicatum de sbo egredit ex ꝓncipijs sbi ptinētib⁹ ad nām spēi. igit accñs hñs sbm ꝓprium qd est spēs ꝑse ꝑ-

dicat de illo scdo mo. Scdm patet. hec enim no est pse. Ille ho est alb. albus enim et si psequat indiuiduu: b non tamen rone forme ptinetis ad spem causabit: sed rone ditionum maliu que accidunt uere spei. ¶ Intelligendum tm est q sbm comparat ad accns triplr in rone cae. Uno mo comparat in rone cae diminute. Scdo mo in rone cae supflue. Alio mo in rone cae pcise. In rone cae diminute accipit sbm sicut forma respectu here tres: qr lm figura remota remouet here tres. tm figura posita non ponit sufficiter here tres. Alio mo comparat in rone cae supflue sicut Ysocheles respectu here tres. Lm enim Ysocheles cam hui passionis in se icludat et b q includit triagulu: tm supaddit uiam triagulo que nihil facit ad here tres. et ita se het Ysocheles in rone cae supflue. Sm triagulus se het in rone cae pcise respectu here tres. et hui causa est q here tres pmo inest triangulo: qr remoto aliquo qd ptinet ad triagulu (ut remota figura uel termino) remouet here tres. et posito triagulo: ponit etiam here tres. tunc dico q passio comparata ad sbm qd het ronem cae pcise pse et pmo de illo pdicat. et tale sbm ppium est respectu passionis. Sm de ptetis sub tali sbo pdicat ppria passio pse sm non pmo: qr qd pse iest supiori pse inest inferiori: lm non primo.

Ad primam rone dr q numerus non est ppium sbm respectu imparis: qr numerus excedit hac passionem impar: et ppriu sbm non excedit ppriam passione. ¶ Ad pbatione. dr q impar inest numero per aliqd extrinsecu: qr inest numero per aliqua ei spem. et ita per aliqd extrinsecu. dicit enim Aristotiles in elechis q iferiora sunt extra supiora: qr in intellectu supioris non ponunt iferiora. et ita accidunt supiorib. ¶ Ad aliud dr q rectu inest linee non tanq sbo: sed inest linee octe quodamo tanq ppio sbo. Si enim linea fm se et absolute eet ppriu sbm respectu recti: tunc omis linea eet recta: et eode mo impar iest numero non tanq ppio sbo: sed numero octo pus inest: ut alicui spei numeri. ¶ Contra illud. si impar ineet alicui spei numeri pmo. qro aut inest ternario aut qternario. et sic de alijs. Sed qua rone iest vni pmo eade rone iest alteri. igit nulli iest pmo. qr qd per supabundantia dr vni soli puenit. ¶ Dr hic q ipar no pmo no inest ternario nec qternario ut pcludit ro. Sm pmo iest alicui spei subalterne que ptinet sb numero: qr ex quo oe genus diuidit imediate p duas dias. et quelibet dia aduenies generi constituit spem. igit pmo diuidit numerus in duas species tm et vni illarum sperum iest pse tanq ppria passio et alij ipar tanq passio. Sm qr ille due spes sunt imediate. io accidit error: qr per Aristotile scds error est qm passio creditur iesse inferioribus primo ppter b q coe cui passione iest esti noiatu. ¶ Ad aliud dr q nasus no est ppriu sbm simi et ad pma pbatione dr q illud qd cadit in diffinitione alteri tanq sbm primu: illud est sbm ppriu respectu accntis. Sm nasus no cadit in diffinitione simi tanq ppriu sbm: sed nasus quodamo octo. et io no est ppriu sbm. ¶ Ad aliam pbatione dr q nasus no est natu subiici respectu simi: qr nasus no subiicit respectu simi nisi per ceptu suu ut per nasum octu. et qr per aliqd qd est extra intellectu nasi qd ponit simu: subiicit nasus respectu simi. et io fm accns. vm hec est fm accns nasus est simus et uliter qm coius subiicit respectu min cois. nasus enim excedit ambitu suoy suppositoy. io etc. ¶ Contra illd dicit Aristotiles in pmo hui q hec est fm se. lignu est albu: et hec est per accns: albu est lignu. et tm lignu no est ppriu sbm albi sm possibile est q excedat. ¶ Ad b dicendu q aliqua ppositione eet fm se est duplr. uel absolute: uel in comparatione. Absolute qm ppriu sbm subiicit respectu sue passionis uel inferi respectu supioris. In comparatione: qm sbm subiicit respectu accntis. Per b ad forma dr q hec: lignu est albu: est fm se in comparatione ad hac albu est lignu: qr ex b q lignu est no subiicit fm aliqd aliud alteri generis: sed albu subiicit totalr fm alteru: ut fm sbm. et io respectu alteri fm se. Io hec est pse: lignu est albu no tm simplr fm se. silr nec illa nasus est sim: nec illa aial est ho. qr in nullo illoy subiicit respectu alteri qd est natu subiici. Tu dicis q aristotiles supponit q sbiciat qd natu est subiici in demostratione: quedamodu lignu et pdicatu quedamodu albu: qm ex huiusmodi fiunt demostrationes. supponit igit Aristotiles q lignu subiicit sicut illud qd natus est subiici respectu albi. ¶ Dicendu q Aristotiles no itelligit lignu pse: sed lignu cotractu. uel per lignus intelligit aliqd subiectum propius respectu albi si possibile est album habere subiectum propium etc.

q Aeritur An vnum oppositorꝫ pse ꝑdicet de altero. q sic videt. hec est pse mutabile est immutabile. ⁊ illa sunt opposita. ꝓbo maiorē. de mutabili est scia. Sz illud de quo est scia est in se ꝑpetuū ⁊ incorruptibile. igit mutabile est ꝑpetuū ⁊ per ꝓns mutabile est immutabile. ¶ Item hec est pse: nō ens est ens. ⁊ tū in illa ꝑdicat oppositū de suo opposito. aūcedēs patet per Aristotilē in ārto. Dicit enim q ens ꝑdicat pse de suba ⁊ accnte sicut de ꝑuationib⁹ ⁊ negationibus. ¶ Hic dī q nō ens est ens in intellectu uel significatione. Sz sic nō ꝑdicat oppositum de suo opposito: qr nō ens realr ⁊ ens in significatiōe nō opponunt. ¶ Cōtra hec est uera nō ens in significatione est ens in significatione: qr nō ens in significatiōe significat: ⁊ illa sunt opposita. igit opposita pse ꝑdicat de se. ¶ Itē hec est pse. multitudo est ens. ⁊ ens ⁊ vnū ꝓuertūtur. igit hec est pse: multitudo est vna: sed multuz ⁊ vnū opponunt. igit ⁊c. ¶ Hic dī q vnuz dī duplicitер. vnū qd est ꝑncipiū numeri. ⁊ vnuz qd cōuertit cū ente. Et sic dī triplr: vnū genē: vnū specie: ⁊ vnū numero: ⁊ totiēs dī multitudo sibi opposita. Tūc dī ad formā q vnū nō dī de multo sibi opposito. Sz vnū genē ꝑdicatur de multo specie: ⁊ illa nō opponunt. silr vnuz spē dī de multo numero. ¶ Cōtra accipiēdo multū genē: illud multū est ens. igit est vnuz: quia ens ⁊ vnū ꝓuertunt. Sed multū genē non est vnū specie nec vnū numero: qr sub illo nō cōtinet. igit oportet dicē q multū in genē est vnuz in genē: ⁊ illa sunt opposita relatiua ad idē. igit oppositū ꝑdicat de opposito. ¶ Itē hec est pse ꝓueniētia sunt dīa sēdo mō: qr sbm est causa ꝑdicati. ⁊ tū predicat oppositū de opposito. igit. ꝓbo maiorē ꝓueniētia icludit multa sed hec est pse multa sunt dīa. igit ⁊c. ¶ Hic dī q ꝓueniētia nō includit multa pse: qr multū est sbm quodāmō respectu ꝓueniētiū. Sz subiectū de accnte nō ꝑdicat pse: iō hec nō est pse: ꝓueniētia sunt multa: lz hec sit pse: multa sunt dīa: qr tū hec nō est pse ꝓueniētia sunt multa. iō nō sequit q ꝓueniētia pse sit dīa. ¶ Contra illud ex hac rnsione sequtur ꝓpositū. si multa sit subiectū respectu ꝓueniētiū tūc hec est pse: mlta sūt ꝓueniētia: sed multū est spēs diuersa. ꝓueniētia est spēs vni⁹. sed illa sunt opposita. igit oppositū de opposito adhuc ꝑdicat. ¶ Itē alr ꝓbat q hec sit pse: ꝓueniētia sunt dīa. oīs oppositio est diuersitas ꝓueniētia est oppositio. igit oīs ꝓueniētia est diuersitas. ꝑmisse sūt p se uere. igit cōclusio. Tūc arguo sic. si abstractum pse ꝑdicat de abstracto ⁊ cōcretū pse de ꝓcreto. si igit cōueniētia est pse diuersitas: ꝓueniētia sunt pse diuersa siue dīa. minor patet: qr oppositio pse est ens. sed diuersitas ⁊ idētitas sunt pse differētie entis: sed oppositio nō est idētitas. igit est diuersitas. minor patet: qr oīs relatio est oppositio: oīs ꝓueniētia est relatio. igit oīs ꝓueniētia est oppositio. ¶ Hic dī q hec minor ē falsa oīs ꝓueniētia est oppositio. ¶ Ad ꝓbationē dī q in hac ꝓbatiōe est fallacia accntis: qr in maiori accipit relatio ut est nomē scōe intētionis ⁊ nō ut est genⁿ gnālissimū siue nomē ꝑme itētionis: qr ut est genⁿ gnālissimū nihil de eo ꝑdicat pse: sz in minori accipit relatio ut est nomē ꝑme intētionis siue genⁿ gnālissimū. cū dī q ꝓueniētia est relatio. ⁊ iō nō est idētitas medij. Et iō fallacia accntis. ¶ Cōtra illud. qn est fallacia accidētis tūc si ꝑmisse accipiant cū reduplicatione altera ꝑmissarū erit falsa. sz hic utraqz illarū premissarū cū reduplicatione erit uera. hec eni est uera: oīs relatio inqztū relatio est oppositio: ⁊ hec silr: ꝓueniētia inqztū ꝓueniētia est relatio. igit nō est fallacia accidētis. ¶ Itē hec ꝓpositio. oīs relatio est oppositio uera est. igit hēt cōtēta sub se de qbⁿ uere dī. ꝓueniētia ꝓtinet sb relatiōe. igit hec est uera: ꝓueniētia est oppositio. ¶ Itē fallacia accntis est ex b q idē itellectⁿ fm subam uariat per diuersos modos accipiendi. Sz itellectⁿ ꝑme itētionis ⁊ scōe nō est idē fm subam. igit nō erit fallacia accntis ex hoc q in maiori est oppositio scōe itētiōis: ⁊ in minori ꝑme: sed potiⁿ erit fallacia equocatiōis. ¶ Ad oppositū vnū oppositorꝫ est corruptiuū alterⁿ ⁊ p ꝓns nō est alterⁿ causa. Sz in ꝓpositiōib⁹ pse uel sbm est causa ꝑdicati uel ꝑdicatū est causa sbi. igit vnū oppositorꝫ de alto nō ꝑdicat pse.

Ad qōnē dicēdū q vnū oppositorum nō ꝑdicat de alio nec perse nec per accns. ⁊ hui⁹ rō est: qr vnū oppositorum est alterⁿ corruptiuū. igit de altero nō ꝑdicat p se. Per b medū in ꝓpositionib⁹ pse vnū extremorꝫ est causa ꝓductiua alterⁿ ⁊ nō corruptiua. ¶ Intelligēdū tū est q oēs oppositiones includūt ꝗdictionē tanqz oppositionē simplicissimā: sicut patet iductiue, oppositio ꝓuatiōis ad

hitũ icludit ꝯdictionẽ circa ſbm habile. Nz enim nõ oẽ ſit cecũ uel videẽs: tñ oẽ ens natũ videre ⁊ qñ natũ eſt videẽ eſt cecũ uel videẽs. Silr oppoſitio ꝯria includit: qꝛ in oppoſitione ꝯria vnũ extremoꝝ eſt ꝑuatiuũ ⁊ deſtructiuũ alteriꝰ. Verũ tñ ſupaddit ꝯdictioni ⁊ oppoſitioni ſm ꝑuationẽ ⁊ habitũ aliquã nãm in utroq; extremo. Nz enim nigrũ ſit ꝑuatio albi tñ in ſe eſt alia natura poſitiua. eſt enim ſpẽs ꝑſe in genẽ ⁊ vniuoce. Sz vniuocatio generis in diuerſis ſpẽbꝰ nõ eſt figmentũ. oportet igit q̃ accipiat ab alia nã poſitiua in q̃libet ſpe. nigrũ igit hẽt aliquã naturã poſitiuã. Iz nõ terminatã ſiue ita ꝑfectã ſic albũ. Silr relatiue oppoſita includũt ꝯdictionẽ: qꝛ pꝛ accipit a potẽtia actiua: filiꝰ a potentia paſſiua. ſicut igit in eodẽ nõ eſt poſſibile ſil' eſſe potẽtiã actiuã ⁊ paſſiuã reſpectu eiuſdẽ: ita impoſſibile eſt patrẽ ⁊ filiũ eẽ in eodẽ ſm q̃ ad inuicẽ referunt. icludũt igit ꝯdictionẽ: qꝛ pꝛ non eſt filiꝰ: nec ecõtra ſm q̃ referunt ad inuicem. diſtinguit enim relatio per ſuũ fundamẽtum.

Ad primã rõnẽ dꝛ q̃ mutabile nõ eſt ꝑſe imutabile. Et ad ꝓbationẽ dꝛ q̃ ex hoc q̃ mutabile eſt ſcibile ſequtur q̃ mutabile eſt ꝑpetuuz per habitudinẽ ad ſuã paſſionẽ que eſt ꝑtim eſſe a termino a quo ⁊ ꝑtim eẽ in termino ad quem. Verũtñ mutabile in ſe nõ eſt imutabile. ⁊ ideo rõ nõ plus ꝯcludit niſi q̃ mutabile ſit imutabile ut eſt ſubiectũ paſſionis uliꝰ qꝛ ſic eſt ſubiectũ ſcie. ℣ Ad aliud dꝛ ſicut dicebat. ℣ Ad rõnẽ ꝯtra hoc dꝛ ꝯcedẽdo hãc: nõ ens in ſignificatione eſt ens in ſignificatione: ſz nõ ut opponunt ſz ut equoce accipiunt. ens enim in ſignificatione eſt equocũ. iõ poſſibile eſt nõ ens in ſignificatione eẽ nõ ens in ſignificatione alio ⁊ alio mõ. ℣ Ad aliud dꝛ ſicut dicebat q̃ multũ oppoſitũ vni qõ eſt genꝰ gnãliſſimũ eſt nõ ens: ⁊ opponit ꝯdictorie ei: ⁊ iõ illud multũ non eſt vnũ: qꝛ nõ ꝑõt opponi vni in genẽ ꝯrie. ꝯria enim ſunt in genẽ. nec relatiue: ꝓpter eadẽ rõnẽ: nec ꝑuatiue: qꝛ ꝑuatio eſt in eodẽ genẽ in quo eſt hãtus. Silr ꝑuatio eſt ens aliquo mõ. Sequitur igit q̃ ꝯdictorie. ⁊ tale multũ nõ eſt ens. ℣ Ad aliud ſicut dicebat. ℣ Ad rõnẽ cõtra hoc dꝛ q̃ hec nõ eſt ꝑſe: ꝯueniẽtia ſunt multa: qꝛ non ſbiicit qõ natũ eſt ſubiici. nec illa multa ſunt cõueniẽtia. Et cũ dꝛ ꝑdicat ꝓꝓria paſſio de ſbiecto. Dꝛ q̃ multũ nõ eſt ſubiectũ ꝓꝓriũ reſpectu cõueniẽtium: qꝛ multa exceduũt ꝯueniẽtia ſicut naſus ſimũ: iõ ſicut hec nõ eſt ꝑſe: naſus eſt ſimꝰ ſic nec alia. Silr poſito q̃ eẽt ſubiectũ ꝓꝓrium non alio mõ ꝓꝓriũ eſt. niſi qꝛ receptiuum reſpectu illiꝰ. ſicut ſupficies reſpectu albedinis. non enim hẽt cãm efficiẽtẽ uel formalẽ reſpectu diſferẽtie ſicut reqrit ad ſecũdũ modũ dicẽdi ꝑſe. ⁊ ideo nõ ꝑſe eſt. ℣ Ad aliud dicit q̃ hec minor eſt falſa. ꝯueniẽtia eſt oppoſitio. Et ad probationẽ dicẽduz q̃ hic eſt fallacia equocationis: qꝛ in maiori cũ dꝛ oꝰ relatio eſt oppoſitio. hec eſt uera ut relatio ſignificat intẽtionẽ ſecũdam qꝛ de re ꝑme intẽtionis que hẽt rõnem generis gnãliſſimi nõ ꝑõt aliqd ſupius ꝑme intẽtionis ꝑdicari ꝑſe: qꝛ gnãliſſimo nihil eſt ꝑus. Similiter nec aliqd ſupius in abſtracto ſecũde intentionis ꝑdicat ꝑſe de re ꝑme intẽtionis: qꝛ ſz hec ſit uera ſuba eſt genus: tñ hec eſt falſa: ſubſtantia eſt generalitas. cuz igit oppoſitio ſimplr ſignificet in abſtracto: nõ ꝑdicat ꝑſe nec aliquo mõ de relatione uere niſi relatio ſignificet rem ſecũde intẽtionis. ſed in minori eſt uera ſm q̃ relatio ſignificat rẽ ꝑme intẽtionis ⁊ ſic eſt fallacia equocationis. ℣ Cõtra rñſionẽ de multo ⁊ vno ꝑõt argui. ſimplr oppoſitũ vni qõ eſt genus gnãliſſimũ uere ſit ei ꝯdictorie oppoſituz: ſicut nõ ens generaliſſimũ enti generaliſſimo tũc arguo ſic. de quocũq; ꝑdicat vnũ ꝯuertibiliũ ⁊ reliquũ ꝑdicat. Sed multuz oppoſitum vni qõ eſt generaliſſimũ ⁊ non ens tale generaliſſimũ ꝯuertunt: qꝛ eidem cõtradictorie opponunt: cum igit hec ſit uera: albedo eſt non ens q̃ non ens eſt generaliſſimũ ſubſtãtie. albedo tũc eſt multa ꝯñs eſt falſum. igit ⁊ añcedẽs. ℣ Hic dꝛ ꝯcedẽdo cõcl'onem: q̃ albedo eſt multa ſm q̃ illud multum eſt oppoſitũ generaliſſimo ⁊ nõ ens entitate generaliſſimi. Et ſi arguatur ꝯtra hoc q̃ multũ oppoſitũ vni gnãliſſimo cõponit ex vnionib'. igit eſt ens. qꝛ illud eſt ens cuiꝰ ꝑtes ſunt entes. ℣ Dicit q̃ multuz qõ eſt cõpoſitũ ex generaliſſimo nõ cõponit ex ꝑtibus. vñ equoce eſt ibi multitudo ⁊ multitudo ĩ genẽ. ℣ Aliter dꝛ ꝓꝓter hãc rõnẽ q̃ vnũ generaliſſimũ nõ hẽt multũ ſibi oppoſitũ niſi in ſpecieb'. vñ rõ ꝑncipalis ſupponit falſum q̃ aliqd ſit multũ ⁊ oppoſitũ gnãliſſimo ſub ſua gnãlitate: qꝛ ſi eẽt multũ ei oppoſitũ nõ poſſet ei opponi ꝯrie nec relatiue nec priuatiue. opponereẽt ergo ei cõtradictorie: ⁊ ſic ſequtur q̃ albedo eẽt

multũ uel q̃ chimera eẽt multũ. qõ videt incõ
ueniẽs. ⁊ ideo sicut relatiua dicunt ad aliqd nõ
in gnãlissimo: q: tũc essent duo gnãlissima ad
aliqd. Sed dicunt ad aliqd in suis speciebus:
ita multũ oppositũ vni qõ est trãscẽdẽs nõ op-
ponit ei in gnãlissimis sed in spẽb⁹ gnãlissimi p
uatiue q° ad modũ: Srie vo q° ad rẽ ⁊c. Nõ. rrr.

q **Queritur** An inherẽtia sit de es-
sentia accidẽtis. q̃ sic
videt. accidẽs inheret. aut igit pse aut
per additum. si pse habet ꝓpositum. si per ad-
ditum cum illud additus non possit eẽ sbstãtia
(q: accidẽs non inheret per substãtiam) oportet
q̃ illud additum sit accidẽs. tũc quero de il
lo accidẽte: aut inheret per se aut per accidẽs. si
pse habet ꝓpositum. si per additum tũc erit ꝓ
cessus in infinitum. oportet igit dicẽ q̃ inherẽ
tia sit de eẽntia. ¶ Hic dr q̃ accidẽs inheret per
inherẽtiam: ⁊ tũ illa inherẽtia non inheret. sicut
hõ est alb⁹ per albedinem: ⁊ tũ albedo non est al
ba. ¶ Cõtra illud quero de illa inherẽtia: aut est
substãtia aut accidẽs. sbstãtia non est. igit est ac
cidẽs cum sit ens. tũc quero aut inheret per se
aut per additum ⁊ sic redit rõ. ¶ Item si inhe-
ret sbiecto per aliqõ additum: tũc ex sbo ⁊ acci
dẽte fieret vnum per quãdam colligationẽ uel
per aliquã formã tertiã qõ est ꝓtra Aristotilẽ in
vij°. meth. dicit enim q̃ ex sbiecto ⁊ accidẽte fit
vnũ: q: vnũ illarũ est act⁹ ⁊ aliud potẽtia: ⁊ non
est alia causa querẽda. ¶ Itẽ si accidẽs inheret
sbo per aliqõ additũ qõ est forma illoꝝ: tũc se-
querẽt q̃ forme eẽt forma: qõ ꝓbat Aristoti-
les: q: tũc eẽt ꝓcessus in infinitũ in causis for-
malib⁹. ¶ Itẽ sequitur q̃ forma eẽt cõpositus: eẽt
eni accidens quodã mãle vnitũ cũ sbo p formã
tertiã. ¶ Itẽ qua rõne ex albo ⁊ hoie fieret vnũ
per additũ: ita eadẽ rõne ex illo addito (cũ sit ac
cidẽs) ⁊ hoie fieret vnũ per accidẽs. ⁊ sic erit ꝓ
cessus in ifinitũ. ¶ Itẽ i eẽ accidẽtis est suũ eẽ.
igit sua eẽntia est sua iherẽtia. ¶ Itẽ accidẽs
nõ põt itelligi sine habitudie ad subiectũ: sed p
Aristotilẽ. vij°. meth. ꝓtes ptinẽtes ad speciẽ
sunt sine qb⁹ spẽs itelligi nõ põt. Si ergo acci-
dẽs itelligi nõ põt sine habitudine ad sbiectũ:
hitudo ad subiectũ est de sua eẽntia. Sed talis
hitudo est sua iherẽtia igit ⁊c. Itẽ accidẽs dis-
finit per suũ subiectũ igit iherẽtia accidẽtis ad
subiectũ est de eẽntia accidẽtis. ¶ Itẽ accidens
nõ est ens nisi q: entis: per Aristotilẽ in septio
metꝗ. q: illud qõ est substãtia est. igit habitudo
accidẽs ad sbiectũ est de eẽntia accidẽtis. ¶ Ad
oppositũ. Si iherẽtia sit de eẽntia: hic eẽt nuga
tio accidẽs iherẽs: q: semel ponit inherẽtia ex-
p: esse: ⁊ iplicite iportat per accidẽs. bis igit po
nit idẽ. ¶ Itẽ si sic nõ posset aliqõ accidens si-
gnificari in abstracto: q: si accidẽs illud qõ est i
hereat tũc nõ posset significari per modũ nõ i
herẽtis. siue per modus absoluti: q: nec põt per
modũ absoluti itelligi. ¶ Itẽ eẽ nõ est de eẽntia
substãtie. igit in eẽ nõ est de eẽntia accidentis:
¶ Itẽ in eẽ accidẽtis ꝓcludit in demõstratione
per Aristotilẽ: sed sua eẽntia nõ ꝓcludit: q: ipos
sibile est per aristotilẽ secũdo hui⁹ demonstrare
qõgdest. igit nec eẽntiã demõstrare possum⁹.
igit iherẽtia accñtis nõ est sua eẽntia. ¶ Itẽ qõ
põt ꝑma cã cũ secũda põt ꝑma causa pse. sed ꝑ
ma cã cũ suba pticulari põt ꝓducẽ accñs. igit
ꝑma cã sine suba põt accñs ꝓducẽ. ⁊ si sic ihe-
rẽtia ei⁹ ad substãtiam non est eius essentia: qa
tunc non potest ꝓduci sine substantia.

Ad qõnẽ dr q̃ iherẽtia est de essentia
accñtis. uerũtã distinguit
de iherẽtia. Inherentia põt vno mõ denotare
vnionẽ iter subam ⁊ accidẽs. ⁊ illo mõ iherẽtia
nihil est nisi ei⁹ eẽntia: q: iter accidẽs ⁊ ei⁹ sbm
nullũ est mediũ. sed ex hijs fit vnũ: q: vnum est
act⁹ aliud potẽtia. Alio mõ põt itelligi iherẽn-
tia entitas accñtis in sbo: ⁊ de illa adhuc distin
guit q: quedã est iherẽtia que est actualis eristẽ
tia accñtis in sbo: ⁊ alia est iherẽtia que est hitu
do accñtis in sbo. Prima non est de eẽntia: q:
nihil põt itelligi sine illo qõ est de sua essentia.
Sed accñs põt itelligi sine actualr in eẽ. sic enĩ
suba itelligi põt circũscribẽdo eẽ eristẽ fuisse et
fore. ita accñs põt itelligi in eẽ accñtalr circũ-
scribẽdo eẽ tpale. ꝓceptui eni accñtis accidit eẽ
tpale. Secũdũ declarat: q: ens diuidit imedia
te per ens cõparatũ ⁊ absolutus. accñs est ens.
igit est absolutũ uel cõparatũ. Si igit circũscri
bas accñs ab hitudine ad sbm: tu ponis accñs
eẽ ens absolutũ. ⁊ ita ponis accñs eẽ subas. Et
hoc patet per exẽplũ aristotil'. dicit eni q̃ accñs
hitudinẽ hẽt ad subam: sicut sanũ in urina ad
sanũ in aiali. Sed sanũ in urina nihil est nisi p
habitudinẽ ad sanũ in animali. igitur accidens
nihil est circũscripta habitudine ad subam. hi-
tudo igitur ad subam est de eius essentia. ¶ Itẽ
Aristotiles in fine septimi meth. ducit ad hoc

incōueniēs: q: passio eēt sepabilis. sed hoc non eēt incōueniēs nisi hitudo ad subam eēt de eēntia passionis. per hoc ad argumēta in oppositū.

Ad primum dicit q inherens pōt accipi noialr ⁊ participialr. Si noialiter sic hic est nugatio albedo inherēs: q: inherētia habitualis per utrūq; exp mit. Si accipit participialr sic nō est nugatio: qa non importat eadem inherētia utrobiq;: q: albedo importat inherētiam habitualem: hic participium importat inherētiam actualem. ¶ Cōtra illud. inherēs ut est nomen ⁊ ut est participiū nō differt in significato: sed tm̄ in mō significādi. inherēs enim ut est nomen significat sine tēpore: ut est participium cum tpe. bis igit ponit idē significatum. igit est nugatio. nec diuersi modi excusant: q: tūc hic non eēt nugatio: homo aial ¶ huic oportet dicē q iherēs ut est nomen ⁊ ut est participium non significāt idem. Et ad rōnē pncipalē oportet dicē q hic sit nugatio siue sit nomē siue participiū. ¶ Ad aliud dr q ls albedo significet inherētiā: nō tm̄ repugnat sibi significare p modū absoluti: q: res mō nō repugnat. mālē enim pōt significare ⁊ intelligi imāliter siue uliter. silr dīta subē eēntialr est qd: ⁊ tm̄ modus q̄lis hēt. Per b̄ ad formam negāda est hec ꝓnitia. si inherētia sit de eēntia. igit non ꝓtingit significare accns absolute siue per modū absoluti. possum enim intelligē accns quodāmō pscindēdo sōm: ⁊ quodāmō ut ꝓcernit ⁊ significare. uerūtm̄ itelligit suba ꝓcomitātēr: q: accns intelligit sicut est ens: q: ut est ens mouet intellectum. Sz accns non est ens nisi q: entis. igit accns non intelligit nisi ex ꝓnti intelligat suba. ¶ Ad aliud dr q subē duplex est eē. s. eē eēntie ⁊ eē exntie. eē eēntie est de eēntia. eē existē non. Eo dem mō inesse accntis est duplex. ineē existē ⁊ in eē eēntie. ¶ In esse existē nō est de eēntia. ¶ Ad aliud dicēdum q qd accntis in demōstratione de sbo ꝓcludit sicut suum ineē. Et ad pbationem cum dr q qd est non demonstrat. dicit q Aristotiles intelligit qōqd est demōstrari non pōt: q: diffinitio inq̄tuz diffinitio psupponit. Illud tm̄ qō est diffinitio ⁊ essentia rei ꝓcludit sed non sub rōne eēntie siue rōne diffinitionis. Dicit enim Aristotiles in pmo hui⁹: q diffinitio quedā in pncipium demōstrationis: ⁊ quedam ꝓclo: ⁊ quedā est demonstratio sola positione differēs. ¶ Ad aliud dr q pma causa cum scda pōt facē accns esse. uerūtm̄ pma causa sine scda non pōt facē accns. ⁊ sic iterimit mior. rō iterēptiōis ē pmo q: pma causa est agēs ulē. sed agēs ulē indifferēs est ad effect⁹ pticulares. ⁊ ita quātum est de se ad nullū determinat. si igit debeat pduci effect⁹ pticulares oportet q per agēs pticulare determinetur agēs ulē ad effectum. ⁊ per ꝓnīs non pōt pducere effectū pticularē ut accns sine suba. Alia causa est si pma causa posset per se pducē accidēs sine scda ut sine suba: tūc scda causa eēt superflua in ordine cārum. hoc est icōueniēs. pnītia patet: q: supfluū est facē per duo illud qō fieri pōt per vnum ⁊ eodem mō. ¶ Cōtra illud arguit. si pma causa cum suba posset facē accns ⁊ cum pma causa non pōt b̄ facē p se: tūc pma causa cum scda est pfectior ⁊ pfecti⁹ agēs q̄ p se: ⁊ ita pma causa pse non eēt pfectissima causa. ¶ hic dr q accntia ⁊ gnābilia ⁊ corruptibilia eēntia sunt inquātum sunt huiusmodi a pfectione. ⁊ iō pfectio cause non pōt ꝓcludi ex pductione talium effectuū. Facē enim impfectionē: nō arguit pfectionē i causa sed magis impfectionem. Ex b̄ igit q pma causa cuz scda siue suba facit accns ⁊ tm̄ pma causa pse non pōt facē: nō arguit q pma causa cū secūda sit pfectior q̄ pma pse. posse enim facē impfectionez non est posse: sz magis non posse. ¶ Cōtra illud accipio illud eē qō pfectionis est in accidēte. ⁊ tūc arguo: qcqd pfectionis pōt pma causa cuz scda pōt pma pse. sed causa pma cum suba pōt facē eē accntis: igit pma causa sine suba pōt facere eē accntis. ¶ hic dr q eē accntis non est pfectionis: q: eius eē est ei⁹ ineē. ⁊ pma causa nō pōt accns facē ineē sine suba iō nec eē. ¶ Contra illud. si eē accntis eēt actualr subiecto ineē: tūc facē accns eē ⁊ non inesse: eēt facē incōpossibilia: q: hoc eēt facē accns eē ⁊ non eē simul. ⁊ illa non hnt rōnem facti respectu act⁹: ⁊ per ꝓnīs pma causa non posset facē accns eē ⁊ tm̄ alteri non inesse. Sed hoc est falsissimū sicut patet in corpe xpi. ¶ Dicit q qcqd sit de accidēte qō est in corpe xpi sine subiecto: tm̄ de intētione Aristotilis non est q accns sit sine sbo. ¶ Contra hoc. siue hoc sit de intētione Aristotilis siue non. hoc est dubium. saltem hoc non est repugnās alicui pncipio phie ⁊ est in se uerū. igitur hic est magis sustinēda rō. ¶ Propter rōnem iam dictam dicēdum est q inherētia acci

dētis actualis non est de eēntia accñtis. sicl' esse accñtis nō est actualī subiecto in esse. Inherē tia tñ fm aptitudinem est de ei' eēntia. Primū patet: q: pma causa non pōt facē icōpossibilia. pma causa pōt facē accñs eē ⁊ tñ in sbo non eē sicut patet de quātitate. igit accñs eē ⁊ ipm in subiecto non eē non sunt incōpossibilia. eē igit accñtis non est totalī sbo in esse. ⁊ per hoc patet q inherētia actualis non est de eēntia. Secūdum mēbrum patet q: accñs non pōt intelligi nisi pcomitāter intelligat subiectuz: nec etiā diffinit sine sbo. sed hoc non est nisi q: aptū est ineē sbo: q: si nec hēret actualitatem nec aptitudinem ut eēt in sbo: non magis diffiniretur per sbm q̄z ecōtra. igit accñs eēntialī aptū natum est in eē subiecto. inherētia igit fm aptitudinem est de eēntia accñtis. ¶ Intelligēduz tñ est q accñs pōt hēre dupler eē. Unum eē nāle qō sibi debet si cedat nāe ppie: sicut graue si dimittat nāe ppie est deorsum. Alio mō pōt hēre eē pter nām: sicut graue detētum sursum hēt eē sursum pter nām. Quo ad eē pmū accidētis eē est in subiecto actualī eē. Quo ad secūdum eē accñs eē pōt: ⁊ tñ non in subiecto esse actualī. sicut graue siue sit sursum siue deorsū aptum natum est eē deorsum. ita accñs siue hēat eē nāle siue pter nām: tñ aptum natū est eē in subiecto. ¶ Intelligēdum tñ est q non sequtur: aptum natum est eē in subiecto: ergo est in subiecto uel pōt eē in subiecto sicut non sequtur cecus apt' natus est videē: igit videt uel pōt videē. ¶ Cōtra illud. eē accñtis est in esse per Aristotilem. igit si ponit accñs eē ⁊ tñ non in esse ponēt ur incōpossibilia. ¶ Item si inherētia fm aptitudinem sit de eēntia accñtis: quero an illa aptitudo sit tota eēntia: uel ps eēntie accñtis: uel extrinsecum. non eēntia tota: q: non sequtur aptitudo. igit accñs non est pars eēntie: q: tūc accidēs eēt cōpositum ex diuersis eēntijs. si sit extrinsecum ab eēntia accñtis: igit accñs in sua eēntia erit qd absolutum ⁊ non cōparatum ad subam. cui' oppositum dicit Aristotiles. ¶ Ad pmum illoz patet in positione q existē accñtis non est quocūqz mō eē in subiecto: sed existere actualī ⁊ māle qō sibi debet si ppie nāe dimittat est q in subiecto sit actualī. Sed non est de eēntia sic actualiter in eē subiecto sed eē in subiecto fm aptitudinē: sicut eē graue pter naturā non est actualī eē deorsum. Sed tñ eē graue pter nām cōiūctum est eē deorsum fm aptitudinem: non q eē sursuz actualī sit eē deorsuz fm aptitudinem: sed illa duo eē sunt piūcta. ¶ Ad aliud dī q illa aptitudo est modus eēndi. sicut enim aptitudo ad deorsum non est aliqd de essentia grauis. sed est modus sb quo eēntia grauis ad deorsum inclinat. ita aptitudo huius inherētie non est qd de eēntia accñtis: sed est modus eēndi sub quo eēntia accñtis ad subiectuz inclinat. nec aliquam cōpositionem facit cum accñte: q: modus non est ens ppie. ideo cōpositionem rei cuz re non facit. Tūc ad formam. dicēdum q non sequtur. Aptitudo non est intrinsecum qd eēntie accñtis. igit eēntia accidētis est absolutum. lz enim sit extrinsecum non tñ est extrinsecum sicut res alterius generis. sz est extrinsecum eēntie sicut modus sine quo nō est eēntia. ⁊ iō non sequtur q eēntia sit absoluta: q: semp sub tali accipit. Tu dicis q eēntia accidētis non est ille modus sed por eo fm nām. igit possum circūscribē eēntiam a mō per intellectum. q: pus pōt absolui a posteriori. quero tūc in illo pori an eēntia accñtis sit a subiecto absoluta uel cōparata. Si absoluta. igit cōceptus accñtis erit pcept' subē. non est cōparata: q: tūc circūscripto mō hēret alium moduz per quem cōpararet: uel oportet dicē q eēntia accñtis fm se sine aliquo mō sit cōparata ⁊ sic non inheret accñs fm talem aptitudinem eēntialiter sed sine. ¶ Hic dī q possibile est absolue re per intellectuz eēntiam accñtis a mō aptitudinis: sed non a modo ut modus est: sed a modo ut accipit ut res. Nū enim eēntia per intellectum absoluit a suo mō tunc accipit modus ut res: sed semp adhuc intelligit eēntia sub illo mō ut modus est. ⁊ ita eēntia accñtalī pōt itelligi non intelligēdo aptitudinem. q: sic accipit modus ut res. non tñ pōt accipi nisi sub habitudine: q: a ppio mō ut modus est absolui nō pōt: q: statim in absolutione modus accipit ut res: ⁊ ideo qñ querit cum circūscribit eēntia accidētis a mō: aut est absoluta aut cōparata. Dico q cōparata: q: lz absoluat a mō accepto ut res: nō tñ absoluit ab aptitudine ut modus est. Et cum dicit eēntia est por fm nām modo ut modus fm nām. igit pōt absolui a mō ut modus. negāda est pñtia. ¶ Ad rōnes. ¶ Ad primam ptra hoc. dicit q accñs inheret subiecto pse non primo modo ita q inherētia actualiter

sit de eēntia: nec secundo mō: nec aliquo modo ptinente ad demōstratorem: sed inest pse ita q̄ non per medium. sicut supficies est alba non per aliqō subiectum medium. ¶ Ad alias rōnes que pbāt q̄ accidēs non inheret subiecto per aliqō accidēs medium: cōcedēde sunt: qa et accidēte ⁊ subiecto fit vnum: q̄ hec est potētia ⁊ illud actus: non per aliqō medium vniēs ut dictum est. ¶ Ad aliud cum arguit cuius esse est in esse ⁊c. dicēdum est q̄ eē accñtis: nō est actualiter in esse sed ꝑm aptitudinem. pōt enim accidēs eē ꝛ̄ non actualiter insit ut dictum est. ⁊ ideo inherētia actualis nō est de eēntia. ¶ Ad aliud dicit q̄ accidēs non pōt intelligi sine substātia: sed huius causa non est q̄ eius eē sit actualr subiecto in esse: sed causa est q̄ inheret ꝑm aptitudinem: siue quia aptum natum est in esse. ¶ Ad aliud similr: diffinit enim per eius sbiectū non q̄ eius eē sit actualr in esse subiecto: sed q̄ eius eē nāle est actualiter in esse subiecto: ⁊ etiam q̄ semp aptum natū est in esse. iste due rōnes sufficiūt ad hoc q̄ per subiectum diffiniatur. ¶ Ad aliud q̄ accidēs non est ens nisi qa entis ꝑm aptitudinem. per hoc enim differt a substātia q̄ substātia non dependet ab accidente nec ꝑm actum: nec ꝑm aptitudinem. sed ꝛ̄ accidēs in esse non dependeat a substātia ꝑm actum: semp tñ aptum natum est in esse: si cederet nature ppie. ¶ Ad rōnem alterius positionis. Ad ꝓmam de sano in urina dico q̄ Aristotiles intelligit q̄ sicut sanum in urina non est ens nisi per hitudinem ad sanū in aiali: ita accñs non est ens nisi q̄ aptum natū eē in suba. vñ silitudo est sani in urina ad sanum in aiali ⁊ accñtis ad subam ꝑm aptitudinem non tñ tenet silitudo ꝑm actum ita q̄ actualr sit accñs in suba ꝑ̄ non oportet. ¶ Ad aliud cum dr oē ens aut est absolutum aut compatum. Dr q̄ accñs est ens compatum: sed non ppter hoc q̄ inheret ꝑm aptitudinem. ¶ Ad aliud cum dr q̄ passio insepabilis est. Dicēdum q̄ Aristotiles hēt pro incōueniēti q̄ passio sit sepabilis a suba ꝑm aptitudinem: sic enim suba sepabilis est ab accidēte. q̄ tñ accñs sit sepabile a suba ꝑm actum nō habet Aristotiles pro incōueniēti ⁊c. Nō. xxxj.

q **Queritur** An tertius modus sit modus inherendi. q̄ sic videt. Aristotiles ponit modum pseitatis ppter demōstrationem: sed modi ptinētes ad demōstrationem sunt modi inherēdi igit ⁊c. ¶ Hic dicit q̄ Aristotiles non solū ponit modos ptinentes ad demōstrationem: sed ponit alios modos ut ex illis declaret modos necessarios ad demōstrationem. ¶ Cōtra. si poneret alios modos q̄ ptinētes demōstrationi: eadem rōne haberet ponere plures modos q̄ quatuor: q̄ hec est pse: hō est hō: sed nullo illorum quatuor modorū quos ponit Aristotiles. Non ꝓmo modo: q̄ ꝑdicatum non est diffinitio subiecti nec pars diffinitionis. Nec secūdo modo ut patet. Nec tertio modo. Nec quarto manifestum est. Similr hec est pse: supficies est alba: ⁊ tñ nullo illorū modorū. Similiter per Aristotilem. negatiua est pse. ⁊ tñ nullo illorū modorū. Similr sunt multi modi pseitatis nominati in. ir°. methaphice qui non pse sunt aliquo illorū modorū. igit Aristotiles est insufficiens. uel oportet dicere q̄ ponit solum modos ptinētes demōstrationi. ¶ Item pse tertio modo idem significat qō solitarie. sed hec est inherētia quomodo substātia solitarie est ens: sicut substātia est ens non in alio. igit pse tertius modus dicit modum inherēdi. ¶ Item quod impossibile est significare: impossibile est intellige re. sed impossibile est significare esse perse in esse subiecto sine attributione ⁊ inherētia. igitur impossibile est intelligere substātiam esse per se sine inherētia intellectuali. igit tertius modus qui est modus essendi ꝑm quem dicimus q̄ sbstantia est ens perse: est modus inherēdi. ¶ Ad oppositum est Aristotiles ⁊ oēs expositores.

Ad questionem dicitur

q̄ tertius modus non est modus inherēdi sed essendi. ⁊ huius ratio est q̄ modus inherendi est quādo in subiecto includitur causa predicati uel econtra: uel quādo predicatum inest subiecto primo ita q̄ non per aliam causam sicut hic: homo est homo: istis tribus modis solum modus pseitatis est modus inherēdi. sed in illo tertio modo non predicat aliqd de aliquo. igit tertius modus non est modus inherendi. est tñ modus essendi: q̄ substātia non est per habitudinem ad aliquod ꝑdicatum. q̄ ꝛ̄ nullus intellectus eēt nec aliqua ꝑdicatio: sbstātia eēt solitarie uel non dependens ab accidēte. Sed accidens non est perse tertio modo. accidēs enim est in alio ⁊ ab alio dependet.

Ad primã rõnem dr q̃ tertius modus pinet ad demõstratorem: non tñ est modus inherendi: sed pseitatis in tertio modo est subiecti in demõstratione puta sibi solitarie et absolute in se acceptum non ut ad ꝑdicatuz cõparat. Nã pseitatis tertio modo nec est sbiecti in cõparatione ad ꝑdicatum nec ecõtra. ¶ Ad aliud dr q̃ pse eẽ non põt attribui substãtie nisi per inherẽtiam. hoc cõcludũt ille due rõnes ultime. q̃ ꝓditio pseitatis non põt alicui attribui nisi per inherẽtiam siue cõparationem. sed hoc accidit tertio modo. pseitas enim in tertio modo est subiecti absolute ut substãtie nõ in cõparatione ad ꝑdicatũ: ⁊ q: illa pseitas non est sbiecti in cõparatione ad ꝑdicatũ: nec ꝑdicati in cõparatione ad subiectum. ĩõ nõ est modus inherẽdi. ¶ Cõtra duo dicta in positione põt argui. Dictum est ꝑmo: q̃ substãtia est pse tertio mõ. Cõtra illud. si sbstãtia materialis eẽt perse non eẽt per causam efficiẽtem. ꝓñs est falsum. igit ⁊ aficedẽs. ꝓñtia patet: q: pse in tertio mõ ut dicit Linconiẽsis excludit causam cõparticipem quãcũq̃. ¶ Hic dr negãdo ꝓñtiaz. Ad rõnẽ dr q̃ pse excludit causaz compticipẽ sed nõ quãcũq̃ sed aliquãdo efficiẽtem. aliqñ materialem ⁊ aliqñ eẽ in subiecto. Primo mõ soluz ꝑma causa est pse. Secũdo modo intelligẽtia. Tertio mõ substãtia materialis. ¶ Cõtra illud substãtia materialis est pse per exclusionẽ cause efficiẽtis ut videt sicut dicit boetius: eẽ est ꝓ ꝓria opatio entis sicut viuẽ viuentis. sed ꝓpria opatio est a cõposito tanq̃ a causa efficiẽte. igit eẽ efficit a substãtia mãli. non igit substãtia est per causam extrinseca. ¶ Item si substantia nõ cõparet ad suum eẽ in rõne cause efficiẽtis. igit soluz cõparat in rõne susceptiui. Sed si sic. cũ ratio susceptiui sit illud quo res põt eẽ ⁊ nõ eẽ manẽte susceptiuo sicut materia põt eẽ ⁊ nõ eẽ sub forma manẽte eẽntia materie: tũc posset sbstãtia mãlis ipa manẽte eẽ ⁊ non eẽ. sed hoc est incõueniẽs. igit oportet dicẽ q̃ substãtia materialis sit causa efficiẽs respectu sui eẽ. ¶ Ad ꝑncipale. si substãtia sit pse. aut igit ꝑma aut secũda. nõ secũda: q: tũc eẽt ponẽ ydeam platonis. non ꝑma: q: eadez sunt ꝑncipia eẽndi vnũqõq̃ ⁊ distinguẽdi ipm ab alio. si igit substãtia ꝑma pse sit. igit pse distinguit a q̃libet alia suba ⁊c. ⁊ si sic: igit pse distinguit a platone. ⁊ sic per cõsequẽs specifice. dr̃ia enim pse ⁊ non per additum est specifica. ¶ Itẽ ꝓtra secũdum qõ dr in positione cum dr accidens non est perse tertio modo. cõtra hoc. Qõ abstrahit a substantia in significãdo: intelligi põt a substãtia abstrahendo: ⁊ per ꝓñs in eẽndo a substãtia nõ dependet. q: enim hõ põt intelligi non intelligẽdo sor. iõ põt hõ eẽ cum hoc q̃ sortes nõ sit. sed aliqõ accidẽs ut accidẽs abstractum: significat abstrahẽdo a substãtia. igit põt intelligi ⁊ eẽ sine substãtia. igit non dependet a substãtia. accidẽs igit est pse tertio modo sicut substãtia. ¶ Ad ꝑmũ illoꝝ sicut dicebat. ¶ Ad ꝑmam rõnem contra hoc: dr q̃ quo ad hoc est simile q̃ sicut in viuẽte ꝑsupponit viuẽ antecẽ a viuẽte ꝓcedat aliqs act°: ita in eẽntia ꝑsupponit eẽ qõ est actualiter entis antecẽ aliqõ accidẽs a substãtia egrediat iõ de subiecto in demõstratione ꝑsupponit qd est ⁊ quia est. ¶ Ad aliud ꝓm boetium sup ꝑdicamẽta q̃ suscipe est accipe aliqd ab extrinseco agẽte per trãsmutationez sicut illa inferiora accipiũt causalitatem ab extrinseco: sed qñ aliqd sic est susceptiuum: oportet q̃ in ipo ꝑsupponat eẽ antecẽ suscipiat. Iõ illo mõ loquẽdo de susceptione sicut loqtur boetius: non põt substãtia materialis suscipe suum eẽ: q: tũc ante eẽ hẽbit eẽ. Si vo extendat suscipe ad illud qõ est in aliquo ab extrinseco ⁊ ab intrinseco: sic substantia suscipit suum eẽ: sed tũc mõ sequit ulterius ex hoc q̃ substãtia mãlis manẽs posset eẽ ⁊ nõ eẽ: q: eẽ cõparat ad substãtiam tanq̃ ꝑma eius actualitas sine qua existẽ non põt. ¶ Ad aliud ꝑncipale: dr q̃ tam substãtia ꝑma q̃ secũda cõsiderate sub rõne sub qua sunt pse tertio mõ q̃ neutra dependet ab alia sicut accidẽs a sbiecto. ¶ Ad ꝓbationes ꝓtra hoc. ad ꝑmam. q̃ nõ est ponẽ ydeam platonis ex illa rñsione. non enim ponit secũda substãtia existẽ sepatim a ꝑma. imo non ponit q̃ habeat aliud existẽ q̃ ꝑma sbstãtia cuius oppositu posuit plato. posuit enim ipam existẽ imaterialiter sicut itelligẽtia. ¶ Ad aliud dr q̃ hec ꝓpositio per idem ꝑncipiuz aliqd est ⁊ distinguit ab alio: intelligẽda est de ꝑncipio distinguẽdi per accidẽs: cuius est q̃titas q̃titas enim est ꝑncipium distinguẽdi vnũ indiuiduũ ab alio. ⁊ tñ non est ꝑncipium eẽndi. Vel põt dici q̃ sicut substãtia ꝑma ab alia distinguit per quãtitatem: ita est per quãtitatem entitate indiuidui. substãtia enim indiuidu at p

quãtitatẽ. ¶ Ad aliud q accñs significat abstrahẽdo a suba: sz hoc põt dupliʒ itelligi. Uno mõ qõ significet siue itelliget nõ cointelligẽdo subaʒ nec ut hui⁹: ⁊ illo mõ ipossibile est accñs itelligi abstrahẽdo a suba. accñs eni nõ põt itelligi nisi itelligat suba sb hitudine qua est accñs illi⁹: qꝛ accñs nõ est ens nisi qꝛ entis. ⁊ iõ nõ itelligit nisi ut entis. Alio mõ põt accñs Intelligi abstrahẽdo a suba ꝓm q accñs itelligit nõ ut ẽ suba sformãs: siue ut est idẽ cũ suba quodãmõ: ⁊ sic itelligit accñs abstrahẽdo a suba sicut albedo. Albũ enim itelligit ut subaʒ ꝓcernẽs tanq̃ qd idẽ cũ suba: qꝛ uere põt dici q b̃ est b̃. Sz albedo põt itelligi solũ ut sube est ⁊ nõ qd idẽ ⁊ b̃ est suũ itelligi per modũ abstracti ⁊c. Nõ. xxxij.

Ueritur An quart⁹ modus sit modus iherẽdi. q nõ videt: qꝛ in ꝓpõne modi iherẽdi illud qõ ꝑdicat pse attribuit sbo. sz in q̃rto mõ ꝑdicatũ nõ attribuit sbo sed efficit. sz efficiẽs ⁊ sbz nõ coincidũt. igit ⁊c. ¶ Itẽ ubi est modus iherẽdi ꝑdicatũ iest sbo. Sz in q̃rto mõ ꝑdicatuʒ nõ iest sbo. ergo ⁊c. ⁊ ꝓbo minorẽ in q̃rto mõ. Illud qõ subiicit est causa efficiẽs respectu ꝑdicati: ⁊ qõ est causa efficiẽs respectu alicui⁹ nõ est sbm respectu illi⁹: sicut patet in exemplo nãli. si ignis agat in aquã efficiẽdo calorẽ: calor est ab igne tanq̃ ab efficiẽte sz nõ est in igne tanq̃ in sbo sz in aq̃. ¶ Itẽ q̃rt⁹ modus est modus cãndi. igit nõ iherẽdi. ¶ Ad oppositũ. pse dicit cãm sz p cãm efficiẽtẽ pũt fieri demõstrationes. igit pse ut est modus iherẽdi põt iportare cãm efficiẽtẽ. ¶ Itẽ expositor est ad oppositum.

Ad qõnẽ dici põt sicut dicit Tho. q q̃rt⁹ modus est modus inherẽdi: qꝛ in sbo icludit causa efficiẽs respectu ꝑdicati: qñ eni hec ꝓditio pse est vni⁹ extremi in cõparatiõe ad aliud tũc est modus iherẽdi. Sz in q̃rto mõ pse est ꝓditio vni⁹ extremi ad aliud. qꝛ in sbo est causa ꝑdicati. ¶ Intelligẽdũ tñ est q sbm est dupler: ꝓpõnis: ⁊ sbz respectu accñtis. in quolibet mõ dicẽdi pse illud qõ subiicit est sbm ꝓpõnis respectu ꝑdicati: nõ tñ oportet q in quolibet mõ dicẽdi pse sit illud qõ sbiicit sbm respectu ꝑdicati eo mõ quo sbm subiicit accñti. ⁊ iõ in q̃rto mõ sic dicẽdo: iterfect⁹ iterit ꝓpter iterfectionẽ: illud qõ ponit a pte sbi est sbm ꝓpõnis: nõ tñ est sbm respectu ꝑdicati sicut suba respectu accidẽtis ut in scõo mõ. Dic eni est q̃rt⁹ modus: ignis per calorẽ calefacit: ⁊ tñ calefacẽ nõ est in igne sicut in sbo: sz sicut in efficiente: sed est in calefacto tanq̃ in subiecto quia actio est in passo tanq̃ in subiecto.

Ad primã rõnẽ dr q minor est falsa: ꝑdicatũ eni attribuit sbo ꝓpõnis in q̃rto mõ: sz nõ attribuit semp alicui sbo qõ est sbm accñtis. Et cũ dr q efficiẽs ⁊ sbiectũ nõ coincidũt. dr q sbm nãle qõ patit: ⁊ efficiẽs qõ agit in idipm passum: talia nõ coincidũt in eadẽ actione. tñ sbm ꝓpõnis ⁊ efficiens respectu ꝑdicati pũt coincidẽ. ¶ Ad aliud per idẽ. ¶ Ad ultimũ rñdet iterimẽdo ꝓñtiã: quia modus cãndi nõ differat a mõ iherẽdi: sed ponit illũ. Inconiẽsis tñ vult dicẽ q q̃rt⁹ modus est modus cãndi ⁊ nõ iherẽdi. ponit eni tñ duos modos inherẽdi ut primũ ⁊ secũduʒ ⁊ tertium essendi ⁊ quartũ modũ causandi. Nõ. xxxiij.

Ueritur Utꝝ pmo ꝑsupponat q pse. ⁊ b̃ est q̃rẽ an seq̃tur: hoc est pmo: igit perse. q nõ videt. Hec est pmo uera: sortes est hõ: ⁊ tñ nõ pse: qa pse ꝑsupponit de oi: ⁊ hec nõ est de oi. igit non seqtur ⁊c. ¶ Itẽ hec est pmo: supficies est alba. qꝛ albũ iest supficiei ⁊ nõ per aliud mediũ. ⁊ tñ hec non est pse: tũ qꝛ pse ꝑsupponit de oi: ⁊ hec nõ est de oi. tũ qꝛ sbm excedit ꝑdicatũ. igit ⁊c. ¶ Itẽ hec est uera. triãgulus hẽt tres pmo. igitur ⁊c. ¶ Itẽ qõ pmo iest vni soli inest pse: qõ pse inest oi iest. sz qõ iest vni soli nõ iest oi. igit ⁊c. ¶ Ad oppositũ. Primo supra pse addit imediationẽ ⁊ adeq̃tionẽ. Sz seqt ꝑdicatũ imediate i est sbo ⁊ ei est adeq̃tũ. igit pse iest. igit seqt: primo iest igit pse iest. ¶ Itẽ si iesset pmo ⁊ nõ pse alicui sbo: tũc per accñs iesset illi. Sz illa sũt icõpossibilia q ꝑdicatũ isit p⁹ sbo ⁊ tñ p accñs.

Ad qõnẽ dr q hec ꝓñtia est bona. b̃ est pmo igit pse: ppt primã rõnẽ in oppositũ. pmo enim supra pse addit imediationẽ ⁊ adequationem ut tactum est.

Ad primã rõnẽ dr q hec ꝓñtia ẽ bona: sortes pmo est hõ. igit pse. ⁊ ꝓñs uerũ sicut asis. Ad ꝓbationẽ dr q pse ꝑsupponit de oi ubi subiicit termin⁹ cois: sz in ꝓposito supponit termin⁹ singularis. ¶ Ad aliud q hec: supficies est alba: nõ est pmo uera sicut pmo ptinet ad ꝓclonẽ demonstrationis. qꝛ ꝓclo in demõstratione dr esse pmo uera ex b̃ q accñs nõ excedit sbm nec ecõtra. Sed sup-

ficies excedit albũ. Sicꝛ nec est hec ꝑmo uera:
supficies est colorata: qꝛ coloratũ nõ egredit ex
ꝓncipijs itrinsecis supficiei. Et ad ꝓbationẽ dicẽ
negãdo hãc ꝓnntiã: albũ iest supficiei nõ ꝑ me-
diũ. igit ꝑmo plus eni reqrit. Mã reqrit ꝙ albũ
a ꝓncipijs supficiei egrediat. ⁊ ꝙ ei sit coeqtũ.
Si tñ dicat ee ꝑmo siue ꝑse: ꝑ nõ ẽ eo mõ quo
ꝑse ⁊ ꝑmo ꝑtinet ad demõstrationẽ. ¶ Ad aliõ
ꝙ hec est uera triãgulus hẽt tres ꝑmo. sꝫ tñ ly
ꝑmo nõ est huiusmodi ꝑs ꝑdicati: sꝫ ẽ modus
quo ꝑdicatũ iest ꝑbo. ⁊ iõ bñ seqtur ꝙ triãgulus
hẽt tres ꝑse. sꝫ nõ sequit ꝙ sit ꝑse: triãgulus ha
bet tres ꝑmo: qꝛ ly ꝑmo nõ ẽ ꝑs ꝑdicati. ¶ Ad
aliud dicẽ ꝙ ista nõ repugnat hẽre tres iest oi tri
angulo ⁊ soli triãgulo. ulitas eni referit ad indi
uidua ⁊ exclusio ad spẽs. ⁊ ideo qõ solũ iest illo
mõ: põt ineẽ oi: qꝛ qõ inest soli spẽi: põt inesse oi
ididuo eo ꝙ nõ referunt ad idẽ ⁊c. Nõ. xxxiiij

q **Ueritur** An hec sit uera. ois triãgulus hẽt tres ꝑ-
mo. ꝙ nõ videt. ꝙlibet singlis est falsa:
ergo hec ẽ falsa. añs patet. qꝛ hec est falsa. ysoc-
heles hẽt tres ꝑmo: ⁊ sic de alijs ꝑ Arꝗ. ¶ Hu
ic dicẽ. ꝙ ꝙlibet singlis est uera. qõ sic declarat.
Primo nõ est dispositio rei que iheret ꝑ se. nec
est dispositio iherẽtie. sed est dispositio iherẽtis
ꝑm ꝙ iherẽs est. Primũ patet. qꝛ si eẽt dispoſi-
tio rei que iheret ꝑm se. tũc istã rẽ ꝓseqret in cõ
uersione. ⁊ tũc seqtur. hõ est aial ꝓio. ergo aial
ꝓio est hõ. Scõm patet. si esset dispositio iherẽ
tie: tũc faceret ꝓpõnẽ modalẽ. qõ falsuꝫ ẽ. ergo
est dispositio iherẽtis ꝑm ꝙ ẽ inherẽs. tũc dicẽ ꝙ
hẽre tres sb ꝑ mõ ꝓseqtur oẽꝫ triãgulũ: nõ sb ꝙ
cũqꝫ rõne: sꝫ sb determinata rõne ut sb rõne triã-
guli. ⁊ sic ꝙlibet singlis est uera. Singles sunt
iste. ysocheles indꝫtũ triãglus hẽt tres: ⁊ sic de
alijs. ¶ Cõtra istud. si ꝑ sit uerũ. iste triãgulus
indꝫtũ triãgulus hẽt tres ꝓio. eadẽ rõne põt ee
uerũ: ſor. indꝫtũ hõ est spẽs. tñ sortes indꝫtũ hõ
nõ ẽ spẽs. ¶ Huic dicẽ ꝙ nõ ẽ simile. qꝛ ysocheli ꝑm
se aliquo mõ iest hẽre tres. sꝫ sorti nullo mõ iest
spẽs. ⁊ iõ sorti sb rõne sortis: nec sub rõne hois
ei ꝓuenit ꝑ ꝑdicatũ. ¶ Cõtra. ꝓbo ꝙ lꝫ sorti re
pugnet spẽs sb ꝓpria rõne: ꝙ tñ possit ꝓuenire
sb rõne hois. ꝑ ꝑdicatũ: ee idẽtminate uelocita
tis: repugnat cuilibet motui ꝑticulari ꝑm se: qꝛ
ꝑ Arꝗ i. viij°. phicoꝝ. ꝙlibet motꝰ ꝑticularis ẽ
detminate uelocitatis. ⁊ ꝑ ꝓns sibi repugnat ee
idẽtminate uelocitatis: qꝛ cui ꝓuenit vnũ oppo
sitoꝝ ei repugnat alterũ. ergo ee idẽtminate ue
locitatis ꝓuenit cuilibet motui sub rõne gnãli
motꝰ: qꝛ ꝑ Arꝗ. vi°. phicoꝝ. motꝰ sb rõne mo
tus põt uelocitari ⁊ tardari i ifinitũ. ¶ Itẽ si il
le triãgulus indꝫtũ triãgulus hẽret tres primo
ergo triãgulus nõ hẽret tres ꝓio. ꝓns ẽ falsuꝫ
ergo ⁊ añs. ꝓntia patet. qꝛ qõ primo iest iseriori
nõ põt iesse supiori pꝰ. ꝑ Arꝗ pꝰ hujꝰ. imo si ꝑ
credat accidit ktꝰ error. ¶ Itẽ. si iste triãgulus
hẽret tres ⁊c. eadẽ rõne iste triãgulus hẽet tres
sꝫ ꝑ est falsum: qꝛ qõ ꝑ supabũdãtiã dicẽ vni soli
ꝓuenit primo dicẽ ꝑ supabũdãtiã: igit ⁊c. ¶ Hu
ic dicẽ ꝙ hẽre tres primo: iest huic triãgulo ⁊ illi
sub rõne triãguli. sed nõ sub ꝓpria rõne. vñ nõ
est icõuenients ꝙ passio insit multis primo acce
ptis sub rõne cois respectu cuius illa est passio
ulis. Incõueniẽs tñ est ꝙ vna passio primo in
sit multis acceptis sub ꝓpria rõne. ¶ Cõtra. ꝙ
hec passio insit huic triãgulo ⁊ illi sub hac ꝑdi
tione primo. ẽro aut iest istis primo ut duo sũt:
aut ut vnũ sunt in triãgulo. si inest istis ut duo
sunt: cõtra ꝑ est ꝙ vna passio nõ iest multis pri
mo ut multa sunt. si ut sunt in triãgulo vnum.
Cõtra. ut sũt vnũ in triãgulo in illa vnitate. nõ
sũt aliud a triãgulo. dicẽ ergo ꝙ hic tres isit ꝑ
mo istis duob' sub rõne triãguli: nõ est ꝙ ꝑdi-
catũ inest suppositis ꝓio: sed cõi. ergo nõ est ꝙ
libet singularis uera. ¶ Ad oppositum. hec est
ꝓbo in demõstratione ergo est imediata. ergo
ꝑmo uera. ergo ois triãgulus hẽt tres primo.
¶ Huic dicẽ ꝙ lꝫ hec sit ꝓbo in demõstratione:
ois triãgulus ⁊c. nõ seqtur ꝙ ꝑdicatũ iest sbo
imediate dispositio signo uli: sed seqtur ꝙ ꝑdi-
catũ inest sbo absolute. ⁊ iõ seqtur ꝙ hec sit ꝑ-
se. triãgulus hẽt tres ⁊c. primo non tñ hec ois
triãgulus ⁊c. ¶ Cõtra ꝓbo ꝙ hec sit primo ois
triãgulus hẽt ⁊c. qꝛ ois triãgulus hẽt tres. aut
ergo primo aut nõ primo. si primo habet ꝓpo
sitũ. si nõ primo: ergo hoc ꝑdicatũ inest alicui
priꝰ. aut ergo iest alicui priꝰ sbo uliter dispoſito
dꝫ triãgulo. aut alicui sbo nõ uliter dispoſito.
nõ primo mõ. qꝛ nõ est aliqõ sbm ulr dispoſitũ
cui hẽre tres inest priꝰ dꝫ triãgulo. nõ secõo mõ
qꝛ tunc er ꝑticulari siue indefinita seqret ulis.
¶ Itẽ ostẽdo ꝙ illa triãgulus ⁊c. nõ sit ꝑmo ue
ra: qꝛ ꝓpositio ꝑmo uera est imediata. sꝫ hec nõ
ẽ imediata. ergo hec nõ ẽ ꝑmo ꝑse. ꝓbo mioꝛẽ.
Illa. triãgulus hẽt tres ⁊c. põt ꝓbari ꝑ diffini
tionẽ triãguli tanꝫ ꝑ mediũ. gꝰ cũ hẽat mediũ

per qd pōt pbari nō ē imediata. ¶ Huic dī q̃ illa triāgulus ꝛc. est imediata. sed distinguit de p pōne imediata. q̃dā est imediata imediatiōe cāe ꝛ q̃dā imediata imediatiōe sbi. Tūc dī q̃ illa ē imediata imediatiōe sbi: nō cause. ¶ Cōtra istū hec triāgulus hēt tres. demōstrat per diffinitionē triāguli: isto mō omis figura recti linea cui⁹ āgulus extrisec⁹ est eqlis duob⁹ āgulis intrisecis hēt tres. triāgulus est huiusmōi figura ergo ꝛc. in ista demōstratiōe hīc tres pūs pdicat de diffinitione trianguli tanq̃ de subiecto q̃ de triangulo ergo hec triangulus hēt tres nō est imediata imediatione sbi q: pūs inest alteri sbo q̃ huic.

Ad qōnē dī q̃ hec est uera: omis triāgulus hēt tres pmo. ꝛ hui⁹ rō est: q: hec est pclo in demōstratiōe. sed pclo in demōstratiōe est p⁰ ꝛ imediata imediatiōe sbi. lz nō imediatiōe cāe. ergo hec est uera: omis triāgulus hēt tres ꝛc. ¶ Intelligēdū tñ est pp rōnes: q̃ lz aliqd sit pdētū sub aliq⁰ sicut suppositū sbo cōi absolute: uerūtū respectu alicui⁹ pdicati tale suppositū ēnēat cōi. vbi gra. lz sortes sit pse suppositū hois: tñ ut hō sbijcit respectu hui⁹ pdicati spēs: sortes ēnēat hoi. iō hic ē fallacia accntis: hō est spēs. sortes est hō. ergo sortes ē spēs. silr ex illa pte: lz ysocheles sit pse pdētū sub triāgl'o: ut tñ triāgl's cōpat ad hoc pdicatū hīc tres ꝛc. prio: sibi ēnēat ysocheles sub ppria ꝛ absoluta rōe. ꝛ iō nō seqt omis triāgl's hēt tres prio: ergo ysocheles hēt tres prio. uerūtū q: hec est ulis. omis triāgl's ꝛc. ꝛ distribuit nō imobilr. iō oportet descēdē ad aliq̃ singlaria ꝛ debet sic fieri descēsus. omis triāgl's hēt tres p⁰: g⁰ ysocheles iq̃tū triāgl's hz tres p⁰. ꝛ q̃libz singlis ē va sic ulis

Ad rōnes ad primā tā dictū ē. Sūt enī iste singulares respcū isti⁹ ulis. iste triāgl's inq̃tū triāgl's hēt tres p⁰: ꝛ sic de alis. ¶ Ad secūdā sic dicebat q̃ nō est silr pp duo: q: ad ꝶ q̃ pdicatū isit ididuo sb rōne cōis due ꝛditiōes requrunt. Una q̃ illū pdicatū illi cōi isit pse ꝛ prio ꝛ nō p accns. Alia q̃ illū pdicatū nō repugnet sbo: sic est in illa. ysocheles inq̃tū triāgl's hēt tres prio. q: ꝶ pdicatū nō repugnat ysocheli sb q̃cūq̃ rōne simplr. ꝶ pdicatū iest triāglo pse prio ꝛ nō p accns. Sz i illa: sortes inq̃tū hō est spēs: est defect⁹ i utraq̃ ꝛditiōe. spēs enī repugnat sorti sub q̃cūq̃ rōne silr hōi nō iest pse sed p accns. Iō lz hec sit va iste triāgl's inq̃tū triāgl's ꝛc. nō tñ hec est uera: sortes inq̃tū hō est spēs. ¶ Ad aliū ꝛ ꝶ; dī q̃ ēē ifinite uelocitatis nō repugnat motui pticulari sub q̃cūq̃ rōne: q: lz sub rōne sibi pticlari repugnet: tñ sub rōne gnālī mot⁰ sibi nō repugt Et ad pbationē cū dī cui iest vnū oppositoꝝ ꝛc ꝶ est itelligēdū sub eadē rōne: q: opposita debēt referri ad idē. sed ēē detminate uelocitatis sub rōne pticulari: ꝛ ēē idetminate uelocitatis sub rōne gnālī mot⁰: nō accipit sb eadē rōne. iō nō opponunt adiuicē. ꝛ iō nō seqt: mot⁰ pticularis est detminate uelocitatis. ergo sibi repugnat ēē idetminate uelocitatis. ¶ Tūc sic ex pte alia. lz sorti sub rōne pticulari repugnet ēē spēs: tñ sub rōne gnālī hois sibi nō repugnat. ¶ Ad ꝶ dcm est supra q̃ sub q̃cūq̃ rōe sibi repugnat ēē spēs; sub rōne ppria certū est. Silr sub rōne homis: q: hoi nō iest spēs nisi p accns ꝛ ēt ut sic sortes ēnēat. ¶ Uel alr pōt dici ad illā rōnē de motu q̃ qlibet mot⁰ pticularis pōt psiderari in se ut est qd ptinuū ꝛ successiuū. Et sic nō repugnat sibi uelocitari siue tardari usq̃ ad ifinitū. scdo mō pōt psiderari p cōparationē ad detminatuz mouēs ꝛ mobile ꝛ isto mō sibi repugnat uelocitari: q: nō uelocitat nisi fm vtutē ꝛ hitudinem mouētis ꝛ mobilis. Uñ est dicēdū q̃ nō repugnat motui pticulari uelocitari in ifnitū sb rōne cois. Et sic pticulari motui inest ēē detinate uelocitatis ꝛ indetinate uelocitatis p hitudinē ad diuersa ut pūs dictū est. ¶ Ad aliā rōnē dicēdū est q̃ lz ysocheli inq̃tū ysocheles isit hoc pdicatū hīc tres pmo. nō seqt q̃ nō iest triāglo Et ad pbationē cū dī q̃ ipossibile est idē inesse duob⁹ pmo. uerū est sub ppa rōne. uerūtū possibile est idē inēē duob⁹ pmo dūmō vni sb rōne alteri⁰. vñ respectu pmitatis nō sūt duo: q: ubi vnū est pp alterū ibi tñ vnū. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad rōnē ꝛ ꝶ. dicēdū q̃ ysocheles ꝛ ysopleuros ut suscipiūt hoc pdicatū hīc tres prio quodāmō sūt vnū: ꝛ quodāmō duo. vnū respectu pmitatis: q: hoc pdicatū sub hac detminatione prio suscipiūt ut ueniūt in vna rōne triāguli ꝛ quodāmō sunt duo q: diuersa subiecta diuersarū ppositionū. ¶ Cōtra hoc qd tu dicis si hec ēēt uera ysocheles inquātū triāgulus habet tres primo: tūc demōstratio ulis nō ēēt potior q̃ ēēt pticularis: q: per rūsionē eadē passio primo inest vniuersali ꝛ particulari siue singulari. ¶ Huic dicit q̃ non obstāte hoc demōstratio vniuersalis est potior: quia lz eadem passio primo inest vniuersali ꝛ singulari: tamen diuersa ratione; q: vniuersali iest absolute; sed singulari

iest sb rōne sui cois. ⁊ iō ulis potio: est q̄ pticularis. ¶ Sustinēdo aliā ptez dī. q̄ hec est falsa: ois triāgulus ⁊c. q: sua ꝓtradictoria est uera ⁊ etiā sua ōria. ¶ Itē si ois triāgulus hēret tres p̄mo tūc hēre tres p̄mo iesset cuilibet singulari p̄mo: q: hoc significat hec ꝓpositio. Sz si habē tres insit huic triāgulo p̄mo: ergo nō illi p̄mo: q: qd̄ per supabūdātiā dī vni soli ꝓuenit: ponē ergo q̄ hec sit uera. ois triāgulus ⁊c. est ponē i possibilia. ¶ Ad p̄mā rōnē sicut dicebat q̄ hec est imediata ⁊ p̄mo uera. ois triāgulus ⁊c. sz ex b nō seqtur q̄ ois triāgulus hēt tres p̄mo. illa enī imediatio siue pricas in illa ꝓpōne. nō est ꝓpter b q̄ pdicatū p̄mo iest sbo sub isto mō: sz ex b q̄ pdicatū p̄mo ⁊ imediate sbo absolute ꝓcepto iest. vū hec est uera: triāgulus hēt tres p̄mo ¶ Ad p̄mū ꝓtra b cū queritur. ois triāgulus ⁊c. aut ergo p̄mo: aut nō. dī q̄ non p̄mo: q: alicui alteri iest b pdicatū p̄mo hēre tres. triāgulo enī nō disposito. si ergo ulī inest hec passio hēre tres p̄mo. ⁊ cū iferres ergo per illam triāgulus ⁊c. Pōt pbari illa: ois triāgulus ⁊c. dicēdū q̄ nō seqtur. ¶ Ad aliud sicut dicebat q̄ hec: triāgulus hēt tres: est imediata imediatione sbi sz nō imediatione cāe sicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra b dī q̄ dupler est sbm. qdā est subm respectu accītis. ⁊ qdā sbm ꝓpōnis. vū illa rō contra hāc rūsionē pbat q̄ hēre tres inest alicui subo ꝓpōnis ut diffinitioni triāguli p̄us q̄ triāgulo: ⁊ b est ꝓcedēdū. uerūtū nulli sbo accītis inest hēre tres p̄us q̄ triāgulo. ⁊ hēre nō inest diffinitioni triāguli tanq̄ sbo accītis sz tanq̄ cōi per qd̄ pbat hēre tres de triāgulo. ¶ Contra q̄ hec sit falsa triāgulus hēt tres. p̄mo: pbo: q: propositio idiffinita est falsa cuī q̄libet singlis est falsa. sed illa est falsa iste triāgulus hēt tres ⁊c. ⁊ sic de alijs. Si dices q̄ iste singles sunt uere: tūc hec ulis erit uera. ois triāgulus hēt tres p̄mo: qd̄ est negatū: cū ergo oēs singles sint false hec idiffinita erit falsa. ¶ Huic dī q̄ hec non est idiffinita. triāgulus hēt tres p̄mo. sed est singularis sicut illa hō est spēs. q: hēt triangulus suppositionē simplicem: ⁊ ut sic extraneat cuilibet supposito: ⁊ iō sz singulares sint false: nō tū oportet ulem eē falsam. Contra: pdicatū reale. ergo nō restringit triāgulū ut stet pro intētione ita q̄ nō pro supposito. ¶ Itē hec pōt eē cōclo in demōstratione: ergo pdicatū attribuit subo per cōparationē ad suppositū. ¶ Itē pdicatus distās est. ergo nō restringit pdicatū ad exceptionē aliquā. ¶ Ad p̄mū istoꝝ dī q̄ hoc pdicatū hēre tres: est pdicatū reale. uerūtū hoc pdicatū hēre tres dispositū hac ꝓditione p̄mo est intētionale: q: pse ⁊ p̄mo: sunt intētiones scōe sicut spēs. ¶ Ad aliud. q̄ triāgulus hēt tres ⁊c. pōt eē ꝓclo in demōstratione ⁊ iō pdicatū attribuit sbo per cōparationē ad suppositū. Sz ista triāgulus hēt tres p̄mo nō est ꝓclo in aliq̄ demonstratione: q: hec est singularis ⁊ de singlib⁹ inquātū huiusmodi non est scia per Arē. ¶ Ad aliud dī q̄ id qd̄ est distās ꝓhē pōt ad acceptiones saltim nō sub ea rōne qua est distās: q: distātia nō est causa restrictionis. Sz causa restrictionis ad intētionē est q̄ pdicatū est intētionale: ⁊ iō sub rōne gnāli intētionis pōt restringere sbm ut accipiat pro itētione ⁊ eadē rōne sbz itētionale restringit pdicatuz ad intētionē ut si dicat spēs est hō. q: aliter in ꝓuersione esset uariatio suppositionis sic cōuersa: homo est species: ergo species est homo ⁊c. Questio. xxxv.

Q Aeritur Circa primuz errorē an passio iherēs suppositō alicui⁹ cois hītis vnicū suppositū insit illi supposito primo ut an passio lune primo isit huic lune. q̄ sic videt qñ aliq̄ duo aliquā rē significāt ⁊ sunt eiusdem ambit⁹ quo ad supposita: qcqd inest vni pse ⁊ primo inerit pse ⁊ primo alteri. sz luna ⁊ hec luna idē significāt ⁊ eiusdē ambit⁹ sunt: q: neutrū alterū excedit. ergo si aliq̄ passio isit lune primo: iest primo huic lune. ¶ Hinc dī q̄ sz luna ⁊ hec luna significēt eādē rē ⁊ sint eiusdē ambit⁹ nō tū seqtur q̄ si vna sit passio primo q̄ alia sit passio. Ad hoc enim q̄ aliq̄ passio insit sbo primo oportet q̄ sb lectū sit ulē ⁊ ita passio p̄mo inest lune. nō tū p̄mo inest huic lune. ¶ Cōtra ulitas ⁊ pticularitas nō se hūt in rōne susceptiui nec in rōne partis susceptiui respectu passionis. nō enim b totum aggregatū: luna ulis suscipit passionē: sz luna tū. ergo ulitas nō ꝓfert ad pseitatem nec pticularitas ipedit. ¶ Itē in sinonimis q̄cunq̄ passio inest vni p̄mo ⁊ alteri p̄mo. eadē enīz passio que inest lapidi p̄mo inest petre: ⁊ tū ita differunt per diuersas rōnes. ergo diuerse rōnes nō impediūt qn si aliq̄ passio insit lune qn insit huic lune cū sint eiusdē ambit⁹ sicut lapis ⁊ petra. ¶ Itē seqtur: luna ergo hec luna: ⁊ econtra q: oppositū ꝓnītis nō stat cū aūcedēte. ergo pas

sio primo inherēs vni iest alteri pmo. ¶ Ad op positū est Ar. dicēs q̃ iste error est qñ cōe nō hēt nisi vnū suppositū. ⁊ credit q̃ passio ulis ⁊ pmo inherēs uli: pmo insit illi supposito.

Ad qōnē dī q̃ passio pmo iherēs cōi hñti vnicū suppositū: nō inheret illi supposito pmo: hui⁹ rō ē: q̃ passio cō seqtur sbm pmo fm q̃ sbm aptū natū est ꝑdicari de plurib⁹. ſz hec luna nō est apta nata ꝑdicari de plrib⁹. luna tñ lz nō hēat nisi vnicū suppositū actu nec possit hēre nisi vnicū (ipedit enim ex ordine vniuersi: q̃ meli⁹ per vnū est facē q̃z p duo si possit fieri per vnū eque bñ ꝛ uerūtñ luna apta est ꝑdicari ⁊ plurificari in multa supposita. iō passio pmo inest lune: que tñ pmo nō iest huic lune. ¶ Intelligēdū tñ est q̃ ad b̄ q̃ passio ꝓsequat sbm pmo: regrit q̃ sbm hēat rōnē cāe respectu passionis: tñ nō q̃liter cūq̃z. sbm enim pōt ē causa respectu accñtis triplr. Uno mō sbm pōt ē causa supflua. sicut ysocheles respectu hēre tres: ysocheles enim ipsi sbo respectu hēre tres supaddit dīam: que dīa supfluit in ꝓducēdo tres. Alio mō sbm hēt rōnem cāe diminute respectu accñtis. sicut figura respectu hēre tres: q̃ nō seqtur: hec est figura: ergo hēt tres. Tertio mō sbm hēt rōnē cāe ꝑcise respectu accñtis. sicut triāgulus respectu hēre tres. triāgulus enim addit illud qō est diminutū in figura ⁊ ꝑcidit illud supfluū qō est in ysochele respectu hui⁹ passionis: hēre tres. ⁊ iō hēt rōnē cāe ꝓuertibilis siue adeq̃te. ⁊ iō hēre tres pmo ꝓseqtur triāgulū. ⁊ b̄ est qō Ar. dicit diffinitē do passionē. Uniuersale sic dicēdo q̃ cuz pse ⁊ de oi fm q̃ ipm est. ⁊ hec ꝓditio fm q̃ ipm ē reperit in passione respectu sbi qñ sbm est in rōne cāe respectu passionis. fm q̃ ipm est: est fm cām ꝑcisam ⁊ adeq̃tā. ¶ Aliud itelligēdū est q̃ triplr ꝓtingit errare in assignādo passionē ulēz qui tres modi pñt patē sic artificialr q̃ cōe cuius est passio aut hēt trñ vnū suppositū aut mlta. si trñ vnū: ⁊ assignet illa passio primo inesse illi vni supposito: tūc est pm⁹ error. Si cōe hēat plura supposita aut ergo ipm est inoiatuz ꝓpter ambiguitatē sui. aut noiatū ꝓpt suā certitudinē si sit inoiatū ⁊ ꝓcedit passio illi⁹ inoiati pmo inē suis inferiorib⁹. sic est scōus error. ut si credat hec passio: cōmutabilr ꝓportionari: pmo lineis ⁊ numeris inē ꝓpt hoc q̃ cōe istoꝝ cui⁹ est hec passio est inoiatū ꝓpt suā ambiguitatē: sic est scōus error. Si aūt cōe hēat multa supposita sit noiatū: tūc est distinguēdū ulteri⁹. q̃ aut est dīa certa eius ad suppositū. ⁊ sic non est aliq̃ causa erroris: tūc enim possum⁹ scire q̃ passio que inest cōi pmo nō inest supposito primo nec ecōtra. Si vo dīa nō sit certa. tūc ē tertius error ex hoc q̃ credit q̃ passio que iest primo inferiori: pmo insit suptori uel ecōtra.

Ad primā rōnē dicendū q̃ lz luna ⁊ hec luna sint eq̃lis ambitus: nō tñ oportet passionē inherēte primo lune ineē primo huic lune: q̃ lz sint eq̃lis ambit⁹ materialr: nō tñ sunt eq̃lis ambit⁹ formalr: q̃ forme lune non repugnat multiplicari per multa supposita. siue nō repugnat lune ſz suā formā. Sed huic lune repugnat ex sua forma. mālter tñ sunt eiusdē ambit⁹: sed b̄ est ꝓpter impedimētū ordinis vniuersi. Ordo enim vniuersi intēdit qō meli⁹ est: ⁊ meli⁹ est facē per vnū q̃z per duo si possit fieri per vnū. ⁊ iō ꝓpter ordinem vniuersi est trñ vna luna. ¶ Cōtra istud. Intelligētia nō est apta nata multiplicari per mlta supposita: q̃ intelligētia est forma imālis totalr: q̃ nec est materia pficiēs nec est educta de potētia māe. ergo saltim in intelligētijs non est error si passio sit assignata supposito pmo que pmo cōuenit cōi. ¶ Huic oportet dicē q̃ passio iherēs intelligētie si assignet huic intelligētie pōt adhuc ē error: q̃ passio ꝓseqtur subm fm q̃ ulē est. ⁊ hec intelligētia nō est ulis iō huic intelligētie cōe nō inest primo. Et tūc oportet rñdere ad rōnes ꝓtra primā rñsionē. ¶ Ad primā dī q̃ lz ulitas nō sit pars ꝓcept⁹ ingrediēs susceptiuū passionis. est tñ illud sine quo passio nō inest primo sbo ⁊ iō pōt cōferri ad hoc q̃ passio primo insit lune ⁊ tñ nō primo huic lune. ¶ Ad aliud dī q̃ diuerse rōnes ꝓcedēdi ulē ⁊ singulare sunt magis intranea ⁊ magis coherētia ꝓceptui uli ⁊ singulari q̃z diuerse rōnes in sinonomis. Dixit enim Ar. q̃ si aliqō nomē imponatur ad significādū ulē sub rōne ꝓpria. ⁊ singulare silr hoc erit equoce. Et iō lz passio vna possit primo ineē lapidi ⁊ petre. nō tñ vna passio potest inesse pmo vniuersali ⁊ singulari. ¶ Ad aliud dī q̃ seqtur mālter. Luna ergo hec luna: q̃ in re nō est luna nec pōt ē nisi ista. tñ nō seqtur formalr q̃ luna inquātū est ex forma sua nō hēt repugnātiam ut in multis inueniat. est enī apta nata ꝑdicari de plurib⁹. ideo nō seqtur for

maliter. ¶ Ad pbationē dī q̃ oppos tuz pñtis
nō stat cū añte ḡtū est ex mā: tū ḡtū est ex for-
ma pōt stare: qr ḡtū est ex forma significatiōis
ista pñt simul stare. luna mouet ⁊ hec luna non
mouet. sicut ista hō currit ⁊ sortes nō currit. iō
pñtia nō est formalis sed mālis ⁊c. Nō. xxxvi.

q **Queritur** circa secūdū errorē: an passio possit iesse p
mo suppositis alicui⁹ cois hñtis plura
supposita. q̃ sic videt. prio gnātio iest huic hoi
⁊ illi ⁊ nō pmo hoi: qr spēs nō gnātur ut hō p-
mo: sz per accñs. per Ar. vii°. meth. ergo pos
sibile est accidēs iesse suppositis pmo cois hñ-
tis plura supposita. ¶ Hic dī q̃ gnātio nō iest p
mo isti hoi nec illi: nec p° iest alicui spei. ¶ Con
tra. qlibet accidēs iest alicui pmo. aut ergo cōi
aut singulari. ¶ Hic dī q̃ sz passio iest alicui cōi
pmo sed nō iest spēi ut hoi: sed iest huic cōi qd ē
cōpositū ex ōrijs: qr illud pmo est gnābile ⁊ cor
ruptibile. ¶ Cōtra act⁹ ⁊ opationes sunt primo
circa singularia per Ar. p° methaphice. gnā
tio est opatio: ergo est circa singularia ⁊ nō cir-
ca cōe. ¶ Itē si gnātio sit pmo circa hoc cōe cō
positū ex ōrijs: ergo pmo iest spēi qd est negatū
pbo pñtiā: qr cōpositū ex ōrijs pdicat de pluri
bus i numero ⁊c. ergo est spēs. ergo si pmo iest
cōposito ex ōrijs prio iest spēi. ¶ Itē ārō an cō-
positū tale sit suba uel accñs aut aggregatū. si
suba cū nō sit gen⁹ gnālissimū: nec dīa: est spēs
ergo si cōpositū ex ōrijs pmo gnātur: spēs prio
gnātur. ¶ Itē si sit accidēs: tūc accidēs prio ge
nerat q̃ est ptra Ar. Ad accñs eni est alātio
⁊ nō gnātio ppe. Si sit aggregatū: hoc nō pōt
ē: qr ens per accñs nō generat per Ar. septio
phicor. illud eni pse gnātur qd est per se ens. p
accidēs nō est pse ens: ergo videt q̃ gnātio prio
isit singulari. ¶ Propterea dī aliter ad rōnē: q̃
gnātio nō iest pmo cōi nec nature ut est in hoc
pmo inḡtū hoc distinguit ab illo: sed iest natu-
re que est in hoc ⁊ in illo. ¶ Cōtra. gnātio aut i-
est cōi pmo aut singulari. qr iter cōe ⁊ singulare
nō est medīū. si ergo gnātio nō isit cōi pmo ut
huiusmodi. ergo pmo iest singulari. Sed sin-
gulare ꝓm q̃ tale est numero diuersum ab alte
ro ergo ⁊c. ¶ Itē gnātio iest huic hoi ⁊ illi. sed
nō pōt iesse huic pmo: qr tūc nō iesset illi: qr iste nō
ē ille. qr qd p supabūdātiā dī vni soli puenit. er
go gnātio iest alicui prio repto in hoc ⁊ i illo qd
est negatū. ¶ Itē ad pncipale. dīa est iter acci-
dēs ppriū ⁊ accñs cōe per Porphyriū: qr acci
dēs ppriū pmo iest spēi. accidēs vo cōe pmo in
est idiuiduo. sed oē accñs iherēs sbo cui pmo i
est hēt cām in sbo: qr aliter nō magis iesset vni sb
iecto ḡ alteri. ergo albedo in sbo cui pmo inest
hēt cām necessariā: ergo est ei⁹ passio. pōt ergo
passio incē plurib⁹ pmo alicui⁹ spēi hñtis plura
supposita. ¶ Itē ārō aut passio iest plurib⁹ sup-
positis pmo aut cōi prio. si pluribus suppositis
hēo ppositū. si cōi prio: ārō de illo cōi. illud iest
plurib⁹ suppositis. aut ergo iest illis prio: aut p
aliqd aliud cōe. si per aliqd aliud cōe eēt pcess
us in ifinitū. Si plurib⁹ suppositis isit prio: ea
dē rōne stādū fuit i prio. Passio ergo ulis pōt
iesse plurib⁹ suppositis prio. ¶ Hic dī q̃ passio
iest plurib⁹ suppositis nō prio sed per aliō cōe:
ut per spēm: ut risibile iest sorti: prio tñ hoi. Sz
spēs iest plurib⁹ illis suppositis prio. Silr ge-
nus iest plurib⁹ spēb⁹ prio: qr ibi est stat⁹ ⁊ non
est rō eadē ārē stat⁹ nō fuit in prio. ¶ Cōtra illō
p eādē nāz psegtur spēs sua supposita ppa ⁊ ēt
passio illa eadē. si g° spēs prio isit diuersis sup
positis. passio prio pōt iesse eisdē: qa p eādē cāz
¶ Ad oppositū ē Ar. dīc enīz q̃ secūs error ē
qsi aliqd cōe est inoiatū hñs multa supposita ⁊
credit q̃ illa passio prio insit illis suppositis.

Ad qōnē dī q̃ passio pōt nō iesse i diui
duis prio. hui⁹ rō est qr pas
sio psegtur naturā spēi fm se: qr a nā spēi fm se
egredit illa. Sed nature spēi accidit multipli-
cari per mlta ei⁹ diuersa idiuidua. idiuidua eni
per ḡtitatē multiplicant ⁊ alias pditiones mā
les: sed nature spēi accidūt pditiones māles iō
multitudo idiuiduor accidit nature spēi. pas-
sio ergo psequēs naturā spēi per accñs psequit
multa prio idiuidua: qr naturā spēi primo pseq
tur cui accidit multitudo. ⁊ iō suppositis nō in
est primo. ¶ Intelligēdū tñ est q̃ aliter psequit
passio plura supposita. spēs ⁊ genus suas spēs
ul spēs sua supposita. passio eni nō psequit sua
supposita. sed primo naturā spēi tanḡ cātam a
specie. Sed gen⁹ nō psegtur suas spēs tanḡ cā
tū a spēb⁹: sed tanḡ specierū cā: qr ex genē ⁊ dif
ferētia causat ⁊ fit spēs. iō gen⁹ pōt per eūdem
modū pseq diuersas spēs: qr fm illud qd est cā
diuersarū specierū. Passio tñ nō seqtur primo
plura idiuidua: qr ab ididuis nō causat ut plu
ra sunt. sed a nā spēi (que ididuis multiplicat)
p° causat passio ⁊ iō nō seqt ididua nisi p accñs

Ad rōnes ad ꝑmam dī sicut ultimo dicebat ꝙ generatio non cōsequitur primo ulē abstractū a singularibus: qꝛ per Ar. gnātiones ⁊ opationes sunt circa singularia. sed gnātio ꝑmo cōsequitur singulare ꝓsequitur enim nām in hoc ⁊ in illo. Sed cōseq nām in hoc pōt ēē duplīr. Uno mō ꝙ cōsequat nām in hoc inquātū hoc est: ⁊ isto mō generatio nō cōsequitur nām in hoc: qꝛ si cōsequeretur nām in hoc inq̃tum hoc: nō ꝓsequerēt nām in illo: qꝛ illud nō est hoc. ergo gnātio nō cōsequitur nām in hoc inquātū hoc ita ꝙ hecceitas sit causa positiua. Alio mō dī cōseq nām in hoc: ita ꝙ hecceitas sit causa sine qua nō: ⁊ nō causa positiua. ⁊ isto mō gnātio ꝑmo cōsequitur naturā hoc. hoc est cōsequitur nām que nō est sine hoc, ⁊ silīr cōsequitur nām in illo: ita ꝙ nō sine illo: ⁊ utrāq; ꝑmo. Aliī per Ar. gen° ꝑmo pōt ineē diuersis spēbus. ita gnātio ꝑmo pōt ineē diuersis indiuiduis nō tm inquātū distincta sūt ypostatice. sed pro eo ꝙ gnātio cōsequitur primo nām que est in hoc ⁊ que est in illo: ⁊ ita generatio quodāmō est ulis nō simplīr: qꝛ non ut est ulē abstractū. qꝛ ulē abstractū sic nō cōcipit inquātū hoc positiue nec sub hoc: sed ita ꝙ hecceitas sit causa sine qua nō. sed nāe tātā inest ꝑmo gnātio ꝓtingēter nō inquātū hoc nec inq̃tum illud iō �means qd est ulis non tm ꝓtingit sine hecceitate ⁊ iō singularis est simplīr. Exēplum ꝓuenīēs ad hoc est de visu per Ar. in fine secūdi hui°. Sēsus quodāmō est ulis: ut visus respectu coloris. non simplīr ut certū est: qa sic sensus ēēt intellect°. sed est ulis eo mō quo dictum est. ¶ Tu dices ergo est ponē medius inter ulē ⁊ singulare. ¶ Dī ꝙ nō sequitur. Sed tm ꝙ sit ponē mediū inter ulē ⁊ singulare. silīr qō ꝓcipit inq̃tū hoc. sed inter simplīr ulē ⁊ simplīr singulare: nō est mediū. natura enim que in ꝗ ꝑmo generat: nō est simplīr ulis: sed est simplīr singularis. est tm ulis ꝑm qd qꝛ nō cōcipit inq̃tū hoc positiue. ¶ Ad rōnes ꝓtra hoc. Ad primā Iā patet ꝙ gnātio nō est alicui° ꝑmo cois sed est singlis: sed nō quocūq; mō est ipm singulare sed sicut dictū est. ¶ Ad aliud dī ꝙ generatio nō est hui° inq̃tū hoc nec illi° inq̃tū illud. Sz est cuiusdā nāe in hoc ⁊ in illo. ⁊ ideo quodāmō est ipsius ulis sed nō simplīr ulis sz est cuiusdā nāe que nō est sine hoc. natura enim spēi nō generat sine q̃litate ⁊ quātitate non tm generat. ut quāta est nec q̃lis. ita ꝙ dicat cām positiuā. ¶ Ad aliud ꝑncipale dī ꝙ hz accidēs cōe ꝓsequat indiuiduū primo. nō tm est propria passio eius. ¶ Ad ꝓbationē ꝓtra: dī ꝙ hēt cām in sbo rōne cuius magis inest vni q̃ alteri. Sz illa causa nō est intrinseca nāe spēi. sed ex aliquo addito nāe spēi: ut ex cōplexione uel alijs ꝓditionib° mālibus que ꝑmo cōsequunt indiuiduū. ⁊ ideo accns cōe nō est passio. ¶ Ad aliud sicut dicebat. ¶ Ad rōnē cōtra hoc dī ꝙ natura spēi inest plurib° indiuiduis �means se. passio nō inest indiuiduis ꝑm se sed ꝑm nām spēi ⁊ iō nego hāc ꝓnntiā. spēs ⁊ passio insunt suppositis per eādē formam ergo eque ꝑmo: qꝛ forma per quā spēs inest indiuiduis est intrinseca speciei. Sed forma per quā passio inest suppositis nō est intrinseca passioni: sed addit sibi: sicut natura spēi nō est intrinseca passioni sed est res sibi addita quia res alterius generis. Nō. xxxvij.

q Queritur An cognoscēs vnum quēq; triāgulum cognoscat triāgulū simpliciter. ꝙ sic videt. cognoscēs ꝓclonem in demōstratione cognoscit simplīr. sed cognoscēs vnūquēq; triangulū cognoscit ꝓclonē in demōstratione. ergo cognoscēs vnūquēq; triāgulū cognoscit simpliciter. ꝓbo minorē. Cōclo in demōstratione est illa in qua ꝑdicat passio ulis de sbo sicut est in ꝓposito. ¶ Huic dī ꝙ minor est falsa. sed hec ē ꝓclo in demōstratiōe. Omis triāgulus hēt tres ⁊c. omis cui distribuit ꝑ suppositis inq̃tū ꝓticipant nāz cois. Sz vnusq;q; distribuit ꝑ suppositis ut nūerata sūt. sz nūeratio accidit ut vnū ē distinctū ꝗ alterū nāe spēi de q̃ ꝑse scit passio. ⁊ iō q cognoscit vnūquēq; triāgulū nō cognoscit nisi ꝑz accns. ⁊ iō hec nō ē ꝓclo i demōstratiōe. Sz illa ē ꝓclo: omis triāgulus ⁊c. qꝛ de suppositis inq̃tū iclūdūt nām spēi scit passio. ¶ ꝗ illud: ꝗ signū omis: distribuit tinū i sua supposita. Silīr ꝗ signū vnūqq;q; ⁊ nihil inouat circa tinū cū sint dictiōes officiabiles. g° eodē mō ē vna ꝓclo in demōstratiōe sic alia. ¶ Itē si vnusq;q; distribuat ꝑdicatū ꝑ suppositis ut nūerata sūt ⁊ distincta tūc hec ēēt plures. vnusq;q; triāgulus ⁊c. qꝛ tē ꝑ° plurib° attribuit ꝑdicatū. ¶ Itē Ar. dicit. Scire aūt opinamur vnūqq;q;. g° vnūqq;q; nō distribuit ꝑ suppositis ut nūerata sūt ⁊ distincta qꝛ ut sic res nō scit ⁊ tē lra Ar. ēēt falsa. ¶ Itē si sic tunc hic esset petitio ꝓncipij. vnusquisq;

homo currit. ergo iste hō currit: qz in aficedēte fit distributio pro illo sub ppria rōne ⁊ eodem mō accipit in ꝓnte. ¶ Itē cōtra aliud dictum. ostēdo q̄ omis nō distribuit pro suppositis ut cō uenīūt in nā spēi: qz si sic hec eēt uera: omis hō est spēs. ¶ Itē hec eēt falsa. omis hō est alb⁹. qz sensus eēt omis hō inquātū hō est albus. sed hoc est falsum ergo ⁊c. qz dīa est inter accnis cōe ⁊ accidēs ppriū in hoc q̄ accnis ppriū primo inest spēi: cōe primo inest indiuiduo. ¶ Itē hec esset falsa. omis hō est indiuiduū. cū tñ quelibet singularis sit uera. ¶ Item ad principale. qui cognoscit oēm triangulū cognoscit simplr per AR. sed qui cognoscit vnūquēqz triāgulū. cognoscit oēm triāgulum simplr. ergo ⁊c. huic dicit q̄ minor est falsa. ¶ Cōtra. sequtur tu cognoscis vnūquēqz triāgulū. ergo oēm. qz oppositū ꝓsequētis infert oppositū aūtis. Sequtur enim. nō cognoscis oēm triāgulū ergo aliquē triāgulum nō cognoscis ⁊ hoc est oppositum aūtis. ¶ Ad oppositū ē AR dicēs q̄ si aliqs mōstret vnūquēqz triāgulum mōstratione vna aut altera q̄ duos rectos habet: non cognoscit triāgulū q̄ duos rectos habet nisi sophistico modo.

Ad qōnē dī q̄ qui cognoscit vnūquēqz triāgulū nō cognoscit triangulū simplr sed sophistico modo. sicut dicit AR. ⁊ hui⁹ rō est qz qōlibet inferius addit aliqd supra supius q̄ extraneat supiori ut spēs super genus addit dīam que generi extraneat. Sīlr indiuiduum supra spēm addit ꝓditiones māles que nature spēi extraneant. qz indiuidua multiplicant per istas cōditiones māles. quia multiplicatio est ex pte mātē. Sed multiplicatio accidit nātē spēi. ergo cōditiones māles nature spēi accidūt. ¶ Aliud intelligēdum est: q̄ hī signū omis: distribuit terminū in suppositis: ꝛm q̄ supposita includūt nātē spēi: ⁊ hoc signum: vnusqsqz: distribuit pro suppositis inquātū includūt aliqd extraneū nātē spēi. Et hoc arguo. passio perse scit de natura spēi. sed vnusqsqz distribuit pro suppositis. nō ut includūt nātē spēi. ergo de vno quoqz triāgulo nō scit hec passio hēre tres pse sed per accnis ⁊ sophistico mō: qz vnusqsqz distribuit pro suppositis ut addūt cōditiones māles. que nātē spēi extraneantur. ¶ Propter rōnes intelligēdum est q̄ dupler est abstractio. vna est a materia ⁊ suppositis: sicut hō abstrahit ab illo hoīe ⁊ ab isto ⁊ a materia ut ab hoīe albo ⁊ ab hoīe nigro. Istī albū ⁊ nigrū prius sequunt subm in rōne ꝓditionū māliū. Alia est abstractio a suppositis sed nō a materia: sicut hō alb⁹ abstrahit a suppositis ut ab illo hoīe ⁊ ab isto. sed nō a materia: qz albū cōsequtur passiones māles sbi. Duplici isti abstractioni corrīdet dupler signū distributiuum: qz termino cōi abstracto a suppositis ⁊ a materia corrīdet hoc signū omis. qz hoc signū omis distribuit terminū in supposita que sunt hoc aliqd: ⁊ hoc est ut includūt nātē spēi. Sed hoc signum vnusqsqz: corrīdet termino cōi abstracto a suppositis: sed nō a materia: qz distribuit pro ipsis ut sunt silonon ⁊ nō hoc aliqd. ¶ Ideo intelligēdū q̄ hī hoc signū vnusqsqz: distribuat ꝑ suppositis ut māta sunt per cōditiones māles: uerūtī sub aliq̄ coitate sub qua distribuit omis. qa omis distribuit pro suppositis ut ꝓuenīūt in natura spēi. Sed vnusqsqz ut nātē spēi extraneatur. Sz tñ ut ꝓuenīūt i aliquo alio cōi māli abstracto solū a suppositis ⁊ nō a materia ⁊ sic ponit q̄ quelibet ppositio ulis est vna ubi ponit hoc signū omis. ⁊ ubi hoc signū vnusqsqz. Ex istis sequēs est q̄ hoc signū omis: solū addēdū est subo ppositionū in qb⁹ ꝑdicata eēntialr insunt sbo: ut omis hō est aial. Sz hoc signū vnusqsqz: addēdū est in ꝑdicationib⁹ accntalib⁹ ut vnusqsqz hō est albus. Et rō hui⁹ est: qz ꝑdicata eēntialia primo insunt nātē spēi ⁊ nō indiuiduis. ⁊ ꝑdicata accntalia primo insunt indiuiduis ⁊ non inquātū includūt naturā speciei: ⁊ hoc loquēdo de accidentibus communibus.

Ad primā rōnē dī sicut dicebat ¶ Ad primū cōtra: patet in positione q̄ hoc signū vnusquisqz nō distribuit pro suppositis ut includūt nātē spēi: ⁊ iō nō pōt hec: vnusqsqz triāgulus ⁊c. esse ꝓclo in demōstratione vñ nō sufficit q̄ sbm accipiat respectu passionis sub quocunqz mō ad hoc q̄ fiat ꝓclo demōstrationis: Sed si debeat accipi sb signo ulī sub hoc signo omis accipitur ¶ Ad aliud dī q̄ AR extēdit hoc signū vnūquodqz ad hī signum omis. vñ utit eo pro hī signo omis. ¶ Istī sciēdū est: q̄ hī omis debeat distribuere sbm in cōparatione ad ꝑdicatū essentiale. Sīlr hoc signū vnusqsqz in cōparatione ad ꝑdicatū accntale. qñqz tñ abutit ⁊ ꝓtra. ¶ Ad aliud. q̄ nō est petitio principij: hī vnusqsqz distribuat ꝑ suppositis sub ꝓditionib⁹ mālib⁹: qz nō distri-

bust p illis absolutè ⁊ sb ppriis rōnib⁹: sed ut
ꝓueniūt in aliquo cōi abstracto a suppositis lz
nō a mā. Jō hic nō est petitio: ois hō ē alb⁹. g⁰
iste: qr nō pcedit ab eodē supposito ppōnis sb
ppa rōne accepto: ad illud idē. ¶ Ad aliud de
vnitate ppōnis dr p idē: q nō fit distributio p
suppositis cōplete sb rōnib⁹ ppriis p b signuz
vnusqsqz: lz ut ꝓueniūt i aliquo cōi eo mō quo
est dictū. ¶ Ad aliud dr q nō seqt hāc ēē uerā:
ois hō ē spēs: qr spēs p accēs ꝑdicat de hoīe ⁊
nō pse iō spēs nō ꝓuenit suppositis hoīs inquā
tū icludūt nām hoīs. ⁊ iō hec ē uera. sed qr hēre
tres pse ꝑdicat de triāgulo: iō hec est uera: ois
triāgulus hēt tres ⁊c. ꝑdicatū eni inest suppositis
ut icludūt nām triāguli. ¶ Ad aliō: q ille rō
nes ꝓbāt q hec nō sit p⁰ uera siue pse: ois hō ē
alb⁹: qr pōt ēē uera p accēs. uel pōt dici q nō se
quit illas ēē ipossibiles qr abutit b signo ois: ⁊
tales pcedim⁹. ¶ Ad aliud p idē. ¶ Ad aliō sic
dicebat. ¶ Ad rōnē ꝓtra b: q hec ꝓpōtia nō ua
let. tu cognoscis vnūquēqz triāgulū ergo oēz.
silr nec ex opposito seqt oppositū nō cognoscis
oēz. ergo aliquē nō cognoscis. Vel nō ois triā
gulus: ergo aliqs triāgulus nō: qr hec. aliquis
triāgulus nō hēt tres. opponit huic. vnusqsqz
triāgulus ⁊c. ¶ Circa qd sciēdū est q b signuz
aliqs: equoce sumit fm q hec aliqs triāgulus
nō hēt tres: ꝑdicit huic. ois triāgulus hēt tres
⁊ huic: vnusqsqz triāgulus ⁊c. qr aliqs pticulat
ad oppositū duplr. Uno mō ad suppositū qd ē
b aliqd: isto mō hec aliqs triāgulus nō ⁊c. ꝑdi
cit huic: ois triāgulus ⁊c. Alio mō pticulat ad
suppositū qd ē sil totū: q Ar. uocat silonon.
isto mō ꝑdicit huic qd ē vnusqsqz ⁊c. ¶ Tūc ad
formā dr q hec: aliqs triāgulus non hēt ⁊c. ut
cōtradicit huic: vnusqsqz triāgulus ⁊c. nō seqtur
ad hanc nō ois triāgulus ⁊c Nō. xxxviij.

q **Ceritur** An signū ulē distribuat tminū sb ppa rōne
suppositoꝝ aut sb rōne tmini cois. q
sb rōne ppa suppositoꝝ videt p Ar. q cognoscit vnūquēqz triāgulū nō cognouit simplr: sed
fm accēs. lz si b signū vnusqsqz distribueret p
suppositis sb rōne cois: tūc cognoscēs vnūquē
qz triāgulū cognoscet simplr: qr tūc triāgulus
cognoscit hēre tres simplr. qñ hēre tres cogno
scit. de suppositis triāguli inqztū ꝓueniūt i nā
triāguli: ergo signū distribuit tminū sb ppa rōne
suppositoꝝ. ¶ Jtē scia passionis de sbo dr scia
simplr: Sed scia simplr ē qñ hēt scia sb ppa rō
ne: b signū ergo ois: distribuit tminū sb ppa rōe
⁊ nō i ulī: qr scire i ulī ē scire fm qd. cū ergo hē
ret tres simplr sciat de triāgulo oī. ergo scit de
triāgulo sb ppa rōne: b signū. ergo ois: distri-
buit p suppositis sb ppa rōe suppositoꝝ. ¶ Jtē
signū reducit tminū ad actū p eis que fuerūt i
tmino potētialr. Sz suppositā sb ppa rōne fue
rūt potētialr i tmio cōi. ergo signū distribuit ter
minū p suppositis sb ppriis rōnib⁹. ¶ Jtē qd
actualr seqt ad alterū: actualr i illo icludit. sed
singulare actualr seqt ad ulē. seqt eniz. ois hō
currit. ergo iste: ergo singlre actualr pōit i ulī.
signū ergo ulē distribuit tminū i suppositā sub
ppa rōne. pbo maiorē. si eniz aliqd actualr sit
hō: ⁊ tū nō actualr icludit sz potētialr: ergo po
sito vno pōt alterū nō poni. ⁊ p ꝓns ad vnū nō
seqt alterū. si ergo nō actualr icludit: nō actua
liter seqt: ergo ex opposito: si actualr seqt: actu
alē icludit. ¶ Ad oppositū si fuerit distributio
p suppositis sb ppa rōne suppositoꝝ. ppositio
ulis ēēt plures: qr actualr ⁊ sb ppa rōne ꝑdica
tū plurib⁹ attribuit. ¶ Dr q ex b nō seqt q sint
plures: qr uor ē vna. ¶ Cōtra. vnitas ⁊ pluralitas
pse respiciūt itellectū. si ergo in ppōne ulī
sint plures itellect⁹ ppriij ⁊ sb ppa rōne: ppositio
erit plures. Si tu dicis q lz plrālitas ⁊ vni
tas hēant pse referri ad itellectū: tū uor ē illō si
ne quo nō est pluralitas siue vnitas. Uor enim
vna ē illud sine quo ppō nō est vna: ⁊ sine pluri
b⁹ uocib⁹: nō ē ppō plures. ¶ Cōtra Ar. lo-
quēs de pluralitate ppōnū in uoce: nō distin-
guit iter multitudinē ⁊ pluralitatē uocū. Cū er
go hec ulis ppō sit multipler: sic oportet te cō
cedē: si fiat distributio p suppositis sb ppa rōe
suppositoꝝ ut accipit sb vnitate uocis. ergo qlī
bet ppō ulis ēēt plures pluralitate in uoce. er-
go oportet pcedē q qlibet ppō sit multipler si
ue plures: uel oportet pcedē q nō fiat distribu-
tio p suppositis sb ppa rōne suppositoꝝ. ¶ Jtē
si sic tūc cognito pncipio demōstrationis cogno-
scit demōstratio in actu ⁊ sb ppa rōne: qd est ꝓtra
Ar. in hui⁹mi pncipio: anteqz aliqd sit indu
cē. ꝓnūtia patet: qr in pclone scit ꝑdicatū de sbo
sb ppa rōe. si ergo i pncipio demōstratiōis fiat di
stributio p suppositis sb ppa rōe: tūc eodē mō
scit pclo i pncipio suo ⁊ i se: qr utrobiqz sb ppa
rōne. ¶ Jtē si fiat distributio sub ppa rōne sup
positoꝝ. tūc emptimema erit syllogism⁹ uel nō
erit ꝓnūtia: quoꝝ utrūqz est icōueniēs. g⁰ ⁊ aūs.
pbatio ꝓnūtie. et ulī ifert sua singularis. ārō er
go aut ē ꝓnūtia aut nō: si sic: ⁊ in ulī fit distribu-
tio p singli sub ppa rōe. ergo singulare seqt ex

uli et eo q̃ hec sunt: seqt ergo syllogistice. ergo si fiat distributio p suppositis sb ppa rōne tūc aut nō erit ꝓnitia. aut si sit talis ꝓnitia erit syllogismus: ⁊ ita emptimema erit syllogismus.

Ad qōnē dī q̃ signū ulē distribuit terminū nō sb ppa rōne suppositoꝝ. sed sb rōne t̄mini cois. hui⁹ ro ē ꝑus tacta. q: si fieret distributio p suppositis sb ppria rōne: q̃libet ppō ulis eēt plures ⁊ p ꝓnis nō syllogism⁹. ⁊ tūc piret syllogism⁹ ⁊ etiā ꝗdictio in ulib⁹ qd ē icōueniēs. ¶ Intelligēdū tñ est ppt rōnes q̃ illa tria se hnt ſm ordinē. Pri⁹ enīz est potētia illi⁹ singlris in t̄mino cōi nō distributo. Secdo ē act⁹ singlris i t̄mino cōi distributo. Iste tñ act⁹ icōplet⁹ ē. Tertio ē act⁹ singlris ppri⁹ ſz q̃ sb ppa rōne accipit. potētia ꝑmo ē pura potētia: act⁹ ppri⁹ singlris ē pur⁹ act⁹. Sz singulare i cōi distributo est icōplet⁹: ⁊ est act⁹ ⁊ potētia respectu diuersoꝝ. est enī act⁹ respectu potētie singularis i t̄mino nō distributo ⁊ p distributionē reducit ad actū. ⁊ iste act⁹ ē simplr potētia respectu act⁹ ppri sb ppa rōne: Sicut patet: si dicit ois hō currit: nō iportat illa sortes currit p hāc nisi i potētia ⁊ ūtute: sed in illa: sortes currit: sortes accipitur sub ppria ratione.

Ad primā rōnē dī q̃ cognoscēs vnū quēq̃ triāgulū hēre tres: nō cognoscit triāgulū simplr. ⁊ hui⁹ causa nō ē sicut rō pcedit ppt ꝶ q̃ i illa: vnusq̃sq̃ triāgulus ⁊c. distribuit triāgulus i suppositis pcise sb ppa rōne suppositoꝝ. Sz causa ꝑus dicta ē ⁊ nō cognoscēs vnūquēq̃ triāgulū ⁊c. cognoscit ipm ſm accīs: q: ꝶ signus vnusq̃sq̃: distribuit t̄minū i supposita ut ꝓueniūt i aliquo cōi: nō in cōi qd ē nā spēi qd abstrahit a suppositis ⁊ a cōditiōib⁹ mālib⁹: ſz ut ꝓueniūt i aliquo cōi māli abstracto a suppositis: ſz nō a mā sic patet i pcedēti qōne. Et q: iste ꝗditiones māles exīneātur nāe spēi: ⁊ nō cognoscēs vnūquēq̃ triāgulum cognoscit triāgulū sophistico mō ⁊ ſm accidēs. ¶ Ad aliud dī q̃ passio scit de sbo sub ppa rōe sicut rō ꝓcludit. Sz nō seqt passio scit sb ppria rōne de sbo: ergo scit de sbo sb ppria rōne suppositoꝝ: ſz scit sb ppa rōne sbi ⁊ sic scire passionē de suppositis nō ē scire i uli qd Ar uocat ſm qd: q: de singlib⁹ ſm q̃ singularia sunt: nō pōt aliqd sciri nisi ſz accīs: ⁊ ⁊ nō de hijs nō scit passio ut icludūt nām spēi. ¶ Ad aliud q̃ signū reducit t̄minū ad actū p suppositis ad que fiūt in potētia. ſz nō ad actū cōpletū: q: sic eēt plures: ſz ad actū icōpletū cū quo actu icōpleto stat potētia ad singlare sb ppa rōne. ⁊ ⁊ signū nō distribuit t̄minū p suppositis sb ppa rōne ut dictū ē i positiōe. ¶ Ad aliud q̃ hec ꝓnitia nō ualet: singulare actu seqt ad ulē. igit i uli i actu icludit: loquēdo de actu cōpleto singlaris: loquēdo tñ de actu icōpleto i ipso icludit. rō iteremptionis ꝓnitie ē q: ꝓnitia emptimematica nō seqt gra significatiōis. tūc enī eēt ꝓnitia syllogistica: q: sequtur ꝓclo eo q̃ hec sūt. Sz ista tenet gra rei. ⁊ ⁊ ſz singulare sequat actu ad ulē: q: tñ nō rōne significatiōis cōplete ſz rōne rei: ⁊ nō oportet q̃ actu cōpleto ponat singulare ⁊ i significatione ulis: ſz icōplete ⁊ i ūtute. ¶ Et ad pbationē ꝓnitie: dī q̃ oppositū nō seqt: q: stat sil q̃ actu sequtur: ⁊ actu nō cōpleto ponat: ſz potētia ⁊ ūtute si illa potētia nō ē ad opposita. ⁊ ⁊ rōe rei semp ad ulēz seqt singlre emptimematice. Mō. xxix.

Queritur q Zin sequat: ꝶ iest pse: igit de necessitate: quā ꝓnitiā facit Ar. q̃ nō videt. Supficies pse ē alba: ⁊ tñ nō seqt igit de necessitate ē alba: q: ꝓnis ē falsuz ⁊ anis uerū. anis patet: q: supficies ē alba: aut igit pse aut p addituz. Si pse habet ppositū. Si p additū. adhuc illud additū denoiat supficiē. q̃ro tūc aut igit pse aut per additū. Si p additū pcessus erit in ifinitū. Si pse cadē rōne stādū fuit i ꝑmo. ¶ Itē ꝶ falsum ꝓtingēs pse ē falsuz: q: ꝑdicatū cadit i diffinitione sbi: ⁊ tñ nō ē de necessitate falsuz. igit ⁊c. p patio falsitatis ꝓnitis. Si ꝶ falsuz ꝓtingēs de necessitate ē falsū: igit de necessitate ē nō uer. igit de necessitate nō ē uerū. a t̄mino ifinito ad negatū ⁊ ulteri⁹. igit nō pōt eē uerū: q: ista equalēt. ⁊ ulteri⁹ seqt. igit ē ipossibile. igit a p⁹ si ꝶ falsuz ꝓtingēs de necessitate ē falsuz: igit ꝶ falsuz ꝓtingēs ē ipossibile. ꝓnis falsuz. igit anis. ¶ Itē hec ē p se: sortes ē mortalis siue corruptibilis: nō tñ ē necessaria. igit nō seqt ꝶ iest pse. igit ꝶ de necessitate iest. ¶ Hic dī q̃ seqt sortes est mortalis: igit de necessitate ē mortalis: ⁊ ꝓnis uerū ē sic anis. ¶ Cōtra. si sortes de necessitate ē mortalis siue corruptibilis: sortes nō pōt eē nō mortalis: ⁊ si sic nunq̃ morietur. ꝓnis ē falsuz. igit ⁊ anis. Secūda ꝓnitia patet: q: ex opposito seqt oppositū: q: si sortes fit mortu⁹ sortes pt nō eē mortalis: q: qñ ē mortu⁹ nō ē mortalis: ⁊ seqt nō ē mortalis: igit nō de necessitate ē mortalis: igit pōt nō eē ⁊c. ¶ Itē ista: sortes de necessitate ē mortalis ponit opposita. igit nō ē uera ſz ipossibilis. anis patet. q: necessariū ponit nō posse nō eē. ⁊ mortale ponit posse nō eē: ⁊ ista opponunt. ¶ Itē se

quiſ: ſortes de neceſſitate ē mortalis: igiſ de ne
ceſſitate ē. ꝓñs ē falſuꝫ: g° ⁊ añs ꝓñtia patet: q̄
acceſs reale alicui ineē ſbm ꝓſupponit eē. morta
le ē acceſs reale. ¶ Ad ꝓmā illaꝝ rōnū dī q̄ hec
ſortes de neceſſitate ē mortalis: nō ponit oppo
ſita: q̄ hec ē neceſſitas diminuta. neceſſitas enī
reſpectu mori ē neceſſitas diminuta. ⁊ iō illa ne
ceſſitas nō ponit nō poſſe nō eē. ¶ Cōtra illud.
ſiue illud ſit uerū uel nō nihil ad rōnē: q̄ ceſſa
ē hec ꝓñtia. ſortes ꝑſe ē mortalis. igiſ de ne-
ceſſitate ē mortalis. ⁊ Ar. ꝛ. ītelligit illā ꝓpōnē
q̄ ꝑſe iſūt de neceſſitate iſūt de neceſſitate abſo-
luta. cū igiſ hec ſit ꝑſe: ſortes ē mortalis (ut cō
ceſſuꝫ eſt) igiſ hec erit neceſſaria ꝑſe abſolute.
¶ Itē. q̄ hic nō ſit neceſſitas diminuta videt:
q̄ modus neceſſitatis ē modus cōpōnis ⁊ nō
extremi. igiſ nō ē immediata diſpō extremi nec
ecōtra. igiſ ab extremo nō diminuiſ nec ecōtra
q̄ enī mortuū nō ē deīniatio imediata hoīs ſic
dicēdo hō ē mortu°: mortuū enīꝫ diminuit ab
hoīe. ſequiſ igiſ q̄ ſi hic ſit neceſſitas abſoluta.
igiſ de neceſſitate ē mortalis ſic in alijs. ¶ Itē ſi
ꝓpō diceret neceſſaria diminute ꝓp extremuꝫ
additū: tūc hec eēt neceſſaria: ſortes de neceſſi-
tate currit: q̄ qñ currit de neceſſitate currit. uel
ſaltē hec ē uera: ſortes de neceſſitate ē: q̄ ſic mor
tale hoīeꝫ ꝓſeqū neceſſario dū exiſtit: ita eē ꝓſeqū
hoīeꝫ neceſſario dū exiſtit. Videt igiſ q̄ hec nō
ſit neceſſaria neceſſitate diminuta: ſortes ē mor
talis. ¶ Itē q̄ hec ſit ipoſſibilis videt: q̄ ponit
oppoſita: q̄ neceſſitas ī ꝑ a ꝓtingētia diſtinguiſ.
q̄ ꝓpō ꝓtigēs ē q̄ cū ſit uera pōt tñ eē falſa. igiſ
ſi ꝓpō ſit neceſſaria ē ſemp uera ita q̄ ꝓ nullo ī
ſtāti uel tpe pōt eē falſa. igiſ ſi ſortes de neceſſi-
tate ē mortalis: ſortes ſemp ē mortalis ⁊ nō ꝓt
nō eē mortalis. Sꝫ ſi ſit mortalis pōt nō eē: igiſ
adhuc ponunt opposita. ¶ Alī dī ad rōnem q̄
hec: ſortes ē mortalis: nec ē ꝑſe nec neceſſaria: ⁊
iſtātia eſt uana. ¶ Cōtra. q̄ ſit ꝑſe pōt ꝓbari tri
plicit: q̄ qō ꝑſe ieſt ſupiori ꝑſe ieſt iferiori (ſiꝫ nō
ꝓmo) mortale ꝑſe ⁊ ꝓmo ieſt ſupiori ut aiali: igi
tur ieſt iferiori ꝑſe ut ſorti. minor patet: q̄ mor-
tale ē qōdā acceſs iherēs huic ⁊ illi. Sꝫ nō hu-
ic ꝓmo nec illi ꝓmo: q̄ ſi huic ꝓmo nō ieēt illi.
eadē rōne ſi ieēt illi ꝓmo nō ieēt huic ꝓmo. igiſ
ꝓmo ieſt alicui cōi repto ī illo ⁊ ī ꝑ. ꝑ nō pōt eē
niſi aial. igī aiali ꝓmo ieſt mortale. ¶ Itē Ar.
ī. x°. methaphiſice dicit q̄ corruptibile ⁊ incorru
ptibile ſūt dīe ſm ſubam. igiſ eadē rōne mor-
tale ⁊ imortale eēnt dīe ſm ſubaꝫ. Sꝫ dīe ſuba
les ꝑſe ꝑdicant de ſpēb° ⁊ de ꝓtētis qb° iſūt. igī
mortale ꝑſe ꝑdicat de ſorte. ¶ Itē illa ꝓpō ē ꝑ
ſe qñ ī ſbo ē cā ꝑdicati. Sꝫ ſortes hēt cām intrin
ſecā reſpectu mortalis. igiſ ⁊c. minor patet: q̄ ī
ſorte ē mā ⁊ mā ē ꝓncipiū quo res pōt eē ⁊ non
eē. ¶ Itē ꝓpō ē neceſſaria qñ ꝑdicatū ꝓſeqū cō
ceptū ſbi neceſſario: accipio tūc ſortē ut ē ſil'to
tū ut ꝓcipiſ cū ꝓditiōib° mālib°. Sꝫ iſta ſūt cā
corruptibilitatis: q̄ ut ꝓus hītū ē mā ē q̄ res ꝓt
eē ⁊ nō eē. igiſ hec ē neceſſaria: ſortes eſt morta
lis ſiue corruptibilis: q̄ ut ſortes ꝓcipiſ cuꝫ cā
corruptiōis. ¶ Itē. oſtēdo q̄ hec ſit neceſſaria:
q̄ ſeqū: ſi ſortes de neceſſitate eſt mortalis. igiſ
ſortes de neceſſitate ē imortalis. ꝓñs ē neceſſa
riū. igiſ añs. ꝓñtia patet: q̄ ꝓditiōalis ꝓſuppo
nit ſuū añs ⁊ qō ꝓſupponiſ ponit. igiſ ꝑ hanc
ꝓditionalē ponit ſuū añs. ⁊ qō ponit ſeqū. ſeqū
igiſ q̄ ꝓñtia ſit bona. ꝓbatio añtis. Una enim
ꝓditionalis accipiſ loco añtis q̄ uera ē. ſeqū enī
ſortes de neceſſitate ē mortalis: igiſ nō pōt nō
eē mortalis. ⁊ ulteri°: igiſ ſemp ē mortalis. ⁊ ul
teri°: igiſ nunq̄ erit mortu°: igiſ de neceſſitate
ē imortalis. igiſ a ꝓmo: ſi ſortes de neceſſitate ē
mortalis: de neceſſitate ē imortalis. ¶ Itē hec ē
ſimplr ꝑſe ut ꝓus ꝓbatū ē. igī neceſſaria. ¶ Itē
hec ē ꝑſe: oīs hō ē aial: ⁊ tñ nō ē neceſſaria. añs
patet: q̄ ꝑdicatū cadit ī itellectu ſbi. minor pa-
tet: q̄ ex illa oīs hō ē aial: ſeqū illa: ſortes ē aial:
ꝓñs ē ꝓtigēs. igiſ ⁊ añs: q̄ ex neceſſario nō ſeq
tur ꝓtigēs: q̄ hec ſit ꝓtigēs ſor. ē aial. patet: qa
ſortes pōt eē ⁊ nō eē ut ē ſuppoſitū aialis: q̄ ſub
rōne ſingliris ē ſuppoſitū: ⁊ ſb illa rōne pōt eē ⁊
nō eē. igiſ ſb rōne ſuppoſiti pōt eē ⁊ nō eſſe. igiſ
pōt nō hēre rōnē ſuppoſiti reſpectu aialis. ⁊ ꝑ
ꝓñs hec erit ꝓtigēs ſortes ē aial: q̄ aliqñ ſortes
eſt ſuppoſitū aialis ⁊ aliqñ nō. ¶ Hic dī q̄ du
pler ē ſinglre: ſinglre qō ē ꝑ aliqd: ⁊ ſinglre qō
ē ſilonō. ſinglre ꝓmo mō nō ē corruptibile. aliō
ſinglre ē corruptibile. Prio mō ſortes ē ſuppo
ſitū aialis: ſecō mō nō. ¶ Cōtra qſicūq̄ aliqua
duo ſūt ꝓiūcta ī re neceſſario corrupto uno ne
ceſſariū ē aliō corrūpi. Sꝫ ꝑ aliqd ⁊ ſil'totū: in
re ſt neceſſario ꝓiūcta: q̄ nō ē ponē nāꝫ ſpēi cri
ſtē ſic ponit Plato ꝑter ſinglia. igiſ corrupto ſi
lonō neceſſario corrūpiſ ꝑ aliqd (ſiꝫ ꝑ acceſs) ⁊
tūc ulteri° ſb rōne q̄ ꝑ aliqd ē ſūptū. igiſ corrū-
piſ ſb rōe ſuppoſiti. ¶ Ad oppoſitū ē Ar. ꝓ-
bat enī q̄ demſtatio ē ex ꝓpriis neceſſarijs: q̄ ē
ex ꝓpōnib° ꝑſe. ⁊ accipit hāc ꝓpōnē: q̄ ꝑſe iſūt
de neceſſitate iſūt. ꝑ patet ī demſtatiōe: q̄ ꝓpō
ꝑſe ſic demſtator utiſ ꝑſe: aut ē ꝓclō demſtatiē is
aut ꝓncipiū. Si ꝓclō ſeqū q̄ ſit neceſſaria: q̄ qō

scit ipossibile ē alr se hē: p diffinitionē ei⁹ qd ē scire. pclo scit p demstrationē. igit ꝛc. Silr: si p postio pse sit pncipiū demstratiōis: adhuc ē necessaria: qr necessitas pclonis nō ē nisi er necessitate pncipioꝝ. cū igit pclo i demstratiōe sit necessaria: pncipia erūt necessaria: q: necessarium nō scit nisi er necijs. seqt igr hec ē pse. g⁹ necia: loqndo de pseitate q̄ ptinet ad demstrationē. Aū sciēdū ē ut s̄ dicti ē: q̄ pseitas sumit duob⁹ modis. Uno mō ut ptinet ad demstrationē. Accipit pseitas alio mō ita q̄ pdicatū ipsit sbo nō p medium: sic ē hec pse: superficies ē alba. ꝛ ille hō ē quātus. Sz de talib⁹ nō psiderat demōstrator i suis demōstrationib⁹. ꝛ de talib⁹ nō hēt hec ppō intelligi: que pse insunt de necessitate insunt.

Ad primū argumētū patet per id qd nūc ultis dictū ē i positione q̄ illud exēplū nō ē ꝯ intellectū Ar. ¶ Ad secūdū dr q̄ hec ē uera: falsuz ꝓtingēs de necessitate ē falsuz. ¶ Ad pbationē: pcedo oēs pnitias usq̄ ad hāc: falsuz ꝓtigēs nō pōt eē uerū: igit ē ipossibile: qr i oib⁹ pnitijs pdictis b falsū ꝓtigēs accipit ut pse suppositū falsi. ꝛ ita cōpat ad pdicata ut qd i oib⁹ pnitijs intermedijs. Sz cū infert igit falsuz ꝓtigēs ē ipossibile: accipit falsuz ꝓtingēs ac si accipeē p moduz denotantis ut q̄le: ꝛ ita interpt̄at qd eē q̄le. Et ad pbationē. dr q̄ hec ppō: qd nō pōt eē uerū ē ipossibile: distinguēda ē er eo q̄ li qd pōt referre cōplexū siue icōplexū Si referat cōpleruz: sic est uera: qr illud cōplexū q̄ nō: nō pōt eē uerū ē ipossibile. Si referat i cōplexū ut puta b: falsuz ꝓtigēs: qd ē q̄litas cōpleri: sic intelligēdo ppōnē falsa est. ꝛ iō nō ualet hec pnitia: b falsuz ꝓtigēs nō pōt eē uerū. igit b falsuz ꝓtigēs ē ipossibile. ¶ Tu dices. hec ē diffinitio ipossibilis. Impossibile enī ē qd nō pōt eē uerū. ¶ Dr q̄ hec nō ē diffinitio ipossibilis: sz ē diffinitio sbi siue signi. Aū iste ē sensus. illud cōplexū qd nō pōt eē uerū ē ipossibile. ¶ Cōtra illd. hec ē uera: falsuz ꝓtigēs ē ꝓtigēter falsū qr pdicat idē de se. igit illa ē falsa: falsuz ꝓtigēs de necessitate ē falsuz: qr ꝓtigēs nō ē necessariū ¶ Hic dr q̄ iste fil stat nec pdicat idē de se: falsū ꝓtigēs ē ꝓtigēter falsuz. ¶ Cōtra. Cōpat qd ad qd. ¶ Dr q̄ falsuz ꝓtingēter denotat falsuz ꝓtingēs. ꝛ ad ipz cōpat ut q̄le. qr si ꝓtigēter significatū aduerbialr compat ad ꝓtigēs significatū notalr ut qd: hic eēt nugatio: iste est bn bon⁹. ꝛ ulr ubi aduerbiū ꝛ nomē significātia idē cōiūgunt. Sz bē falsuz igit ꝛc. ¶ Ad aliud. q̄ hec sortes ē mortalis nullo mō ē pse: qr mortale situe seqtur p apto nato mori siue pro potētia ad moriēdū: sp denotat aliqd ptinēs ad defectum spēi. ꝛ iō nō pdicat pse de sorte nec de hoie eodē mō quo demstrator utit pse. Silr: primo inest supposito sb rōe eē existē ꝛ nō nāe spēi: ꝛ iō nō i est pse sic passio. passio enī nō sonat i defectū: qr passio cātur a nā spēi. Sz defect⁹ qhibet ē rōe addicti nāe spēi. Silr passio primo inheret nāe spēi igit ꝛc. ¶ Intelligēdū tn ē q̄ hec: sortes de necessitate ē mortalis: distinguēda est (supponēdo q̄ mortale accipiat p potētia ad moriēdū) er b q̄ necessitas pōt dicē ieuitabilitatē: uel er b pōt dicē ppetuā vitatē. Prio mō: hec ē necessaria: sortes de necessitate ē mortalis: qr sortes ieuitabilr moriet. sic sol ieuitabilr oriet cras. Secō mō hec ē falsa sic illa: sol sp oriet cras. ꝛ hui⁹ rō ē qr hec ponit opposita: qr si sortes de necessitate est mortalis: sortes semp ē mortalis: ꝛ si sic. igit sp ē. Silr: si sortes de necessitate ē mortalis: ē mortalis. ꝛ si ē mortalis. igit tūc pōt mori. ꝛ ita pōt nō eē aliquo tpe. Sz illa nō stat sil: sortes p oī tpe ē. ꝛ p aliq⁹ tpe pōt nō eē q̄ tū ē er mā. Silr si sortes de necessitate ē mortalis nō pōt nō eē: qr qd de necessitate ē i potētia aī actū ꝛ sp nunq̄ pōt eē sb actu. ꝛ si est mortalis pōt nō eē. igit ponunt opposita. Si igit hec ē uera: sortes de necessitate ē mortalis: fm q̄ necessitas accipit p ieuitabilitate p aliquo tpe. Sz fm q̄ necessitas accipit p ppetua vitate: sic ē falsa icludēs opposita ꝛ icōpossibilia. ¶ Intelligēdū q̄ si mortale denotet aptū natū mori sic ē hec uera: sortes de necessitate ē mortalis: qr siue sit siue nō: apt⁹ natus ē mori. ꝛ b pater ad rōnē q̄lit ē necessaria ꝛ q̄lit nō. ¶ Ad rōnes q̄ pbāt q̄ hec nō ē uera: sortes ꝛc. dicēdū ē ad pmā negādo pnitiā: sortes de necessitate ē mortalis. igr nō pt nō eē mortalis. simplr loquēdo sz q̄ aūs pseqt eē uerū. qr necessitas q̄ ē ieuitabilr nō ponit nō posse nō eē p oī tpe: sz ponit nō posse nō eē p aliquo tpe. Et ad pbationē cū dr q̄ necessitas ponit nō posse nō eē. dr q̄ b nō ponit absolute: sz p aliquo tpe determinato. Per b enī differt a necessitate q̄ ē ppetua vitas. ¶ Ad aliud. dr negādo hāc pnitiā: sortes de necessitate ē mortalis. igit de necessitate ē (accipiēdo necessitatē sicut pus) sz tn seqt. igit sortes de necessitate est p aliquo tēpore determinato sed non simplr. ¶ Ad illas que pbant q̄ i illa: sortes de necessitate est mortalis: diminuit necessitas p additionē hui⁹ termini mortale: pcedēde sūt. ē tn quodāmō necessitas equoce respectu necessitatis que ē ppetua vitas siue

alterius rōnis. ¶ Ad rōnes ꝓtra scōam rñsionē que ꝓbāt ꝙ hec sit simplr ꝑse ⁊ etiā necessaria. Dr ad ꝑmā ꝙ mortale nō ꝑse iest ꝑmo aiali nec ꝑmo huic idiuiduo incōtū est b. nec illi inquātū est illud ut rō ꝓbat nec alicui cōi abstracto ab hijs. Sz ꝑmo inest alicui nāe in hoc ⁊ i illo que nō est sine hoc uel illo: hecceitas tñ nō est causa positiua. ¶ Ad aliud. ꝙ corruptibile ⁊ incorruptibile nō sunt dñie subales: q̄ corruptibile sonat in defectū ⁊ posse nō eē. silr ⁊ mortale Sz dñia subalis cōducit ad eē rei. iō hec nō sūt dñie subales. Sz Ar̄ itelligit ꝙ hec ꝓsupponūt dñiam subalē ⁊ specificā in illis in qb⁹ insūt: q̄ corruptibilia (ut ista iferiora) ⁊ subē sepate alteri⁹ spēi sunt iō subalr differūt. ¶ Ad aliud. ꝙ hic est fallacia ꝓnūtis: mortale inest sorti per cām itrinsecā. igit ꝑse. nō enim oē qd iest per cām intrinsecā inest ꝑse. Sz qd inest sbo per cām nāe spēi itrinsecā vñ natura spēi iest ibi ꝑse. Sz mortale nō inest sorti per cām itrinsecā sorti ut hō ē sz per cām ptinētē ad idiuiduū ⁊ per mām idiuidualē ut indiuiduata est. ¶ Ad alias ratiōes que ꝓbāt ꝙ hec sit necessaria. Dr ad ꝑmā ꝙ sortes ut est silonon icludit cām necessariā respectu mortalis ꝓm talē necessitatē que est ieuitabiliter. iō sequitur ꝙ hec sit necessaria necessitate que est ieuitabilitas: nō tñ hēt mortale cām perpetuā in sorte: q̄ qui imaginat ꝙ mortale hēat cām ꝓpetuā in sorte imaginat incompossibilia. imaginat enim ꝙ sortes sit semp in potētia añ actū ad moriēdū: ⁊ ita ꝙ semp sit. imaginatur enim sortē hēre potētiā ut aliqñ nō sit: q̄ si sortes est mortalis. sortes est in potētia ut aliquādo moriat: ⁊ sic per ꝓnūs ut aliqñ non sit. ¶ Ad aliud dr negādo ꝓnūtiā: q̄ añcedēs ꝓditionalis nō sequtur ad cōditionalē: q̄ ꝓtas cōditionalis ꝓsistit in hitudine ꝓnūtis ad añcedēs. Sed hitudo hui⁹ ad hoc nō ponit añs actualr nec ꝓnūs actualr. iō neutrū sequtur. ¶ Ad ꝓbationem dr negādo hāc ꝓnūtiā. añcedēs in ꝓditionali supponit igit ponit per ꝓditionalē tanq̄ per ꝓnūs: q̄ instātia est si dico: hō mortuus: mortuū presupponit hoiem sicut dispositio disponibile: ⁊ tñ nō seqt hō mortu⁹ est igit hō est. ¶ Ad aliud patet ꝙ nō est ꝑse. ¶ Cōtra illud fundantitū rñsionis qd est ꝙ hec sortes de necessitate est mortalis est impossibilis ut necessitas dicit ꝓpetuā ueritatē: q̄ ponunt opposita. Cōtra illd est vna ꝓpositio. igit nō ponunt opposita. añs patet q̄ hec est vna sortes est mortalis: q̄ modus inherētie non facit pluralitatē: ꝓnūtia patet: q̄ plura ut plura nō claudunt in vno itellectu. Sz opposita sub rōne qua sunt opposita sūt plura: igitur opposita ꝓm ꝙ talia nō claudunt in vno intellectu. Sed ꝓpositio vna itellectū vnuz hēt. igit si hec sit vna nō includit opposita. ¶ Itē si includit opposita: aut igit utrūq̄ sub rōne cōis qd falsuz est: q̄ ꝗdictorijs nihil est cōe. aut vnū sub rōne alteri⁹. ⁊ tūc non seqrent opposita: sīt nec seqtur. scio me nihil scire igit nihil scio: qa oppositū reflexū supra suū opposituz diminuit ab eo. nec utrūq̄ sub ꝓpria rōne ponit: q̄ tunc hec eēt plures. igit hec nullo mō ponit opposita. ¶ Itē. modus rei nō repugnat: sed de necessitate ꝓportat modū inherētie. igit nō repugnat mortali. ex b arguo qñ ꝓpositio ponit opposita tūc ponit opposita rōne aliquoꝝ mālīū repugnātiū positoꝝ in ꝓpositione. sicut hic: scio me eē lapidē: q̄ hic ponit scire ꝑ hoc qd dico scio. ꝑ hoc ꝙ ponit me eē lapidē ponit me nō scire. Sz in illa ꝓpōne nō sunt duo talia: q̄ modus rei nō repugnat. ¶ Itē hec: sortes est mortalis: nō ponit opposita sz vnū itellectū. Si igit illa: sortes de necessitate ē mortalis ponit opposita igit b est rōne modi necessitatis. sequit igit ꝙ modus necessitatis ponit alterū illoꝝ. Sz b est icōueniēs: q̄ icōplexū nō ponit cōplexū. ¶ Itē seqtur sortes est mortalis igitur de necessitate est mortalis. añs possibile est. igit ⁊ ꝓnūs. ꝓnūtia patet per Ar̄ in de celo ⁊ mūdo. oē corruptibile de necessitate corrūpet. igit mortale de necessitate moriet. Eadē rōne seqtur de necessitate moriet. igit de necessitate ē mortalis. ¶ Itē si rōne mālīū repugnātiū illa poneret opposita: tūc illa poneret opposita: ꝓtingēs de necessitate est ꝓtingēs: ⁊ mortale de necessitate ē mortale. ¶ Ad ista dr ad ꝑmū ꝙ illa rō ꝓcludit uerū. ꝓpositio enim vna nō icludit opposita: nisi ertēdam⁹ claudē ad claudē in virtute. Sz ꝓpe debem⁹ dicē ꝙ ponit opposita si ita sit ꝙ opposita sequant. Et ad ꝓbationē cū dr ꝙ vn⁹ itellect⁹ nō claudit duos: uerū est. ꝓprie loquēdo. uerūtñ vn⁹ itellect⁹ pōt duos in ꝓtute claudē. sz b est ertēdēdo claudē. ¶ Ad aliō. ꝙ hec ꝓpō vna est. ⁊ cū iserk igit nō ponit opposita. negāda est ꝓnūtia. Et ad ꝓbationē cū q̄rit aut ponit opposita sb ꝓprijs rōnib⁹ ⁊c. Dr ꝙ ponit opposita sb rōne cois. Et ad ꝓbationē. cū dr ꝙ ꝗdictorijs

nihil est cõe uerũ est fm ꝑdicationẽ: tñ ꝗdictori is aliqd est cõe coitate añtis. Etiã hijs que sũt ꝗdictoria aliqd est cõe coitate ꝑdicatiõis: possuz enim ꝑdicare aliqd ꝑdicatũ de utroq: tñ ꝓ q ꝗdicũt nihil est cõe ipsis fm ꝑdicationẽ vniuoce. ¶ Tu dices: hec ꝓpõ: sortes de necessitate est mortalis: eque ꝓmo ponit opposita. igitur plures est. ¶ Dr q nõ sequtur. istãtia enim est in silõ q: hoies currũt sil ponit plura ⁊ tñ nõ est plres. eodẽ mõ ꝓpõ ponẽs opposita vna est: qa nõ ꝓmo ponit opposita. sz ꝓmo ponit vnũ intellectuz ad quẽ sequunt opposita et ꝓñti. ¶ Ad aliõ. q in illa: sortes de necessitate est mortalis: ponunt duo mãlia rõne quoꝝ ponent opposita. Et ad ꝓbationẽ cũ dr q modus rei nõ repugnat. dr q modus ꝓz se nõ repugnat rei. vñ ille modus necessitatis ⁊ mortale in se ꝓsiderata nõ hñt aliq̃ oppositionẽ. uerũtñ fm q modus necessitatis est dispõ iherẽtie ⁊ significat extrema vniri pro oi tpe: iõ et ꝓñti ponunt opposita. nõ rõe illoꝝ mãliũ in se ꝓsideratoꝝ: sz rõe ꝓpetue vitatis q̃ designat et b q b huic vnit sb tali medio. ¶ Ad aliud. q hec: sortes est mortalis: nõ ponit opposita. ⁊ tñ illa ponit: sortes de necessitate est mortalis. Et cũ dr: b est rõne modi. ꝓcedit. Et cũ iferk. igit modus ponit vnũ oppositoꝝ ꝓpositionẽ. dr q nõ sequtur. lz enim modus mediãter sit illud rõne cui ponit cõplerũ: nõ tñ est illud qd ponit. Aliũ est quo: sz nõ qd. Sz tota ꝓpõ ẽ illud qd ponit opposita: q: rõne vni incõpleri ponit vnũ: ⁊ rõne alteri ponit alterũ oppositũ. sicut patet in b exẽplo. tu scis te eẽ lapidẽ. ¶ Ad aliud. q hec ꝓpõ est uera: sortes de necessitate est mortalis ut necessitas dicit ꝓpetuã vitatẽ: ⁊ sic nõ sequtur ad hãc: sortes est mortalis. sequtur tñ fm q necessitas dicit ieuitabilitatẽ. Et ad ꝓbationẽ. dr q hec ꝓpõ: oẽ corruptibile de necessitate corrũpit: itelligẽda est de necessitate que ẽ ieuitabilitas: nõ tñ que est ꝓpetua vitas. ⁊ illo mõ ꝓcedẽdũ est ꝓñs. ¶ Ad aliud. q hec nõ includit opposita. ꝓtingẽs de necessitate ẽ ꝓtigẽs q: hic cõparat idẽ ad seipm: ⁊ idẽ respectu suiipsi. (sicut cũ dr: hõ est hõ: hõ ꝑdicat in qd de hoie) dicit qd. ⁊ iõ hec nõ ponit opposita: nec illa: mortale de necessitate est mortale: ꝓpt eãdem cãm ⁊ rõnẽ. Illa tñ ponit opposita: sortes de necessitate ẽ mortalis: hic enim mortale nõ cõparat ad seipm nec ad sortẽ ut qd: sz ut q̃le sb mõ necessitatis. ⁊ iõ hic poni ꝓñt opposita sz nõ in alijs. ¶ Ad aliud ꝓncipale. q hec est ꝓse: ois hõ est aial ⁊ est necessaria: ⁊ etiã illa ille hõ ẽ aial. intelligẽdo ꝓ illũ hoiez b aliqd distinctũ ꝓtra silo non. ⁊ cũ ꝓbat q b aliqd sit corruptibile ꝓ accidẽs: ꝓcedat. Sz ulteri cũ dr q suppositũ aialis rõne suppositi corrũpit per accidẽs: negãda est ꝓñtia. Ad ꝓbationẽ dr q hic est fallacia accñtis: nã ut est b aliqd est suppositũ: ⁊ nã ut est b aliqd est corruptibile ꝓ accñs: igit suppositũ sb rõne suppositi est corruptibile ꝓ accñs. ꝓñtia ẽ negãda: q: sb diuersa rõne est suppositũ ⁊ corruptibile ꝓ accñs: q: nã hñs modũ eẽndi quo ẽ b aliqd est corruptibilis ꝓ accñs ꝓpt b q nã sub illo mõ eẽndi ꝓtũgit sb mõ eẽndi ipsi silonon: sz nã hñs modũ b aliqd est suppositũ: nõ q: cõtũgit cũ silonõ b aliqd dr: sz q: icludit nãz cõez silonõ fm q vnũ idiuiduũ mãliter ab alio distinguit: sz ut sic exneat sibi ꝓtũctio cũ qbuslibet que sunt causa corruptiõis. Sz est suppositũ eo q icludit eã eẽntiã quã icludit suũ cõe ut hẽt hitudinẽ ad suũ cõe ut hitudo hui qd est b aliqd inest siue res sit siue nõ sit. iõ manet suppositũ siue sit siue nõ. Aliũ si rõ hui qd est b aliqd absolute ⁊ rõ suppositi eẽnt totalr cadẽ circũscribẽdo hitudinẽ rõ ꝓcluderet ⁊c. Nõ. xl.

Queritur Utrũ ꝓ mediũ cõtingẽs possit sciri necessariũ. q sic videt. hec est necessaria: luna eclipsat: cũ sit ꝓclo demõstrationis. ⁊ b scit ꝓ b mediũ: ⁊ra opponit iter solẽ ⁊ lunã. sz b est mediũ ꝓtingẽs. igit necessariũ scit ꝓ mediũ cõtingẽs. ¶ Itẽ. in hiis que sepe fiũt ꝓclo scit: ⁊ ꝓ ꝓñs est necessaria: sz media sũt semp ꝓtingẽtia q: que frequẽter sũt nõ sũt necessaria. ¶ Itẽ sequit hõ alb est aial. igit hõ est aial. hic ꝓñs necessariũ iferk ex ꝓtingẽti ⁊ añti. igit necessariuz scit ꝓ mediũ ꝓtingẽs: q: effect scit ꝓ cãz ⁊ ꝓclo ẽ effect ꝓmissaꝝ. igt ⁊c. ¶ Ad oppositũ ẽ Ar.

Ad qõnẽ dr q necessariũ nõ pot sciri per mediũ ꝓtigẽs: ⁊ hui rõ est q: necessariũ imutabile est. Sz imutabilitas ꝓclonis necessarie est ex imutabilitate alicuius cãe. Sz ꝓtingẽtia nõ hñt vitatẽ imutabilẽ. igit ꝓtigẽtia nõ ꝓñt eẽ cã ꝓclonis necessarie. igt ⁊c.

Ad primũ argumentũ. q hec: luna eclipsat: ꝓtigẽs est. ⁊ etiam illa: ⁊ra iterponit int solẽ ⁊ lunã. ⁊ uliter ea que frequẽter sunt ꝓtingẽtia sunt ⁊ nõ necessaria. Dicit tñ Ar. q ut ueniũt in demõstrationẽ necessaria sunt. ⁊ Lincoli. hoc exponit dicẽs q ut ueniũt in demõstrationẽ accipiunt cũ cir

cũstãtijs cũ qbus necessitant. vbi gra. qficunq; ponit terra inter solẽ ⁊ lunã eclipsat. Sed qñcũq; luna cadit in vmbra terre interponit terra inter solẽ ⁊ lunã. igit ⁊c. Sic igit patet qualiter que frequẽter sunt ly in se sint pringẽtia tñ necessaria sunt ut uenũt in demõstratione. ¶ Ad aliud per idẽ. ¶ Ad tertiũ dicẽdũ q; necessariũ nõ seqtur per mediũ pringẽs. ⁊ cũ dr inferr p mediũ pringẽs: igit scit per idẽ. pñtia nõ ualet Sz tñ seqtur q; mediũ pringẽs est cã illatiõis pclonis necessarie ⁊ si nõ psideret ut pringẽs nõ tñ ẽ cã necessitatis in pclusione ⁊c. Nõ. xlj.

q **Queritur** Utrũ pclo necessaria posset seq syllogistice ex pmissis pringẽtib⁹. q; nõ videt. cõtingẽs est indifferẽs ad eẽ ⁊ ad nõ eẽ: necessariũ est determinatũ ad eẽ. igit ⁊c. sicut nec ex disiũctiua seqtur eius altera pars. ¶ Itẽ pringens est mediũ inter necessariũ ⁊ ipossibile. ⁊ ex contingẽti nõ seqtur impossibile. igit eadẽ rõne ex pringẽti nõ seqtur necessariũ. ¶ Itẽ effect⁹ non excedit cãm. pclo est effect⁹ pmissarũ. igit si pmisse sunt pringẽtes pclo erit pringẽs ⁊ nõ necessaria. ¶ Itẽ pclo seqtur ppter pmissas: sed ppter pringẽs nõ est necessariũ. igit necessariũ nõ seqtur ppter pringẽtia siue ex pringẽtibus. ¶ hic dr q; pclusio ex pringẽtib⁹ seqtur non ppter qd: hoc est ppter cãm: qr pmisse pringentes nõ sunt cause pclonis necessarie. Sed tñ sicut ex falsis seqtur uerũ. ¶ Cõtra. ex falsis seqtur uerũ eo q; hec sunt. igit ex falsis seqtur uerũ ppter qd. eodẽ mõ igit ex pringẽtib⁹ necessariũ. ¶ Itẽ seqtur hõ est albus. igit hõ est aial ppter qd. sicut enim illa: hõ est aial. seqtur ad illam: hõ est hõ: ppter qd tanq; ad vnã cãm vitatis: ita ad istã hõ est alb⁹ tanq; a causa vitatis nõ enim dr causa vitatis qr actu uerificat: sz qr illa eẽt uera si ppositio cui⁹ est causa eẽt uera siue poneret vitatẽ in ppõne cui⁹ est causa: tũc ex ipossibili sequit necessariũ ppt qd. igit eadẽ rõne ex pringẽti. ¶ Ad oppositũ est Arx dicẽs q; ex pringẽti seqt necessariũ sic ex nõ ueris uerũ.

Ad qõnẽ dr q; necessariũ syllogistice põt seq ex ppõnib⁹ pringẽtib⁹. seqt enim oẽ qd est albũ est hõ. ois hõ est alb⁹ igit ⁊c. pmisse sũt pringẽtes ⁊ pclo necessaria. ¶ Intelligẽdũ tñ ppt rõnes q; pmisse pringẽtes pñt dupli psiderari. Uno mõ rõne pringẽtie que est in pmissis. Alio mõ rõne dispõnis terminoꝝ. Primo mõ ex pringẽtib⁹ nõ seqt pclo necessaria pp qd nec eo q; hec sunt. Secõdo mõ ex pmissis pringẽtib⁹ seqt pclo necessaria eo q; hec sunt. Sz tñ qr pringẽtia pmissarũ adiũgit dispõni ẽmioꝝ que ẽ cã necessaria iferẽdi pclonẽ. ió dr necessariũ seq ex pringẽtib⁹ qr est. ⁊ eodẽ mõ dr uerũ seq ex falsis sed nõ pp qd sequit pclo necessaria ex pringẽtib⁹: qr dispositio ẽmi noꝝ ut ẽ cã necessaria iferẽdi pclonẽ exneat pringẽtie. Uñ hic ẽ fallacia accñtis: pclo necessaria seqtur necessario ex istis pmissis: ⁊ ille pmisse sũt pringẽtes. igit pclo necessaria seqt necessario ex pringẽtib⁹. loquẽdo de pse de pclone sic loquit Arx in li° elẽchoꝝ assignat hic fallaciã accñtis. ois triãgulus hẽt tres ⁊c. ois triãgulus est figura: igit ois figura hẽt tres ⁊c. figura enim accidit triãgulo pm q; habet tres.

Ad primã rõnẽ dr q; illa pbat q; ex pmissis pringẽtib⁹ pm q; sũt pringẽtes nõ seqt pclo necessaria ⁊ b cõcessuz ẽ. ¶ Ad aliud patet p idẽ q; pringẽs sb rõe pringẽtis ẽ mediũ inter necessariũ ⁊ ipossibile. ⁊ illo mõ sic ex pringẽti nõ seqtur ipossibile sic nec necessariũ seqt syllogistice. Uerũtñ qr rõne dispositiõis ẽminoꝝ (nõ ex eo q; ẽ pringẽs) pmisse sũt cãe pclonis necessarie: ió ex illis ut sic seqtur pclo necessaria eo q; hec sũt. nõ pringit aũt repire aliquã dispõnẽ ẽmioꝝ ut ex eo q; ẽ pringẽs sequat ipossibile. ¶ Ad aliud dr q; effectus nõ excedit cãz: ⁊ ex b nõ seqt necessariũ. s. ex pringẽtib⁹ pz q; pringẽtia sũt: seqt tñ necessario ex dispõne ẽminoꝝ. ¶ Ad aliud dr eodẽ mõ sic pus. ¶ Ad rõnẽ ꝗ b q; pbat q; pmisse pringẽtes rõne dispõnis ẽminoꝝ iferũt pp qd ⁊ eo q; hec st pclonẽ necessariã: cũ b stat tñ q; respiciẽdo ad pringẽtiã nõ iferũt pclonẽ pp qd. Et eodẽ mõ ẽ dicẽdũ de pmissis falsis respcũ pclonis uere. silr de ipossibili respectũ pclonis necie ⁊c. Nõ. xlij

q **Queritur** Utꝝ accñs cõe (cuiusmodi ẽ albũ) necessario pdicet de sbo ut sic dicẽdo: hõ ẽ alb⁹: uel cign⁹ ẽ alb⁹. q; nõ videt. qr Arx ponit q; demõstratio est ex ppõnib⁹ pse qr ex necessarijs. si igit tales ppositiones eẽnt necessarie eẽnt pse. pñs ẽ falsuz: qr albũ nõ est accñs ppriũ cigni. igit de eo nõ dr pse. ¶ hic dr q; nõ seqt ẽ necessaria igit pse nisi ubi sbijcit qd natũ ẽ sbijci: hec enim ẽ necia. aial ẽ hõ: ⁊ tñ nõ ẽ pse. Sz cign⁹ nõ ẽ ppriũ sbm respcũ albi ió hec nõ ẽ pse. ¶ Cõtra

illud. si albũ necessario inest cigno: hẽt igit in cigno sue inherẽtie cãm necessariã. Sz qũ in sbiecto est causa respectu accñtis tũc tale accñs p se inest sbo. igit hec est p se. cign⁹ est alb⁹ si sit necessaria. ¶ Itẽ si hec eẽt necessaria: cign⁹ est albus. tũc eẽt scibilis: sz hec nõ est scibilis: cuz albũ nõ sit. ppria passio sz accñs cõe per Porphyriũ. ¶ Ad oppositũ. hec est necessaria sortes est quãt⁹. ⁊ tũ ẋtũ est accñs cõe. igit ⁊c. q sit necessaria. pbo: q: pcept⁹ quãti pseqtur pceptũ sortis: sortes enĩ pcipi nõ põt sine quãto ⁊ q̃li. igit est necessaria. ¶ Itẽ accñs isepabile isepabile i est sbo. igit necessario inest sbo. tũ accñs isepabile pinet ab accñte cõi: q: accñs cõe diuidit in accñs sepabile ⁊ isepabile sicut dicit Porphyr⁹. igit accñs cõe necessario inest sbo. ¶ Itẽ p Arẽ in li° prior hec est uera. cign⁹ est alb⁹ de necessitate: ⁊ tũ albũ est accñs cõe. igit ⁊c. ans patet p Arẽ. q: Arẽ in li° prior ostendit q ex altera de pringẽti ad utrãlibet ⁊ ex altera de necessario nõ ualet pnũctio in scõa figura. ⁊ hõ declarat per instãtiã in terminis. q: cũ ẽminis sic dispositis ⁊c. stat ulis negatiua de necessario i hijs terminis. pringit nullũ hoiem eẽ albũ uel oẽm. de necessitate ois cign⁹ est alb⁹. ⁊ stat cum istis pmissis q de necessitate nullus cign⁹ ẽ hõ Sz Arẽ nõ instaret nisi pmisse eẽnt uere posset enĩ aliqs dicẽ q Arẽ nõ istat si alia pmissa rũ eẽt uera: q: totũ incõueniẽs qõ tũc segtur sequit ex falsitate pmisse. igit hec est uera: de necessitate ois cignus est alb⁹ ⁊ ex itẽctione Arẽ. ¶ Hic dicit q Arẽ itelligit hãc eẽ uerã nõ absolute: sz dũ existit. albũ enĩ primo inest singularibus sub rõne exñtie: ⁊ iõ nõ est necessaria absolute nisi dũ singularia existũt. ¶ Cõtra hõ tũc nõ eẽt necessaria absolute: sortes est risibilis. risibile enĩ nõ inest sorti nisi sub rõne exñtie. Si igit albũ insit ulter cigno: igit aliquã cãm hẽt i cigno rõne cui⁹ inest cigno. ⁊ qũ pdicatũ in sbo hẽt cãm necessariã necessario inest sbo: igit hec est uera: ois cign⁹ ⁊c. maior patet: q: si albũ non haberet causam in cigno: non magis inesset cigno ẋ alicui alteri ut curuo.

Ad qõnẽ dicit dupliter. Una via ẽ q hec est necessaria: ois cign⁹ ẽ albus: sicut patet ex processu Arẽ in li° prior. Si dicit q Arẽ instat per illã. Ois cign⁹ de necessitate est alb⁹: nõ q: uera sit sz per ipsam dat itelligere unã uerã. ¶ Cõtra hoc est q: si istãtia debeat eẽ ex utrisẋ ueris ex maiori pringẽti ⁊ minori de necessario. aut igit accipit mediũ in scõa figura accñtale: cuiusmodi est albũ: aut accñs ppriũ: cuiusmodi est risibile: aut aliqõ pdicatũ eẽntiale. Si accipit ẽmin⁹ accñtalis pro medio cuiusmodi est albũ: hẽo ppositũ: q hec sit uera. Dis cign⁹ est alb⁹ de necessitate uel Arẽ nõ instat. Si accipit termin⁹ eẽntialis pro medio siue accipit ppriũ tũc semp illa de pringẽti accepta erit falsa. hec enĩz est falsa: pringit oẽm hoiem eẽ aial siue risibile. nullo igit mõ potest Arẽ instare in terminis ptra illã cõmixtionez nisi ita sit q pdicatũ qõ accipit in scõa figura pro medio sit termin⁹ accñtalis sumpt⁹ a q̃litatib⁹. ¶ Intelligẽdũ tũ ẽ q albũ nõ dicit accñs rõne q: nullũ hẽat sbm ppriũ: sz pro tãto q: ab extrinseco inducit in sbo. Si tũ inducit a causa itrinseca ut a cõplexione sicut qdã uolũt: sic est accñs ppriũ. inest enĩz albũ tanẋ ppria passio alicui sbo qõ repit in cigno ⁊ niui. ñ illi subo pmo inest tanẋ ppria passio. Sz cigno ⁊ niui nõ inest primo albũ: sz p se lz nõ pmo. ⁊ per hoc dicũt q hec est necessaria: cign⁹ est alb⁹: sicut p se: ⁊ etiã scibilis est: põt enim albũ pcludi de cigno per illã cãm que coiter repit in cigno ⁊ in niue. ¶ Cõtra hãc viã arguit sic per Porphyrium qñ albũ ⁊ nigrũ sunt accñtia coia sz q accidẽs cõe distinguit ptra ppriũ. sz accidẽs illo mõ est ẽm q põt abeẽ ⁊ adeẽ sbo. igit albũ non inest necessario sbo. ¶ Hic dicit q Porphyri⁹ itelligit q albũ est accñs cõe ẽm q albũ iducit ab extrinseco. i. a q̃litatibus ut a calore ⁊ frigiditate ⁊c. sic albedo ⁊ nigredo resultat ex huiusmodi q̃litatib⁹. ẽm tũ q iducit ab itrinseco. i. a cõplexione: sic est accidens ppriũ. ¶ Contra illud. albũ ẽ q̃litas secũda causata a primis. igit tale accidẽs cõsequit cõplexionẽ: sed cõplexio primo est indiuidui. igit albũ primo inest indiuiduo. Sed accidẽs ppriuz primo inest spẽi. igit albũ non est accidẽs ppriũ lz inducat ab intrinseco. ¶ Hic dicit q albũ cõsegtur cõplexionem Et cum dicit q cõplexio est passio singularis. dicit q nõ: sed est alicuius mãlis in hoc ⁊ in illo. Ñ albũ nõ inest singulari primo: sed alicui cõmuni primo: sed nõ cõi qõ est natura speciei abstracta a cõditionibus materialibus: sed in est cuidaz quod est quodãmodo species per attributionem: q: est quasi quoddam mediuz inter nãm cõem ⁊ indiuiduã. ⁊ sic quodãmodo

ſpēs nō uere. ¶ Cōtra iſtu d. albū vniuocuz eſt ad albū iductū ab extrinſeco ⁊ ad albū iductuz ab itrinſeco: ſz albū iductū ab extrinſeco nō eſt ꝓpria paſſio alicui⁹: igit nec albū inductū ab intrinſeco. ¶ Ad aliud oportet dicē q̄ nō ſunt totalr vni⁹ rōnis ut cōparant ad cās: q: albū cātū ab itrinſeco nāle eſt ſbo: q: a nā ꝓpa cauſat ab itriſeco. albū vo iductū ab extriſeco eſt ꝑter nāz ſbi. ¶ Alr dī ad qōnē. q: accñtia coia ut albū ⁊ nigrū nō ꝑdicant neceſſario de ſbo. ⁊ hui⁹ rō ē q: ſbm abſoluta rōne pōt eē albū ⁊ nō eē albū. q: idē ſortes q⁹ ad itellectū qui ē alb⁹ ipſo exñte adhuc ipo nō exñte nō eſt alb⁹. ⁊ tñ manet itellect⁹ idē ſortes qui ꝓus fuit: q: eē: fuiſſe: ⁊ fore: accidit itellectui ſortis. igit hec eſt ꝓtingēs: ſortes eſt alb⁹. ⁊ eadē rōne: cignus eſt alb⁹: q: talia accñtia non iſunt ſbis niſi ſm q̄ exiſtūt: ſz accidit exiſtē ſbis: q: ſortes pōt non exiſtē: ⁊ per ꝓñs ſortes ſiue cign⁹ pōt eē alb⁹ ⁊ non eē alb⁹. tales igit nō ſunt neceſſarie. igit non neceſſarie niſi vū ſubiecta exiſtūt. ¶ Ad ꝓmā rōnē in oppoſitū dī q̄ ſortes ut eſt ꝑſe ſuppoſitū hois itelligi poteſt ſine quātitate: q: in intellectu ſortis non eſt quātitas. ¶ Tu dices. accipio ſortē ut eſt ſilonō ſic nō pōt itelligi niſi itelligat quāt⁹. igit hec ē neceſſaria: ſortes eſt quāt⁹. ¶ Dī q̄ talia accñtia coia nō iſunt ſubiectis rōne ꝓceptuū ſed eis inſunt vū exiſtūt. ⁊ iō negāda eſt hec ꝓñtia: ſilonō nō pōt itelligi ſine quāto. igit quātū de eo neceſſario ꝑdicat: q: plus reqrit. reqrit enī q̄ ſilonō actualr ſit ad hoc q̄ quātū de eo neceſſario predicet. ¶ Ad aliud. q̄ accñtia dicunt iſepabilia nō ꝓpter ꝑ q̄ ꝓceptū ſbi neceſſario ꝓcomitant ſz dicunt iſepabilia q: ſbo manēte nō ꝓñt ſepari. ⁊ ſic albū iſepabile eſt a niue: nō q: album de neceſſitate ꝓſequat niuē: ſed qa niue exñte non pōt albū ſepari. ¶ Ad aliō ſicut dicebat. ¶ Ad rōnē ꝓtra ꝑ: q̄ nō eſt ſilr de riſibile ⁊ albo. albū enim ꝓmo nām ꝓſeqtur ut exiſtit: ⁊ ſic ꝓmo ſingulari ieſt. Sz riſibile ieſt ꝓmo ſpēi. Per ꝑ ad formā. q̄ riſibile nō ꝓſeqtur ſortē ſub rōne exiſtētie: ſz ſub rōne nāe ſpēi. ¶ Ad ultimū q̄ albū in ſbo hēt aliquā cām rōne cui⁹ neceſſario ieſt cigno vū cign⁹ eſt: q: albū ꝓſeqtur talē cōplexionē. Sz q: illa cauſa nō eſt itrinſeca nāe ſpeciei: ſz illa cauſa ptinet ad idiuiduū ꝓmo: iō tale accidēs nō hēt in ſbo cām neceſſariā abſolute: ſz ſoluz pro aliquo tpe. Uñ ad formā. accñs hñs cām neceſſariā in natura ſpēi ꝓmo abſolute neceſſario ꝓſeqtur ſubiectū: ſicut riſibile hominē: ſed accidēs habēs cauſam neceſſariā in indiui duo primo: non ineſt neceſſario ⁊c. Nō. xliij.

q **Queritur** Utrū dialectica ſit ſcientia coīs. q̄ nō videt

Scia dī coīs a coitate ſbi: ſz ſbm dialectice eſt ſyllogiſm⁹: qui nō eſt coīs ꝑdicatiōe ad ſubiecta aliarū ſciarū ¶ Itē. ſcia diſtinctione ⁊ denoiationē capit a fine: ſz finis dialectice nō eſt coīs imo ꝓticularis. igit ⁊c. minor patet: q: finis dialectice eſt opinio. opinio aūt diſtinguit ꝓtra ſciam: ⁊ per ꝓñs eſt finis ꝓticularis. ¶ Itē methaphiſica eſt ſcia coīs. igit nō dialectica. ꝓñtia patet: q: ſi utraq̄z eēt coīs ad oēs ſcientias: tūc ſic duo eēnt eque coīa in ſciētijs. dialectica igit nō erit coīs. ¶ Itē demōſtratiua eſt cōmunis ad oēs ſciētias. nō igitur dialectica. ¶ Ad oppoſitum eſt Ariſtotiles.

Ad qōnē dī q̄ dialectica eſt ſcia coīs ſicut vult Arꝓ. ¶ Eſt tñ ſciendū q̄ ſcia dī coīs duplr. Uno mō coitate ſbiecti. Alio mō coitate applicationis. Prio mō methaphiſica eſt ſcia coīs: q: ꝓſiderat ens qd ē cōe ad oia ſubiecta oium ſciarū. Secō mō dialectica eſt coīs. dialectica enī eſt de ſyllogiſmo tanq̄z de ſbo. Sed ſyllogiſm⁹ eſt coīs coitate applicatiōis. pōt enī applicari ad ſbm cuiuſlibet ſcie: q: quelibet ſcia utit ſyllogiſmo. Et iō dicit Arꝓ. q̄ dialectica cū ſit inqſitiua ad oīuz methodoz principia viam habet.

Ad primum argumētuz. dī q̄ ſcia pōt eē coīs coitate applicationis ⁊ tñ ꝓticularis ꝓticularitate finis Et ſic dialectica eſt ꝓticularis in ꝑdicando: tñ eſt coīs coitate applicationis ad oēs ſcias. pōt enīz opinio in q̄libet ſcia cāri per ſyllogiſmum dialecticū. ¶ Ad aliud q̄ methaphiſica eſt ſcia coīs coitate ſbi in ꝑdicādo. Sed dialectica eſt ſcia coīs nō coitate ſbi: ſed applicationis. ⁊ ita diuerſimode eſt hec coīs ⁊ illa. ¶ Ad aliud. q̄ eque demōſtratiua eſt ſcia coīs coitate applicationis. ſicut enim in q̄libet ſcia ꝓtingit arguere dialectice ex ꝓbabilib⁹ coib⁹: ita in q̄libet ſciētia ꝓtingit arguē demōſtratiue ex ꝓprijs. Uñ ſi ꝑ q̄ utraq̄z applicat oībus utraq̄z eſt coīs. applicat tñ diuerſimode ⁊ ſi ꝑ differt ⁊c. Nō. xliiij.

q **Queritur** Utrū in demōſtratione poſſit eē deceptio. q̄ nō videt: q: per Arꝓ ſicut ſenſibilia

sunt nota sensui sic intelligibilia sunt nota itellectui. Sz sensus nō decipit circa sensibilia. igitur nec intellect⁹ circa ꝓncipia itelligibilia. igitur ꝛc. ¶ Confirmat rō: qꝛ dicit Aꝛ. circulus est figura: hic pōt eē deceptio. sed si describat i puluē nō est deceptio. sic enim manifestū est q circulus est figura ꝛ poema homeri nō est circulus. eodē mō ꝓncipia demonstrationis de se sunt nota itellectui. igit in illis nō pōt eē deceptio equocatiōis: nec aliq̄ alia i dictiōe ē. ¶ Itē q in demōstratione nō fit aliq̄ deceptio per sallacia extra dictionē ē videt. qꝛ si aliq̄ sallacia eēt in demonstratiuis eēt sallacia ꝓnitis: qꝛ sallacia accnitis nō pōt in illis accidē: qꝛ ꝓmū dicit de medio pse: ꝛ mediū de tertio perse. Nec accidit sallacia fm qd ꝛ simplr. qꝛ demonstratio est ex ulib⁹ ꝛ sic iducēdo per alias. Si igit accidit sallacia erit sallacia ꝓnitis. Sz illa accidē non pōt qꝛ sallacia ꝓnitis nō est i terminis ꝓuertibilib⁹. demōstratio est ex ꝓuertibilib⁹. igit in demonstratione nō ponit ꝓnis. ¶ Itē in illis circa que nō ꝓtingit errare nō cadit deceptio. sz circa ꝓncipia demōstrationū nō ꝓtingit errare (ꝓ Aꝛ in tertio methaphisice) igit ꝛc. ¶ Ad oppositū. in demōstrationis fiūt syllogismi falsigraphi. ꝛ in illis est deceptio. igitur ꝛc.

Ad qōnem dī q in demōstratiuis nō est tāta deceptio quā ta est in dialectica: aliq̄ tū pōt eē q nō tāta patet per q̄tuor cās. ¶ Prima qꝛ in demōstratiuis arguit ex ulib⁹ ꝛ ita excludit emptimema ꝛ inductio ꝛ q̄libet alia spēs argumētationis. Silr extraneat oēs loci extrinseci. ꝛ hec est vna causa q̄re in demōstratiuis minor est deceptio q̄ ī dialecticis. Dialecticus enim utit oib⁹ istis modis arguēdi. ¶ Alia est causa qꝛ demōstratio est ex pauciorib⁹ ꝛ certiorib⁹ q̄ syllogism⁹ dialectic⁹ qꝛ in demōstrationib⁹ non ꝓtingit augē media nisi in lat⁹ uel in post assumēdo. Sz in dialecticis ꝓtingit augē media istis modis ꝛ multis alis modis. ¶ Tertia causa est ꝓpter ꝗ q demōstrationis ꝓncipia sunt nota itellectui sicut sensibilia sensui. ꝛ iō minor est deceptio q̄ in dialectica. ¶ Quarta causa est qrī in demōstratiuis facilior est resolutio in ꝓma ꝓncipia. Ex hijs oibus seqtur q in demōstratiuis scietijs minor est deceptio q̄ in alijs: qꝛ sicut Aꝛ recitat scenes ostēdebat q ignis generat in multiplicata analogia. qꝛ enim hec ꝓnitia est bona, si aliqd generat multiplicata analogia cito generat. iō credidit scenes q hec ꝓnitia esset bona. ignis cito generat: igit generat multiplicata analogia: hic tamen incidit sallacia consequentis.

Ad primū argumētū dī q principia demōstratiua de se sūt nota itellectui: vnde in illis fm se nō accidit deceptio tñ ex alia circūstātia pōt eē deceptio: ut forte ex hoc q itellect⁹ nō est bñ disposit⁹. ¶ Ad aliū dī q in demōstratione potissima nō accidit ꝓnis. tñ in demōstratiuis nō potissima pōt accidere sallacia: accnitis ꝛ ꝓnitis ex ignorātia syllogizātis. Quia enim in demōstratione potissima arguit ex ꝓuertibilib⁹: iō ibi nō est ꝓnis: lz ibi arguatur ecōtra. Est tñ aliud vitiū ut forte circulus Sz in demōstratione nō potissima accipiūtur aliqñ termini nō ꝓuertibiles: ꝛ in talib⁹ si arguatur ecōtra erit sallacia ꝓnitis: sed tñ in demonstratiuis fm q talia sunt non est aliq̄ deceptio. ¶ Ad aliud. q lz circa ꝓncipia ꝓma nō ꝓtingat errare que sunt simplr ꝓma: tñ circa principia specialia diuersarū scia ꝓtingit errare. Sicut enim dicit Aꝛ. quedā sunt ꝓncipia que prima sunt in aliq̄ scia: ꝛ tñ nō oportet adiscētē illis cōsentire. Aū supposito q circa ꝓncipia nō cōtingat errare: tñ in mō deducēdi ex ꝓmissis ꝓlonē pōt eē error in demōstratiuis. uerūtamē minor est q̄ in dialecticis ꝛc. Questio. xlv.

Queritur circa hāc lrām Aꝛ: q si affirmatio est causa affirmationis ꝛ negatio negationis. q sit falsa videt. qꝛ ignis est causa caloris: ꝛ uliter nō ignis nō est causa nō caloris: qꝛ sol est non ignis: ꝛ tñ sol est causa caloris. ¶ Itē homo est causa aialis: ꝛ tñ nō seqtur q non hō sit causa nō aialis: qꝛ tūc seqtur asin⁹ est nō hō ergo asinus est nō aial. ¶ Ad oppositū est Aꝛ.

Ad qōnē dī q dupler est causa: q̄dam ꝓcisa: alia nō ꝓcisa. Loquendo de causa ꝓmo mō: tūc illa ꝓpositio est uera si affirmatio ꝛc. ut patet in exēplo Aꝛ. si enim hēre pulmonē est causa respirādi: tūc non hēre pulmonē est cā nō respirandi. qꝛ hēre pulmonē ē cā ꝓcisa respiratiōis. ī alijs causis non tenet.

Ad primū argumētū q sic ignis est causa caloris ī vtute sua sta illud qō nō hēt vtutē ignis nō hēt cām caloris. Dia enī que sunt calida sunt calida vtute ꝓmi calidi qō est ignis. ¶ Uel pōt dici q ignis

nõ ē cã ꝑcessa caloris: q; sol tanꝗ ignis cãt calorẽ. ¶ Ad aliũ. q; hõ nõ ē ꝑcisa cã aialis. sz ꝑcisa eã aialis est suba aiata sensibilis. Nõ. xlvi.

q **Queritur** Utrũ deficiẽte sensu deficiat ⁊ scia ꝓm illũ sensuz. q; nõ videt. Intellect⁹ in quo ē scia ē vt⁹ supior ꝗ sensus ⁊ por: sz ꝓus nõ dependet a posteriori. ergo cognitio intellectiua nõ dependet a cognitiõe sensitiua ergo ⁊c. ¶ Itẽ intellect⁹ intelligit se ⁊ suã opationẽ ⁊ etiã intentiões secũdas. Sz ista nõ cadũt sb sensu: ergo de his posset eẽ scia deficiẽte sensu. ¶ Hic dr q; lz ista non cadãt sb sensu: tñ cadũt sb intellectu. nec oportet q; sb sensu cadãt: q; illa que intelligunt directe i tellectu cadũt sb sẽsu: sz que intelligunt i intellectu reflexo nõ. ¶ Cõtra Arꝓ i li° de sensu ⁊ sensato oino nõ intelligim⁹ qõ sensu nõ cõprehẽdim⁹. ergo si intentiones scde nõ cadũt sb sensu ergo nec sb intellectu. ¶ Itẽ intentiones scde intelligunt p reflexionẽ ergo intelligunt posteri⁹ ꝗ res. s. ꝓme intentionis. logica ergo que ē de intentionib⁹ scdis posterior erit i ordine scia ꝗ scia realis ut metaphꝓica siue phꝓica qõ videt falsuz. ¶ Item ad ꝓncipale: ceci hꝓt sciaz: ⁊ tñ deficit eis sensus: ergo non oportet q; deficiẽte sensu deficiat ⁊c. ¶ Item aia sepata hẽt sciam: tñ caret sensu. ergo ⁊c. Silr subẽ sepate carẽt sensu: ⁊ tñ habent sciam. ¶ Ad oppositũ est Arꝓ dicẽs q; deficiente sensu deficiet ⁊ scientia. ergo ⁊c.

Ad qõnẽ dr q; sic sic dicit Arꝓ. ⁊ huius rõ est: q; scia ē cognitio acqsita p demstrationẽ. demstratio ē ex ulibus. ergo scia nõ est sine cognitione ulĩ. Sz cognitio ulis nõ ē sine cognitione sensitiua. q; cognitio uliuz est p inductionẽ: ⁊ inductio ē singlĩũ quorũ ē sensus. ergo a ꝓmo scia nõ est sine cognitione sensitiua. ¶ Intelligẽdũ tñ ē pp rõnes. q; lz vt⁹ intellectiua sit ꝓr vtutib⁹ sensitiuis: tñ quodam mõ dependet a vtutib⁹ sensitiuis. oẽs enĩ vtutes sensitiue ordinate sunt ad intellectiuã. ꝓus enim apꝓhẽdit spẽs a sensib⁹ exteriorib⁹: ⁊ postea a sẽsu cõi: tertio a fantasmate: q̃rto ab intellectu. ⁊ ita intellect⁹ in cognoscẽdo aliquo mõ dependet a potentijs: q; p illas defert ad intellectũ possibilẽ. Et loquor de intellectu ꝓm q; cognoscit p spẽs acqsitas: q; de intellectu sepato alia rõ ē. ¶ Tu dicis. intellect⁹ ē vt⁹ imãlis. ergo nullo mõ a potentijs sensibilib⁹ dependet cũ sint mãles. ¶ Dr q; intellect⁹ ē vt⁹ imãlis, p tãto q; nõ utit organo corpeo i opando. Uñ vt⁹ imãlis põt dici duplr. Uno mõ: q; nõ ē pfectio mãe: ⁊ sic intellect⁹ nõ ē vtus imãlis. Alio mõ: q; nõ utit organo corpeo in opando: ⁊ isto mõ intellect⁹ est vt⁹ imãlis. q; tñ ē pfectio mãe iõ aliquo mõ a potentijs sensitiuis dependet. iõ enĩz frenetici nõ bñ diiudicãt q; sensus est m ale disposit⁹ ⁊ iõ etiã intellect⁹ ex ꝓsiti. Silr i dormiẽdo intellect⁹ nõ iudicat: ⁊ b q; sensus ligat. Silr qdã opti sunt mẽte. qdã ineptí: ⁊ hui⁹ causa nõ ē ꝓm se: q; intellect⁹ ꝓm se non est magis disposit⁹ nec min⁹: q; nõ suscipit magis nec min⁹ ꝓm se. sz causa est q; in hoie vno ꝗ in alio est complexio melior. Dixit enim Arꝓ. q; molles carne apti sunt.

Ad primũ argumẽtũ sicut iã dictuz ē. q; intellect⁹ a sensibilib⁹ quodãmõ dependet. ¶ Ad pbationẽ dr q; ꝓus aliqd alio põt eẽ duplr. Uno mõ gnãtione ⁊ pfectione: sicut suba ꝑcedit accñs quãtũ est de se tpe ⁊ natura. Alio mõ pfectiõe sz nõ gnãtiõe: sicut intellect⁹ ꝓm se por ē sensu. Tertio mõ gnãtione sz nõ pfectiõe. sic aial ꝓus ē hoie. Tũc dico q; ꝓus ē altero ꝓmo mõ ab altero nõ dependet. qõ tñ scdo uel tertio mõ ab alto dependet. ⁊ sic intellect⁹ a sensu dependẽ põt. ¶ Ad aliũ sicut dicebat. ¶ Ad rõnes ꝓtra b. ¶ Ad ꝓmã dico q; Arꝓ. i de sensu ⁊ sensato loqtur ⁊ dicit q; oino nõ intelligim⁹ de nũero sensibiliũ: qõ nõ ꝓus cadit i sensu. ¶ Ad aliud q; nõ sequit q; logica sit posterior scia ordie doctrine ꝗ alie. ¶ Ad pbationẽ: cũ dr. res ꝓme intentionis ꝓmo intelligũtur: dr q; tripler ē opatio intellect⁹. Una ē intelligẽtia simpliciũ. alia ē cõpositio uel diuisio. ⁊ quo ad illas duas opationes res ꝓme intentionis sunt note ꝓus intellectui ꝗ scde. Tertia ē opatio discursiua a ꝓmissis ad ꝓclones. ⁊ ille discursus ē intentio scda: ⁊ est act⁹ rõnis p quẽ ducimur i cognitionẽ ꝓmarũ intentionũ ⁊ altarũ sciarũz. ⁊ ideo quo ad hũc actũ logica est por ⁊ ita por quãtuz ad doctrinã: q; p discursũ doctrinamur. ¶ Ad aliud dr q; ꝓpositio intelligẽda ē de hijs qui carẽt sensu a natiuitate. ¶ Ad aliud. q; aia sepata cognoscit ea que cognoscit absq; discursu ⁊ nõ p spẽs acqsitas. Sz hec ꝓpositio intelligẽda est de hijs que acqrunt per discursum ⁊ eodẽ mõ dicẽdũ est ad ultimum ⁊c. Questio. xlvij.

q **Queritur** utrũ unitas sciẽtie sit ex unitate generis sbi: q; nõ videt. cum est sbm cuiuslibet scie:

⁊ tñ scie ꝓ se sūt plures ⁊ diuerse ergo ⁊c. maior patet: q: de nō ente nō est scia. Hic dī ꝙ ens sub eadē rōne nō est sbm cuiuslibet scie: q: ens rōnis est sbm logice: ⁊ ens incōpletū mobile est sbm nālis scie. ⁊ ens sub absoluta rōne est sbm methaphice. ⁊ tñ nō est idē subiectū cuiuslibet scie ¶ Contra rō mobilis est rō entis: q: mobile est ens. ꝗsimiliter ꝗsiderare ens sub rōne mobilis est ꝗsiderare ens sub q̄dā rōne entis: ⁊ per ꝗns nālis scia nō differt a methaphica sed solū uariant scie per diuersas rōnes sbi. ¶ Itē si scientie uarient ex hoc ꝙ sbm siue ens uariat ꝓm diuersas rōnes solū. Cū scie secent ut res: hoc est ꝙ eorū subiecta que sunt realia sequit ꝙ scie nō diuersificarent nisi ꝓm rōnē ⁊ nō realiter qō est in cōueniēs. ¶ Itē ad ꝑncipale, methaphica ē vna scia: ⁊ tñ est de plurib⁹. est enim de substātia q̄ titate ⁊ sic de aliis. ¶ Hic dī ꝙ methaphica est ex plurib⁹ entib⁹. est tñ de vnico subiecto. q: oia entia hnt attributionē ad substātiā: ⁊ sic methaphica est de vno subiecto qō est vnū vnitate attributionis: ⁊ hoc sufficit per Ar. iiij°. methaphice. ¶ Cōtra. decē sunt gnā ꝑma. cū ergo sūt ꝑma nullā hnt attributionē ad alteruz: q: si sic eēt aliqd ꝑus ꝑmis: ergo nō est dicē ꝙ methaphica est de decē generib⁹ per attributionez ad substātiā. ¶ Itē q̄titas ꝓm illō ꝙ est: est ens absolutū. sed methaphica est de q̄titate ꝓm illud ꝙ est. ergo methaphica est de quātitate ꝓz ꝙ est ens absolutū. ⁊ per ꝗns nō p attributionez ad substātiā. maior patet q: si quātitas ꝓm illud ꝙ est eēt cōparatū tūc eēt q̄titas ad aliqd ꝙ non est uerū. ¶ Ad oppositū est Ar. dicēs ꝙ vnitas scie est ex vnitate generis subiecti.

Ad qōnem dī ꝙ sic cuius rō est: qa sicut se hēt potentia ad subiectū: ita scia ad subiectū. sed vnitas potētie est ex vnitate subiecti. sicut vnitas potētie visiue est ex vnitate coloris. potentie enim distinguūt per subiecta per Ar. secūdo de aia. ergo vnitas scie est ex vnitate generis subiecti. ¶ Intelligēdū tñ. ꝙ nō oportet ad vnitatē scie genus sbiectū esse vnū vnitate ꝑdicatiōis ad oia que ꝑtinent in scia. Sed sufficit ꝙ sit vnū ꝓz analogiā sicut ens est subiectū potētie itellectiue: ita ꝙ ꝑmū ens ꝙ est substātia est subiectū itellectus: ⁊ oia alia entia per attributionē ad substantiā. ita de ente ꝙ est substantia est primo methaphica ⁊ oib⁹ alijs entib⁹ ꝓm qō hnt attributionē ad substātiā. ⁊ ita sequit ꝙ nō oportet genus subiectū esse ꝑdicabile de oib⁹ que determinant in scientia. Sed sit cōe ꝙ oia in illa scia habēt attributionē ad ipm. Et ꝗueniēs exēplū ponit Linconiēsis. sicut eni est de arbore ꝙ ei⁹ sunt radices que sunt ei⁹ ꝑncipiū sic ēt ei⁹ sunt rami exeuntes ab arbore. ⁊ ab vno exeunt alij rami quousq̄z fiat multitudo ramoꝝ: ita est in sbo scie. ꝙ ei⁹ sunt ꝑncipiū ⁊ ab ipo egrediunt passiōes que de ipo sciunt per ꝑncipiū. Id manifestū patet in geometria. ubi ꝓo ꝗclo est ꝑncipiū ꝗclonis subsequentis ⁊ sic fit vna ꝗclo. ⁊ ab illa ꝗclone fiunt alie ⁊ sic quousq̄z fiat integritas scientie oia illa hnt attributionē ad genus subiectū.

Ad primū argumētū sicut dicebat. ¶ Ad rōnē ꝗtra hoc: ꝗcedit ꝙ rō mobilis est quēdā rō entis: q: nihil est ꝙ possit sbterfugē rōnē entis. uerū rō entis sb qua ꝗsequit ens ꝙ est gen⁹ in methaphica: ⁊ rō illa entis que est rō entis mobilis: q̄si equiuoce sunt rōnes entis. ⁊ iō per illā rōnē entis sufficiēter diuersificat scia nālis a methaphica. ¶ Ad aliud dī ꝙ nō sequtur sciam diuersificari solum ꝓm rōnes. q: ille diuerse rōnes entis per q̄s diuersificat scia nō sunt diuersimode solū ꝓm cōsiderationē itellect⁹. sed in re: hec rō nō est illa. modus enim eēndi entis incōpletū mobile nō est modus eēndi absolute incōpletū est qd in se. ¶ Ad aliud ꝑncipale sicut dicebat. ¶ Ad ꝑmū contra hoc dī ꝙ ꝓz q̄titas sit ꝑmū i suo genē: ita ꝙ in illo genē non hēat aliqd ꝑus: nihil tñ ꝓhibet ipsuz reduci ad aliqō ꝑus alteri⁹ generis. Nā cū dī ꝙ tūc eēt aliqō ꝑus ꝑmo. Dicēdū ꝙ hoc nō est iconueniēs in diuerso genē. substātia eniz est ꝑmū ens ad qō oia entia siue oia gnā accidētia reduci hnt. ¶ Ad aliud dī ꝙ nō sequtur q̄titatē eē ad aliqd ꝓz attributionē hēat ad substātiā. nō eni quelibet attributio siue cōparatio fac ad aliqd. sed solū cōparatio ad terminū. Sed tñ cōparatio ad subiectū nō facit aliqō ens ad aliqd. Per hoc ad formā dī ꝙ hec maior. q̄titas ꝓm illud qō est: est ens absolutū: uera est distinguēdo absolutū ꝗtra cōparatū ad terminū relationis. uerūtñ ipm est cōparatū ad subiectū: q: accidēs ꝓm illud qō est: substātie est. accidēs enīz non est ens. nisi quia entis.

¶ Explicūt qōnes ꝑmi libri posteriorū.
Sequūtur qōnes secūdi. Qō. xlviij.

Frs hiero de Cremona Carmte

Ueritur de uerita

q te hui⁹ q̃ sit falsa videt. qr de cōtingētib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ fiūt qōnes ⁊ tñ nō sunt uere scita qr de ꝓtiqētib⁹ nō ē scia ergo ⁊c. ¶ Huic dicit Linco. q̃ qōnes in gnāli sunt eq̃les nūero hijs que uere scim⁹ i gnāli: tñ in spāli nō sunt eq̃les hijs q̃cūq̃ uere scim⁹ in spāli. ¶ Cōtra. eq̃le genē ⁊ nūero: distīguunt ꝯ se iuicē sicut idē genē ⁊ idē nūero. Dicere ergo q̃ qōnes nūero sūt eq̃les hijs q̃cūq̃ uere scim⁹ ⁊ dicē q̃ ille qōnes sunt eq̃les genē nō videt ꝓuentēs expositio. Exponit enim vnū mēbrū p alterū. ¶ Itē ad ꝑncipale. qōnes sūt i finite ⁊ ꝓclones scite sūt finite. sed q̃ ifinita nō sūt eq̃lia finitis qr ibi nō est certitudo ergo ⁊c. ¶ Itē illud qd q̃rit est dubiū. qr p Boetiū qd ē dubitabilis ꝓpositio. ſz illud qd scit ē certū ergo ⁊c. ¶ Itē scia ꝑtinet ad demōstratorē: ſz ad demōstratorē nō ꝑtinet iterrogatio nec qd: nō enī iterrogat ſz sumit qd per Arē. ¶ Dic dr q̃ ad demōstratorē nō ꝑtinet iterrogare de ꝑmissis ⁊ b itēdit Arē. Ad eū tñ ꝑtinet iterrogare de ꝓclone ⁊ ad ꝓclonē ꝑtinet scia: ⁊ ita ad idem ꝑtinet iterrogatio ⁊ scia. ¶ Cōtra b: si demonstrator iterroget de ꝓclone: tūc ꝑtingit adiscētē nō credē: qr p Arē ꝓclo p b a pōne ⁊ suppōne differt: qr nō oportet adiscētē assentire illi de quo fit qd: sed hesitare pōt de vna ꝑte ⁊ de opposito. ⁊ ita non oportet adiscētē credere qd est ꝓtra Aristotilē. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad questionem dr

q̃ qōnes sūt eq̃les numero ⁊c. Huius rō est qr ꝓpositio scibilis nō ē ꝑse nota in vitate nec i falsitate: qr ꝓpositio scibilis ē illa cui⁹ scia acqrit de nouo p cām: ſz talis nō ē ꝑse nota i vitate: qr si sic eius scia nō acqreret de nouo. nec ꝑse nota i falsitate: qr de nō ente nō ē scia: ꝓpō ergo scibilis nō ē ꝑse nota: nec ē simplr ignota sic ipossibilia de qb⁹ nō pōt eē scia: ergo ꝓpō scibilis talis ē de q̃ scia acqri pōt post dubitationē: ita q̃ ipsa ꝑus sit dubitata ⁊ postea p ꝑncipia nota fiat scita ergo ⁊c. ¶ Intelligēdū tñ ē q̃ ꝓpō scibilis nō est q̃ribilis tali mō q̃ ab eodē sit scita ⁊ dubitata qr sic sil' eēt nota ⁊ certa respectu eiusdē. Sz ipa est ꝑus dubitata ab adiscēte: ⁊ postea p ꝑncipia nota ꝑse debite applicata ipsa fit certa ⁊ ē eadē qd que est scita ab vno ⁊ est dubitabilis a b alio: ⁊ hoc non est inconueniens.

Ad primū

sicut dicebat. ¶ Ad rōnē ꝯ b: dr q̃ iste determinationes genē ⁊ numero nō referunt ad idē: sed hec determiatio in gnāli referēda ē ad ꝓclones: ⁊ hec determinatio numero referēda ē ad eq̃litatē: ⁊ ita patet q̃ itellect⁹ ē iste. Qōnes accepte in gnāli: sūt eq̃les nūero hijs que uere scim⁹ in gnāli: ⁊ sic ē ꝓpō uera. ¶ Ad scōm ꝑncipale dico q̃ ꝓpositiones nūero ifinite sūt: ⁊ sic de illis nō intēdit Aristotiles: ſz solū de qōnib⁹ i genē. Silr i telligēdū q̃ ꝓtingētiū ut ꝓtingētia sūt ꝓpie nō ē qd: sicut nec eoꝝ ē scia: qr oīs qd ē qd medij siue cāe: ſz ꝓtingētia ut talia sūt nō hūt cām eoꝝ. tñ de hijs que sunt ꝓtingētia qōnes fiūt. ut q̃re uadis romā? Rūdet. ut recupem sanitatē. De isto ꝓtingēti fit qd. ꝓpt b q̃ hēt quādā cām ordinata que ē itēta a uadēte. ⁊ isto mō ꝓtingēs q̃ri pōt: ⁊ etiā sciri p talē cām: ſz talis scia nō ꝑtinet ad demōstratorē. ¶ Ad aliud dico q̃ illud qd q̃rit dubiū ē q̃ tñ ē de se. Cū b tñ stat q̃ eq̃les sunt qōnes hijs que uere scim⁹. qr eedē nūero ꝓpōnes que ꝑus fuerūt dubie posteri⁹ fiunt certe p ꝓpōnes notas. ¶ Ad aliō sicut dicebat. ¶ Ad illud ꝯ b: dico q̃ nō oportet adiscētē credere ꝓclonē anteq̃ p demōstratiōes ꝑse cōcludant: ſz ꝑmissas credē debet qr sunt ꝑse note: uel qñ er ꝑmissis determinato mō applicatis infert ꝓclo: tunc adiscēs credit ꝓclonē: sed prius nō oportet nec hoc itēdit Aristotiles. Qō. xlix.

Ueritur

An si est sit qd. q̃ nō videt. oīs qd aliqd ꝑsupponit: ſz qd si ē nihil ꝑsupponit ergo si ē nō ē qd. Probo minorē. Si si ē aliqd ꝑsupponit: tūc ꝑsupponeret qd ē. Sz qd ē nō ꝑsupponit: qr ꝑsupponit si ē: ergo nō ꝑsupponit a si ē. ¶ Itē illō qd ꝑcognoscit aī demōstrationē nō ē q̃ribile: qr oē q̃ribile ē scibile. Sz si est ꝑsupponit aī oēm demōstrationē: qr de ſbo ꝑcognoscit si ē ⁊ qd ē. ¶ Itē si eē q̃rit de aliquo: q̃ro an q̃rat idē de seipso an aliud de alio. si idem de seipso tūc nō ē qd: qr p Arē q̃rēs q̃re hō ē hō nihil ē q̃rē. Si q̃rit aliō de alio: tūc qd talis nō ē simpler ſz cōposita. Quia qd simpler ē qñ illud qd q̃rit nō ē alteri⁹ eēntie sicut dic Linco. ¶ Itē si hic q̃rit aliud de alio. tūc eē posset demōstrari: qr eē hēret in ſbo cām q̃re inseparabilit ei iest ⁊ ē ꝑm se aliud ab eo cui⁹ est ergo est demōstrabile. ¶ Ad oppositū est Aristotiles.

Ad qōnē

dr q̃ si ē ē qd: qd patet er itē tōe Arē. dic eni q̃ si est: est

qō simpler. et ꝗ sequitur q̃ si ē ē qō simpler. ⁊ est qō simpler sicut dicit Thomas pp ꝗ q̃ nō ꝑdicat eē tertiū: sed ꝑm Lin co. dī qō simpler. q̃ rō forme ⁊ rō rei subiecte ⁊ rō ⁊ forma rei ꝑdicate nō sunt due sz vna: ⁊ qō cōposita ē cū forma. ⁊ rō rei sbiecte ⁊ ꝑdicati sūt due sicut hic cū q̃rit an hō sit risibilis. ¶ Intelligēdū tñ ē q̃ ad qōnē tria reqrūt ⁊ ista sufficiūt. ¶ Primū ē q̃ id de quo q̃rit sit dubitabile ꝗtū ē de se. ¶ Secōz ē q̃ q̃ribile aliqd ꝑsupponat. ¶ Tertiū ē q̃ ipz hēat medīū p qō demonstrari possit. Iste tres ꝓditiōes icludunt i hac ꝓditiōe si ē: q̃ eē ꝗtū ē de se dubiū ē: q̃ ꝓtīgit scire qd sīgtur p hirco ceruū ⁊ tñ dubitare an sit. sīlr si ē ꝑsuppōit qd ē: nō qdest simplr. s. qdest rei. sz qdest qō sīgtur p nomē: sīlr si est hēt medīū p qō possit demōstrari. ¶ Iuxta qō ē itelligēdū q̃ dupler ē eē. qō dā ē eē sbi ⁊ aliud eē passiōis. Eē sbi nō hēt medīū ⁊c. nec ē demōstrabile. q̃ de sbo ꝑcognoscitur qdest ⁊ q̃ ē afi oēz demōstrationē. Esse aūt passionis ē demōstrabile: q̃ eē passionis ē iesse: ⁊ iesse passiōis sbo demōstrat ⁊ p diffinitionē sbi tanq̃ p medīū: ⁊ ēt p diffinitionē passiōis. g° si ē ē qō cū hēat ꝓditiōes reqsitas ad qōnē.

Ad primū argumētū dico q̃ qō si est aliqd ꝑsupponit. Nō presupponit tñ qdest rei: sz qdest qō sīgtur p nomī: qd enī rei ꝑsupponit si ē ut argutū ē. ⁊ iō a si est nō ꝑsupponit. ¶ Ad aliud patet p dicta i pōne q̃ de sbo ꝑcognoscit si ē ⁊ qdest. ⁊ iō de sbo nō pōt q̃rī eē. Esse tñ passiōis pōt eē q̃ribile. ¶ Ad aliud dī q̃ eē q̃rit de eo cui° ē: nō sicut totaliter idē sibi nec sic totalr diuersuz. Sz q̃rit tanq̃ aliqd reducibile ad gen° illi° cui° ē ut si sit eē sbe ad subam. Si q̃ꝗtitatis ad q̃ꝗtitatē: ⁊ sic de ceteris generib°: ita q̃ nō ꝑdicat eē qō ē alteri° gēis. ⁊ ē qō simpler. Et ꝑdicat eē ꝑm adiacēs: qō eē sic dit Thomas: ē reducibile ad gen° illi° cui° ē eē. ¶ Ad aliud patet q̃ hic nō q̃rit totalr aliud: nī nō ē demōstrabile de eo cui° ē: q̃ eē in sbo ꝑsupponit eē: ⁊ iō eē sbi demōstrari nō pōt: nec illud q̃rit ꝓpr̃ie. Si tñ q̃rit: ꝗ nō ē ut fiat notū p demōstrationē: sz ut aliq̃ alia via notificet. sed eē passionis q̃rit ⁊ idē demōstrat. ¶ Uidet tñ Lin co. alr dicē. q̃ eē cuiuslibet alterius a ꝓma causa demōstrari pōt de eo cui° ē excepta sba qō est gnālissimū. ipsa enī suba nō hēt diffinitionē: q̃ nō hēt gen° supi°: ⁊ iō de suba que ē gnālissimū nō demōstrat eē: nec de ꝓma cā eadē rōne. q̃ ꝓma cā nō ē in genē q̃ ei° eē ē ei° eēntia. ⁊ sic esse sbi: ⁊ eē passiōis q̃ribile ē ⁊ etiā scibile: exceptis hijs que dicta sūt. ¶ Ad rōnē dico q̃ eē simplr sbi demōstrat p diffinitionez sbi de sbo: tñ esse sbi icōplete afi demōstrationē ꝑcognoscit ⁊ ꝑsupponit: tūc enī ꝑcognoscit eē sbi icōplete qñ ipm cognoscit p aliq̃ accñtia siue p descriptionē: ⁊ tale eē ꝑcognoscit antecz ꝑcognoscat qd rei. Et cū ꝗ ꝓuenit Arc. vij°. metꝗ. ⁊ ꝓmo de aia. ⁊ scōo hui°. Dicit enī q̃ accñtia magnā ptē ꝓferūt ad cognoscēduz qōqd rei. eē tñ cōplete sbi per diffinitionē sbi acqrit. ⁊ sic patet q̃ alio mō eē ꝑcognoscit ⁊ ꝑsupponit ⁊ alio mō q̃rit. Sic ergo patet p ipm q̃ qñ q̃rit an ꝗ ē: nō q̃rit aliq̃ forma de alia: ⁊ iō ē qō simpler. nec totalr idē ut dictū est: q̃ tūc nō eēt questio. Nō. l.

q **Queritur** An qd ē sit qō. q̃ non videt: q̃ oē qō q̃rit ē scibile p qd ē: q̃ illud qō scit scit p diffinitionē idicātē qd ē: ⁊ illud qō q̃rit ēt scit. Sz qd ē nō scit p medīū qō ē qōqdest q̃ eadē rōne illud qōqdest scirēt p aliud qōqdest ⁊ sic eēt p cessus in ifinitū. ¶ Itē eē q̃ribile ē scibile: qd nō est scibile: ergo nec q̃ribile. pbo minorē. Si qd eēt scibile. scirēt p cāz: sz nihil ē itimi° rei q̃ suū qōqdest ergo qōqdest nō hēt cāz itrisecā p quā possit sciri. ¶ Hic dī q̃ qōdā ē qōqdest sbi: ⁊ aliud qōqdest passionis. Nōqdest sbi q̃rī nō pōt: q̃ nec sciri: q̃ de sbo ꝑcognoscit qdest ⁊ si ē per Arc. Quid tñ passionis querit: ⁊ illud scit per diffinitionē sbi. ¶ Cōtra istud. Primo ostēdo q̃ qōqdest sbi q̃rī pōt ⁊ etiā sciri: q̃ ꝓtingit aliquē cognoscē eē ⁊ dubitare de ꝓncipijs idicātibus qd: ⁊ postea ꝓtingit cognoscē ꝓncipia indicātia qd: sicut puer cognoscit bouē eē: ⁊ tñ ꝓncipia bouis eēntialia ignorat: ⁊ postea ista ꝓncipia idicātia qd cognoscit: sed illud qō est ꝓmo ignotū ⁊ postea notū ē q̃ribile ⁊ etiā scibile. ergo qdest sbi: ē q̃ribile ⁊ etiā scibile. q̃ tūc qd sbi fit notū p qd noti° ergo scibile est. ¶ Itē q̃ qd passiones nō possit sciri videt: q̃ p Aristotilem Nōqdest nō pōt demōstrari: q̃ sic fieret petitio ꝓncipij. ergo qōqd passiōis demōstrari nō pōt. ¶ Itē. oīs qō est qō medii siue cāe p Aristotilē. Sz qō qd: nō est qō medii: q̃ ipsius qd nō est medīū siue causa. ergo qd est nō est qō. ¶ Itē qdest ꝑsupponit si est. ut est qō. sed qd ē idē est qō eēntia uel ipam ꝑsupponit: q̃ tūc nulla rosa erīte nō posset cognosci qd est rosa: ergo qdest nō est qō: ut qd uerā eēntiā rei notificat. ¶ Itē qō differt a suppōne ⁊ petitione in ꝗ

q̃ in qōne nō oportet addiscētē ꝓsentire pti opponētis quā intēdit opponēs. Sed pōt eē ꝛrie opinionis sed in eo qōqdest nō pñt opponens ⁊ rñdēs eē ꝛrie opinionis. ergo qd est non est qō. Minor patet q: qō qd est nō ē qō dialetica. ergo in qōne qd est nō pñt eē opiniones ꝛrie. sed trñ erit vna ps sustinēda. ¶ Itē si qd est eēt qō: idē eēt dubitabile ⁊ ꝑsuppositū. ꝓñs est falsum ergo ⁊ aficedēs. Probatio ꝓñtie. q: qd est ꝑsupponit si est. Si igitur dicis q̃ qdest est qō tunc qdest ꝑsupponit a si est. q: eē uel est eēntia uel imediate ꝓsis qdditatē: ſ̄ qō ꝓsequit qdditatē ipsam ꝑsupponit. ergo eē ꝑsupponit qdditatē. Si ergo dicas q̃ qdest sit qō: idē erit dubitatū ⁊ ꝑsuppositū. ¶ Hic dī q̃ nō sequtur: q: est aliud qdest qō est dubitatuz. ⁊ qdest ꝑsuppositū a si est: q: qdest uerū est dubitatū. Sed qdest uerū nō ꝑsupponit a si est. Si est enim solū ꝑsupponit qdest qō sigtur per nomē ⁊ ita aliud qd ꝑsupponit ⁊ aliud q̃rit. ¶ Cōtra: Illud non soluit: q: eē uel est qdditas uel imediate ꝓsequtur qdditatē uerā. ergo eē ꝑsupponit qdditatē uerā ⁊ nō solū ꝑsupponit qō sigtur per nomē. ¶ Itē eē distinctū ꝓsequtur eē distinctū: ergo eē ꝑsupponit entitatē distinctā. ⁊ hoc nō est qdditatis significate per nomē trñ. Sed qd est rei: ergo ꝑsupponit uerā qdditatē rei. ergo si est ꝑsupponit qdest. ¶ Aliter dicit Linco. q̃ qdest presupponit si est cognitū p accñtia. Quidest trñ ꝑsupponit a si est: ꝟm q̃ qdest cognoscit per ꝓncipia eēntialia. vñ eē duplr cognoscit. Uno mō per accñtia. Alio mō per ꝓncipia eēntialia. Uñ per hoc ad formā argumēti dici pōt. q̃ qdest dubitat ꝟm q̃ ꝑsupponit eē cognitū per principia accñtalia. ⁊ ipm est ꝑsuppositū ab eē cōplete cognito per ꝓncipia eēntialia. ⁊ q̃ idē sit presuppositū ⁊ dubitatū nō est incōueniēs. ¶ Contrā si eē cognitū cōplete ꝑsupponit qdest tūc eē p qdest pōt demōstrari de eo cui' est: sed hoc ē falsum. per Aristotilē. q: de sbo ꝑcognoscit qd est ⁊ si est. ⁊ qō ꝑcognoscit an demōstrationez: demonstrari non pōt. ¶ Ad oppositū est Ar̄. **Ad qōnē** dī q̃ qdest est qō sicut dicit Linco. ⁊ hoc ſ̄ō est: q: qd dubitari pōt ⁊ q: ci' cognitio acqri pōt (Docet enī Aristotiles uenari qōqdest) ergo ⁊c. Dicūt qdā q̃ qdest sbi nō q̃rit: q: de sbo tanq̃ de fūdamēto in demōstratione ꝑcognoscit qdest ⁊ si ē ut dicit Ar̄. Quidest trñ passionis q̃ri potest: ⁊ ipm pōt sciri de sbo p diffinitionē sbi. ¶ Intelligēdū trñ est q̃ qdest ꝓtractū sb rōne qua est qd: sic nō querit ita q̃ sub illa rōne sciat tanq̃ ꝓclusum in demōstratione q: sic eēt petitio ꝓncipij ut dicit Aristotiles. Quid est trñ queritur ut per aliquā aliam viā fiat notū ut per viā diuisiuā: sicut docet Aristotiles. ⁊ innotescit tanq̃ mediū: nō trñ tanq̃ ꝓclusio ī demōstratione. illud trñ qō est qd non acceptuz sub illa rōne ut qd: sed mālē pōt demonstrari per qd formale: ita q̃ hoc demōstrat inesse illi cuius est sed nō sub ratione qua est quid.

Ad primū argumētū dico q̃ qd sub rōne qua est qd nō queritur per mediū nec demōstrat q: sic eēt ꝓcessus in infinitū. ¶ Ad aliud dico q̃ qd subiecti non reqrit nec scit per demōstrationē sub ea ratione qua est qd. ¶ Rōnes que ꝓbāt q̃ qdest pōt demōstrari postea soluent. ¶ Ad aliud ꝓncipale. dī q̃ oīs questio est questio medij: nō ita q̃ ipz demōstret per mediū. dictū enim est q̃ quidest sub rōne qua qdest querit: nō ita q̃ ipsum sciat per demōstrationē tanq̃ cōclusio. sed aliq̃ alia via ut dictū est in ꝓsitione. ¶ Ad aliud dico q̃ qōqdest ut est uera quidditas rei: ꝑsupponit si est: sed non eē actuale distinctū cōtra fuisse uel fore sicut argutum est. sed ꝑsupponit eē aliud sicut postea videbit. ¶ Ad aliud dicit Linco. ¶ Ad rationes cōtra hoc: dicit ꝟm sententiam eius q̃ quid est pōt demōstrari de subiecto per eius qōquidest: quia potest dubitari: si continet sub alia specie. ¶ Ad auctoritatē Aristotilis: dicit q̃ de subiecto ꝑcognoscit quidest ⁊ si est: non cōplete. sed ꝑcognoscit esse notum per ꝓncipia accidētalia: ⁊ eē isto modo non demonstrat esse. sed demonstrat esse notum per principia accidentalia ꝟm ipsum. ¶ Aliter dicitur q̃ quidest presupponit esse confusum: sed ipsuz quid presupponit esse distinctū: ⁊ ita aliud esse presupponitur ⁊ aliud esse cōsequit: ſ̄ illud fore sit idem cum priori. Questio. ij.

q **Queritur** Utrum eē existere sit de essentia: q̃ sic videt. Auctor de causis dicit ꝓ primarerum cātarum est esse: sed qō est primum in rebus causatis est eēntia. ¶ Itē Cōmētator dicit q̃ hoc est ꝓblema de genere hō est: sed genus est de essentia illius cuius est. ergo ⁊c. ¶ Item ratio Commētatoris est ad hoc. Homo est: aut

ergo ꝑse aut per additu3.si ꝑse habet ꝓpositũ. si per additum quero de illo addito:illud additum est:aut ergo ꝑse:aut per additum. Si ꝑse eadem rõne fuit instãdũ in ꝓmo. Si per additum sic erit ꝓcessus in infinitũ. ¶ Hic dĩ q̃ hõ est per additionem:ꝛ illud additu3 est ꝑse.ꝛ nõ eadem rõne stãdum est in ꝓmo:sicut in sili patet: hõ disgregat per albedinẽ:ꝛ albedo disgregat ꝑse:ꝛ non est eadem rõne stãdum in ꝓmo. ¶ Cõtra si illud additum sit ꝑse:ergo eẽ est de ẽntia illi⁹ additi ꝛ sic hẽrem ꝓpositũ q̃ esse est de ẽntia illi⁹ cui⁹ est. ¶ Item quero de illo addito aut est ẽntialr ipm eẽ:aut ꝑticipãs eẽ. Si sit ipm eẽ:tũc hõ est ꝑse:q: non per mediũ. Si sit ꝑticipãs eẽ:cum oẽ ꝑticipãs eẽ sit cõpositu3 distinctum numero ꝓtra alterum:sequtur q̃ hõ est aliud cõpositum distinctũ numero ab hoie. Sz hoc est impossibile q: hõ non est per entitatẽ alteri⁹ cõpositũ numero sicut for.nõ est alb⁹ per albedinẽ. Pla. ¶ Alr dĩ ad rõnez q̃ hõ est per additũ. Et cum dĩ q̃ illud additũ est. dĩ q̃ nõ:q: illõ additũ nõ est.sed est illud quo aliqd aliud est:sicut forma nõ est sed est ꝓncipiũ ẽndi cõpositũ. ¶ Cõtra:illud additũ nõ põt eẽ pure nihil:q: tũc hõeẽt per pure nihil ergo illud additũ aliquo mõ est ens ꝛ quotiẽs dĩ ens toti ens dĩ eẽ:per Aristotilẽ.ergo illud additu3 est. ¶ Itẽ ẽ̃ptũ venoiatiue ꝑdicat de re ꝓpriij generis:bñ enĩ dĩ linea est quãta:ergo eadẽ rõne eẽ põt ꝑdicari de quocũq̃ qõ aliquo mõ est ens: ergo idẽ additũ quo hõ est ꝯ nõ sit entitate cõpositi:tñ aliquo mõ est:sicut forma est entitate ꝓncipii. ¶ Itẽ ad ꝓncipale:ens est de cuiuslibet ẽntia:per Aristo.ꝛ ens ꝛ eẽ idẽ sĩgnt:ergo eẽ est de ẽntia cuiuslibet. ¶ Hic dĩ q̃ ens est duplex.ens nomẽ.ꝛ ens ꝓticipiũ. Ens nomẽ ẽ de ẽntia cuiuslibet.sed ens ꝓticipiũ nõ. Primo mõ nõ est uerũ q̃ ens ꝛ eẽ sĩgnt idẽ:sz bñ secõdo mõ. ¶ Cõtra illud:ens nomẽ ꝛ ens ꝓticipiũ significãt idẽ:ꝯ differãt in mõ sĩgndi:sz ens ꝓticipiũ ꝛ eẽ idẽ significãt:ut ꝓcessu3 est:ergo ens nomẽ ꝛ eẽ idẽ sĩgnt. ¶ Hic dĩ q̃ ens nom ꝛ ens ꝓticipiũ sĩgnt sb distincto mõ:ꝛ ille modus facit q̃ ens ꝛ eẽ significẽt idẽ ut ens est ꝓticipiu3: q: utrũq̃ sĩgt rẽ ut mẽsurata tpe:tñ ens nomẽ ꝛ eẽ nõ significãt idẽ.q: ens nom nõ significat rẽ ut tpe mẽsuratã. Sz ens ꝓticipiũ ꝛ eẽ significãt ut mẽsuratã tpe:ꝛ ideo nõ sunt de ẽntia. ¶ Cõtra illud:si ens ꝓticipiũ nõ sit de ẽntia:q: mẽsurat tpe:tũc nõ eẽt hec necessaria:hõ ẽ ens aial:q: hic ponit ens aial ut tpe mẽsurat de homine ꝛ ut sic nõ est de ẽntia p te. ¶ Itẽ ad ꝓncipale.gnãtio terminat ad subaz solũ tanq̃ ad ꝑse ẽminũ:ꝛ gnãtio ꝑse ẽminat ad eẽ:ꝛ ẽ ẽ sba rei. ¶ Hic dĩ q̃ gnãtio nõ ẽminat ad eẽ:sed ad subaz sub eẽ. ¶ Cõtra illud:gnãtio est a nõ esse ad eẽ p Aristotilẽ.ergo gnãtio ꝑse termiat ad eẽ. ¶ Itẽ si gnãtio terminet ad subam sub eẽ:ꝛ p te eẽ est aliud ab ẽntia:ergo gnãtio ẽminat ad ens p accñs:ergo ens p accñs ꝑse generat qõ est ipossibile. ¶ Itẽ ad ꝓncipale.si eẽ non sit ẽntia rei:tũc cũ eẽ sit in ẽntia:ẽntia erit in potẽtia respectu cuiuslibet qõ est in ea qõ est alter a sua ẽntia.sed ꝓñs est falsu3.ergo ꝛ añcedẽs. falsitas ꝓñtis patet:q: si ẽntia sit in potẽtia ad eẽ:aut ergo ĩ potẽtia actiua ul passiua. Si actiua:tũc ẽntia hẽret eẽ antecq̃ eẽt:q: qõ est in potẽtia actiua respectu alteri⁹:eẽ hẽt respectu illi⁹. Si in potẽtia passiua:tũc ẽntia manẽs posset eẽ ꝛ nõ eẽ.q: potẽtia passiua est potẽtia ꝛdictionis. ¶ Itẽ si esse sit aliud ab ẽntia cũ imediate ꝓsequat ẽntiã:ergo eẽ de ẽntia põt demõstrari.ꝓñs est falsum.ergo ꝛ añs. Cõsequẽtis falsitas patet:q: in demõstratiõe ꝑsupponit qd est ꝛ si est:ꝛ qõ ꝑsupponit nõ demõstrat:ergo esse nõ demõstrat:q: ꝑdicatũ est de ꝑse itellectu sbi. ¶ Ad oppositũ si eẽ eẽt de ẽntia rei:hec eẽt necessaria hõ est:ꝓñs est falsu3 ergo ꝛ añs. ¶ Itẽ si sic:tũc itelligẽs te nõ eẽ uel hoiem nõ eẽ itelligeret icõpossibilia. ¶ Itẽ ẽntia abstrahit ab eẽ fuisse:ꝛ fore.ergo eẽ de ẽntia nõ est:q: illud a quo aliqd abstrahit nõ est de eius ẽntia.

Ad qõnẽ dĩ q̃ eẽ existẽ nõ est de ẽntia q: de illo eẽ ẽ dubitatio. Sz de eẽ ẽntie nõ est dubitatio. Rõ hui⁹ẽ ista. Illud qõ põt itelligi sine alko nõ icludit illõ ĩ sua ẽntia: Ẽntia põt itelligi non itelligẽdo esse.ergo ꝛc. Hec patet filr:q: ẽntia abstrahit ab esse fuisse ꝛ fore.sicut ergo fuisse ꝛ fore nõ sunt de ẽntia:ita nec eẽ. ¶ Intelligẽdũ tñ est ꝓpter rõnes:q̃ eẽ existẽ nõ ꝓsequtur ẽntiã ꝓmo:sed primo ꝓsequtur idiuiduũ. Indiuiduũ enĩ ꝑse ꝛ ꝓmo existit:ẽntia nõ nisi per accidens.

Ad primũ argumẽtũ dico q̃ auctor de causis intelligit perse actũ ꝓmũ:ꝛ nõ existẽ. Añ itellect⁹ est q̃ ꝓma rerũ creatarũ est eẽ:ꝑ est ꝓma creatarũ est act⁹:fiẽ patet de itellectu ꝛ nõ loqtur hic de eẽ qõ est existere. ¶ Ad aliã auctoritatẽ q̃ Cõmẽtator intendit q̃ ꝑ est ꝑdicatũ gnãle:hõ est. Añ ꝓ ꝓblema

de genere: itēdit ꝑdicatum gnāle: cuiusmodi est ꝑdicatū trāscēdēs. ¶ Ad aliud q̃ hō est ꝑse ita q̃ nō per medium hūs eē. ⁊ sil̄r est per additum ut per eē: q: eē est tanq̃ illud quo aliqd est tū illud eē non est ita q̃ sit hūs eē. Nū tūc ista simul stāt: q̃ hō sit ꝑse ita ⁊ non per mediū habēs eē ⁊ tū hō est per additū tanq̃ per aliquid quo aliqd est ⁊ non per additu3 qō est ita q̃ sit hūs eē: sed per additu3 qō est ꝓncipium eēndi. ¶ Ad rōnes ꝓtra hoc. ꝓme rōnes ꝓtra ꝓncipale ꝓbāt q̃ illud eē nō est tanq̃ hūs eē. sed tanq̃ ꝓncipium quo cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut dicebat̄ hoc est cōcessum. ¶ Rōnes ꝓtra scōdam rūsionem ꝓbāt q̃ eē illud per qō hō est: est aliquo mō: ⁊ hoc est ꝓcessum simpl̄r: q: illud esse est: non tanq̃ hūs eē: sed tanq̃ ꝓncipium quo cōpositum est. ¶ Ad aliud sicut dicebat̄. ¶ Ad rōnem ꝓtra hoc sicut ꝓus. ¶ Et ad aliud cōtra hoc: dicit̄ q̃ sic dicēdo hō est ens aial. Ens specificat̄ per aial: ⁊ ideo quodāmō stat ꝑm exigētiam aialis: ⁊ ideo non est hec ꝓtingēs: hō est ens aial: hec tū est cōtingēs: hō est aial ens: qa in ista aial specificat̄ per ens: ⁊ ita quodāmodo ꝑm eē tpale mēsurat̄: ⁊ ideo hec est ꝓtingēs. hō enim pōt esse aial exūs ⁊ non exūs. ¶ Aliter pōt dici ⁊ melius q̃ ens nomē ⁊ ens ꝓticipiū: non sīgnt idem: q: ens nomen significat puraz entitatem rei siue qdditatē: sed ens ꝓticipium sīgt rei exūtiam que est extra eēntiam ⁊ illi eēntialiter accidit. Per hoc ad formam ꝓncipalis rōnis sicut ꝓus q̃ ens ꝓticipiū ⁊ eē idem sīgnt. sed tū ens nomen ⁊ eē non significāt idem. sicut nec ens nomen ⁊ ens ꝓticipiū sīgnt idem. ⁊ ideo lz ens nomen sit de eēntia: tū eē non est de eēntia. nec ens ꝓticipiū. ¶ Ad aliud sicut dicebat̄. ¶ Ad rōnem ꝓtra hoc dicit̄ q̃ lz generatio terminet̄ ad subam sub eē: non tū terminat̄ ad ens per accūs: q: eē non est res alterius generis ab eēntia: sicut album est alterī generis ab hoie. Esse enim est in eodē genē cū eo cuius est per reductionē. Nū eē non est hūs eē: ideo non est in genē ꝑse: ⁊ suba sub eē non facit ens per accūs sicut hō alb⁹. ¶ Ad aliud cum dī q̃ gnātio est a non eē in eē. iste est intellect⁹. q̃ generatio est a suba non ente ad subam sub esse. ¶ Ad aliud ꝓncipale q̃ eēntia est in potētia ad eē. Est enim in potētia passiua: q: pōt existere ⁊ non existē. Accidit enim sibi existē. Et cum dī ergo eēntia manēs pōt nō eē: dī q̃ nō oportet q̃ eēntia manēs possit nō eē: q: eēntia manens existit: ⁊ dū existit ē. Sz tū eēntia manēs eēntia pōt eē uel nō eē. ¶ Ad aliud cū dī q̃ esse est eēntia: posterius eēntia: ꝓcedit. Et cū iferī: ergo esse ꝑsupponit eēntiam. dī q̃ eē existē ꝑsupponit eēntiam ꝑm aliquē gradū eēndi: nō tū ꝑsupponit eēntiam existē. ¶ Ad aliud. q̃ lz eē nō sit de eēntia: nō tū pōt demōstrari de eēntia. Ad huius ꝓbationē. dī q̃ non sequtur eēntiam nisi per accūs. Primo enim sequtur indiuiduū cui⁹ est ꝑse existē. Et q: non sequtur eēntiā ꝑm se ⁊ ꝓmo ideo de eēntia demōstrari nō pōt. Similr nō est res alterius generis nec ꝑse ens in genere: ideo non potest demonstrari.

Questio. lij.

q **Aeritur** Utrū qō qdest ꝑsupponat si est. q̃ non videt: q: de rosa ⁊ niue possumus scire qd sunt nulla rosa exūte. ergo qō qdest non ꝑsupponit si est. ¶ Hic dī q̃ rō ista bū concludit q̃ qō qdest nō ꝑsupponit esse existē: ꝑsupponit tū aliud eē. ¶ Cōtra. q̄ro de illo eē qō ꝑsupponit̄. aut est eē eēntie: aut eē existē: aut aliqō tertium. Nō eē eēntie: q: si qdest ꝑsupponeret eē essentie: ꝑsupponeret seipm: qō est incōueniens. Nec ꝑsupponit eē tertiū q: nō est tale ut videt: solū ergo ꝑsupponit eē existē. ¶ Item ad ꝓncipale. eē distinctū cōsequtur distinctā entitatē: qa ab vnitate distincta causat̄. ergo eē presupponit qdditatē. ergo qdest non ꝑsupponit eē: q: tunc in ꝑsuppositionib⁹ eēt circulus. ¶ Itē esse est posteri⁹ eēntia: ergo eē eēntiam siue qdest ꝑsupponit non ergo ecōtra. ¶ Itē qdest non ꝑsupponit illud qō sibi accidit: sed qdditati accidit eē sicut fuisse ⁊ fore. ergo qdest non ꝑsupponit eē. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositū est Aꝝ. dicit enī q̃ q̄rentes qdest ignorātes si est: nihil q̄rūt: q: qō nō est nemo scit: qdest sicut patet de tragelapho.

Ad qōnem dī q̃ qō qdest ꝑsupponit si est: sicut dicit Aꝝ. q: de non ente nullus scit qd est. Nullus enim scit qd est tragelaphus. sed solū qd sīgtur ꝑ nomē. ergo anteq̃ sciat̄ qdest oportet q̃ ꝑcognoscat̄ si est. lz nō eē qō est actualr entis: cū nō sit de eēntia: uerūtū sine eēntia nō pōt eē ergo ⁊c. ¶ Intelligēdū tū ꝓpter rōnes q̃ qdest non ꝑsupponit eē eēntie: q: tūc idem ꝑsupponeret se ipm. nec ꝑsupponit eē existē: q: eē existē est ꝓmo ipsi⁹ singularis. ⁊ tale accidit ipsi qd: q: qō qd est; est qō medij, ⁊ etiam qō si est. sed mediuz in

demfatiõe est ulse: ergo qdest ⁊ ēt si est sūt ꝑmo ulis: ⁊ nõ ipi⁹ singularis. Et eē existē est ipi⁹ singularis ꝑmo. ergo qdest nõ ꝓsupponit eē existē ꝑmo: sed qdest ꝓsupponit tertiū eē qõ est actualiter entis ⁊ illõ eē qõ est actualiter entis nihil aliud est nisi qdā gradus eēndi vni⁹ eēntie distinct⁹ ꝯtra aliū gradū alteri⁹ eēntie. quē gradū hēt eēntia cuꝫ est. Vñ iste gradus eēndi ꝓsupponit de oi qõ est qd: ⁊ illud eē est quodāmõ nõ eē ꝓhibitū in rerū natura. siue eē in hitu (sic dicit q dā) ⁊ nõ esse existē. ⁊ pp hec dicit q̃ de tragelapho nullus scit qd: q̃ nõ licet esse sic in hitu. i. aliquē gradū eēndi in reb⁹. ¶ Aliud est itelligē dū ꝑter secūdū argumētū: q̃ eē dupliciter cognoscit. Uno mõ per mediū accidentale. sicut nos cognoscimus celū per accidētalia ⁊ per effect⁹. Alio mõ cognoscit eē per mediū eēntiale ut qñ cognoscit per quod qdest: Isto secundo mõ esse cognoscit distincte ⁊ ꝓsupponit qdest a quo capit distinctionē. Primo mõ eē cognoscitur ꝯfuso mõ ⁊ icõplete. ⁊ isto ꝑmo mõ qdest ꝓsupponit si est: ⁊ qdest ꝓsupponit eē cognitum mõ ꝯfuso: Sed secūdo mõ eē acceptū ꝓsupponit qdest. ⁊ loquor de eē qõ est actualiter entis: siue gradus eēndi. ⁊ nõ de eē qõ est existere.

Ad rōes patet per hoc.

Ad ꝑmā patet qd est illud eē qõ ꝓsupponit. ⁊ ꝑ hoc patet ad rōnē ꝯtra hoc ⁊ sic ad duas ꝑmas ꝓsupponit enī aliqõ tertiū eē qõ nec est eē eēntie nec eē existē qõ mēsurat tpe. ¶ Ad aliud ꝑncipale patet in pōne q̃ eē distincte cognitū ꝓsupponit qdest: cū hoc tñ stat q̃ qdest ꝓsupponat si est idistincte cognitū. ¶ Ad aliud q̃ eē est posterius eēntia siue qdditate: ⁊ tõ cõplctū eē ⁊ complete cognitū qdest ꝓsupponit. eē tñ cognitū indistincte nõ ꝓsupponit in cognoscēdo quidest. ¶ Ad aliud q̃ eē existē accidit eēntie: ⁊ illud nõ ꝓsupponit. eē tñ qõ est actualiter ꝓprietas entis nõ accidit eēntie: ita q̃ possit eēntia eē: ⁊ illõ sibi nõ ineē imo semp eēntiā ꝓsequit: sicut postea patebit. ¶ Cõtra eē quod est actualiter eēntie est posterius eēntia: sed ꝑus nõ dependet a posteriori. ergo eēntia pōt eē ⁊ nõ eē loquēdo de isto eē. ¶ Ad istud dī q̃ ꝫ eē qõ est actuale sit posteri⁹: tñ ipm est illud sub quo eēntia est. Est enim posterius sicut modus eēndi est posterior eo cui⁹ est modus. Vñ neganda est hec ꝓñtia. Esse est posterius eēntia sicut modus determinat⁹ rei. ergo res pōt eē ⁊ nõ eē. q̃ est modus determinatus: sine quo res nõ pōt eē siue itelligi. ¶ Cõtra dictū in pōne arguit. dictū est enim in positiõe q̃ eē scit per mediū accñtale ⁊ tale eē est qõ presupponit a qõne qdest. ¶ Cõtra illud: Si eē cognoscit per mediū accñtale: aut ergo cognoscitur per mediū accñtale qõ est cõe: aut ꝓprium nõ ꝑ mediū accñtale cõe: q̃ accñs cõe nõ magis hoc subiectū denoiat q̃ illud. ergo per accidēs cõe nõ pōt sciri hoc subiectū eē. nec per accidēs ꝓpriū: q̃ accñs ꝓpriū ꝓsupponit subiectuꝫ eē ergo per accñs ꝓpriū non scit subiectū esse. ¶ Hic dī q̃ eē scit per accñs ꝓpriū ⁊ ēt per accidēs cõe: maxīe q̃ accñs cõe est notū apõ sensū: ⁊ ois cognitio ortū hēt a sensu siue a cognitiõe sensitiua: uerūtñ per accñtia nõ scit eē distictuꝫ sed eē ꝯfusū: q̃ ad eē ꝯfusuꝫ alicuius cognoscēdū sufficiūt accñtia coia: ꝫ non sufficiāt ad cognoscēdū eē distinctū. Silr per accñs ꝓpriū cognoscit esse ꝯfusum trñ: ⁊ per qdditatē subiecti cognoscitur esse distinctum. Questio. liii.

q **Queritur** An eē qõ est actualr eēntie sit de eēntia. q̃ sic videt: q̃ ens nomē ⁊ eē qõ est actualit eēntie significāt idē. ꝫ ens nom̄ est de eēntia ergo eē qõ est actualr eēntie: ꝫ eē existē nõ sit de eēntia. ¶ Itē rō cōmentatoris ꝑus allegata est ad hoc. q̃ hõ est: aut ergo ꝑse: aut per additu: Si ꝑse: habet ꝓpositū: si per additū processus erit in ifinitū. ¶ Itē si eē nõ sit de eēntia: tūc eēntia est in potētia ad eē. q̃ eēntia est in potētia ad quodlibet qõ est in ea ꝑter eēntiam: sed ꝓñs est falsuꝫ. q̃ aut est in potētia actiua uꝫ passiua. Si in potētia actiua: tūc eēntia eēt antecꝫ eēt. Si i potētia passiua: tūc eēntia posset eē ⁊ non eē: loquēdo de eē qõ est actualiter entis: q̃ potentia passiua est potētia ꝗdictionis. ¶ Itē si eē nõ sit de eēntia: ergo est aliud: ergo demfari potest. ¶ Itē si sic: tūc eēt accñs ⁊ per ꝓñs ꝓsupponeret sbm eē. ¶ Itē si sic: tūc eē posset itelligi sine actualitate. ¶ Ad oppositū est Boetius dicens q̃ in oi qõ est citra ꝑmū: aliõ est qõ est: ⁊ quo est ergo qõ est est eēntia: quo est est esse. ergo eē est aliud ab essentia.

Ad qōnē

dī q̃ eē qõ est actualiter entis nõ est de eēntia. huⁿ pōt eē duplex rō. Pria q̃ eē est modus eēntie. Modus aūt rei nõ est de eēntia. ¶ Itē si eē eēt actus itrinsecus eēntie: ⁊ ēt ipsi⁹ eēntie est vn⁹ act⁹ eēn-

tialis:ut forma ſbalis:tūc vnius cōpositi essent duo act⁹ ſubales cōpleti.ſed duo act⁹ ſbales cōpleti faciūt duo cōposita.ergo vnū cōpositū eēt duo cōposita qd̄ est icōueniēs.patet ergo q̄ eē qd̄ est actualiter entis nō est de eēntia sic nec eē existē: Ista tñ duo eē sūt distincta:q: eē qd̄ est actualiter entis pmo ꝓseqt̄ eēntiā:⁊ est ppriū eē ipsius eēntie: sed eē existē pmo ꝓseqt̄ ipm ididuū. Et ꝓ vnum nō possit eē sine reliquo:pōt tñ itelligi sine reliquo. Nec oportet q̄ sint vnū in reliquo: cum non ita sit pprium esse ipsius idiuiduī ⁊c. apparet tamen q̄ illa duo esse sint vnum ꝓpter hoc q̄ in re sunt coniuncta

Ad primā rōnē videt q̄ ens ⁊ eē qd̄ est actuale eē nō sīgnt idē. ¶ Ad intelligēdū est q̄ tripler est eē. Esse eēntie:⁊ eē.qd̄ est actualiter eēntie : ⁊ eē existere. Esse pmo mō ⁊ ens nomē idē sīgnt.secūdo mō ⁊ tertio nō sīgnt idē. ¶ Ad illud cōmēta toris sicut pus:q̄ hō est pse:q: nō per aliud ad ditū qd̄ est hns esse:vñ non est mediū iter esse ⁊ hoīem qui est hns eē:sicut nec iter illud qd̄ est illud quo aliqd hēt eē.sic ergo patet q̄liter est p se.sed nō sequit ulterius.ergo eē est de essentia. q: eē nec ꝓdicat de eēntia pmo modo:q: nō est de eēntia(qa nō est diffinitio nec ps diffinitiōis nec aliqd eēntie) Nec secūdo mō qa sic ꝓdicat pse aliquod accidēs de subiecto qd̄ in subiecto ꝓsupponit eē:sed eē nō est accidēs q: nō est ens ppie:sed modus eēndi.⁊ iō est in eodē genē in quo est eēntia per reductionē ⁊ nō est in genē p se:vñ hoc est pse:hō est:sed non sicut ptinet ad demōstratorē. ¶ Ad aliud q̄ eēntia est in potētia passiua. Et cū dr q̄ potētia passiua est potentia ꝯdictionis. Dico q̄ dupler est potētia passiua: Una est idiuiduī ⁊ illa est ꝯdictionis. Vult ei Ar in.vij°.q̄ mā ptis ad idiuiduū est pncipiū quo aliqd pōt eē ⁊ nō eē.q: pro illa mā est sub quāto ⁊ q̄li:⁊ q̄litates sūt pncipiū corruptionis. Potētia tñ ptis ad spēs nō est potētia ꝯdictionis:q: mā ptis ad spēm nō est pncipiū quo aliqd pōt eē ⁊ nō eē. ¶ Ad aliud.q̄ ꝓ eē sit aliō ab eēntia:tñ demōstrari nō potest:q: non est accidēs cōpletū in genē.⁊ iō nō est passio demōstrabilis.nō enī est hns eē:sed quo aliud eē hēt. ¶ Ad aliud.q̄ si sit aliud ab eēntia nō tñ est accns:nō enī est hns eē:iō nec suba:nec accns. ¶ Ad aliō q̄ ꝓ eē nō sit de eēntia.tñ eēntia non pōt itelligi nisi sub eē,ptingit tñ itelligē subam nō itelligēdo eē:sed tñ eēntia semp itelligit sub eē. Sicut ptingit itelligē materiā nō itelligendo formā. qa distincti pcept⁹ sūt:⁊ diuerse res. Mā tñ nō pōt itelligi nisi sub hitudine ad formā.⁊ cā q̄re eēntia itelligi nō pōt nisi sub eē est ista.qa eē est modus eēntie sine quo eēntia nō pōt itelligi:nō tamen est de eius essenntia ⁊c. Sed q: determinatus est modus ipsius essentie : ideo sine illo intelligi non potest. Questio.liiij.

Queritur an omnis q̄ questio sit questio medij.q̄ non videt.

Si omnis questio querat medium:erit pcessus in infinitum:q: cum quero utrum hoc sit: quero an sit medium.⁊ ulterius cum quero an sit medium.quero ulterius medium. Si igit omnis questio sit questio medij:sic erit pcessus in infinitum. ¶ Item si ois questio sit questio medij.quero an ois questio querat mediuz de seipso:aut medium de alio:aut aliud de medio. Non pmo modo q: querere idem de seipso nihil est querere. Nec mediū de alio:q: querēs diffinitionez de diffinito adhuc est querēs idem de seipso:⁊ medium ⁊ diffinitio sunt eadem:nec est querere aliud de medio ꝓpter eādem rōnem. Similiter ꝓpter aliam rationem q: diffinitio que est medium in demōstratione demōstrari non pōt.ergo non est queribile:q: queribile ⁊ scibile sunt eadē in numero. ¶ Item si ois questio sit questio medij:tūc questio si est eēt questio medij. Et per ꝓsequēs esse posset demōstrari.q: si eē haberet mediuz per illud posset demōstrari. ¶ Item illud qd̄ ꝓsupponit nō est q̄ribile:ꝯ mediū ꝓsupponit in q̄libet questione.ergo mediū non est queribile.ergo ⁊c. ¶ Ad oppositum est Ar.

Ad questionem dicitur

q̄ omnis questio est questio medij. Huius ratio est:q: questio querit aliqd quod est dubiuz ⁊ postea scibile certificatū per medium:sed qd̄ est certificatū per medium:medium pcēsupponit per quod certificat.ergo ⁊c. ¶ Item Ar probat hoc inductiue:q: omnis questio est questio cause ⁊ causa ⁊ mediuz idem sunt ergo ⁊c. Minor patet per inductionē Ar.q: questio si est:⁊ questio q: est q̄rūt utrū sit aliqd̄ mediū. q: si querā utrum luna eclipsetur.quero an eclipsis habeat aliquod mediū, Sīl̄r propter quid

querit cām: ut manifestū est ex mō querēdi: sed qdest ⁊ ppter qd: sint eadē (nō enim differūt nisi in mō querēdi: Idē enim querūt ꝑm rē) sed qō ppter qd querit mediū ⁊ cām: ergo qō qdest. ergo simplr ois qō querit mediū ⁊ cām. ¶ Intelligēdum tñ est q̄ qō ppter qd alio mō querit mediū q̄ qō si est: qr qō si est uel qr est querūt an sit aliqō mediū nō ex mō querēdi sed cō ēomitāter: sed qō ppter qd querit medium ex mō querēdi. Silr in alio est dīia qr qō si est uel qr est querūt absolute de medio: ꝫ qō ppter qd ꝑsupponit mediū esse ⁊ q̄rit discretionē medij.

Ad primum argumētū dī q̄ omnis questio est q̄stio medij ut per medium fiat nota de eo qō queritur. Non tñ querit de medio tanq̄ de subiecto hoc est q̄ medium esset sbiectū de quo medius querit. Per hoc ad formam. Si quera an luna eclipsēt: quero an sit medium. i. est. ego quero an sit medium per qd fiat notitia de illo questo: sed non quero an medium sit tanq̄ querēs medium eē de medio tanq̄ de subiecto. ⁊ ideo non est ꝓcessus in infinitū. ¶ Ad aliud. q̄ questio nec querit medium de seipso nec aliud de medio nec medium de alio. Non enim querit aliud de medio questo tanq̄ de subiecto questo ⁊ ideo nullo istorum modoꝝ querit: sed querit medium tanq̄ per illud fiat notitia passionis de subiecto. ¶ Ad aliud dicit q̄ questio si est est questio medij. ⁊ tamen demōstrari nō potest per illud medium: qr non est ens habēs esse in aliquo genere: sed est illud quo aliud est: vnde non querit ut demōstret: sed querit ut aliq̄ alia via fiat notum. Linco. tñ vult dicere q̄ eē demōstret per diffinitionem rei. ¶ Ad aliud q̄ ois questio presupponit medium ⁊ ideo segtur q̄ nulla questio querit medium ita q̄ illud medium demōstret: sed questio dicit querere medium ut per illud medium fiat dubitabile ꝑus notum. Per hoc ad formam dicit q̄ hec cōsequētia non ualet. ois questio ꝑsupponit mediū. ergo nulla questio querit medium sub hoc intellectu ut per idem medium fiat notitia. vnde questio ppter quid aliqō medium ꝑsupponit. ¶ Tu dicis q̄ questio qr est querit utruz sit medium: ⁊ ita quomō nihil ꝑsupponit? Dicēdum q̄ ꝑsupponit medium saltem eē ꝑm aptitudinem: qr querit utrum sit aliqō mediuz in actu: sed questio ppter quid discretionem medij querit ⁊ actualitatem medij presupponit. Nō. lv.

Q Queritur An quodqd possit demōstrari. q̄ sic videt per Ar. qr quodqd ꝑm mām demōstrat per quodqd ꝑm spēm ergo ⁊c. ¶ Item innotescit nobis per demōstrationem. ergo pōt demōstrari. añcedēs patet per Ar. qr in cognoscēdo si est non innotescit qdest. ergo quid est innotescit per demōstrationem. ¶ Itē omne dubitabile est demōstrabile ⁊ scibile: qr questiones sunt eq̄les numero ⁊c. sed qdest est dubitabile. ergo ⁊c. Minor patet qr illud est dubitabile qō ꝑus est ignotum ⁊ postea fit scitum siue notum. Quodqdest ꝑus nobis ignotuz (ut patet in pueris) ⁊ postea fit notum per mediuz notius. ergo est dubitabile. ¶ Item quodquid de ignoto fit notum per medium notius ergo est dubitabile. ¶ Item qō de ignoto fit notum per mediū notius pōt demōstrari. sed quodqd est de ignoto fit notum per aliqō medium notius ergo ⁊c. Minorem ꝓbo: qr quodqdest de ignoto fit notum. hoc est manifestuz sed nō per seipm: qr nihil seipm ꝓducit in actum de potētia. ergo per aliqō aliud medium qō oportet eē notius: qr aliter non faceret notitiā. ¶ Itē nos querimus qd est hō ut sciamus quodqdest hominis. ergo quodqdest sciri pōt. ¶ Item si qō qdest non posset demōstrari: huius non est alia rō nisi qr est imediatū illi cui? est. Sed hec rō nulla est qr per hāc rōnem quodqd māle nō demōstraret per quodqdest formale: qō tñ nō est uerū sicut patet per Ar. ꝓnitia patet: qr ita immediatū est quodqd māle illi cuius est sicut quodqd formale: qr ita materia imediate se tenet ex pte rei sicut forma. ¶ Item quodqd pōt sic demōstrari ut videt. Oē cōpositum ex genē ⁊ dīia alicui? cuz illo ꝓuertibile est quodqd ē. Sed aīal rōnale est cōpositū ex genē ⁊ dīia hominis ⁊ est ꝓuertibile cum hoīe: ergo est quodqd hois. ¶ Itē Ar. quodqd passiōis pōt ostēdi per quodqd sbi ergo ⁊c. ¶ Itez Ar. viij°. phicoꝝ ostēdit quodqd ꝑme cāe per b q̄ mot? est etern?: ex eternitate enim mot? ꝓcludit eternitatē motoris. ⁊ eternitas prime cāe est qōqd ꝑme cāe: ergo qōquid demstrari pōt. Silr b patet in toto ꝓcessu phie nālis ubi ꝓ passiōes demōstrant sbe. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositū est Ar.

Ad qōnem rūdet sicut dicit expositor q̄ qōquid pōt acci-

pi dupli uel sub rōne qua est qōquid uel absolute non cum illa rōne. pmo mō q̄ qd demonstrari non pōt: innotescit tñ nobis per demonstrationē. Primū patet: qr si qōquid sub rōne q̄ qōquid demonstrēt de aliquo sbo: pus peteret de aliquo sbo qōquid antecēs demōstraret. hoc pbat Ar sic. Si a. debeat demōstrari de c. in eo quodqdest: oportet in eo quodqdest pdicari de b. ⁊ b. oportet pdicari de c. in eo quodqdest: antecēs a. in eo quodquidest pdicari ꝓcludat de c. Sz in tali syllogismo pus in minori ponit b. eē qōquidest ipsi⁹ c. antecēs cōcludat a. in eo qōquidest de se. prius ergo petit qōquidest ipsi⁹ c. cēs ꝓcludat. Qōquid ergo sub rōne qua est qōquid nō pōt demōstrari. ¶ Itē qōquid sub rōne qua est qōquid in oi demōstratione psupponit: ⁊ qō psupponit ali demōstrationē nō natuz est demonstrari. ergo qōquid sub rōne qua qōquid ⁊c. Secōz patet per Ar in illo parapho. Ano aūt mō ꝓueniēs sit q̄ cū scit si est per medīū dicēs ppter qd tūc innotescit nobis qdest sed nō tanēs ꝓclusum in demōstratione ut ostēsum est: sed solū innotescit nobis qōquidest sb rōne qua qōquidest tanēs medīū in demōstratione. Si qōquid accipit secō mō absolute ⁊ non sub tali reduplicatione: tūc distinguēdum est ulteri⁹: qr aut accipit qōquid māle: aut qōquid formale siue finale. Si qōquid māle: tūc pōt demōstrari demōstratione ppter qd ⁊ demōstratione qr est. Demōstratione ppter quid pōt demōstrari ut per qōquid formale siue finale. Qōquid enim formale est causa qōquid mālis: sicut forma est causa māe: ⁊ silr finis est causa forme ⁊ etiā māe: ⁊ ideo qōquid māle demōstrari pōt per utrūq̄z qr forma ⁊ finis sunt cause māe. Hoc patet. Talis enim est materia q̄lis reqrit forma ⁊ forma inducit in materia ppter finē. ⁊ illud patet ex inductiōe Ar in. ij°. phi. ubi tert⁹ incipit. Silr inest quorūdā qdez altera causa. sic ergo patet q̄ materia potest demōstrari per qōquid formale tanēs per medīū dicēs ppter qd. Silr hoc declarat expositor p exēplum. Dē coopiens nos a pluuia ⁊ tēpestatibus est cōpositum ex lapidib⁹ ⁊ lignis: domus est huiusmodi ergo ⁊c. ⁊ iō dicit Ar q̄ quedam diffinitio est ꝓclō in demōstratione ⁊ quedam pncipiū demōstrationis: quedā vo est demōstratio sola positione differēs: qōquid etiaz māle pōt demōstrari demōstratione qr: arguimus enim q̄ hoc cōpositū hēt mām qr est corruptibile. Sz si accipit qōquid formale siue finale tale demōstrari pōt demōstratione qr est: sed non demōstratione ppter qd. uliter enim possum demōstrare q̄ hō est aial rōnale per effectus siue opationes siue accntia. Ex hoc enīz q̄ hō sentit demōstrat q̄ hō est aial: ⁊ per b q̄ hō rōcinat demōstrat q̄ hō est rōnalis: ⁊ ita p accntia cognitione ⁊ demōstratione qr: deuenimus in cognitionē qōquidest. Sic ergo patet q̄ qōquid sub rōne qua qōquid demonstrari nō pōt. innotescit tñ nobis tanēs medīū in demōstratione: qōquid tñ uliter accipiēdo nō sb rōne qua qōquidest. demōstrari pōt demōstratione qr est: ⁊ aliquod quodquid demōstrari potest demonstratione propter quid ⁊ aliqō non.

Ad primā rōnem dī q̄ qōquid māle demōstrari pōt per qō quid formale qō cōcessum est: non tñ sub rōne qua qōquid. ¶ Ad aliō patet q̄ qōquid est dubitabile ⁊ etiā demōstrabile: hoc est demōstratione qr ⁊ nō pp qd. sed p effect⁹ siue a posteriori. ¶ Ad aliud dī q̄ qōquid fit notū de ignoto per aliqō noti⁹: Sed noti⁹ pōt eē duplex uel tanēs causa uel tanēs notius quo ad nos ut pse effect⁹: nō tñ oportet q̄ oē qōquid fiat notius per aliqō notius simplr. ¶ Ad aliud dī q̄ possumus scire qd est hō per effect⁹: ⁊ sic pōt demōstrari. ¶ Ad aliud q̄ rō q̄re qōquid nō demonstrat sub rōne qua est qōquid: est ne fiat petitio ⁊ nō totalr ppter imediationē. ¶ Alr pōt dici q̄ hoc est ppter immediationē. Et ad pbationem. q̄ aliqd eē imediati⁹ pōt esse duplr. Ano mō in rōne cāe: ⁊ illo mō qōquid māle non est ita imediatū sicut formale. Diffinitio enīz formalis uel est causa excludēdi uel eēndi diffinitionē mālē de sbo. Alio mō dī causa imediata ī mediatione subiecti: ⁊ illo mō qōquid māle est imediatū illi⁹ cuius est. Causa nō est aliqō diffinibile medīū cui pmo inest hec diffinitio materialis cēs suo ppio diffinito. causa imediata p mo mō: est rō q̄re diffinitio demōstrari nō pōt. ¶ Ad aliud. q̄ in illa ppositione est petitio: qr idē est dicē q̄ hoc est cōpositū ex genere ⁊ dīa huius ⁊ ꝓuertibile cū illo ⁊ dicē q̄ est diffinitio huius. ⁊ ita petit. ¶ Ad aliud dī q̄ qōquid passionis ostēdit de subiecto non sub rōne qua qōquid sed sub rōne inherētis ⁊ ideo nō sequit q̄ qōquid sub rōne qua qōquid demonstretur

¶ Ad aliud ut patet in positione ꝓcessum est ꝙ in demõstratione ꝙ est ꝙ quodqd demõstrari põt per effectũ ⁊ b ꝓcludit rõ ⁊c. Nõ.lvj.

q **Queritur** An mediũ in demonstratione sit diffinitio sbi uel passionis.ꝙ passionis videtur. Ar.dic ꝙ diffinitio ꝑmi ĩmini est mediũ i demõstratione.ꝑm' ĩmin' in demõstratiõe est illud qõ marie ꝑdicat:huiusmodi est passio.ergo diffinitio passiõis est mediũ in demõstratione. Hoc patet silr ꝑ exẽplũ Ar.Dic enim ꝙ folia fluẽ de vite demõstrat ꝑ b mediũ succus ꝓdẽsari in ꝓtactu folior ad ramos:ſ hec diffinitio est diffinitio passionis.ergo diffinitio passionis est mediũ. ¶ Itẽ Ar ꝑmo hui' dicit ꝙ extrema ⁊ mediũ debẽt eẽ eiusdẽ generis:sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe tũc mediũ ⁊ extrema nõ eẽnt eiusdẽ generis:ſ mediũ eẽt alteri' generis a passiõe. ¶ Itẽ demõstratio debet eẽ ex imediatis:ſ si diffinitio sbi eẽt mediũ demõstratio nõ eẽt ex imediatis sed semp minor eẽt mediata: qꝛ passio diffinitiõi sbi iest mediãte diffinitiõe ꝓpria. ¶ Item si diffinitio sbi eẽt mediũ tũc eẽt petitio in oi demõstratiõe ꝓns est falsũ.ergo ⁊ ans. Probatio ꝓntie. In demõstratiõe in maiori passio ꝑdicat de diffinitione sbi.(si diffinitio sbi sit mediũ) ⁊ in ꝓclone ꝑdicat de sbo.ſ diffinitio sbi ⁊ sbm sunt vna ⁊ eadẽ res.ergo cõcludit ꝙ qꝛ passio ꝑdicat de hac re erit ⁊ uera de eadẽ re.⁊ ꝑ ꝓns fit petitio ¶ Hic dꝛ ꝙ ſ diffinitio ⁊ diffinitũ sunt eadẽ:tũ diffinitio est notior q̃ diffinitũ.Diffinitio enim causa inotescẽdi dat ꝑ Ar.⁊ iõ passio iest noti' diffinitioni q̃ diffinito ⁊ iõ nõ petit. ¶ Contra.diffinitũ ⁊ diffinitio sũt vna res ut ꝓcessus est:ſ passio demõstrat de re rõne rei ⁊ nõ rõne alicui' itẽtionis.ergo passio demõstrat de diffinito ꝑ b ꝙ inest diffinitioni arguit petitionẽ. ¶ Itez.viij°.topicor.Un' modus petitionis est qũ ꝓbat diffinitũ per diffinitionẽ ⁊ ecõtra. hic ergo erit petitio. ¶ Itẽ demõstratio est ex ꝑmis:ſ qũ accipit diffinitio sbi nõ arguit ex ꝑmis ergo diffinitio sbi nõ est medium. Minor patet:qꝛ sbm ultimũ est in demõstratiõe. ¶ Ad oppositũ illud est ꝓncipiũ in demõstratiõe qõ est marime causa.diffinitio sbiecti est causa passionis ⁊ etiã est causa diffinitiõis passiõis g° diffinitio sbi mediũ est in demõstratiõe.patet minor ꝑ Ar in fine scõi hui' in illo textu. Principiũ enim est qõ magis primũ:Dicit etiã alibi ꝙ si aliq̃ passio debeat demõstrari de sbo:pori' debet demõstrari ꝑ c.qõ est diffinitio sbi:q̃ ꝑ b.qõ est diffinitio passionis:⁊ dicit cãs.qꝛ c.qõ est diffinitio sbi est causa ipsi' a.passiõis:⁊ etiam ipsi' b.qõ est diffinitio passionis. ¶ Itẽ illõ nõ est mediũ in demõstratione.quo cognito cõtingit querẽ ꝓpter qd.ſ cognita passione de sbo ꝑ diffinitionẽ passionis ꝓtingit q̃rẽ ꝓpt qd in est sbo.ergo diffinitio passionis nõ est mediũ in demõstratione. ¶ Itẽ diffinitio illi' est medium in demõstratiõe ex cui' ꝓnciplis cognoscit qd est passio ⁊ qꝛ est ⁊ etiã causat.Sꝛ ex ꝓnciplis sbi causat qd passionis ⁊ etiã eẽ:ergo qd passionis nõ est mediũ in demõstratiõe. ¶ Itẽ demõstratio est ex necessarijs:ſ syllus in quo cõcludit passio de sbo ꝑ diffinitionẽ sbi est ex necessarijs:ergo talis syllogism' est demonstratio. ¶ Itẽ syllus in quo cõcludit passio de sbo ꝑ diffinitionẽ est bon'.aut ergo dialeticus aut demõstratiu'. Nõ dialetic'.qꝛ dialetic' nõ est ex necessarijs:sed tm̃ ex ꝓbabilib'.ergo tũc syllogismus est demõstratiuus.

Ad qõnẽ dꝛ ꝙ diffinitio passionis est mediũ in demõstratiõe potissima:⁊ hui' rõ est.Demõstratio debet eẽ ex imediatis:sed si diffinitio sbi eẽt mediũ i demõstratiõe minor nõ eẽt imediata sed mediata:qa passio imediate inest ꝓprie diffinitioni ⁊ mediãte illa inest diffinitioni sbi.ergo mediate inest diffinitioni sbi.Diffinitio ergo sbi nõ est mediũ in demõstratiõe. ¶ Cõtra illud.ꝑ illã rõnẽ ꝑ bo ꝙ diffinitio passiõis nõ est mediũ in demõstratiõe:qꝛ tũc minor eẽt mediata in tali demõstratione in qua ꝑdicat diffinitio passionis de sbo: qꝛ diffinitio passionis imediati' inest diffinitioni sbi q̃ sbo:sicut passio ꝑse imediati' inest ꝓprie diffinitioni q̃ diffinitioni sbi.qua ergo rõne tu ponis ꝙ diffinitio sbi nõ est mediũ in demõstratione qꝛ tũc minor eẽt mediata:eadẽ rõne arguẽdo tibi ꝙ diffinitio passionis non est mediũ in demõstratione:qꝛ minor eẽt mediata. ¶ Itẽ ꝙ diffinitio passionis nõ est mediũ in demõstratione potissima patet ꝑ duas rõnes predictas.tũ qꝛ adhuc ꝓtingit q̃rẽ ꝓpt qd facta tali demõstratiõe.tũ qꝛ diffinitio sbi est causa tas passionis q̃ sue diffinitiõis.⁊ etiã toti' qõ est i diffinitione. ¶ Itẽ rõ istor nõ ligat:qꝛ nõ sequtur ꝙ minor eẽt mediata si diffinitio sbi eẽt me

diū. Ad pbationē dī q̃ nō ligat q̃ tā passio q̃ diffinitio passiōis isunt sbo. ¶ Itē passio ⁊ diffinitio isunt sbo imediate imediatione sbi. Similr utrūq̃ inest diffinitioni subi imediatione cāe. ¶ Tu dicis q̃ passio imediate inest subo ⁊ etiā diffinitōi sbi. Que ergo ē rō q̃re passio magis demōstrat de sbo p diffinitionē sbi q̃ ecōtra? Nō enim videt aliqua ratio. ¶ Hic dī q̃ ly passio imediate insit diffinitiōi sbi ⁊ diffinito: tū maior rō est q̃re demōstrat de sbo p diffinitionē sbi q̃ ecōtra. q̃ passio iest diffinitioni sbi imediatione cāe: inest etiā sbo imediatione sbi. nō imediatiōe cāe: ⁊ iō alia causa ⁊ rō imediationis est. ¶ Cōtra illud. diffinitio ⁊ diffinitum sunt eadē realr. Cū ergo passio insit diffinito i mediatione sbi tanq̃ ppio susceptiuo: ergo i est diffinitiōi tanq̃ ppio susceptiuo. ¶ Hic dī q̃ ly diffinitio ⁊ diffinitū sint eadē realr uerūtā diuersa sunt ꝓm rōnē: q̃ diffinitio exp̄mit cām explicite que includit in diffinito implicite. ⁊ iō dī diffinitio hēre rōnē cāe magis q̃ sbm dicat hēre rōnē susceptiui. nō tū pōt phiberi qn illō qō p diffinitionē significat sit subm passionis specialius tū dī hēre rōnē cāe q̃ pncipia passionis que sunt pncipia illius subi exp̄rimit diffinitio. passio enim a pncipijs subiecti causat ⁊ illa principia exp̄rimit diffinitio.

Ad qōnē ergo dī alr ppter ista q̃ diffinitio sbi est mediū i demōstratiōe potissima ⁊ nō diffinitio passiōis. Rō pmi est. Illud qō demōstrat est accñs: nō accidēs cōe. q̃ illud pus ꝓsequtur singulare. Sz accidēs qō demōstrat pmo ꝓsequtur sbm ulē: qa per Ar. Principiū demōstrationis ulē dī eē. ergo sbm erit ulē. (Alr nō eēt demōstratio ex ulib⁹.) Accñs ergo qō demōstrat cū nō sit cōe oportet q̃ sit ppriū: sed accñs ppriuz causat a pncipijs spēi: ei⁹ ergo notitia causat a notitia pncipiōz spēi: sz pncipia spēi p diffinitionē spēi siue sbi exp̄munt: ergo notitia passionis est a notitia diffinitionis spēi que est sbm. Diffinitio ergo subi est mediū in demōstratione potissima. Scōm oñdo. Illud qō est mediū in demōstratione potissima facit simplr notitiā: ita q̃ ipz in esse siue in cognitiōe ab alio nō dependeat. Sz diffinitio passiōis dependet in eē ⁊ in cognitiōe a sbo ⁊ a pncipijs sbi causat illa diffinitio passionis. ergo diffinitio passiōis nō pōt eē medium in demōstratiōe potissima, ⁊ ille sūt rōnes Thome expositoris. ¶ Intelligēdū tū q̃ ly diffinitio passiōis nō sit mediū i demōstratiōe potissima: est tū mediū i aliq̃ demōstratiōe sic patet ex pcessu Ar. ⁊ iō dic Ar. q̃ rō pmi termini ē mediū in demōstratiōe: ⁊ utrūq̃ est intelligēdū de rōne passiōis sic dicit expositor. Passio enī vno mō dī pm⁹ t̄min⁹: alio mō ultim⁹ cōsiderādo ad ordinē pdicatōz ꝓm q̃ illud dī prius qō ē pbabili⁹: sic passio ē pm⁹ t̄min⁹: q̃ passio pdicat i demōstratiōe ⁊ nunq̃ subijcit. Cōsiderādo tū ad ordinē nāe: sic passio ē ultim⁹ t̄min⁹ q̃ passio posterior ē ꝓm nāz sbo ⁊ etiā pncipijs sbi: q̃ passio sbm pseqt rōne pncipiōz subiecti.

Ad primū argumētū dī q̃ illud pcludit q̃ diffinitio passionis ē mediū i demōstratione ⁊ hē ē pcessuz: nō tū cōcedit q̃ sit mediū in demōstratiōe potissima. ¶ Ad aliā auctoritatē p idē. q̃ idē pcludit. ¶ Ad aliō q̃ mediū ⁊ extrema sūt eiusdē generis: nō ita q̃ sint eiusdē gñis loyci: sz ppō ē sic itelligēda q̃ mediū ⁊ extrema sūt eadē pncipio generāti: qa cāns sbm i hē q̃ cāt sbm: cāt silr pncipia sbi ⁊ ēt ipsaz passionē ex pñti. cāns enī hoiez ex pñti cāt risibile: ⁊ ita sunt ab eodē cānte siue generāte. ¶ Ad aliud. q̃ demōstratio que demōstrat p diffinitionē sbi: ē ex imediatis. Et ad pbationē: cū dī q̃ passio iest sbo mediate: q̃ diffinitio passiōis imediate iest sbo ⁊ passio p illā. dī q̃ tā diffinitio passiōis q̃ ipsa passio isunt sbo imediate. ly tū diffinitio passiōis noti⁹ isit. ¶ Ad aliud sic dicebat. ¶ Ad rōnē ꝑ h̄. Ad pmā. q̃ ly demōstratio nō sit p mediū itētionale sed reale. s. ppt itētionē cāe: cū mediū hēat rōnē cāe: tū diffinitio sbi pōt eē medium in demōstratione demōstrando passionē de sbo ppt aliquā itētionē scōam addita. Nec ppter rē absolute: sz q̃ rē sbi exp̄mit explicite ⁊ ꝑcte que sigtur p sbm mō cōfuso. ⁊ iō nō est petitio: q̃ arguit p notitiā distinctā nāe alicui⁹ qō in se est ꝓfusuz: ⁊ ita a notiori arguit ¶ Ad aliud. q̃ Ar in. viij⁰. topicōz intendit q̃ petitio est qñ arguit a diffinitione si ita sit q̃ pdicatū noti⁹ insit diffinito q̃ diffinitioni: tūc enim est petitio sed ppria passio. ⁊ silr quodlibet pdicatū eēntiale pus ⁊ notius inest diffinitioni q̃ diffinito. ⁊ ideo cōcludēdo passionem de subiecto per diffinitionē subiecti non est petitio. Unde intelligēdum est q̃ quādo ostendit predicatum de diffinito per diffinitionem qō notius inest diffinito: tunc est locus sophisti-

cus. Sz si illud ꝑdicatū notiꝰ insit diffinitioni: tunc est locus dialecticus. ¶ Ad aliud ꝓncipale dr ꝙ demōstratio est ex ꝓmis ubi accipit diffinitio sbi: hoc est ex ꝓmissis ꝑse notis: ꝙ autem sbm sit ꝓmū uel ultimū quātum ad hoc nō est cura. ¶ Adhuc pōt argui ad ꝓncipale. In demōstratione ꝓclo ⁊ minor non debēt eē ꝑse ꝑm eūdē modū dicēdi ꝑse. Sed si passio cōcludit ꝑse de sbo per diffinitionē sbi: tūc minor ⁊ ꝓclusio eēnt ꝑse in eodē mō dicēdi ꝑse puta secūdo mō. sicut enim passio inest sbo ꝑse: ita videt ꝙ ꝑse insit diffinitioni sbi ⁊ in eodē mō ex quo sūt realr eadem. ¶ Hic dr ꝙ lz sbm ⁊ diffinitio sbi sint idē realr: nō tū oportet ꝙ passio insit diffinitioni sbi ⁊ sbo per eūdē modū dicendi ꝑse: qr diffinitio exp̄mit cām. ⁊ iō minor ubi ꝑdicatur passio de diffinitione sbi: est per se. Quarto mō qr diffinitio sbi est ꝑse causa efficiēs passionis: sed ꝓclo ubi ꝑdicat passio de sbo: est ꝑse secundo mō. ⁊ ibi accipit sbm in rōne cause mālis. ¶ Cōtra illud. Impossibile est ꝙ idem realr sit causa efficiēs ⁊ mālis respectu eiusdē: quia per Arē in. ij°. phicoꝝ. Efficiēs ⁊ materia nō coincidūt. sed diffinitio subiecti ⁊ sbm sunt idem realr: ergo ipossibile est sbm hēre rōnē cāe mālis ⁊ diffinitionem hēre rōnē cause efficientis. ¶ Hic pōt dici ꝙ maior solū vitatē hēt in transmutationib° ⁊ hoc intēdit Arē in. ij°. phicoꝝ. sed diffinitio sbi non est causa efficiēs respectu passionis per trāsmutationē: sed per quādam emanationē: ⁊ isto mō illō idē pōt eē causa mālis ⁊ efficiēs. ¶ Alr dr ad ꝓncipalē rōnē: ꝙ conclusio ⁊ minor pūt eē ꝑse eodē mō dicēdi ꝑse: sicut hec est ꝑse. Omis triāgulus habet tres ⁊c. ⁊ hec silr ysocheles hēt tres ⁊ hoc eodē mō qr secūdo mō. ⁊ tū ꝓma pōt demōstrare hāc scōam eodē mō in ꝓposito passio pōt iesse sbo pōt etiam inesse diffinitioni sbi penes scōm modū dicēdi ꝑse: ⁊ tū passio pōt demōstrari de sbo ꝑ ꝙ inest diffinitioni sbi: qr tā subiectū q̄z diffinitio sbi sunt cāe passionis: tū diffinitioni iest notius ⁊ simplicī° ⁊ iō in alio gradu q̄z diffinito: qr notius inest diffinitioni sbi: vñ nō est incōueniēs i eodē mō dicēdi ꝑse plres eē ḡdus quoꝝ qdā sūt notiores ⁊ qdā ignotiores ⁊c. Mō. lvij

q. **Queritur** An ꝓtigat demōstrare ꝑ oēs cās. ꝙ nō videt. primo ꝙ nō per cām finalem: qa mediū in demonstratiōe debet eē ꝓus effectu: causa finalis nō est ꝓor sed posterior effectu. ergo ⁊c. ¶ Dr ꝙ causa finalis est ꝓor effectu ꝑm itētionē lz sit posterior in executione ⁊ hoc sufficit. ¶ Cōtra. causa realr debet ꝓcedē effectum ergo nō sufficit ꝙ causa finalis sit ꝓor intētiōe ad ꝓ ꝙ sit causa ⁊ mediū sed oportet ꝙ sit prior in executione. ¶ Itē ꝙ causa efficiēs nō sit mediū videt. qr mediū i demōstratiōe est tale quo posito ponit ⁊ effect° ⁊ quo remoto remouet ⁊ effect°: lz posita causa efficiēte pōt effect° nō poni. ut posito edificatore nō est necessariū domū eē. ergo causa efficiēs nō est mediū in demonstratione. ¶ Itē causa dr eē itrinseca que ē mediū in demōstratiōe: qr demōstratio est ex ꝓpriis ⁊ ꝓpria sunt itrinseca. Sz causa efficiēs nō ē itrinseca sic nec causa finalis. ergo neutrum est mediū in demōstratiōe. ¶ Itē ꝙ causa formalis nō sit mediū videt. Formalis causa indicat totū eē rei. ergo arguēdo ꝑ cām formalē ad illud cui° est forma est arguē ab eodē ad idē ⁊ ꝑ ꝓns petit ꝓncipiū. ¶ Itē ꝙ causa mālis nō pōt eē mediū videt ꝑ tres rōnes. Primo qr mediū in demōstratione debet esse necessariū respectu passiōis: sz causa mālis nō ē necessaria. Est enī ꝑ Arē mā q̄ res pōt eē ⁊ nō eē. ergo ⁊c. ¶ Itē illud est mediū in demōstratiōe a quo egredit passio sz a cōposito egredit passio rōne forme ⁊ nō rōne māe. ergo causa cōpositi ē mediū i demōstratiōe ⁊ nō causa mālis. ¶ Tertio patet ꝓ idē sic. Illud qd est ꝓclo nō pōt eē mediū i demōstratiōe. cui° ꝓbatio est qr ꝓclo in demōstratione debet eē mediata. sz mediū ē imediatū: sz cā mālis ē ꝓclusa ꝑ cām formalē in demōstratiōe Dicit enī Arē ꝙ diffinitio mālis demonstrat per formalē ergo ⁊c. ¶ Ad oppositū est Arē in isto capl'o. Quoniā aūt scire opinamur.

Ad qōnē dr ꝙ cōtingit demōstrare ꝑ qlibet gen° cāe. Cui° rō est: qr cā ⁊ mediū sūt eadē. sz ꝓtingit demōstrare ꝑ qlibet mediū demōstratiōis: ergo per qlibet gen° cāe. Silr ꝓ ostēdit Arē inductiue. Cōtingit enī demōstrare ꝑ cām mālē ut si ostēdit ꝙ cōpositū est corruptibile qr hēt māz. Silr si sic arguit. Oē medium duoꝝ angulorꝝ rectorꝝ est angulus rect°: sed angulus triāguli ꝓstituti intra diametrū circuli ē mediū duoꝝ āgulorꝝ rectorꝝ ergo ille āgulus ē āgulus rect°: ꝗ demōstratur quodāmō ꝑ cāz mālē sic dic expositor: qr arguit a ꝓtib° ad totū ⁊ ꝓtes sē mālia respcū toti°

arguit etiã quodãmõ p cãm formalẽ: qꝛ p diffinitionẽ passionis ⁊ p diffinitionẽ anguli recti. Angulus enim rect⁹ est mediũ duoꝝ anguloꝝ. Cõtingit ẽt demõstrare p cãm efficiẽtẽ sicut declarat phus ut si arguat: Athenienses debellãdi sũt a medis pp ꝗ cõmiserũt bellũ i sardẽses qui fuerũt subiecti regi medoꝝ: tũc arguit per cãm efficiẽtẽ. Cõtingit etiã demõstrare p cãm finalẽ ut si arguat ꝙ bonũ est deambulare post cenã qꝛ est sanatiuũ: sic ergo patet ꝙ ꝓtingit demõstrare p oẽs cãs. ¶ Propt rõnes itelligẽdũ est ꝙ ꝯ causa mãlis posset demõstrari per cãm formalẽ uel finalẽ ppt ꝗ ẽ impfectior causa formali. Est enim finis cã efficiẽtis p Aristotilem ⁊ efficiẽs causa forme ⁊ forma cã mãe: uerũtã cã mãlis põt eẽ mediũ respectu passiõis ꝓprietis cõpositũ rõne mãe. ꝯ enim sit posterior cã forma li: est tã ꝑior respectu passionis. Et silr si ondat ꝙ cõpositũ sit coꝛruptibile qꝛ est hnis mãm.

Ad primũ argumẽtũ sicut dicebat: ⁊ ad rõnẽ ꝗ ꝗ. ꝙ nõ oportet ꝙ cã realr ꝓcedat effectũ sed sufficit ꝙ res ꝓcedat effectũ in itẽtiõe. quẽ tũ itẽtio finis nõ est cã respectu effect⁹. ꝯ res ipsi⁹ finis sub itẽtione. ⁊ ꝗ sufficit ad hoc ꝙ effectũ realr causet. ¶ Ad aliud. ꝙ efficiẽs est talis cã ꝙ ipsa posita ponit effect⁹ ⁊ ita minor est falsa. Et ad pbationẽ dr ꝙ edificator nõ est cã dom⁹ ꝯ est cã fieri: ⁊ causa dom⁹ in potẽtia. Sꝯ edificãs actualr ẽ causa actualis dom⁹: ⁊ iõ nõ sequtur: edificator est. ergo dom⁹ est: qꝛ edificator nõ est causa eẽ dom⁹ nec fieri actualr: sed fieri potẽtialr: sequtur tamẽ edificãs est ergo domus fit: sed nõ sequtur ergo domus est. Efficiẽs enim solũ est causa fieri ⁊ nõ eẽ nisi p accñs: qꝛ ad fieri aliqñ ꝓsequtur eẽ. ¶ Ad aliud ꝙ mediũ in demõstratiõe nõ oportet eẽ itrinsecũ rei ꝯ põt eẽ causa extrinseca. Juꝝ qd itelligẽdũ est ꝙ q̃dã sũt cãe eẽ rei: ⁊ q̃dã sunt cãe fieri. Forma ⁊ mã sũt cãe eẽ rei. Finis ⁊ efficiẽs sũt cãe fieri rei: ⁊ sic formalis ⁊ mãlis cõcludũt necessario eẽ rei: ita finalis ⁊ efficiẽs necessario demõstrãt fieri rei ꝓse. Due sũt cãe intrinsece. Alie due sũt cãe extrinsece. ⁊ p ꝗ patet ꝙ nõ oportet mediũ in demõstratiõe eẽ cãm intrinsecã rei. ¶ Ad pbationẽ negãda est hec ꝓnitia. Demõstratio est ex ppriis ⁊ itrinsecis: qꝛ ꝗ mediũ ẽ falsuꝯ. ſ. oia ppria sũt itrinseca. ¶ Ad aliud ꝙ cã formalis nõ est totũ eẽ rei ꝯ sit pfectio toti⁹ eẽ: qꝛ qõqdest in se nõ icludit solũ formã sed etiã formã ⁊ mãm nõ quãcũq̃. ꝯ mãꝯ ꝓtinẽtẽ ad spẽm. ¶ Ad aliud ꝙ duplex est mã. mã ꝓtinẽs ad idiuiduũ ⁊ mã ꝓtinẽs ad spẽm: p Arꝛ. i. vij°. mã ꝓtinẽs ad idiuiduũ nõ ẽ mediũ in demõstratõe: ꝯ mã ꝓtinẽs ad spẽꝯ: ⁊ ista necessaria ẽ. ¶ Ad aliõ ꝙ passio ꝓprijssime dicta cognoscit i cõposito rõne forme ⁊ nõ rõne mãe. Aliq̃ tã passio cognoscit de cõposito rõne mãe ꝯ illa nõ debet dici passio ita ꝓprijssime. ¶ Ad aliud. ꝙ diffinitio mãlis demõstrari põt p diffinitionẽ formalẽ ⁊ respectu illi⁹ posteriorẽ ⁊ mediata mediatione cãe: qꝛ nõ ita ꝓma nec ꝓfecta. respectu tã alicui⁹ passionis põt esse cã imediata ⁊ ꝓma. Aã ꝙ sit ꝓus ⁊ posteri⁹ respectu diuersoꝝ nõ est incõueniẽs. Nõ. lviij.

q **Queritur** An q̃libet ꝓs diffinitionis sit in plus q̃ꝯ diffinitũ. Nõ nõ videt. Arꝛ dicit i. vij°. metꝗ. ꝙ diffinitio debet dari ex genẽ ⁊ ultima dẽia. Sꝯ ultima dẽia dat ab ultima forma siue ab ultimo gradu que nõ excedit ꝓprietꝯ: ergo dẽia ultia ꝓuertibilis ẽ cũ ꝓpe. Aliq̃ ergo ꝓs diffinitiõis nõ ẽ i plus. ¶ Itẽ tota diffinitio ẽ ꝓuertibilis cũ diffinito. sed nisi aliq̃ ꝓs ei⁹ cõuerteret cũ diffinito nõ eẽt aliq̃ cã q̃re tota diffinitio cõuertat ergo oportet ꝙ aliq̃ pars nõ sit in plus. ¶ Hic dr ꝙ tota diffinitio ẽ ꝓuertibilis: ⁊ tã nõ oportet ꝙ aliq̃ ꝓs sit ꝓuertibilis. ⁊ hui⁹ rõ ostẽdit p exẽplã Aristotilis. Ternari⁹ sic diffinit. Ternari⁹ ẽ numer⁹ ipar ꝓm⁹ utroq̃ mõ: Sed q̃libet ꝓs ẽ i plus q̃ꝯ ternari⁹: totũ tã ꝓuertibile. ¶ Et si q̃rit q̃liter ex hiis fit vnum ex quo q̃libet ꝓs excedit? ¶ Dr ꝙ ex ꝗ ꝙ vnũ addit alti: ⁊ sic vnũ p alterũ determinat. ¶ Cõtra illud. nihil additũ alteri ꝗꝯ determinat ad aliqd qõ ẽ iferi⁹ eo: vbi gra: sensibile additũ corpi nõ determinat corpus ad hoiem: cũ sit iferi⁹ ad sensibile: sed spẽs specialissima ẽ iferior q̃ꝯ dẽia p te q dicis ꝙ q̃libet ꝓs diffinitiõis ẽ i plus: ergo p additionem vni⁹ ꝓtis ad aliã nõ põt fieri determinatio ad intellectũ spẽi. ¶ Itẽ ad ꝓncipale. Arꝛ. i. vij°. metha. dicit ꝙ sufficit diffinire ex ꝓmo genẽ ⁊ ultia dẽia. qꝛ ultima dẽia icludit totã subaꝯ diffiniti. ergo cũ diffinito ꝓuertit. ergo aliq̃ ꝓs diffinitionis nõ ẽ in plus. ¶ Itẽ diffinitio dat ex genẽ ⁊ ultia dẽia ⁊ specifica: ꝯ talis dẽia ꝓuertit cuꝯ ꝓpe. ergo ⁊c. ¶ Ad oppositũ ẽ Arꝛ dicẽs ꝙ q̃libet ꝓs diffinitiõis ẽ in plus: totũ ad ꝓuertibile.

Ad qõnẽ dr ꝙ possum⁹ itelligẽ dẽiaꝯ ẽ in plus q̃ꝯ diffinitũ duplicit, Uno mõ ꝙ excedat diffinitũ quantũ ad

ſuppoſita. ⁊ iſto mõ dĩa ultima nõ ē in plus ⁊ p ꝓñs nõ q̃libet ps diffinitiõis ē in plus. Alio mõ pōt itelligi dĩam cē in plus q: ſimplici⁹. ⁊ iſto mõ dĩa ⁊ gen⁹ ⁊ q̃libet ps diffinitiõis eſt in plus q̃ diffinitũ. Primũ patet: q: dĩa ultima accipit ab ultima forma (ſi ponant cē plures) vl' ab ultimo gradu vni⁹ forme: ſed ſiue ponat ultima forma ſiue ultim⁹ gradus: illa nõ excedũt ſpēs ergo eadē: dĩa que ab hijs accipit nõ excedit ſpēm quo ad ſuppoſita. ⁊ p ꝓñs quo ad ſuppoſita nõ ē i plus. Scõm patet q: ſpēs diffinitē da cõponit ex genē ⁊ dĩa i ſuo ꝓceptu ſicut ſtatua cõponit ex ere tanq̃ mãle ⁊ ex figura tanq̃ ex forma p Porphyriũ. Sz cõponētia ſunt ſimpliciora q̃ cõpoſitũ. q̃libet ergo ps diffinitionis ſimplicior eſt q̃ diffinitũ. ⁊ iſto mõ ē i plus ¶ Intelligēdũ tñ ꝓpter auctoritates Ariſtotilis q: q̃dã ſunt dĩe p ſe ⁊ ſpeciales: Quedã vo per accñs ſiue accñtales. Accipiēdo dĩas pmo mõ ultia ꝓuertibilis eſt: ⁊ hoc eſt qd ariſtotiles dicit i. vij°. metha. q: ultia dĩa icludit totã ſubam Accñtũ accipiēdo dĩas ſcdo mõ. Ultia dĩa ⁊ q̃libet alia ē i plus. ⁊ Ariſtotiles loquēs ut logic⁹ docet diffinire p tales dĩas eo q: tales dĩe ſubales ſũt nob ignote. ⁊ loco dĩarꝫ ſbaliũ accipim⁹ accñtales: ſic patet i hac diffinitiõe. Trinari⁹ ē nũer⁹ ipar pm⁹ utroq̃ mõ. Impar enim nõ ē dĩa p ſe ſed eſt accñs nũeri ⁊ ita accñs cõe reſpectu ternarij. Cõuenit enim ternario ⁊ nõ nouenario. Silr pmo utroq̃ mõ: ꝓuenit dualitati ⁊ ternario: ⁊ iſto mõ q̃libet ps diffinitiõis uel dĩa ē i plus quo ad ſuppoſita: totũ aũt eſt ꝓuertibile cũ diffinito. Per hoc ad rationes.

Ad primã patet qd dicēdũ eſt: ¶ Ad illã auctãtē dico q: itellexit Ar. ſic. q: illd qd diffinit ē ex genē ⁊ dĩa ultia accipiēdo dĩam p ſe: ⁊ illa cõuertibilis ē cũ ſpe q° ad ſuppoſita: lz ſit in plus q° ad ſimplicitatē. ¶ Ad aliõ ſic dicebat. ¶ Ad rõnē ꝗ b. q: nihil determinat alterũ ad aliqd qd ē i ſeri⁹ eo abſolute ⁊ ſufficiēter de ſe ſz tñ viciſſim ē determinatio: ut ſi dico numer⁹ ipar pm⁹ utroq̃ mõ. Hoc accñs ipar nõ ē de ſe ſufficiēs ad determinãdũ b qd ē pm⁹ utroq̃ mõ. ſed ex b q: ipar determinet hãc dĩam pm⁹ utroq̃ mõ qd ē idifferēs ad dualitatē: q: nũer⁹ binari⁹ nõ integrat ab aliq° nũero ut patet: ſic nec ternari⁹. ⁊ ternariũ ipz cõprehēdo ad nũeros ipares ⁊ ecõtra. Hec pticla primꝰ utroq̃ mõ determinat nũerũ iparẽ q ē idifferēs ad nũerũ ternariũ ⁊ nouēnariũ ⁊ alios ipares nũeros ipm cõprehēdo ad nũerũ pmũ utroq̃ mõ. Ex b patet q: ex tali mutua ꝗctiõe fit totũ ꝓuertibile: ⁊ iõ ꝓcedit illd qd rõ ꝓbat. Probat eni q: vna dĩa q̃ cois ē nõ pōt ipm cõprehēdē ad ſuũ iferi⁹ ſufficiēter ⁊ b ꝓcedo: tñ ex mutua ꝗctiõe fit itell's determinatio: q̃ aliq̃ ps deſcriptionis ꝑm ſe. ¶ Ad alias duas rõnes patet i põne Probãt eni q: dĩe p ſe ⁊ ſubales ultie ꝓuertibiles ſunt cuz ſuis ſpeciebus ⁊ hoc eſt conceſſuz: ſunt tñ in plus quo ad ſimplicitatē. Nõ. lix.

q **Queritur** An dĩe ſubales poſſint nob inoteſcē p accidētia coia ſic dicit ariſtotiles. q: nõ videt. Illd qd ē cõe ⁊ ideterminatũ nõ ducit i cognitionē alicui⁹ determinati. ſed accñtia coia ſũt i dĩa ⁊ idetinata ad multas ſpēs: ergo nõ ducũt i cognitionē vni⁹ ſpēi. ¶ Itē accñs ſi iducit i cognitionē alicuius ducit in cognitionē ꝓprij ſubiecti: ſed ſubiectum ad qd pmo conſegtur accidēs cõe ē idiuiduũ. ergo pmo iducit i cognitionē ididui ⁊ nõ i cognitionē dĩe ſpecifice. ¶ Itē nihil agit ultra ſuã ſpēm: accñs ⁊ ſube ſunt diuerſe ſpēs. ergo accñs nõ ducit i cognitionem ſube. ¶ Itē ſi ſic tũc ſpēs ſube reluceret in ſpēb⁹ accñtiũ: q: effect⁹ relucet i ſua cã: ſed b ē falſuz. ergo ſuba nõ cognoſcit p accidētia. ¶ Hic dr q: ꝓñs ē uerũ. ¶ Cõtra ſi accñs ducat i cognitionē ſube: accñs nõ ē cã cognitiõis ſube niſi equoce. Sz i cauſis ⁊ effectib⁹ equocis nõ oportet q: effect⁹ reluceat i ſua cã ſz i vniuocis. ¶ Itē ad pncipale. accñs cõe nõ ducit i cognitionē ſube niſi rõne ſbi ex b q: cognoſcim⁹ q: accñs nõ pt ē niſi i ſbo nos cognoſcim⁹ ſbz ſb rõne ſbi. Sz q: illa ſba ſit b ſbm uel illd b nõ ſcim⁹. Accñs ergo cõe ducit i ꝓſuſam cognitionē ſube: Sed dĩa ſpecifica ē pncipiũ cognoſcēdi ſubam ſub determinata rõne ⁊ nõ ꝓſuſa: q: p iſtã diſtiguitur ſpēs ab alia ergo accñs cõe nõ ducit i cognitionē dĩe ſpecifice. ¶ Ad oppoſitũ ē ariſtotiles. dicit eni dĩas cognoſcim⁹ p coia pncipia i illa p te. Ali⁹ eſt modus ⁊c. ¶ Itē hoc patet ratione. dĩe ſubales ſũt magis nob occulte q̃ ꝓpa accñtia: ſed accñtia ꝓpa ſunt nobis magis occulta q̃ accñtia coia. ⁊ nr̃a cognitio ē a magis notis nobis ad min⁹ nota ⁊ magis occulta. ergo nr̃a cognitio ē pmo icipiēda ab accñtib⁹ coib⁹ ⁊ ſic deueniēdo i ꝓpa accñtia: ⁊ poſtea i demõſtratiõez.

Ad qõnē dr q: dĩe ſubales inoteſcũt nobis p accñtia coia: cui⁹ rõ ē: q: ois nr̃a cognitio ē a magis notis nobis ad

min⁹ nota: q: oīs nra cognitio ortū hēt a sensu: Sed accntia coia sūt nobis magis nota q̄ accidētia ppa: q: ad sensum sūt manifesta: pp qd cognitio nra ortū hēt a cognitiōe accntiū: ⁊ p illa sūt dīe subales nobis note. ¶ Intelligēdus tn ē pp rōnes q accidētia coia nō sūt sufficiens pncipiū ducēdi in cognitionē sube ut pbāt qdā rōnes q: cōe fm q tale nō ducit in cognitionē alicui⁹ ppij sb ppa rōne: pp qd accns cōe nō ē imediatū pncipiū ducēdi i cognitionē dīe sb stātialis: uerūtn accns cōe ē pncipiū ppatiū ⁊ coadunās ad cognitionē subay. Cognitio igit sube: orit a cognitiōe accntis tanq̄ a iuuāte lz nō a pncipio sufficiēte. vn accntia coia marimā ptē ꝓferūt ad cognoscēdū qdq̄dest p Aristotilē i p° de aia. Ducūt eni i cognitionē ꝓfusam sube lz nō i distictā siue determiatā. ¶ Aliō itelligēdū q accns ducit i cognitionē sbi sb tali ordie q: ex pceptiōe multoy accntiū coiuz fiml' ꝑute itell's discurrētis nos deuenim⁹ i cognitionē alicui⁹ accntis ppij ⁊ sic ulteri⁹ i cognitionē dīe subalis tanq̄ ab effectu ad cām: ⁊ ita a cognitiōe ꝓfusa deuenim⁹ i cognitionē dēmiatā: sic patet i er°: p b q hō pcipit aliqd multū i remotis de ipo pcipit q sit aial: ⁊ postea deueniet in cognitionē magis specialem.

Ad rōnes. pme rōnes ostēdūt q accidētia coia nō sūt pncipiū sufficiēs ⁊ imediatū ducēdi i cognitionem sbe: q: cōe nō ē pncipiū sufficiēs deueniēdi i cognitionē sbe dēmiate. Sil'r si eēt pncipiū. tunc suba reluceret i spe accntis. ¶ Ad auctoritates ad oppositū. ostēdūt q accntia sūt ppatiua cognitiōis ipsi⁹ sbe. Uel alit posset dici q multa accidētia sil' accepta sūt pncipiū sufficiēs: ⁊ fm b patet ad pmā rōnē. ¶ Ad secūdū sil'r patet q ex vno accnte nō deuenim⁹ i cognitionē ididuī tn ex m'tis deuenim⁹: ⁊ sic i naturā spēi. ¶ Ad aliō patet q nō oportet sbam relucē i spe accntis lz p spēm accntis deueniam⁹ i cognitionez sbe. Accns eni ꝑute ppa nō ducit i cognitionē sbe nisi ꝑute sbay i qb⁹ sūt. Accntia eni ꝑute sbe i q̄ sūt signūt spēm i itellectu sil' cū adiutorio itellect⁹ agētis ⁊ p illas spēs accntiū gnātas i itellectu. itell's discurrit apphēdēdo sbam sub ppa rōne: siue spe: ⁊ sic ponit q sba fac spēz i itellectu: ⁊ tn nullā sub sensu. ¶ Et si dicat q tūc accns eēt pmū sbm itellect⁹. Hic dicunt q pmū sbm ē dupler gnātiōe ⁊ pfectiōe. Accns est pmū sbm gnātiōe: suba vo pfectiōe. Nō. Ix.

q **Queritur** An diffinientē necesse sit scire oia. q sic videt. q: si aliqs diffiniat hoiem oportet q cognoscat rōnale hoi inesse: ita q nō asino nec alicui alteri: ſz ad b q cognoscat rōnale nō iesse asino oportet q cognoscat asinū ⁊ qlibet aliud cui cognoscit rōnale nō iesse: ⁊ sic oportet eū oia cognoscē. ¶ Itē b patet p Aristotilē ilfa. Cognoscēs dīam aliquoy cognoscit illō qd differt ⁊ illud a quo differt. Sz diffinientem oportet cognoscē dīaz diffiniti q differt a quolibet alio: ergo cognoscit diffinitū ⁊ qlibet aliud. cognoscit ergo oia. ¶ Itē diffinitio ē distincta cognitio diffiniti. ergo cognoscēs aliqd p diffinitionē cognoscit p distinctā cognitionē a quolibet alio: ſz distinctā cognitionē nō hēt diffiniti nisi qlibet aliud cognoscat ergo ⁊c.

Ad qōnē dī q oportet diffinientem cognoscē oia in uli nō tn in pticulari. Primū patet q: diffiniēs hoiem hēt cognoscē rōnale iesse hoi: ita q cognoscat rōnale nulli alteri iesse: ſz hec nō pōt cognoscē nisi cognoscat i uli oia ergo ⁊c. Assūptū patet q: nisi cognoscat rōnale nulli alteri iesse nō cognosceret aial rōnale ⁊ mortale eē diffinitionē hois: q: tūc nō cognosceret b eē ꝓuertibile cū hoie. Secūdū patet q: si diffiniētē ⁊c. tūc ipossibile ē aliqd scire. pbatio ꝓntie. q: cognoscere oia sub ppria rōne ipossibile est cuicūq̄. Si tūc oportet cognoscē oia sub ppria rōne: ipossibile est ipm diffinitionē hēre siue diffinire: ſz nō hns diffinitionē nō hēt sciam: q: diffinitio ē mediū i demōstratione per Aristotilem. ergo seqtur q im possibile est aliquid habere scientiam.

Ad primā rōnē dī q illa pbat nullū posse diffinire nisi oia cognoscat i uli: ⁊ b ē ꝓcessuz. ¶ Ad aliud q non oportet cognoscētē dīam aliquoy ad iuicē cognoscē utrūq̄ sub ppria rōne: ſz sufficit q cognoscat utrūq̄ i uli siue i pticulari. ¶ Ad aliō patet p idē q distincta cognitio alicui⁹ pōt hēri si ppriū in se cognoscit sb dēminata rōne: lz alia nō cognoscant nisi tn in vniuersali ⁊c.

Explicīunt Questiones doctoris Subtilis super libros Posteriorum: Impresse Venetijs per Simonem de Luere ij°. Decembris. M.cccc.xcvij.

Nota quod aliquid dicitur prius
prioritate temporis ut
Troianus bellum troianum dicitur
prius prioritate temporis
ortus bello troiano.

Nota quod aliquid dicitur prius
prioritate temporis et
natura ut corruptibile
et homo.

Nota quod aliquid dicitur
prius et posterius secundum
ordinem naturae ut
substantia est prius
accidente secundum ordinem
naturae.

Nota quod contrarium
valere non convertitur ipso
esse et natura corruptibile
et esse bestia marina
dicitur non esse subordinatur
cum illo et ideo quidquid
non / et hoc nihil intelligitur

Nota quod ipsi sunt totus
totalis non sequitur sequitur
ita categoreumatice ut
sint categoreumatice ca
tegoreumatice sumi fiat
ortus et fiat ortus et sunt partes
sui categoreumatice sumi
fiat ita quod quelibet
pars ut in ipsa propositione
totus sortes et minor sorte
li totus sumitur categoreu
matice non categoreumatice
falsa et in telligitur
sit 1 pars sortis et minor
sorte / et hoc est
differentia tertia et
de hoc multum nide apud
tractatorum et quia
magis valeat modus arg
accidit ascensus divisus ad
sensum propositum et ultra
hoc manifestum patet per
libros et etiam per veras
in logica cap. de topicis / tractatus
sophismatum et etiam
ipsum per veros mag
tractatus in peri hermeneias

Biblioteca de Catalunya
Reg. 501.944
Sig.
Inf. 112-8°

BIBLIOTECA DE CATALUNYA
1001801403